1880-ik ÉVI

TÖRVÉNYCZIKKEK.

1880-IK ÉVI

ORSZÁGGYÜLÉSI

TÖRVÉNYCZIKKEK.

Rekvény Lajos

BUDAPEST, 1880.

KIADJA RÁTH MÓR.

(A HAAS PALOTÁBAN.)

Wigand F. K. nyomdája Pozsonyban.

Hungary.

1880-ik evi orszaggyulesi torvenyczikkek.

TARTALOM.

Lap

I. Törvényczikk

a phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok ügyében kötött nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi február-hó 1-én. Kihirdettetett az országgyüles mindkét házában 1880. évi február-hó 3-án.)

Az osztrák-magyar monarchia és Németország, Spanyolország, Francziaország, Olaszország, Portugalia és Svájcz meghatalmazottjai által, a phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok iránt kötött és Bernben 1878. szeptember-hó 17-ik napján aláirt nemzetközi egyezmény, miután az az országgyülés által elfogadtatott és utóbb a szerződő felek részéről szokott módon megerősittetett, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Nemzetközi egyezmény,

a phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok ügyében.

Ő Felsége az ausztriai császár és Magyarország apostoli királya, ő Felsége a német császár és porosz király, ő Felsége Spanyolország katholikus királya, a franczia köztársaság elnöke, ő Felsége az olasz király, ő Felsége Portugal leghűségesebb királya s a svájczi szövetség, — megfontolva a phylloxera növekedő pusztitásait s felismerve az európai államok által közösen teendő oly intézkedések szükségét, melyek alkalmasak volnának a rovarnak a már megszállott vidékekbeni terjedését lehetőleg korlátozni s az épen maradt vidékeket a megszállástól megóvni;

a Lausanneban 1877. augusztus-hó 6-tól 18-ig megtartott nemzetközi phylloxera-congressus tárgyalási eredményeinek figyelembe vételével,

elhatározták az alábbi egyezmény megkötését, és e végből meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége az ausztriai császár és Magyarország apostoli királya: Ottenfels-Gschwind Móricz báró urat, rendkivüli követjét és meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél;

Ő Felsége a német császár és porosz király: Roeder Henrik vezérőrnagy urat, rendkivüli követjét és meghatalmazott ministerét a svájczi szövetségnél; és Weymann Adolf urat, titkos tanácsosát és a birodalmi kanczellári hivatal előadó-tanácsosát;

Ő Felsége Spanyolország katholikus királya: Don Narciso Garcia de Loygorri, Vicomte de la Vēga urat, követségi ügyvivőjét a svájczi szövetségnél; és Don Mariano de la Paz Graëlls, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium tanácsosát, az összehasonlitó boncz- és szervélettan tanárát a központi egyetemen;

a franczia köztársaság elnöke: Bernard d'Harcourt gróf urat, franczia követet a svájczi szövetségnél; és Halna du Frétay György urat, mezőgazdasági felügyelőt;

Ő Felsége Olaszország királya: Amédée Melegari Lajos senator urat, állami ministert és rendkivüli követjét és meghatal-

mazott ministerét a svájczi szövetségnél; és Targioni Tozetti Adolf urat, a florenczi Institut Royalnál, az állattan és összehasonlitó boncztan tanárát, a florenczi mezőgazdasági entomologiai állomás igazgatóját;

Ő Felsége Portugal leghívebb királya: Ignacio Ivas Ferreira Lapa tanácsos urat, a lissaboni gazdasági akademia igazgatóját és tanárát, műszaki biztost az 1878. párisi köztárlaton;

a svájczi szövetség: Droz Numa szövetségi tanácsos urat, a belügyi osztály főnökét; és Fatio Viktor urat, bölcsészeti tudort,

kik is jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat egymással közölvén, a következőkben állapodtak meg:

1. czikk.

A magas szerződő felek kötelezik magukat, illető törvényhozási intézkedéseiket, ha ezt még eddig nem tették volna, akként kiegésziteni, hogy a phylloxera becsempészése és terjedése ellen meginditandó eljárás közösen és hatályosan biztosittassék.

A törvényhozásnak intézkedni kell különösen:

1. a szőlők, kertek, üvegházak és fa-

iskolák felügyeletéről, a phylloxera felismerésére szükséges vizsgálatok és nyomozásokról, végre a rovar irtása körüli teendőkről;

2. a rovar által meglepett területek határainak meghatározásáról, a mennyiben az az egyes államokba újból behurczoltatik vagy tovább terjed;

3. a szőlőnövények, szőlőhulladékok és termékek, úgyszintén kertészeti növények, csemeték és termékek szállitásának szabályozásáról a végből, hogy a betegség terjedése meggátoltassék és magára az egyes államok meglepett területére szorittassék, az országban úgy más államokba való behurczolása akadályoztassék;

4. ezen tárgyak csomagolásának módjáról és azok forgalomba hozataláról, nemkülönben a meghatározott rendszabályok áthágásai esetében teendő óvintézkedésekről.

2. czikk.

A bor, csemege-szőlő, levelek és venyigék nélkül, szőlőmagvak, lemetszett virágok, konyhakertészeti termékek, mindennemű magvak és gyümölcsök nemzetközi forgalomba hozatala megengedtetik.

A faiskolák, kertek, üvegházak és narancstenyészdékből kikerült növények, csemeték és egyéb termékek, egyik államból a másikba csupán a szerződő határos államok által külön e czélra megjelölendő vámhivatali állomásokon át szállithatók, a 3. czikkben körülirt feltételek mellett.

Kiásott szőlőtőkék és száraz szőlővesszők a nemzetközi forgalomból kizáratnak.

Szedett szőlő, szőlőtörköly, roncsolt szőlő- és földtrágya, használt duczok és karóknak a határmenti területeken való forgalma a határos államok egyezkedésének tárgyát képezi; fentartatván azonban azon feltétel, hogy a mondott tárgyak rovarlepett területről ne származzanak.

Szőlőnövények, vesszők és dugványok valamely államba csak annak beleegyezésével vihetők be, nemzetközi forgalomba azonban egyedül az a végre megjelölt vámhivatali állomásokon át és az alább meghatározott csomagolási mód feltétele alatt bocsáthatók.

3. czikk.

Az előző czikk második és ötödik bekezdésében felsorolt tárgyak, mint melyek

a nemzetközi forgalomba csupán az arra kijelölt vámhivatali állomásokon át bocsáthatók — a származási hely hatósága részéről kiállitott igazolványnyal kisérendők, mely bizonyítja:

a) hogy oly területről származnak, mely a phylloxera támadásától mentes s mely ilyennek van kitüntetve az egyes szerződő államok által készitendő és világlatban tartandó térképen;

b) hogy megnevezett származási helyükre nem lettek a legujabb időben behozva.

Szőlőnövények, vesszők és dugványok csak fából készült és csavarokkal jól lezárt ládákban szállithatók, melyek a tartalom megvizsgálását s az újból lezárást könynyen lehetővé teszik.

A faiskolák, kertek, üvegházak és narancstenyészdékből kikerült növények, csemeték és egyéb termékek szilárdan csomagolandók, a gyökerek a földtől teljesen megtisztitandók, mohába göngyölendők s mindenesetre oly boriték-vászonba varrandók, mely semminemű hulladékot ki nem enged és a netalán szükséges vizsgálat eszközlését lehetővé teszi.

A vámhivatal, valahányszor szükségesnek itéli, az állomására érkezett tárgyakat hivatalos szakértők által megvizsgáltatja, kik is az esetben, ha a phylloxera létezése általuk megállapittatott, erről jegyzőkönyvet vesznek fel.

Ezen jegyzőkönyv azon államnak küldetik meg, melyből a szállitmány származik, a végből, hogy annak alapján a vétkesek az illető állam törvényei szerint felelősségre vonassanak.

Semminemű, a nemzetközi forgalomba megengedett szállitmány nem tartalmazhat szőlőleveleket.

4. czikk.

A vámhivatalok által letartóztatott oly tárgyak, melyeknek csomagolása az előző czikkben körülirt feltételeknek meg nem felelt, az illető költségére feladási helyükre terelendők vissza.

Azon tárgyak, melyeken a szakértők a phylloxera lételét constatálták, a csomagolási szerekkel együtt, azonnal a helyszinén elégetendők.

A szállitási eszközök, melyeken a szállitás eszközöltetett, haladéktalanul szénkéneg-oldat vagy más szerrel való eljárás

alkalmazása által, melyet a tudomány hatályosnak ismert fel, vagy az illető állam alkalmazás végett elfogadott, fertőztelenitendők.

Erre nézve minden egyes állam oly rendszabályokat fog megállapitani, melyek a fertőztelenités szigorú keresztülvitelét biztositják.

5. czikk.

A szerződő államok, a közös működést elősegitendők, kötelezik magukat, hogy rendesen közölni fogják egymással:

1. E tárgyban kibocsátott törvényeiket és rendeleteiket.

2. Ezen törvények és rendeletek, úgyszintén a jelen egyezmény végrehajtása czéljából általuk követett főbb rendszabályokat.

3. Az államok belterületén és határain a phylloxera tekintetéből felállitott közegeik jelentéseit egész terjedelemben vagy kivonatban.

4. A phylloxera felfedezési esetét oly területen, mely előzőleg mentnek tartatott, a megszállott terület kiterjedésének s ha lehetséges, a megszállás okainak megjelö-

lésével. (Ezen közlés mindenkor haladék nélkül teendő.)

5. Az ép, meglepett és gyanús területek kimutatására készült minden térrajzot.

6. A phylloxera terjedése iránt tett észleleteket oly vidéken, hol az már constatálva lett.

7. A phylloxera lepett szőlőkben tett tudományos vizsgálatok és gyakorlati tapasztalatok eredményét.

8. Minden olynemű adatot, mely a szőlőmívelésre nézve, a phylloxera szempontjából érdekkel birhat.

Mindezen közlemények a szerződő államok részéről felhasználandók az e tárgyban készitendő és nyilvánosságra hozandó kiadványokban, melyek a szerződő államok között ki is cserélendők.

6. czikk.

Ha szükségesnek fog mutatkozni, a szerződő államok egy nemzetközi értekezleten képviseltetik magukat, melynek feladata leend, megvitatni az egyezmény keresztülvitele körül felmerült kérdéseket és javaslatba hozni azon módositásokat, melyeket a tapasztalás s az előrehaladott tudomány egyaránt ajánlanak.

Ezen nemzetközi értekezletnek székhelye Bern lesz.

7. czikk.

A megerősitések a jelen egyezmény aláirásától számitandó hat hó alatt, vagy ha lehetséges előbb is, Bernben fognak kicseréltetni.

Ezen egyezmény a megerősitések kicserélését követő 15 nap mulva lép hatályba.

Minden állam hozzájárulhat ezen egyezményhez, vagy attól visszaléphet, ha ebbeli szándékát bármikor a svájczi szövetség magas tanácsának bejelenti, mely az egyezmény 6. és 7. cz. keresztülvitelére nézve, a szerződő államok között, a közvetitő szerepet vállalja magára.

Minek hiteléül az illető meghatalmazottak ezen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel is ellátták.

Kelt Bernben, 1878. szeptember 17-én.

Ottenfels, s. k. Roeder, s. k. Weymann, s. k. Vicomte de la Vega, s. k. Mariano de la Paz Graëlls, s. k. B. d'Harcourt, s. k. G. Halna du Frétay, s. k. Melegari, s. k. A. Targioni Tozetti, s. k. Le Conseiller Joâv Ignacio Ferreira Lapa, s. k. Droz, s. k. Victor Fatio, s. k.

II. Törvényczikk

a phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok ügyében kötött és az 1880. I-ső törvényczikk által beczikkelyezett nemzetközi egyezményből folyó ideiglenes intézkedésekről.

(Szentesitést nyert 1880. évi február-hó 1-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi február-hó 3-án.)

1. §.

A kormány megbizatik, hogy a phylloxera vastatrix rovar ellen szükségessé válandó ideiglenes intézkedéseket az 1880. I. törvényczikkbe foglalt nemzetközi egyezmény alapján, és ennek keretén belül a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által szakférfiakból alakitott szakbizottság véleményének meghallgatása után megtehesse.

Az ezen intézkedések következtében szerzett tapasztalatok alapján, a jelen törvény hatályba léptétől számitandó két évi időtartam lefolyása alatt, a kormány részletes törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

2. §.

Hogy a kormány az idézett nemzetközi egyezményből folyó kötelezettsége-

ket teljesithesse, és az abban részletesen körülirt óvintézkedéseket eszközölhesse, ezen két évi időtartamra, illetőleg a 2. §-ban emlitett részletes törvény életbe léptének idejéig, a következők rendeltetnek:

1. A phylloxera rovar terjedésének megakadályozása végett eszközlendő kormányintézkedések pontos végrehajtásának felügyeletével, a törvényhatóságok közigazgatási bizottságai ruháztatnak fel.

2. A nemzetközi egyezmény, illetőleg az 1. §-ban érintett kormány-intézkedések áthágása esetén, mint elsőfokú hatóság megyékben az alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban és a fővárosban a polgármester, mint másodfokú hatóság az illető közigazgatási bizottság, mint harmadfokú hatóság a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister dönt.

3. Ily áthágások esetében a birságok 100 frtig, ismétlés esetében pedig 200 frtig terjedhetnek.

A pénzbüntetés behajthatlansága esetében elzárás alkalmazandó; ez okból a pénzbüntetés megállapitásánál egyúttal

az a helyett alkalmazandó elzárás tartama is meghatározandó.

Ezen átváltoztatásnál két forintot felül nem haladó pénzbüntetés helyett 12 óránál hosszabb ideig tartó elzárás nem állapitható meg.

Két forinttól 10 forintig egy napi, azon felül pedig minden 10 frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapitandó meg.

3. §.

Jelen törvény végrehajtásával a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister bizatik meg.

III. Törvényczikk

az ország némely részeiben jelentkező inség elháritására szükséges költségek fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi február-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselö házában 1880. évi február-hó 20-án; a főrendek házában 1880. évi február-hó 23-án.)

1. §.

A belügyminister felhatalmaztatik, hogy ott, a hol az egyes községek az

1871. XVIII. t.-cz. 131. §-ában körülirt kötelezettségüknek, a mult évi rosz termés folytán, meg nem felelhetnek, az inség elháritásáról:

a) az ily községeknek adandó állami előleg,

b) a hol az lehet, a munkaképeseknek nyujtandó inségi munka,

c) hol ez okvetlenül szükséges, a munkaképtelen vagy munkát nem kapható vagyontalanokról, az állam részéről nyujtandó segélyezés által gondoskodjék.

2. §.

Az inségi munka megállapitása és elrendelése a közmunka- és közlekedési ministerrel egyetértőleg lesz eszközlendő.

3. §.

A tett és teendő kiadások utólagosan lesznek részletesen kimutatandók, a törvényhozásnak bejelentendők és az 1879. XII. t.-cz. 2. §-ában B. I. alatt előforduló átmeneti kiadások közt elszámolandók, azok fedezete pedig a 4. §., illetőleg az 1879. II. t.-cz. 1. és 3. §§-ai értelmében veendő számadásba.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a belügy-, közmunka- és közlekedési s a pénzügyministerek bizatnak meg.

IV. Törvényczikk

az ország némely inséges vidéken vetőmagban szükölködő községek által felveendő kölcsönök állami közvetitéséről.

(Szentesitést nyert 1880 évi február-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő házában 1880. évi február-hó 20-án; a főrendek házában 1880. évi február-hó 23-án.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a vetőmagban szűkölködő községek által belügyministeri jóváhagyás mellett felveendő kölcsönöket közvetitse és ezen kölcsönök s járulékainak megállapitott törlesztésére nézve fizetési kötelezettséget vállaljon.

Felhatalmaztatik egyszersmind arra is, hogy az egyes községeknek az 1879. év őszén vetőmag beszerzésére adott előlegeket ily kölcsönné átváltoztassa.

2. §.

A törlesztési részletek s azok járulékai az egyenes adók módjára szedendők és hajtandók be az illető községek mint testületek szavatossága mellett oly értelemben, hogy — a mennyiben az esedékes összeg első sorban a kölcsönben részesült községi lakosoktól az egyénenkint nyujtott kölcsön erejéig végrehajtás útján ingó s ingatlan vagyonukból be nem hajtathatnék — a végrehajtás folytatólag a község, mint testület ellen intézhető.

3. §.

Az ezen törvény értelmében nyert kölcsönök az 1868. LIV. t.-cz. 398. §-nak rendelkezése alá esnek.

4. §.

Az ezen törvény alapján létesitendő ügyletek s az egész eljárás adó-, bélyeg- s illetékmentesek.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénz-, bel- és igazságügyi ministerek bizatnak meg.

V. Törvényczikk

az 1880. évi államháztartási hiány részbeni fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi február-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő házában 1880. évi február-hó 20-án; a főrendek házában 1880. évi február-hó 23-án.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1880. évi államháztartási hiány részbeni fedezésére, az 1879. II. t.-czikk alapján kiállitott 140 millió forint értékű 6%-os magyar aranyjáradék-kötvényekből 15 millió forint névértékű kötvényt elárusitson, esetleg, ha ezen kötvények előnyösen el nem árusithatók, a szükséges összeg egy részét ideiglenes hitelművelet útján szerezze be, ezen ideiglenes hitelművelet azonban 6 millió o. é. forinton túl nem terjedhet.

2. §.

E hitelműveletekről, azoknak végrehajtása után, az országgyülésnek jelentés teendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

VI. Törvényczikk

Bosznia és Herczegovinának az 1878. julius-hó 13-án kelt berlini szerződés által az osztrák-magyar monarchiára átruházott közigazgatása tekintetében szükséges intézkedésekről.

(Szentesitést nyert 1880. évi február-hó 22-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi február-hó 28-án.)

1. §.

A ministerium a monarchia közös ügyeire nézve fennálló törvényeink szellemében felhatalmaztatik, illetőleg utasittatik, hogy Bosznia és Herczegovinának a közös ministerium által vezetendő ideiglenes közigazgatásába alkotmányos felelősség mellett befolyjon.

2. §.

A ministerium részt vesz mindazon tanácskozásokban, melyek ezen ideiglenes közigazgatás irányának és elveinek megállapitása, valamint vasutak épitése czéljából, a közös ministeriumban tartatnak.

3. §.

Ezen tartományok közigazgatása úgy rendezendő be, hogy annak költ-

ségei azon tartományok saját jövedelmeiből fedeztessenek.

Ha, és a mennyiben ez azonnal teljes mértékben elérhető nem lenne, — a rendes közigazgatás érdekében fedezendő összegekre vonatkozó előterjesztések a közös ügyekre nézve fennálló törvények értelmében, — a monarchia két felének kormányaival egyetértőleg állapitandók meg.

A mennyiben azonban Bosznia és Herczegovina igazgatása oly állandó beruházásokra venné igénybe a monarchia pénzügyi hozzájárulását, melyek nem a rendes közigazgatás keretébe esnek, u. m.: vasutakra, középitkezésekre vagy hasonló rendkivüli kiadásokra, — az ily járulékok csak a monarchia mindkét államában összhangzóan hozott törvények alapján engedélyezhetők.

4. §.

Ugyanezen uton állapitandók meg azon irányelvek, melyek szerint Boszniában és Herczegovinában a következő ügyek szabályozandók és kezelendők, úgy mint:

1) a vámintézmények,

2) azon közvetett adók, melyek a monarchia két felében közös egyetértéssel megállapitott hasonértelmű törvények szerint kezeltetnek,

3) a pénzrendszer.

5. §.

Minden változtatásához azon viszonynak, melyben ezen tartományok jelenleg a monarchiához állanak, a monarchia két állama törvényhozásainak egyetértő jóváhagyása szükséges.

6. §.

Jelen törvény azon feltétel alatt, hogy az annak megfelelő határozmányok a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban is törvényerőre emelkednek s ezen törvénynyel egyidejűleg kihirdettetnek, a kihirdetés napjától kezdve lép életbe.

VII. Törvényczikk

a hátralékos szőlődézsmaváltsági tartozások befizetéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 20-án.)

1. §.

Az 1869. évi január 1-től 1879. deczember 31-ig terjedő időszakra eső 8%-os szőlődézsmaváltság-részletek (félévi járadékok), a mennyiben ezek az 1879. év végével le nem rovattak, nemkülönben az ezen részletek után 1879. év végéig felszaporodott késedelmi kamatok a váltságkötelesek által 1880. év január 1-től kezdve, a folyó tartozással együtt és ezzel egyenlő összegű félévi részletekben rovandók le.

Ennélfogva a váltságköteles felek, kik ily fizetési hátralékkal tartozásban vannak, kötelesek 1880. január 1-től kezdve, a folyó félévi járadékok kétszeres összegét fizetni mindaddig, míg az 1879. év végével hátralékban maradt váltságrészleteket és késedelmi kamatokat teljesen le nem rótták.

Az ezen hátralékos tartozás fejében befizetendő összegek első sorban az 1879. év végével fenmaradt késedelmi kamatok és ezek lerovása után, az 1879. év végével hátralékban maradt váltságrészletek fedezésére forditandók.

2. §.

A fennemlitett késedelmi kamatok után újabb késedelmi kamat nem követelhető; a jelen törvény 1. §-a értelmében a folyó tartozással együtt lefizetendő régibb váltság-részletek után pedig késedelmi kamat csak azon esetben fizetendő, ha ezen részletek a jelen törvény rendelkezésének megfelelő újabb lejárati határidőkben le nem rovatnak, mely esetben a késedelmi kamat a részletek újabb lejáratától számitandó.

3. §.

A megállapitott váltság-tőkének az 1868. XXIX. t.-czikk 31. §-a értelmében az 1868. tartozás fejében fizetendő $5^0/_0$-os kamatjára, a jelen törvény 1-ső §-ában foglalt kedvezmény ki nem terjedvén, az ily hátralékos kamat azonnal lefizetendő.

4. §.

Az előző §§-okban foglalt intézkedések kiterjesztetnek mindazon szőlődézsmaváltsági kötelezettekre is, a kiknek váltsági összege csak az 1880. január 1-seje után fog kiutalványoztatni; s ezek is az 1879. év végeig terjedő késedelmi kamatok és hátralékok törlesztéséig váltságrészleteik kétszeresét fizetik.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

VIII. Törvényczikk

az államkölcsönök tőketörlesztési évi járadékainak fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 20-án.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az alább következő 2. §-ban felsorolt államkötvények évi tőketörlesztési

járadékainak fedezésére, évenkint 6%-os adómentes aranyjáradék-kötvényeket bocsásson ki és ezen tőketörlesztési járadéknak megfelelő összeget, évenkint az államköltségvetésbe, mint bevételt, az államadósságok fejezetébe felvegye.

2. §.

Az 1. §-ban foglalt intézkedés a következő államkölcsönökre terjed ki, ugyanis:

a) az 1867. XIII. t.-cz. alapján felvett magyar vasuti kölcsönre;

b) az 1871. XLV. t.-cz. alapján felvett 30 millió frtnyi kölcsönre;

c) az 1872. XXXII. t.-cz. alapján felvett 54 millió frtnyi kölcsönre;

d) a m. kir. állami vasutak keleti vonala (volt magyar keleti vasut) I. és II. kibocsátású elsőbbségi kötvényeire, és a volt magyar keleti vasuti társulat részvényeinek beváltására az 1876. L. t.-czikk alapján kibocsátott államkötvényekre.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

IX. Törvényczikk

a földtehermentesitési kötvények törlesztéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 20-án.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a magyar és erdélyi földtehermentesitési kötvények eddigi törlesztési terveinek épentartása mellett, az ezen törlesztési tervekben alapul felvett tőkeösszegen túl kibocsátott s illetőleg még kibocsátandó földtehermentesitési kötvényeket, szintén az emlitett törlesztési tervekben kitűzött idő alatt, még pedig a magyarországi kötvényeket, a mennyiben az 1867. sorsolási záradékkal nincsenek ellátva, 1897. október-hó 31-ig, a mennyiben pedig az 1867. sorsolási záradékkal el vannak látva, 1907. október-hó 31-ig, végre az erdélyi kötvényeket 1916. junius-hó 30-ig, egyenlő félévi kamat- és tőketörlesztési járadékok alapján megállapitandó törlesztési póttervek

szerint, a 2. §-ban körülirt módon törleszsze.

2. §.

A törlesztés módját megállapitó eddigi rendeletek, melyeknek értelmében a sorsolási záradékkal el nem látott magyarországi kötvények félévi sorsolás és teljes névérték szerinti beváltás útján, a magyarországi záradékos és az erdélyi kötvények pedig fele részben félévi sorsolás és teljes névérték szerinti beváltás, fele részben pedig tőzsdei vásárlás útján törlesztendők, az eddigi törlesztési tervekbe felvett kötvénymennyiségekre nézve továbbra is érvényben tartatnak oly módositással, hogy a tőzsdei vásárlásra csak annyi készpénz fordittassék, a mennyi a vásárlás útján törlesztendő kötvénymennyiség beszerzésére tényleg szükségeltetik; a törlesztési terveken túl kibocsátott, illetőleg még kibocsátandó kötvényeket illetőleg pedig felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy ezeket az általa megállapitandó törlesztési terv alapján, egészen tőzsdei vásárlás útján törleszthesse; ha pedig az idővel kivihető

nem lenne, ezek is félévi sorsolás útján lesznek beváltandók.

3. §.

Az 1-ső §-ban emlitett földtehermentesitési kötvények törlesztésére évenkint szükségelt pénzösszeg beszerzése czéljából 5%-kal kamatozó adómentes járadékkötvények bocsátandók ki, és az ezek értékesitéséből befolyó pénzösszeg évenkint az államköltségvetésbe mint bevétel, az államadósságok fejezetébe veendő fel.

4. §.

Az előző §§-okban emlitett módon nem fedezhető tőketörlesztési részlet, valamint a kötvények kamatainak és az alsórendű papság részére megállapitott tized kárpótlási járadékoknak, nemkülönben a földtehermentesitési alapok kezelési költségeinek és egyéb kiadásainak fedezetéül a törvény által megállapitott földtehermentesitési adópótlék szolgál.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a belügyminister bizatnak meg.

X. Törvényczikk

az 1880. év első negyedében viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló 1879. évi XLVI. törvényczikk hatályának kiterjesztéséről az 1880. év május-hó 31-ik napjáig.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 20-án.)

1. §.

Az 1880. év 1-ső negyedében viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló 1879. XLVI. t.-czikk hatálya az 1880. év május-hó 31-ik napjáig terjesztetik ki.

2. §.

Ezen törvény érvénye megszünik az 1880. évi államköltségvetésről szóló törvény kihirdetése napján.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XI. Törvényczikk

a Szörény-megyei ideiglenes közigazgatási rendszernek három évre való fentartásáról szóló 1877. évi IV. törvényczikk hatályának további egy évre való kiterjesztése iránt.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 24-én Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 31-én.)

1. §.

A Szörény-megyei ideiglenes közigazgatási rendszernek három évre való fentartásáról szóló 1877. IV. t.-czikk hatálya további egy évre kiterjesztetik. Ezen év lefolyása alatt a belügyminister törvényjavaslatot fog beterjeszteni a Szörény megyét érdeklő viszonyok végleges rendezése iránt.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XII. Törvényczikk

az 1875. VI. t.-cz. 1. §-ában foglalt rendelkezés kivételes felfüggesztéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 25-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 31-én.)

1. §.

Az 1875. VI. t.-cz. 1. §-ának rendelkezése a választók névjegyzékének 1880. évi kiigazitásánál kivételesen hatályon kivül tétetik azokra nézve, kik az ország több részében uralkodó inség folytán az 1879. év végével fenmaradt adóhátralékaik lefizetésére haladékot nyertek, s kikre nézve a hátralékok behajtása az 1880. évi aratás utánig felfüggesztetett.

2. §.

A haladék nyerése, illetőleg a végrehajtások beszüntetése az egész törvényhatóságra vagy a községre és esetleg az egyesekre szóló pénzügyministeri rendelet vagy közigazgatási bizottsági vagy adófelügyelői végzés, illetőleg bizonyitvány által igazolandó.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

XIII. Törvényczikk

az osztrák-magyar banknak az 1878. XXV. törvényczikkhez mellékelt alapszabályai 82. czikkében foglalt, a bankjegyeken alkalmazandó czímerről szóló rendelkezés függőben tartásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi márczius-hó 28-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi márczius-hó 31-én.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministerével közösen az osztrák-magyar bankkal oly egyezményt köthessen, melynek értelmében az osztrák-magyar bank alapszabályai 82-ik czikkének azon rendelkezése, miszerint a bank utalványai (bankjegyek) az osztrák-magyar monarchia czímerével látandók el, további intézkedésig függőben tartatik.

2. §.

Ezen törvény kihirdetése napjával életbe lép; végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XIV. Törvényczikk

a szegényjog kölcsönös biztositása tárgyában Francziaországgal 1879. évi május-hó 14-én kötött szerződésről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselö-házában 1880. évi április-hó 26-án, a főrendek házában április-hó 28-án.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és a francziа köztársaság elnökének meghatalmazottjai által, a szegényjog kölcsönös biztositása tárgyában kötött és Párisban 1879. május-hó 14-én aláirt szerződés, miután az országgyülés által elfogadtatott és utóbb mindkét szerződő fél részéről szokott módon megerősittetett, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege következő :

Ő Felsége, ausztriai császár, Csehország királya stb. stb. és Magyarország apostoli királya, és

a franczia köztársaság elnöke,

egyetértőleg oly egyezményt óhajtván megkötni, mely által a másik szerződő fél honosainak a birói jogsegély kölcsönösen

biztosittassék: e végre meghatalmazottaikká kinevezték:

Ő Felsége, ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya, valóságos belső titkos tanácsosát és kamarását Beust grófot, ő Felsége rendkivüli nagykövetét a franczia köztársaságnál,

a franczia köztársaság elnöke: Waddington Vilmos Henrik urat, senatort, a ministertanácsnak elnökét és külügyi ministert;

a kik, miután jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat egymással közölték volna, a következő czikkekben állapodtak meg:

1. czikk.

A magas szerződő felek alattvalói a másik állam területén kölcsönösen ugyanazon birói segélyben részesülendnek, mint az utóbbi állam honosai, feltéve, hogy azon állam törvényeihez alkalmazandják magukat, a melynek segélyét igénybe veszik.

2. czikk.

Azon idegen részére, a ki a segélyt igénybe veszi, a szegénységi bizonyitvány lakhelyének hatósága által állitandó ki.

Ha a külföldi nem azon országban lakik, a melyben a kérelem előterjesztetik, a szegénységi bizonyitvány azon ország diplomatiai ügynöke által erősitendő meg és hitelesitendő, a melyben az használtatni fog. Ha pedig a külföldi azon országban lakik, a melyben a kérelem előterjesztetik, további felvilágositások hazájának hatóságaitól is kivánhatók.

3. czikk.

Az ausztriai, valamint a magyar honosok Francziaországban, ugyszintén a francziák Ausztriában vagy Magyarországban, a kiknek a birói jogsegély kedvezménye megadatik: teljes joggal felmentvék a biztosíték-adástól vagy bármely elnevezés alatti oly letéteményezéstől, mely a belföldi ellen perelő külfölditől azon biróság törvényei szerint, a hol a kereset indittatik, követelhető.

4. czikk.

A jelen egyezmény azon naptól kezdődő öt évre köttetik, a melyben a megerősitési okiratok kicseréltetnek.

Azon esetben, ha ezen határidő lejárta előtt egy évvel, a magas szerződő felek

egyike sem közölte volna szándokát, hogy ezen egyezmény hatálya megszünjék: ez egy további évre kötelező marad és igy évről-évre azon naptól számitva, melyen azt a felek egyike felmondaná.

Ezen egyezmény, mihelyt lehetséges, meg fog erősittetni.

Ennek erejéül az illető meghatalmazottak ezen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Párisban, 1879. május-hó 14-én.

(*L. S.*) *Beust, s. k.* (*L. S.*) *Waddington, s. k.*

XV. Törvényczikk

a Szeged szab. kir. város törvényhatóságába kiküldött királyi biztos kinevezéséről és hatásköréről szóló 1879. XX. törvényczikk érvényének meghosszabbitásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselö-házában 1880. évi április-hó 26-án, a főrendek házában április-hó 28-án.)

1. §.

A Szeged szab. kir. város törvényhatóságába kiküldött kir. biztos kinevezéséről és hatásköréről szóló 1879. XX.

törvényczikk érvénye, a következő módositások és pótlásokkal 1881. április-hó 30-áig meghosszabbittatik.

2. §.

A biztosi tanács jelen alakjában és hatáskörében a mondott határidő letelte előtt is feloszlattatik, mihelyt az 1879. XX. törvényczikk 5. §-ában megjelölt azon teendők befejezve lesznek, melyekhez közremüködése szükséges.

3. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy az iránt, milyen közeg lépjen a 2. §. értelmében megszünő biztosi tanács helyébe, s mi legyen annak hatásköre, — a kir. biztos meghallgatása után, ezen törvény érvényének idejére, rendeleti úton intézkedjék.

4. §.

A kir. biztos, a biztosi tanács tagjai, valamint a 3. §. értelmében szervezendő közeg tagjai is, — a mennyiben képviselők lennének, — kivétetnek az 1875. I. törvényczikk hatálya alól.

5. §.

Ezen törvény érvénye 1880. májushó 1-ével kezdődik s végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XVI. Törvényczikk

Uj-Szeged községnek Szeged szabad kir. várossal való egyesitéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 27-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselő-házában 1880. évi április-hó 29-én, a főrendek házában április-hó 30-án.)

1. §.

Uj-Szeged község Torontál megyéből kikebeleztetik és Szeged szabad királyi város területével egyesittetik.

Szeged szabad királyi város területével egyesittetik egyszersmind a Nagy-Marostői terület is.

2. §.

Uj-Szeged község községi vagyonának Szeged szabad királyi város vagyonával egyesitése vagy más módon miként kezelése tárgyában, valamint az uj-szegedi

birtokosok és lakosok által viselendő pótadó iránt felmerült kérdések megoldása czéljából egyezség kisérlendő meg, mely ha nem sikerül, mindkét fél meghallgatása után, a belügyminister határoz.

3. §.

Uj-Szeged község országos képviselőválasztás tekintetében, a török-kanizsai választókerületből a Szeged szabad kir. városi első kerületbe átkebeleztetik.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

XVII. Törvényczikk

Szeged szabad kir. város ujjá épitésének keresztülviteléről s az erre szükséges költségek viseléséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 28-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő-házában 1880. évi április-hó 29-én, a főrendek házában április-hó 30-án.)

1. §.

Szeged szabad királyi város belterületén, az 1879. XX. törvényczikk

5. és 8. §§-ai értelmében megállapitott épitési terv keretében, a következő középitkezések és munkálatok lesznek keresztül viendők:

a) a tiszai rakpart,
b) a tiszai állandó hid,
c) két körút,
d) négy nagy sugárút,
e) három kis sugárút,
f) a tervezetbe foglalt közkertek,
g) laktanya a közös hadsereg használatára a Mars-téren,
h) két falazott főcsatorna,
i) a vár lerombolása,
j) a szabályozási terv folytán szükséges kisajátitások eszközlése.

2. §.

Ezen munkálatok a szegedi királyi biztosság, illetve az államkormány által szervezett épitészeti hivatal által lesznek a megállapitott összhangzatos terv alapján keresztül viendők.

3. §.

Ezen törvény 1. szakaszának a) és b) pontjai alatt foglalt munkálatok keresztülvitelére szükséges költségeket az

állam viseli, s az elkészült épitményeket, minden vissztehér nélkül, a város örök tulajdonába bocsájtja át.

A város ezen középitmények jövedelmét saját háztartása javára forditbatja; — tartozik azonban a hid és a rakpart összesitett bevételeinek 10%-át, mint ezen épitmények fentartására rendelt alapot, elkülönitve kezelni, és ezen alapból a hidat és a rakpartot évenkint javittatni, és folytonosan kifogástalan állapotban tartani.

4. §.

Ezen törvény 1. §-ának e) – j) pontjai alatt felsorolt épitkezések Szeged város által és annak terhére lévén teljesitendők, az ezekkel egybekötött költségek a város részére kötendő kölcsönből fedezendők.

Arról, hogy a Szeged szabad királyi város terhére eső épitési alap mily módon állittassék elő, külön törvény intézkedik.

A szóban levő munkálatok czéljára keresztül viendő kisajátitások utján nyert területek elárusitásából befolyó összegek,

az épitési alap növelésére, az állampénztárba lesznek beszolgáltatandók, ezen összegek azonban az épitkezések befejeztével eszközlendő végleszámolásnál, egészben Szeged város javára tudatnak be.

5. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy az állami hivatalok számára szükséges épületeket 1884. év végeig felépittesse, ugy azonban, hogy az államkincstárt terhelő épitési költségeknek megfelelő tőkeösszeg évi kamatja, a Szegeden levő állami hivatalok elhelyezése után 1878. évben fizetett lakbérösszeget meg ne haladja.

Az állami épitkezésekre szükséges területeket, a tervben e végre kijelölendő helyeken Szeged város tartozik kiszolgáltatni s azon esetben, ha az emlitett állami épületek a fönnebb kitüzött határidőben felépittetnek, azon területek minden kárpótlás nélkül az állam tulajdonába mennek át.

6. §.

Ezen törvény a kihirdetés napjával lép érvénybe és végrehajtásával az összministerium bizatik meg.

XVIII. Törvényczikk

a Szeged szabad királyi város területén emelendő épitmények adómentességéről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 28-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő-házában 1880. évi április-hó 29-én, a förendek házában április-hó 30-án.)

1. §.

Szeged szabad királyi város területén az 1879. árviz után téritvény mellett épült ideiglenes házak, az 1882. deczember-hó 31-éig, sem állami sem községi adóalap tárgyát nem képezík.

A téritvényes épületek közül

azok, melyek bármi okból az 1882. deczember-hó 31-én túl fennmaradnak, az 1883. január-hó 1-ső napjától kezdve községi pótadóval rovatnak meg;

azok pedig, melyek bármi okból az 1884. deczember-hó 31-én túl is fennmaradnak, az 1885. január-hó 1-ső napjától kezdve állami adóval rovatnak meg.

Az 1882. éven túl fennmaradt téritvényes épületek a községi pótlék, illetőleg állami adó kivethetése czéljából a fenálló adótörvények értelmében az 1883. január havában összeirandók.

2. §.

Az 1879. árviz után épült és az 1884. deczember-hó 31-éig lakható állapotba helyezett végleges uj házak közül azok, melyek az árviz következtében földig lerombolt épületek telkén, a korábbi épületek falanyagainak vagy tetőrészeinek felhasználásával vagy a nélkül, az újon megállapitott épitkezési rendszabályoknak megfelelőleg épittettek, legyenek ezen épületek akár önállóak, akár az 1868. XXII. törvényczikk 23. §-a szerint új adó tárgyát képező toldaléképitmények, azon naptól kezdve, melytől fogva lakható állapotba helyeztettek, az 1896. deczember-hó végeig állami adómentességben részesittetnek.

3. §.

a) Azon épületek, a melyek a város szabályozása folytán előállott új telkeken teljesen újonnan épittetnek és a jelen törvény kihirdetésétől számitott 10 év alatt lakható állapotba helyeztetnek: általánosságban tizennégy évig mentesek az állami adótól;

b) azon épületek, melyek a város

szabályozási terve szerint nyitandó kis körút mentén emeltetnek: tizenhat évig;

c) azon épületek végre, melyek a kis körút s a Tisza folyam között fekvő és továbbá az ugynevezett Sina-telken eddig házhelyeknek nem használt területeken legalább egy emeletre épittetnek: tizennyolcz évig mentesek az állami adótól.

Az ezen §-ban körülirt adómentesség kezdetét veszi:

1. azon épületeknél, melyek 1884. deczember-hó végeig lakható állapotba helyeztetnek, 1885. január-hó 1-ső napjától;

2. azon épületeknél, melyek 1884. deczember-hó 31-ike után lakható állapotba helyeztetnek, az épités bevégeztét követő béridőszak 1-ső napjától.

4. §.

A 2. és 3. §§-okban emlitett házak adómentességét a házadó iránti gyakorlati szabályokban körülirt módon és időben a kir. adófelügyelő állapitja meg.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XIX. Törvényczikk

a Szeged szabad királyi város területének árviz elleni biztositására 1879. évben tett munkálatok költségeinek viseléséről és az államkincstárból Szeged városnak ugyanezen évben adott előlegösszeg megtéritésének elengedéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 28-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselö-házában 1880. évi április-hó 29-én, a förendek házában április-hó 30-án.)

1. §.

Az 1879. XXV. törv.-czikk 1. §-ában elősorolt munkálatokkal járó, a szegedi árviz következtében szükségesekké vált költségeken felül, Szeged szabad királyi város belterületének árviz ellen való védelmezésére szolgáló, ez idő szerint még építés alatt álló körtöltés költségeit, valamint a sövényházi ideiglenes töltés építési költségeinek fedezetlenül maradt részét is az állam viseli; a város azonban az igénybe vett építési területet és anya-gödröket ingyen tartozik átadni és a szakközegek által hivatalból igénybe vett fuvarokat ingyen teljesitni.

2. §.

Szeged szabad királyi város részére, közigazgatási költségeinek fedezésére, az államkincstárból 1879. évben előlegezett 369.042 frt $55^1/_2$ kr. megtérítéséről az állam végleg lemond.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XX. Törvényczikk

a Tisza és mellékfolyói mentében alakult vizszabályozó és ármentesitő társulatok és Szeged szabad királyi város részére kötendő állami kölcsönről.

(Szentesitést nyert 1880. évi április-hó 28-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő-házában 1880. évi április-hó 29-én, a főrendek házában április-hó 30-án.)

I. FEJEZET.

1. §.

Az 1879. XX. és XXXV. törvényczikkekben foglalt rendelkezések kapcsában felhatalmaztatik a pénzügyminister,

hogy 40 millió o. é. forintot kölcsön utján szerezzen be, és pedig:

a) a Tisza és mellékfolyói mentében alakult vizszabályozó és ármentesitő társulatok részére, ezen törvény 11. §-ában közelebb körülirt czélokra 25 mill. frtot.

b) Szeged szabad királyi város ujjáépitése czéljából középitményekre a városnak és lakházak épitésére a szegedi kárvallott lakosoknak adandó kölcsönökre 15 millió frtot.

2. §.

Az előző szakaszban emlitett 40 millió frtnyi kölcsön létesitése czéljából felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy 44 millió o. é. frtnyi névértékü nyereménykölcsön-kötvényeket bocsáthasson ki, melyek évi 4 száztóli papirban kamatoznak és e mellett a pénzügyminister által megállapitandó sorsolási terv alapján nyereményekben részesülnek.

3. §.

A kölcsön 50 év alatt törlesztendő oly módon, hogy kamat- és tőketörlesztési járulék fejében évenkint összesen 2,400.000 o. é. frt fizetendő és pedig fél-

évenkint utólagosan, 1,200.000 frtos részletekben.

4. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a kölcsönkötvények 22 millió frtnyi névértékű felét a folyó 1880. évben akként árusitsa el, hogy ebből az általa megállapitandó határidőkben, az időközi kamatokon kivül 20 millió frtnyi készpénz folyjon be az állampénztárba.

A kölcsönkötvények másik fele az 1880., 1881. és 1882. években akként értékesitendő, hogy ebből hasonlókép legalább 20 millió frt készpénz folyjon be az állampénztárba.

Ezen értékesitésből előállható többlet a 17. és 24. §§-ok rendelete szerint alakitandó tartalék-alapokhoz, aránylagos részben és azok javára csatolandó.

5. §.

A kölcsönből az állampénztárba befolyt pénzek a pénzügyminister által alapszerüen kezelendők.

A nem értékesitett kötvényekre eső nyeremények ezen kölcsön-alap javára esnek.

6. §.

Az állami kölcsönből ezen törvény 1. §-ának a) és b) pontjai értelmében engedélyezett kölcsönök után fizetendő évi járulékok pontos befizetéseért az illető vizszabályozó és ármentesitő társulatok, illetőleg Szeged szabad királyi város az alább következő 7., 17., 23. és 24. §§-okban jelzett módon kezeskednek; ezen évi járulékok kizárólag a kölcsön után teljesitendő fizetésekre forditandók; és úgy ezen évi járulékok, valamint a 8. §-ban emlitett tartalék-alapok — még pedig a mondott társulatok által alkotott közös tartalék-alap a társulatoknak nyujtott kölcsönök erejéig — a szegedi tartalék-alap pedig a szegedi házbirtokosoknak adott kölcsönök erejéig a kötvénybirtokosok biztositására szolgálnak.

7. §.

A vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak, valamint Szeged szab. kir. városnak és az ottani kárvallott lakosoknak adandó kölcsönök után fizetendő évi járulékok az 1879. évi XXXIV. törvényczikk 5. §-ában megállapitott elsőbbségi joggal birnak. Az évjáruléki részletek

az 1876. évi XV. törvényczikk értelmében úgy az illető vizszabályozó társulatoktól, illetőleg Szeged várostól, mint az egyes fizetőköteles magánfelektől az egyenes adók módjára szedetnek és esetleg hajtatnak be; a május-hó 15-éig, illetőleg november-hó 15-éig be nem fizetett évjáruléki részletek után a késedelmi kamatok, esetleg intésdijak és behajtási illetékek ép úgy számittatnak, mint az egyenes adók után.

8. §.

Az előző §-ban foglalt rendelkezéseken kivül az engedélyezett kölcsönök évi járulékai pontos befizetésének biztositása czéljából úgy a tiszavölgyi vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak, valamint a szegedi kárvallott lakosoknak engedélyezendő kölcsönökből 6% tartalékalapként visszatartatik, melyből a hátralékban maradt évi járulékok előlegezésképen fedezendők.

9. §.

A jelen törvény alapján kibocsátandó kölcsön-sorsjegyek és azok kamatszelvényei, valamint a kisorsolt jegyekre eső nyeremények minden bélyegtől, illetéktől

és adótól mentesek, és ezen teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség azok részére jövőre is biztosittatik; bélyeg- és illetékmentesek továbbá az ezen kölcsön iránt kötött szerződések és az ezen kölcsönből a kölcsönvevő vizszabályozó társulatok és Szeged városra, nemkülönben az ottani kárvallott magán-kölcsönvevőkre nézve keletkező jogügyleteket érdeklő beadványok, okiratok és telekkönyvi bejegyzések.

E kedvezmény azonban nem terjed ki a mondott társulatok, illetőleg a kölcsönvevő magánfelek által a felvett kölcsönösszegekről kiállitandó nyugtákra, melyek rendes bélyeggel ellátandók; a társulatok által kiállitandó nyugták bélyege azonban a nyert kölcsönnek csak azon része után számittatik, mely az 1879. XXXV. törvényczikk alapján felvett és a kölcsönből visszafizetendő állami előlegek összegét meghaladja; — Szeged város törvényhatósága pedig a részére kiszolgáltatandó 5 millió frtnyi kölcsönről szóló nyugtákra nézve is teljes bélyegmentességben részesül.

II. FEJEZET.

10. §.

Az ezen törvény alapján felveendő állami kölcsönből 25 millió frtnyi összeg forditandó a Tisza és mellékfolyói szabályozására, az 1871. XXXIX. törvényczikk alapján törvényesen megalakult vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak, valamint az 1874. XI. törvényczikk alapján megalakult belvizszabályozó társulatoknak a következő §§-ban megjelölt czélokra és módozatok alatt adandó kölcsönökre, mely kölcsönök után kamat- és tőketörlesztési járulék fejében 50 éven át, évi 6 százalék, félévi előleges részletekben fizetendő.

11. §.

Az ezen társulatoknak adandó kölcsönök a következő czélokra forditandók:

a) a társulatok által az 1879. évi XXXV. törvényczikk alapján felvett állami előlegek visszafizetésére;

b) a társulatok régi tartozásainak törlesztésére;

c) a védgátaknak és egyéb ármen-

tesitési munkáknak, a hatóságilag jóváhagyott terv szerint leendő kiépitésére; s végre

d) a belvizeknek levezetésére szolgáló, és a hatóságilag jóváhagyott terv szerint végrehajtandó munkákra, és esetleg egyéb vizhasznositási czélokra.

12. §.

A kölcsönkérő vizszabályozó és ármentesitő társulatok kötelesek a kölcsönök kiosztására hivatott bizottsághoz beterjeszteni :

a) a hatóságilag jóváhagyott közgyülési határozatot és a kölcsönfelvétel szükségének indokolását, és

b) az ártéri birtokosokat terhelő évjáruléki részletek egyénenkénti kimutatását, a pénzügyminister által meghatározott alakban összeállitva.

13. §.

A kölcsönök kiosztását a következőleg alakitott bizottság eszközli : a bizottság elnökét és annak három tagját a pénzügyminister nevezi ki, és pedig a tagok közül egyet a belügyminister és

egyet a közmunka- és közlekedési minister kijelölése alapján; a bizottság további három tagját pedig a tiszavölgyi társulatok központi bizottsága választja.

A bizottság szótöbbséggel határoz; határozat hozatalára az elnökön kivül 4 tagnak jelenléte szükséges.

A bizottság eljárását szabályozó utasitást a pénzügyminister adja ki.

14. §.

A kölcsönt kérő társulatnak adandó kölcsön összegének megállapitásánál a bizottság köteles figyelemmel lenni arra, hogy a kölcsön azon arányban adassék, a mely arányban a társulat által épitett és még épitendő védmüvek az ártérben fekvő birtokok értékét emelik.

15. §.

A bizottság elnöke föl van jogositva, a bizottsági határozat végrehajtását felfüggeszteni és az ügyet az összes tárgyalási iratok bemutatása mellett a pénzügyministerhez fellebbezni, a ki a fellebbezés felett a közmunka- és közlekedésügyi ministerrel egyetértőleg végérvényesen határoz.

A pénzügyminister azonban a kölcsön mennyiségét magasabb összegben nem állapithatja meg, mint a mely összegben azt a bizottság többsége megadhatónak vélte.

A kölcsönök kiosztására hivatott bizottság által engedélyezett vagy ennek elnöke részéről közbevetett fellebbezés folytán, a pénzügyminister által megállapitott kölcsönt mindenkor a pénzügyminister utalványozza azon kir. adóhivatalnál, a melynél azt az illető társulat felvenni kivánja.

16. §.

Az évi járulékok félévenkénti részletekben mindenkor előre és pedig ápril és október-hó 1-én fizetendők. A félévi járulékok azon része, mely a kölcsön felvétele napjától az illető félév utolsó hava végeig jár, a kölcsön kifizetése alkalmával visszatartatik.

17. §.

A kölcsönt nyert társulatok az állam irányában a felvett kölcsönökért és azok kamataiért a társulat által biztositék-

képen letett tartalékalap erejéig szavatossággal tartoznak. E végből a kölcsönt nyert társulatok által az ezen törvény 8. §-a értelmében alkotandó tartalékalapra befizetett, nem különben a 4. §. szerint netán befolyandó összegek a pénzügyminister által összesitett alap gyanánt lesznek kezelendők.

Ezen tartalékalap miként lehető legkedvezőbb elhelyezése, kezelése és kamatoztatása iránt a tiszavölgyi társulat központi bizottságának meghallgatása után a pénzügyminister határoz.

Ezen tartalékalap és annak kamatai az ármentesitő és vizszabályozó társulatokat illetik, azonban a pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a félévről félévre lejáró évjáruléki részletekből hiányzó, bármely társulatot terhelő összegeket az emlitett alapból, illetőleg első sorban ezen alap folyó kamataiból fedeztesse; viszont a folyó évjáruléki részletek teljes fedezése után a hátralékokra befolyt összegek az alap kiegészitésére forditandók.

Az egész kölcsön visszafizetése után a tartalékalapból és annak folyó kamatai-

ból még fennmaradó összeg a vizszabályozó és ármentesitő társulatoknak kiadandó.

18. §.

A kölcsönt nyert társulatok az általuk felvett kölcsönökből, a pénzügyminister által megállapitandó törlesztési terv szerint hátralevő tőkét az évjáruléki részletek lejárta előtt egyszerre is lefizethetik, mely esetben a befizetett összeg az állami kölcsönalap javára gyümölcsözőleg lesz kezelendő; a 17. §. értelmében letett tartalék-alapra vagy annak a társulatot illető részére azonban csakis az összes társulatoknak adott egész kölcsön visszafizetése után tarthat igényt az egyes társulat.

19. §.

A tiszavölgyi és az ármentesitő társulatok központi bizottságának szervezéséről és hatásköréről külön törvény fog intézkedni.

III. FEJEZET.

20. §.

A Szeged sz. kir. város ujjáépitésére és az ottani kárvallott lakosoknak lakházaik felépitésére adandó kölcsön következőleg használandó fel:

a) Szeged város törvényhátóságának középitményekre 5 millió frtnyi kölcsön adatik;

b) a kárvallott lakosok részére lakházak épitésére 10 millió frt tartatik fenn.

A b) alatt emlitett kölcsönökben részesülhetnek mindazok, kik az 1879-iki árviz által kárt vallottak és azok jogutódai.

21. §.

Ezen kölcsönök után a kölcsönvevők részéről kamat- és tőketörlesztés fejében, 50 éven át 6 száztóli évi járulék, félévi előleges részletekben és pedig mindenkor ápril és október-hó 1-jén fizetendő.

A félévi járulék azon része, mely a kölcsön felvétele napjától az illető félév utolsó hava végeig jár, a kölcsön kifizetése alkalmával visszatartatik.

22. §.

A Szeged város törvényhatóságának adandó kölcsön következő czélokra forditandó:

a) a város régi tartozásainak átváltoztatására 1 millió forint;

b) az 1880. évi XVII. törvényczikk 1. §-ának c)—j) pontjaiban felsorolt, a város által létesitendő középitményekre és közmunkákra 4 millió frt.

23. §.

A Szeged város törvényhatóságának adandó kölcsön kiszolgáltatásának feltételei a következők:

a) a városnak engedélyezendő 5 millió frtnyi kölcsön a város ingatlan birtokaira a kölcsönalap javára jelzálogilag kebeleztetik;

b) a régi tartozások átváltoztatására forditandó 1 millió frt akkor bocsáttatik a város rendelkezésére, a midőn ezen tartozások felmondási idejének leteltével, azok kifizethetők lesznek;

c) az a) alatt emlitett 5 millió frt után, a fölvétel napjától 1882. év végeig az évi járulékokat az államkincstár viseli;

1883. január-hó 1-jétől kezdve pedig ezen évi járulékok Szeged város törvényhatósága által fizetendők.

24. §.

A kárvallott szegedi lakosok részére fenntartott 10 millió frtból engedélyezhető kölcsönök után fizetendő kamatokért és tőketörlesztési járulékokért az államkincstár irányában, az első sorban kötelezett kölcsönvevők mellett Szeged város kezeskedik.

Ezen czélból a magán-kölcsönvevőknek engedélyezendő összeg 6 száztólija a 8. §-ban emlitett tartalékalap javára visszatartandó, olyformán, hogy a tartalékalapnak megfelelő összeg, vagyis hatszázezer forint Szeged város ingatlan birtokaira jelzálogilag biztositandó; a város részére azonban ezen összeg a tartalékalap javára tényleg csak azon arányban szolgáltattatik ki, a melyben a magán-kölcsönökre szánt 9.400,000 frt az egyes kölcsönvevők által tényleg igénybe vétetik.

Ezen összeg után a város fizeti az évi járulékot; ellenben a város élvezi a

tartalékalap gyümölcsöztetéséből nyert kamatokat, a mennyiben ez a hátralékban maradt évi járulékok fedezésére nem vétetik igénybe.

Ezen tartalékalap tulajdoni joga Szeged várost illeti s az iránt a kölcsöntörlesztési idő lejártával szabadon fog rendelkezni; ellenben ha ezen tartalékalap a hátralékban maradt évjárulékok fedezésére netalán elégtelen volna, Szeged város kezessége a tartalékalapból nem fedezhető összegre nézve épségben marad.

25. §.

Ezen tartalékalap a 33. §-ban emlitett bizottság ellenőrzése mellett a szegedi kir. adóhivatalban kezeltetik.

A pénzügyminister ezen tartalékalapnak Szeged város részére lehető legkedvezőbb gyümölcsöző elhelyezéséről gondoskodand és e részben teendő intézkedései előtt kikéri a bizottság véleményét.

A mennyiben az egyesek által felvett kölcsönök után fizetendő évi járulékok az illetők által a meghatározott időben be nem fizettetnének, a pénzügy-

minister felhatalmaztatik, hogy a hiányzó összeget a tartalékalapból, az ezen törvény 17. §-a 3. bekezdésében foglalt rendelkezés megfelelő alkalmazása mellett utalványozhassa.

26. §.

A vizkárosult szegedi lakosok részére fenntartott 10 millió forintból a 24. §-ban emlitett tartalékalap levonása után fennmaradt 9.400,000 forintból 500.000 forint kamatmentes kisebb kölcsönökre forditható; 8.900,000 forint pedig a vizkárosultak részére kamatfizetés mellett kölcsönkép nyujtható.

27. §.

Az előző §-ban emlitett kisebb kölcsönökre forditható 500,000 frt lakházaik felépitésére, szegényebb sorsú kisebb ház- és telekbirtokosoknak engedélyezendő.

Ily kölcsönökben legcsekélyebb vagyonnal biró azon ház- és telekbirtokosok részesitendők, a kik a könyöradományokból oly mérvű segélyt nyertek, hogy kisebb kölcsönnel lakházaik felépitésére képesittetnek.

Ezen előlegek egyenkint 500 frtnyi összeget meg nem haladhatnak.

28. §.

Ezen kisebb előlegek kamatmentesen adatnak és azok után 1881. év végeig az illető kölcsönvevők részéről törlesztési járulék nem fizettetik; 1882. évtől kezdve számitandó 10 év alatt azonban ezen előlegek törlesztésére évenkint azok 10 százaléka fizetendő az állami kölcsönalap részére.

Ezen kisebb kölcsönök is jelzálogilag biztositandók és a jelzálogul lekötött ingatlan birtok 50 százalékát meg nem haladhatják.

A ki ily kamatmentes kölcsönt igénybe vesz, kamatozó kölcsönre igényt nem tarthat.

29. §.

Az előző §-ban emlitett 500,000 frtnyi kölcsönösszeg évi járulékait az államkincstár fizeti és az egyes adósok által befizetett törlesztési részletek az ezen törvényben engedélyezett sorsolási kölcsönnyeremény kötvényeinek vásárlás útján eszközlendő törlesztésére forditan-

dók; vagy ha a vásárlás a kötvények árfolyama miatt előnyösen eszközölhető nem volna, a befizetett összegek az állami alap javára gyümölcsözőleg használandók fel.

30. §.

A fennmaradó 8.900,000 frt, a kölcsönalap javára eszközlendő jelzálogos biztositás mellett, kárvallott magánépitkezőknek nyujtandó kölcsönökre fordithatό a következő feltételek alatt:

1. az egyes kölcsönök az illető kölcsönvevők ingatlan vagyona értékének csakis 50 százaléka erejéig engedélyezhetők;

2. az egyes kölcsönök, a 32. §-ban emlitett eset kivételével, 10,000 frtnyi összeget meg nem haladhatnak;

3. oly kárvallott magánépitkezők, kiknek ingatlan vagyona jelzálogi bekeblezésekkel van terhelve, csak akkor részesülhetnek kölcsönben, ha az igénybe veendő kölcsönösszeg erejéig jelzáloghitelezőiktől elsőbbségi bekeblezési engedélyt eszközölnek ki.

31. §.

A kárvallott egyes kölcsönvevők az általuk felvett kölcsönökből a pénzügyminister által megállapitandó törlesztési terv szerint hátralevő tőkét, az évjáruléki részletek lejárata előtt egyszerre is lefizethetik, mely esetben a befizetett összeg az állami kölcsönalapban gyümölcsözőleg kezelendő.

32. §.

A mennyiben az előző §-ban meghatározott egyenkint 10,000 frtnyi maximal-összeget meg nem haladó kölcsönök az 1880. év végeig terjedő idő alatt a rendelkezésre álló alapnak $^2/_3$ része erejéig nem vétetnének igénybe, a mondott időn túl 10,000 frtnál magasabb összegben is 50,000 frtig adhatók kölcsönök épitési czélokra; ezen nagyobb kölcsönök azonban összesen 2 millió forintnál többre nem emelkedhetnek.

33. §.

A 27. és 30. §§-ok értelmében engedélyezendő kölcsönösszegek mérve s a jelzálog értékének megállapitása iránt

bizottság határoz, melynek elnökét és három tagját a pénzügyminister a 13. §-ban jelzett módon nevezi ki, három tagját pedig Szeged város közgyülése választja.

A bizottság elnöke fel van jogositva, a bizottsági határozat végrehajtását felfüggeszteni; ha az elnök e jogával él, a pénzügyminister határoz.

34. §.

A Szeged városnak a jelen törvény 22. §-ában emlitett czélokra, valamint a városbeli lakosoknak házaik felépitésére adandó kölcsönök után fizetendő évi járulékok a szegedi kir. adóhivatalnál fizetendők be és innen a m. kir. központi állampénztárba szállitandók.

35. §.

Az évi járulékok előirásáról és befizetéséről vezetett könyvek a 33. §-ban emlitett ellenőrző bizottság által bármikor megtekintethetnek.

36. §.

A magánépitkezőknek nyujtott kölcsönösszegek az 1868. LIV. t.-cz. 398.

§-ában érintett tekintetek alá esvén, sem átruházás, sem birói foglalás és végrehajtás tárgyát nem képezhetik.

37. §.

Azon esetre, ha az árvizkárosult szegedi lakosok részére engedélyezendő kölcsönökre fenntartott 9.400,000 forint 1882. év végeig egészben nem vétetnék igénybe, a fennmaradt összegből 500,000 forint Szeged városnak kölcsönül adható, ha ezen kölcsön szükségét igazolja és annak felvételéhez a belügyminister engedélyét kieszközli.

Az ezentúl még fennmaradó összeg hováforditása iránt külön törvény fog intézkedni.

38. §.

Azon esetre, ha a szegedi kárvallott lakosok nem vennék igénybe teljesen azon 9.400,000 frtot, mely ezen törvény 26., 30. és 32. §§-aiban részükre fenntartatott, és ennélfogva a kölcsönvett összegek után, a fenti 24. §. szerint visszatartott tartalékalap sem érné el az ezen §-ban emlitett 600,000 frtot, felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy a vá-

ros birtokaira betáblázott összeg megfelelő részének kitörléséről intézkedhessék.

39. §.

Ezen törvény kihirdetése napjával lép érvénybe és végrehajtásával a belügy-, a pénzügy-, a közmunka- és közlekedésügyi és az igazságügyi ministerek bizatnak meg.

XXI. Törvényczikk

az 1880. évi állami költségvetésről.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 16-án. Kihirdettetett az országgyüles mindkét házában 1880. évi május-hó 19-én.)

1. §.

Az 1880. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:

Kétszáz negyvennyolcz millió kilenczszáz harminczнyolczezer ötszáz hetvennégy o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:
Ötszáz kétezer háromszáz ötvenhárom o. é. forintban;

beruházási kiadásai:
Hét millió ötszáz harminczkétezer háromszáz ötvenegy o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:
Két millió ötszáz huszonhatezer egyszáz harmincz o. é. forintban
állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg:

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
A) Rendes kiadások.			
I. Fejezet.			
A királyi udvartartás költségei			4,650.000
II. Fejezet.			
Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdijai			69.492
III. Fejezet.			
Országgyülés:			
1. A főrendiház kiadásai		50.589	
2. A képviselőház "		1,109.792	
3. Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei		29.360	
4. A magyar delegatió kiadásai		6.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
5. Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai		7.000	
6. Deák Ferencz síremlékére		72.000	
Összesen (III. fejezet 1—6. czim)			1,274.741
IV. Fejezet.			
Az 1880. évre megállapitott **közösügyi kiadásokból** a magyar korona országait illető összeg			31,315.795
V. Fejezet.			
Az 1849. évtől az 1867. évig tettleg fennállott **központi kormány közegeinek nyugdijai** átalányképen			137.870
VI. Fejezet.			
Nyugdijak:			
1. Ministerelnökség		1.432	

2. Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium		6.218	
3. Horvát-szlavon-dalmát ministerium . .		3.225	
4. Belügyministerium		504.977	
5. Pénzügyministerium		2,147.714	
6. Közmunka- és közlekedési ministerium		130.000	
7. Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium		229.080	
8. Vallás- és közoktatásügyi ministerium		82.000	
9. Igazságügyi ministerium		669.800	
10. Honvédelmi „		165.000	
Együtt (VI. fej. 1—10. czim)			3,939.446
VII. Fejezet.			
Állami adósságok:			
1. Az 1867. évi XV. t.-czikkben elvállalt államadóssági járulék:			
Évi járulék folyó pénzértékben . . .	17,394.100		
Évi járulék ezüstben	11,776.000		
Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben	1,000.000		
Évi törlesztési hányad ezüstben . .	150.000		
Összesen (1. czim)		30,320.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Földtehermentesités és örökváltságok:			
Kamatok és járadékok	11,541.797		
Tőketörlesztés	5,075.280		
Tőkebeli kiegyenlitések	18.000		
Járulék a földtehermentesitési alapigazgatóság költségei fedezésére	40.179		
Járulék az erdélyi igazoló bizottmányok költségei fedezésére	4.588		
Kötvényürlapok és szelvényivek előállitási költségei	2.000		
Összesen (2. czim)		16,681.844	
3. Szőlődézsmaváltság:			
Kamatozás	1,095.130		
Törlesztés	1,124.000		
Tőkebeli kiegyenlitések	800		
Kezelési költségek	44.810		
Összesen (3. czim)		2,264.740	

4. Maradvány- és irtványföldek megváltása		100.000
5. Az 1867. évi XIII. t.-cz. alapján felvett vasuti kölcsön:		
Kamatok	4,578.079	
Törlesztés	815.712	
Kezelési költségek	33.431	
Összesen (5. czim)		5,427.222
6. Az 1870. X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:		
Évi járadék	1,224.000	
A budapesti állami hidak költségei .	240,648	
Járulék a pénzügyministerium hitelműveleti osztályának költségeihez .	5.000	
Járulék a pénzügyministeri számvevőség és a központi állampénztár költségeihez	7.500	
Egyéb kezelési és sorsolási költségek	260	
Összesen (6. czim)		1,477.408
7. Az 1871. évi XXXVII. t.-cz. alapján felvett gömöri iparvasuti záloglevélkölcsön:		
Kamatok	353.290	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Törlesztés	92.394		
Kezelési költségek	2.735		
Összesen (7. czim)		448.419	
8. Az 1871. évi XLV. t.-cz. alapján felvett 30 millió frtnyi kölcsön:			
Kamatok	1,519.368		
Törlesztés	683.240		
Kezelési költségek	5.976		
Összesen (8. czim)		2,208.584	
9. Az 1872. évi XXXII. t.-cz. alapján felvett 54 millió frtnyi kölcsön:			
Kamatok	2,841.449		
Törlesztés	1,202.920		
Kezelési költségek	6.138		
Összesen (9. czim)		4,050.507	
10. Az 1875. évi XLIX., 1876. évi XLVI., 1877. évi VII., IX., XIV., XV.,			

XVII., 1878. évi II., VIII., IX., XV., XVI., XVII., 1879. évi II. és az 1880. évi V. t.-czikk alapján kibocsájtott 400,000.000 frt névértékü magyar aranyjáradék-kölcsön :		
Kamatok	27,840.000	
Kezelési költségek	73.440	
Összesen (10. czim)		27,913.440
11. Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut átvétele folytán elvállalt adósság és felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön :		
I. Kibocsátásu elsőbbségi kölcsön . .	2,300.750	
II. Kibocsátásu elsőbbségi kölcsön . .	1,745.275	
A 9,989.300 frtnyi kölcsön	587.371	
Összesen (11. czim)		4,633.396
12. A vágvölgyi vasut vételárának hátralékos része után járó kamatra . .		314.470
13. Függő adósság :		
A közös függő adósság kezelési költségeiből Magyarországot terhelő 30%-os részlet	143.571	
Pénztári jegyek és birói letétek kama-		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
taira, továbbá a pénztári jegyek előállitási s kezelési költségeire és bankjutalékra	1,687.000		
Összesen (13. czim)		1,830.571	
Együtt (VII. fej. 1—13. czim)			97,670.701
VIII. Fejezet.			
Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján			10,942.000
IX. Fejezet.			
Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete:			
1. Horvát-Szlavonországok autonom kormányzatának az 1873. évi XXXIV. t.-cz. 3. §. és az 1879. évi LX. t.-cz. 1. §. értelmében		3,087.417	
2. A zágrábi hadfőparancsnokság rendel-			

kezésére a polgárositandó horvát-szlavon határőrvidék beligazgatási szükséglete fejében		2,266.301	
Együtt (IX. fej. 1—2. czim)			5,353 718
X. Fejezet.			
Fiume:			
1. A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete . .		29.895	
2. Törvénykezési provisorium		54.760	
Együtt (X. fej. 1—2. czim)			84.655
XI. Fejezet.			
Állami számvevőszék részére átalánykép .			130.000
XII. Fejezet.			
Ministerelnökség:			
1. A ministerelnökség költségei:			
Személyi járandóságok	70.100		
Dologi kiadások	38.500		
Összesen (1. czim)		108.600	
2. Rendelkezési alap		200.000	
Együtt (XII. fej. 1—2. czim)			308.600

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
XIII. Fejezet.			
Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:			
Személyi járandóságok	43.443		
Dologi kiadások	7.120		
Együtt (XIII. fej.)			50.563
XIV. Fejezet.			
Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:			
1. Személyi járandóságok		29.040	
2. Dologi kiadások és az országos törvénytárnak horvát nyelven kiadására .		6.840	
Együtt (XIV. fej. 1—2. czim)			35.880
XV. Fejezet.			
Belügyministerium:			
1. Központi igazgatás és földtehermente-			

sitési alap igazgatóság részére átalánykép		318.000
2. Országos levéltár		31.400
3. Megyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai		4,850.000
4. A főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései		244.000
5. Egészségügyi tanács		1.800
6. Általános közigazgatási kiadások :		
A nemzeti szinház állami segélyezésére	44.000	
A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház szükségletére . . .	27.300	
Betegápolási költségek	429.721	
Himlőoltási költségek	51.450	
Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek . . .	5.000	
Szülházi kiadások	12.000	
Lelenczek és törvénytelen ágyból született gyermekek tápdijai	60.424	
Tébolydai kiadások	291.917	
Közbiztossági kiadások	150.000	
Erdélyi csendőrség	420 015	
Toloncz-kiadások	40.150	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Életmentési dijak	800		
„Hivatalos lap“ költségeire	9.000		
Az országos törvények és rendeletek tárának költségei	22.400		
Budapesti önkéntes tüzoltó-egylet segélyezésére	5.000		
Fővárosi rendőrseg átalánya	468.709		
Utlevelek kiállitásával járó költségek	4.197		
Előre nem látható költségek	6.000		
Karhatalmi költségek	5.000		
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre	8.000		
Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8.700		
Összesen (6. czim)		2,069.783	
Együtt (XV. fej. 1—6. czim)			7,514.983

XVI. Fejezet.

Pénzügyministerium:		
1. Központi igazgatás:		
Személyi járandóságok	574.349	
Dologi kiadások	172.799	
Összesen (1. czim)		747.148
2. Központi állami pénztár		60.626
3. Pénzügyigazgatóságok és számvevő osztályok:		
Személyi járandóságok . . . . . } Dologi kiadások . . . . } Horvát-szlavon határőrvidéki hadfőparancsnokságnál fennálló számvevő osztály részére . . . . . }		856.589
4. Állami pénztár Zágrábban		13.984
5. Adófelügyelők és azok segédszemélyzete:		
Személyi járandóságok	550.350	
Dologi kiadások	163.160	
Összesen (5. czim)		713.510
6. Adóhivatalok:		
Személyi járandóságok } Dologi kiadások }		1,094.030

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
7. Pénzügyi, illetőleg vám- és adóőrség:			
Személyi járandóságok	1,760.000		
Dologi kiadások	390.000		
Összesen (7. czim)		2,150.000	
8. Jogügyi igazgatóság:			
Személyi járandóságok } Dologi kiadások }		55 413	
9. Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban		6.075	
10. Állandó kataster		396.000	
11. Bányászati és erdészeti akademia Selmeczbányán	85.460		
Bányász-iskola Selmeczbányán . . .	9.817		
Bányász-iskola Felsőbányán	9.723		
Összesen (11. czim)		105.000	
12. Egyenes adók kivetési és beszedési költségei		635.500	

13. Fogyasztási adók beszedési költségei .		220,511
14. A fogyasztási adó visszatéritések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében a szesz-adó czimén		303.663
15. Határvám kezelési költségei		319.109
16. Bélyeg kezelési költségei		158.340
17. Jogilletékek és dijak kezelési költségei		407.648
18. Fémjelzés üzemi és kezelési költségei		7.402
19. Út-, híd- és révvám Horvát-Szlavonországban		500
20. Dohányjövedék (az osztrák kezelőség számára beváltandó dohánylevelek beváltási árának 5,235.600 forinttal és a dohánytermelési előlegeknek 2,076.000 forinttal történt levonása után)		11,774.770
21. Lottojövedék		2,221.573
22. Sójövedék.		2,381.514
23. Állami jószágigazgatóságok, számvevőségek és ügyészségek		250.000
24. Állami jószágok		1,700.000
25. Állami erdők		3,976.848
26. Bányaigazgatóságok és számvevőségek		290.000
27. Fémbányászat és opálbánya		5,653.727

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
28. Vasmüvek		1,566.353	
29. Kőszénbányák		77.624	
30. Sótermelés		853.525	
31. Feloszlatott bányamüvek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok		28.556	
32. Állami nyomda		499.000	
33. Állami épületek		12.342	
34. Különféle kiadások		122.180	
Együtt (XVI. fej. 1—34. czim)			39,542.060
XVII. Fejezet.			
Közmunka- és közlekedési ministerium:			
1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok	205.030		
Dologi kiadások	47.600		
Összesen (1. czim)		252.630	

2. *a)* Vasuti és hajózási főfelügyelőség:		
Személyi járandóságok	96.750	
Dologi kiadások	24.950	
b) Vasuti kormánybiztosok	3.370	
Összesen (2. czim)		125.070
3. Államépitészeti hivatalok		429,200
4 Kőutak fenntartása és épitése:		
Kezelés	89 445	
Fenntartás	2,550.000	
Uj utak és hidak épitése:		
Csikmegyében, a héjasfalva - ghymesi állami ut $36\frac{2-7}{8}$ mrtfdig terjedő és felette meredek utszakaszának áthelyezésére szükséges 47.546 frt első részlete	10.000	
Hunyadmegyében, a szeged-temesvár-szászsebesi állami uton Piskinél a Strigy folyón lévő hid ujból épitésére szükséges 60.000 frtnak első részletére	30.000	
Kolozsmegyében, az apahida-szászrégeni állami út Királyfalvától Örményesig terjedő szakaszának épitésére	30.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Nagyküküllő megyében, a nagyszeben-segesvári állami út Egerbegynél lévő útáthelyezés és ezzel kapcsolatban két nagyobb hidépités befejezésére	10.000		
A törvényhatóságoknak hadászatilag fontos utak és hidak fenntartására .	180.000		
A Krndija hegyen keresztül vezetendő és az eszék-nasiczi és bektez-lipiki állami útakat összekötő kiépitetlen útvonal kiépitésének folytatására .	50.000		
Az eszék-vukovári állami ut Vukovártól egész azon pontig, melytől a vukovári vasutállomáshoz kanyarodik, $^{2}/_{4}$ mfd hosszú részének kiépitésére	7.000		
Összesen (4. czim)		2,956.445	
5. Viziutak fenntartása és épitése:			
Kezelés	31.017		
Fenntartás	289.709		

Uj épitkezések: Magyarországban:			
A Dunánál:			
Hajózási akadályok elháritására . .	20.000		
Védmüvekre:			
a) a gaiczi partvédezet alsó végénél lévő dunaág elzárására	71.000		
b) a szemeti dunaág elzárására . .	17.700		
c) a körtvélyesi part biztositására .	11.100		
d) ordas-fajzi vonal szabályozására .	144.200		
e) a bajai part erősitésére	46.000		
A Temes folyó hajózhatóvá tételére .	30.000		
Az egyesült Körös folyónál az átmetszések kiásatására	80.000		
Sürgős munkákra és állami kezelés alatt nem álló folyókra segélykép .	40.000		
A Dráva-szabályozási munkákra . .	50.000		
Összesen (5. czim)		830.726	
6. Műszaki egyének kiképezésére s utazási ösztöndíjakra		3.000	
7. A m. k. állami vasutak üzleti kiadásai		7,705.575	
8. A m. k. állami gépgyár üzleti kiadásai		830.000	
9. A diósgyőri vasgyár kiadásai . . .		894.848	
Együtt (XVII. fejezet 1—9. czim)			14,027.494

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
XVIII. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:			
1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok	187.892		
Dologi kiadások	25.770		
Összesen (1. czim)		213.662	
2. Ipar, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:			
Ipari czélokra és ipartanmühelyekre .	75.000		
Kereskedelmi czélok	4.170		
Külkereskedelmi czélok	1.000		
Összesen (2. czim)		80.170	
3. A gazdaság különböző ágainak emelésére átalánykép		250.000	
4. Gazdasági tanintézetekre:			
Magyaróvári gazdasági akadémia . .	61.500		

Keszthelyi gazdasági tanintézet . . .	32.800	
Debreczeni gazdasági tanintézet .	18.100	
Debreczeni földmives iskola	30.300	
Kolozsmonostori gazdasági tanintézet .	40.800	
Kassai gazdasági tanintézet	30.200	
Liptó-ujvári földmives iskola	13.300	
Érdiószegi vinczellérképezde	8.000	
Tarczali borászati tanintézet . . .	9.700	
Összesen (4. czim)		244.700
5. Állami lótenyészintézetek :		
Lótenyészintézeti központi igazgatás :		
Személyi járandóságok	11.946	
Dologi kiadások	6.850	
Összesen	18.796	
Ménesbirtok-gazdaságok :		
Kezelési költségek	219.133	
Gazdasági kiadások	585.914	
Összesen	805.047	
Ménesek :		
Személyi járandóságok	191.911	
Dologi kiadások	409.226	
Összesen	601.137	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Méntelepek :			
Személyi járandóságok	274.757		
Dologi kiadások	640.537		
Összesen	915.294		
Lóversenyek	25.000		
Lótenyésztési jutalmak	15.617		
Tenyészanyag vásárlására és a káposztás-megyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyésztési alap jövedelméből)	15.900		
Összesen (5. czim)		2,396.791	
6. Vesztegintézetek :			
Személyi járandóságok	32.410		
Dologi kiadások	11.090		
A boszniai határszélen 3 vesztegintézet és egy kirendeltség szükségleteire .	9.600		
Összesen (6. czim)		53.100	

7. A keleti marhavész és egyéb járványos állati betegségek elfojtására . . .		80.000
8. Budapesti állatorvosi tanintézet:		
Személyi járandóságok	27.263	
Dologi kiadások	12.150	
Összesen (8. czim)		39.413
9. Bányakapitányságok:		
Személyi járandóságok	51.449	
Dologi kiadások	10.551	
Összesen (9. czim)		62.000
10. Földtani intézet:		
Személyi járandóságok	14.695	
Dologi kiadások	13.305	
Összesen (10. czim)		28.000
11. Statistikai hivatal:		
Személyi járandóságok	21.970	
Dologi kiadások	30.730	
Összesen (11. czim)		52.700
12. Posta:		
Személyi járandóságok	2,270.690	
Dologi kiadások	3,007.000	
Összesen (12. czim)		5,277.690

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
13. Távirda:			
Személyi járandóságok, Dologi kiadások		1,971.310	
14. Tengeri hajózás és révügy:			
Tengerészeti igazgatás:			
a) Személyi járandóságok	62.730		
b) Dologi kiadások	25.170		
Összesen	87.900		
Szakoktatás:			
a) Személyi járandóságok	10.360		
b) Dologi kiadások	4.040		
Összesen	14.400		
Tengerészeti külön czélokra	16.158		
Tengeri kikötők	39.996		
Összesen (14. czim)		158.454	

15. Budapesti kir. zálogház részére átalánykép		237.000	
16. Mértékhitelesités		12.971	
Együtt (XVIII. fejezet 1—16. czim)			11,157.961
XIX. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium :			
1. Központi igazgatás :			
Személyi járandóságok	182 804		
Dologi kiadások	15.747		
Összesen (1. czim)		198.551	
2. Tanulmányi ügyek igazgatása :			
Országos közoktatási tanács	3.000		
Tankerületi főigazgatóságok	32.850		
Népnevelési tanfelügyelőségek . . .	178.000		
Vizsgálati bizottmányok	7.900		
Összesen (2. czim)		221.750	
3. Tanintézetek :			
Felsőbb tanintézetek :			
Budapesti kir. egyetem :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	418.190		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Nyugélvezmények	28.306		
Budapesti középtanodai tanárképezde:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	34.400		
Kolozsvári egyetem:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	180.833		
Kolozsvári középtanodai tanárképezde:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15.000		
József-műegyetem:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	191.176		
Országos rajztanárképezde és ezzel kapcsolatos mintarajztanoda:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	45.660		

Nagyszebeni jogakadémia :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	21.335		
Középtanodák :			
Gymnasiumok :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások és pedig :			
Nagyszebeni, Kaposvári, Fiumei, Losonczi gymn.; Munkácsi, Zombori, Fehértemplomi állami	149.223		
Reáltanodák :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig :			
Budapesti-, budai, Budapesti-, pesti, Győri főreál-; Kassai, Körmöczi, Lőcsei állami tanoda			

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Nagyváradi, Pancsovai, Pécsi, Szegedi, Székelyudvarhelyi, Temesvári, Soproni állami főreáltanoda; Dévai állami alreált., Kecskeméti " ", Nagykállói " ", Aradi " " tanoda	403.516		
Pozsonyi főreáltanoda segélyezésére	4.000		
Sümegi " "	4.000		
Székesfehérvári " "	4.000		
Középtanodák közös költségei . . .	6.000		
Szaktanodák, és pedig:			
a) Bábatanodák Pozsonyban, Nagyváradon és Nagyszebenben:			

Személyi járandóságok és dologi kiadások	8.325	
b) Gépészeti ipartanoda Kassán:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	13.300	
c) Iparos szaktanodák és pedig:		
Budapesti (pesti) közép-ipartanoda	13.175	
Fémvasipari tanszék a műegyetemen	3.000	
Iparos tanulók iskolai	9.000	
Ipar-ügyek tárgyalása közege	2.200	
Ipari tanműhelyekre	12.000	
d) A budapesti kereskedelmi akademia segélyezésére	4.000	
Tanitóképezdék, elemi-, felsőbb nép- és polgari iskolák:		
Férfi elemi és polgári tanitó-képezdék:		
Személyi járandóság. és dologi kiadások:		
Budapesti, budai } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Bajai } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Félegyházai } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Csurgói } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Dévai } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Iglói } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		
Kolozsvári } férfi elemi és polgári tanitó-képezde		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Lévai, Losonczi, Marm.-szigeti, Modori, Sárospataki, Székely-kereszturi, Zilahi, Znyó-Várallyai, Aradi, Csáktornyai férfi elemi és polgári tanitó-képezde	314.000		
Elemi és polgári tanitónő-képezdék:			
Személyi járandóság. és dologi kiadások:			
Budapesti, budai, Kolozsvári, Pozsonyi, Szabadkai, Budapesti, pesti, Győri elemi és polgári tanitónő-képezde	198.000		

Tanitóképezdék közös költségei . .	8.000	
Tornapóttanfolyamok	7.000	
Népnevelési szükséglet	840.000	
A néptanit. nyugdijintézete segélyezése	100.000	
A „Néptanitók Lapja“ kiadására . .	10.000	
Budapesti felső leányiskola :		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	45.140	
Mármaros-szigeti és trencséni felsőbb leány-iskola	10.000	
Siketnémák intézete Váczon :		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	35.000	
Vakok országos intézete Budapesten :		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	31.620	
Az egyetemi épületek létesitésére felvett kölcsön, kamat és törlesztési szükséglete	146.322	
Az egyetemi boncztani intézet felépitésére 1876., 1877. és 1878. évben felvett 300,000 frt kölcsön után törlesztendő 1% tőke és 6% kamat .	21.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Az egyetemi belkóroda felépitésére első és második részletül 1878. és 1879. évben már felvett 200.000 frt és 1880. évre szükséges utolsó 100.000 frt kölcsön után törlesztendő 1% tőke és 6% kamat . .	21.000		
Összesen (3. czim)		3,357.721	
4. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok:			
Utazási ösztöndijak felsőbb és középtanodai tanárok és tanárjelöltek számára	16.000		
A nagyszebeni Teréz árvaház kir. alapitványi javadalma	17.690		
A károlyfehérvári róm. kath. káptalan részére kir. alapitványi évi járulék	5.985		

A kolozsvári elemi iskola rajztanitójának	315	
Alapitványi járulék az erdélyi iskolaalapnak a tanitók fizetéseinek pótlására	10.452	
Segély az ösztöndij-alapnak	1.064	
Szegény tanulók segélyezésére . . .	1.200	
Goldberg-féle ösztöndij : 5 egyenként 126 frttal	630	
Kamarai járandóság, erdélyi helv. hitvallásu evang. egyházak és tanodák, s némely róm. kath. lelkészség számára	3.545	
Halli alapitványi alafák és segélydijak	4.410	
A magyarországi középtanodákba járó 15 horvátországi tanuló számára .	3.000	
Oly egyetemi magántanárok jutalmazására, kik elméleti szakot adnak elő, melyre rendszeresitett tanszék vagy nem létezik, vagy betöltve nincs, s kiknek a tanári pályán megtartása az illető fakultás véleménye szerint kivánatos	4.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Ösztöndijak a magyar határőrvidék számára	1.540		
Összesen (4. czim)		69.831	
5. Közmüvelődési czélok:			
Magyar nemzeti muzeum:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	90.000		
Országos képtár:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	24.934		
Központi meteorologiai intézet:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	13.500		
Országos zeneakademia és színi tanoda:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	33.750		

Iparmuzeum :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	10.400		
Képzőművészet czéljaira, jelesen : utazási ösztöndijakra, megrendelésekre, jeles elaggott müvészek segélyezésére	15 000		
Történelmi műemlékek felkutatására, kiásatására, felvételére (lerajzolására), lajstromozására, osztályozására, kiadására és felügyeletére . .	18.000		
Magyar történelmi és irodalom történeti források és emlékek kiadására és feldolgozására	15.000		
A magy. tud. Akademia könyvtárának gyarapitására	5.000		
A magy. tud. Akademia mathem. és term. tud. osztálya részére országos érdekü kutatásokra és közleményekre	5.000		
A magyar kir. természettudományi társulatnak évi segélyezésére, oly czélból : hogy a társulat ez összeget országos érdekü kutatásokra és közleményekre forditsa	4.000		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Elszegényedett hazai irók vagy ezek családjainak segélyezésére	3.500		
Tornamesterek kiképzésére	5.000		
Összesen (5. czim)		243.084	
6. Egyházi czélok :			
A görögszertartásu kath. egyháznak .	94.050		
Az ágostai hitvallásu ev. egyháznak .	34.200		
A helvét hitvallásu evang. egyháznak .	61.750		
A görög keleti hitvallásu egyháznak .	95.000		
Az unitaria hitvallásu egyháznak . .	4.750		
Az izraelita vallásuak égyházának .	4.750		
Összesen (6. czim)		294.500	
Együtt (XIX. fej. 1—6. czim)			4,385.437
XX. Fejezet.			
Igazságügyi ministerium :			
1. Központi igazgatás :			

Személyi járandóságok :		
Fizetések és lakpénzek	152.430	
Szolgák ruhailletményei	800	
Jutalmak és segélyek	3.500	
Dologi kiadások :		
Házbér	21.077	
Hivatali és irodai költségek . . .	26.000	
Forditási költségek	1.500	
Utiköltségek és napidijak	2.000	
Távirdai sürgönyök költségei . . .	106	
Vegyészeti kiadások	3.400	
Összesen (1. czim)		210.813
2. Semmitőszék :		
Személyi járandóságok :		
Fizetések és lakpénzek	130.997	
Működési pótlékok	4.500	
Szolgák ruhailletményei	450	
Jutalmak és segélyek	800	
Dologi kiadások :		
Hivatali és irodai költségek . . .	8.500	
Épületek fenntartása	400	
Összesen (2. czim)		145.647

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
3. Legfőbb itélőszék :			
Személyi járandóságok :			
Fizetések és lakpénzek	300.949		
Működési pótlékok	2.500		
Szolgák ruhailletményei	800		
Jutalmak és segélyek	1.200		
Dologi kiadások :			
Házbér	3.040		
Hivatali és irodai költségek	10.800		
Összesen (3. czim)		319.289	
4. Királyi tábla Budapesten :			
Személyi járandóságok :			
Fizetések és lakpénzek	525.633		
Működési pótlékok	1 000		
Szolgák ruhailletményei	1.250		
Jutalmak és segélyek	2.000		

Dologi kiadások :		
Házbér	3.600	
Hivatali és irodai költségek . . .	20.000	
Épületek fenntartása	400	
Összesen (4. czim)		553.883
5. Királyi tábla Marosvásárhelyen :		
Személyi járandóságok :		
Fizetések és lakpénzek	91.922	
Szolgák ruhailletményei	450	
Jutalmak és segélyek	600	
Dologi kiadások :		
Házbér	500	
Hivatali és irodai költségek . . .	5.500	
Épületek fenntartása	300	
Összesen (5. czim)		99.272
6. Királyi főügyészségek Budapesten és Maros-Vásárhelyen :		
Személyi járandóságok :		
Fizetések és lakpénzek	33.830	
Szolgák ruhailletményei	250	
Jutalmak és segélyek	350	
Dologi kiadások :		
Házbér	2.960	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Hivatali és irodai költségek . . .	5.200		
Utazási költségek	2.000		
Fegyelmi eljárás költségeire . . .	880		
Összesen (6. czim)		45.470	
7. Királyi törvényszékek és járásbiróságok :			
Személyi járandóságok :			
Fizetések és lakpénzek	4,556.563		
Pótlék	1.000		
Évi dijak	70.000		
Szolgák ruhailletményei	49.248		
Jutalmak és segélyek.	10.000		
Dologi kiadások :			
Házbérek	198.271		
Hivatali és irodai költségek . . .	880.000		
Hivatalos utazásokra	16.000		

Épületek fenntartása	30.000	
Előre nem látott kiadásokra . . .	5.000	
Összesen (7. czim)		5,816.082
8. Királyi ügyészségek :		
Személyi járandóságok :		
Fizetések és lakpénzek	794.535	
Tiszti és működési pótlékok . . .	53.998	
Orvosok és lelkészek illetményei. .	40.000	
Szolgák ruhailletményei	80.556	
Jutalmak és segélyek	3.000	
Dologi kiadások :		
Házbérek	47.973	
Épületek fenntartása	15.000	
Hivatali és irodai költségek . . .	45.000	
Rabtartási költségek	840.000	
Bünvádi eljárás költségei	160.000	
Hivatalos utazásokra	14.000	
Összesen (8. czim)		2,094.062
9. Országos fegyintézetek :		
Illavai fegyintézet	109.955	
Lipótvári „	124.646	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Mária-nostrai fegyintézet	42.805		
Munkácsi "	85.355		
Szamosujvári "	104.970		
Váczi "	99.422		
Váczi állami fogház	4.507		
Összesen (9. czim)		571.660	
10. Telekkönyvezés		7.000	
11. A magyarországi és erdélyi telekkönyvi kirendeltségek		80.000	
12. Törvények szerkesztése		6.000	
Együtt (XX. fej. 1—12. czim)			9,949 178
XXI. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium :			
1. Központi igazgatás :			
Személyi járandóságok és tárgybeli kiadások átalánykép		290.045	

2. Honvédségi intézetek :			
Hadbirósági költségekre, Központi ruharaktár, Fegyverzeti bizottság, Ludovika akademia átalánykép .		225.056	
3. Ujonczozási költségek átalánykép . .		35.000	
4. Honvédfőparancsnokság átalánykép .		57.205	
5. Kerületi parancsnokságok átalánykép		223.755	
6. Csapatok :			
Gyalogság, Koronaőrség, Lovasság átalánykép		5,566.388	
7. Alapitványok		551	
Együtt (XXI. fej. 1—7. czim)			6,398.000
Rendes kiadások összege			**248,938.574**

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
B) Átmeneti kiadások és beruházások.			
I. Átmeneti kiadások.			
I. Fejezet.			
Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium:			
Épületek kijavitására			5.000
II. Fejezet.			
Belügyministerium:			
1. Igazoló bizottmány		4.588	
2. Az erdélyi csendőrségi fegyver beszerzésére és laktanya javitására . . .		1.655	
3. A várbeli országház épületeiben legszükségesebb igazitásokra		10.000	

4. Rendőri bejelentési hivatal első berendezési költsége		7.000	
Együtt (II. fej. 1—4. czim)			23.243
III. Fejezet.			
Pénzügyministerium :			
1. Budapesten felállitandó kataszteri térképtár első felszerelésére		1.500	
2. A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire		5.000	
3. Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztül vezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire		10.000	
4. Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére . . .		32.000	
5. A Tisza és mellékfolyók mentében alakult vizszabályozási és ármentesitési társulatoknak az 1879. évi XXXV. t.-cz. értelmében adandó előlegek fedezésére felvett kölcsön kamataira		120.000	
Együtt (III. fejezet, 1—5. czim)			168.500

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
		forint	
IV. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium :			
1. A vesztegintézeti épületek javitására		4.000	
2. A fiumei tengeri hajózás segélyezésére		150.000	
3. A Fiumei kikötő helyreállitására mintegy 20,000 frt összszükséglet fele		10.000	
4. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. értelmében szükséges erdészeti kiadásokra . .		60.000	
Együtt (IV. fejezet, 1—4. czim)			224.000
V. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium :			
1. Az országos (Eszterházy) képtár kiegészitő részét képező kézrajz- és rézmetszet-gyüjtemény számára a			

m. tud. akadémia palotájában felfogadott helyiségekért 1877. évre fizetendő volt házbér		1.000
2. Az országos (Eszterházy) képtár helyiségeinek a képek romlás elleni biztositása céljából való átalakitására		10.000
3. A budapesti tud. egyetem ujvilág-utczai épületének átalakitására		3.000
4. A magy. nemzeti muzeumi könyvtár végleges rendezésének pótköltségeire		1.100
5. A budapesti egyetemi növénykerti nagy üvegházon eszközlött nagyobb helyreállitásokra		4.182
6. Az orsz. zeneakadémia részére a Friedrich-féle házban bérelt helyiségekért 1879. évi aug. 1-től 1879. évi november 1-ig esedékes házbér pótlékokkal együtt 1.635		
ugyanazon helyiségeknek előbbi állapotjukba leendő visszahelyezésére 551		
a zeneakadémia uj helyiségeibe leendő átköltözködésének költségeire 500		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
hangszerek és butorok beszerzésére 4.000			
végre 2 segédtanár évi 600 frt fizetésének 1879. september-december hóra járó részlete 400		7.086	
Együtt (V. fejezet 1—6. czim)			26.368
VI. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium :			
1. Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére a honvédek segélyezésének a fennálló szabályok szerint folytathatása céljából		45.000	
2. Az erdélyi katonai kórházak bértöbbletének pótlására		10.242	
Együtt (VI. fej. 1—2. czim)			55.242
Átmeneti kiadások összege			**502.353**

II. Beruházások.

I. Fejezet.

Pénzügyministerium :		
1. Épitkezésekre a dohányjövedéknél .		117.000
2. Épitkezésekre az állami jószágoknál :		
A gödöllői uradalomban		7.780
3. Beruházásokra az állami erdőknél és pedig szabályozási és rendezési költségekre		180.046
4. Beruházások, a bányászat és pénzverésnél :		
A körmöczbányai Nándor-altárna kivájására	25.000	
A szélaknai zuzdák összpontositására	30 000	
A zalathnai kohó berendezésének befejezésére	40.000	
Összesen (4. czim)		95.000
5. Földadó-szabályozási költségek . . .		1,950.000
6. Horvátországban a szluini adóhivatali épület épitésére		3.000

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
7. A Luiza-ut megváltására a 325.000 frttal megállapitott megváltási árnak 4. részlete az 1879. évi XVII. t.-cz. alapján		55.000	
8. A vágvölgyi vasut megvételére a 6,988.000 frttal megállapitott vételár 1880. évben fizetendő részlete az 1879. évi XXVII. t.-cz. alapján . .		870.165	
9. A m. kir. állami kincstár a „kisbirtokosok országos földhitelintézetéhez“ 500.000 forintnyi kamatmentes alapitványnyal járulván, ennek 1880. évi részlete az 1879. évi XXXIX. t.-cz. alapján		450.000	
Együtt (I. fejezet 1—9. czim)			3,727.991

II. Fejezet.			
Közmunka- és közlekedési ministerium :			
1. A budapesti dunarész szabályozása .		85.992	
2. Fiumei kikötő épitése		700.000	
3. A brassó-tömös-határszéli vasut épitésére		382.500	
4. A Tiszánál létesitendő szabályozásra .		700.000	
5. A dálya-vinkovczei vasut épitésére .		602.208	
6. A Ferencz-csatornánál az 1873. évi XVII. t.-czikkben biztositott állami segélyből még hátralékos összeg .		199.260	
7. Budapesten a Duna partján egy teherpálya-udvar épitésére		500.000	
8. Beruházások az állami vasutaknál .		346.000	
Együtt (II. fej. 1—8. czim)			3,515.960
III. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium :			
1. A Zichy-Molon épitendő raktárakra .		100.000	
2. Egy gőzdaru vásárlására 24.000 frtnak első fele		12.000	
3. Távirati hálózat tovább fejlesztésére .		50.000	
Együtt (III. fejezet, 1—3. czim)			162.000

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
		forint	
IV. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium :			
1. A kolozsvári egyetemi könyvtár gyarapitására 4 évre felosztandó 12.000 frtból az 1-ső részlet		3.000	
2. A kolozsvári egyetem vegytani intézet épitésének megkezdésére		25.000	
3. A budapesti egyetemi füvészkert üvegházában teljesitett vizfütés költségeire		3.600	
4. A magyar nemzeti muzeum palotáján eszközlendő helyreállitásokra 3-ik részlet		12.000	
5. A nagyváradi országos bábaintézet elhelyezésére alkalmas háznak megszerzésére		2.800	
Együtt (IV. fejezet 1—5. czim)			46.400

V. Fejezet.			
Igazságügyi ministerium :			
Börtönátalakitásokra és felszerelésekre			80.000
Beruházások összege			7,532.351

C) Rendkivüli közösügyi kiadás.

A Bosznia és Herczegovina, továbbá a Lim területén álló csapatok 1880. évi rendkivüli hadseregi szükségleteinek fedezésére Magyarországra eső			2,526.130

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint :

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
A) Rendes bevételek:			
I. Fejezet.			
Állami adósságok:			
1. Szőlődézsmaváltság:			
A váltság kötelezettek járadékai .	2,076.513		
Befizetendő hátralékokra	1,000.000		
Egyéb bevételek	2.200		
Összesen (1. czim)		3,078.713	
2. Maradvány és irtványföldek megváltásából		100.000	
3. Sorsolási kölcsön:			
Időközi kamatok	245.000		
A budapesti állami hidak bevételei	650.000		
A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	12.000		

Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok . .	285.918		
Összesen (3. czim)		1,192.918	
4. A földtehermentesitési kötvények törlesztésére a kibocsátandó 5% papirjáradék kötvények eladásából az 1880. évi IX. t.-cz. alapján . . .		5,075.280	
5. Az állami kölcsönök tőketörlesztésének évi járadékai fedezésére kibocsátandó 6%-os aranyjáradék kötvények eladásából az 1880. évi VIII. t.-cz. alapján		2,783.424	
Együtt (I. fej. 1—5. czim)			12,230.335

II. Fejezet.

Fiume :

Törvénykezési provisorium :

Rabtartási és bünvádi költségtéritmények, rabok munkája utáni jövedelem és egyéb téritmények .			570

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
III. Fejezet.			
Állami számvevőszék			1.800
IV. Fejezet.			
Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:			
A külföldre szóló utlevelek dijaiból .			300
V. Fejezet.			
Belügyministerium:			
1. Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési alapigazgatóság költségeinek fedezésére		40.179	
2. A régi országos alap rendelkezésre álló kamataiból		4.005	
3. Általános közigazgatási bevételek:			
A nemzeti szinházi alapok jövedelméből	27.300		

Betegápolási költségtéritmény . .	46.450		
A kültartományi szülházakban ápolt magyarhoni egyének ápolási költségeinek megtéritése	100		
Tébolydák bevételei	84.419		
Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántuli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdijai utáni téritmenyek . . .	26.000		
Hivatalos lap jövedelme	168.000		
Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme	24.610		
A fővárosi rendőrség átalánya . .	417.863		
Utlevelek kiállitásáért járó dijak .	11.000		
Különféle bevételek	2.328		
Összesen (3. czim)		808.070	
Együtt (V. fejezet, 1—3. czim)			852.254
VI. Fejezet.			
Pénzügyministerium :			
Egyenes adók :			
1. Földadó : állami adó	26,638.166		
földtehermentesitési járulék	10,561.834		
Összesen (1. czim)		37,200.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Házadó : állami adó	5,720.355		
földtehermentesitési járulék	2,279.645		
Összesen (2. czim)		8,000.000	
3. Keresetadó : állami adó	12,784.852		
földtehermentesitési járulék	5,215.148		
Összesen (3. czim)		18,000.000	
4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója :			
állami adó	1,763.391		
földtehermentesitési járulék	736.609		
Összesen (4. czim)		2,500.000	
5. Bánya-adó : állami adó	57.613		
földtehermentesitési járulék	24.387		
Összesen (5. czim)		82.000	
6. Tőkekamat és járadék-adó :			
a) Földtehermentesitési kötvények kamatai után	848.566		

b) Szőlődézsmaváltsági kötvények kamatai után	67.550	
c) Maradvány- és irtványföldváltsági kötvények kamatai után . .	2.800	
d) A keleti vasut államkötvények kamatai után	49.783	
e) Egyéb tőke-kamatok és járadékok után :		
állami adó	1,647.099	
földtehermentesitési járulék . .	684.202	
Összesen (6. czim)		3,300.000
7. Jövedelemadó		130.000
8. Malomadó		40.000
9. Kereskedelmi-, ipar- és védelmi adó .		300.000
10. Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó		2,200.000
11. Nyereményadó		300.000
12. Vadászatra használható fegyverek adója		270.000
13. Hadmentességi dij		2,142.530
14. Általános jövedelmi pótadó		9,500.000
Összesen (1—14. czim)		83,964.530
15. Késedelmi kamat :		
Állami adó után	1,176.630	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Földtehermentesitési járulék után .	421.370		
Szőlődézsmaváltsági járadékok után	202.000		
Összesen (15. czim)		1,800 000	
16. Adóbehajtási illetékek		400.000	
17. Adóhátralékok:			
Állami adó	1,125.398		
Földtehermentesitési járulék . . .	374.602		
Összesen (17. czim)		1,500.000	
Fogyasztási adó :			
18. Szeszadó		7,000.000	
19. Boradó		3,300.000	
20. Húsadó		2,500.000	
21. Söradó		980.000	
22. Czukoradó, és pedig :			
a) czukorgyár-üzemi adó	1,599.152		

b) a gyárosok pótléka az 1878. évi XXII. t.-cz. értelmében	34.000	1,633.152
Összesen (18—22. czim)		15,413.152
23. A fogyasztási adóvisszatéritések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében Magyarország javára sör- és czukoradó czimén . .		4.766.675
24. Agionyeremény a határvám aranyfölöslegeinek a magyar korona országait illető része után		1,243.000
25. Határvám:		
Kezelési költségátalány (az 1869. II. t.-cz. alapján) . . . . . ; Bérletek . . . . ; Különféle bevételek		452,362
26. Bélyeg		7.500.000
27. Jogilletékek		13,440.700
28. Dijak		461.900
29. Fémjelzés		16.609
30. Út-, hid- és révvám		23.849
31. Dohányjövedék (az osztrák kezelőség által megtéritendő beváltott dohánylevelek beváltási árának 5,235.600		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
frttal és a dohánytermelési előlegeknek 2,076.000 frttal történt levonása után)		29,274.866	
32. Lottojövedék		4,012.000	
33. Sójövedék		14,164.299	
34. Állami jószágigazgatóságok, számvevőségek és ügyészségek (perköltségek)		32.118	
35. Állami jószágok		5,201.602	
36. Állami erdők		6,146.908	
37. Bányaigazgatóságok		37.628	
38. Fémbányászat és opálbánya		5,297.223	
39. Vasmüvek		1,754.370	
40. Kőszénbányák		79.996	
41. Sótermelés		853.525	
42. Felhagyott bányamüvek		2.036	
43. Állami nyomda		580.000	
44. Állami épületek		28.799	
45. *a)* Állami vasutak tiszta jövedelme .	3,452.025		

b) Állami gépgyár tiszta jövedelme .	70.000		
c) Diósgyőri vasgyár tiszta jövedelme	40.000		
Összesen (45. czim)		3,562.025	
46. Ingó állami vagyon		384.800	
47. Különféle bevételek		968.082	
Együtt (VI. fejezet, 1—47. czim)			203,363.054

VII. Fejezet.

Közmunka- és közlekedési ministerium:

1. Vasuti és hajózási főfelügyelőség, vasuti kormány-felügyelet		18.600	
2. Államépitészeti hivatalok		37.287	
3. Kőutak fenntartása és épitése . . .		9.950	
4. Viziutak " " "		10.473	
5. Az állami vasutak bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére		7,705.575	
6. Az állami gépgyár bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére		830.000	
7. A diósgyőri vasgyár bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére		894.848	
Együtt (VII. fejezet, 1—7. czim)			9,506.733

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
VIII. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:			
1. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:			
Szabadalmi dijak	13.000		
Központi értesitő előfizetési és beiktatási dija	2.400		
Összesen (1. czim)		15.400	
2. Gazdasági tanintézetek jövedelme:			
Magyaróvári gazd. akademia . . .	34.100		
Keszthelyi gazd. tanintézet . . .	10.400		
Debreczeni gazd. tanintézet . . .	1.200		
Debreczeni földmives iskola . . .	24.100		
Kolozsmonostori gazd. tanintézet .	15.930		
Kassai gazdasági tanintézet . . .	9.700		

Liptó-ujvári földmives iskola . . .	4.000	
Tarczali borászati tanintézet . . .	1.900	
Összesen (2. czim)		101.330
3. Állami lótenyészintézetek :		
Ménesbirtok gazdaságok	1,237.741	
Ménesek	302.610	
Méntelepek	173.540	
Összesen (3. czim)		1,713.891
4. Vesztegintézetek		4.000
5. Az 1874. évi XX. t.-cz. értelmében befolyandó birságokból		5.000
6. Budapesti állatorvosi tanintézet . . .		9.335
7. Bányailletékek		90.000
8. Posta		6,310.600
9. Távirda		1,788.400
10. Tengeri hajózás és révügy		58.800
11. Budapesti kir. zálogház		237.000
12. Alapok, alapitványok és különféle bevételek :		
Alapok	31.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Alapitványok	2.980		
Különféle bevételek	1.000		
Összesen (12. czim)		34.980	
Együtt (VIII. fejezet 1—12. czim)			10,368.736
IX. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium :			
1. Központi igazgatás :			
Járulék a ministeri számvevőség költségeihez a magyarországi és az erdélyi közalapitványok részéről .		42 085	
2. Tanintézetek :			
Magyar kir. egyetemi alap	201.305		
Tanárvizsgálati dijak	1.000		
Tandijszázalékok	2.000		

Tanpénzek	68.800		
Járulékok az egyes tanintézetek fenntartásához	59.840		
Siketnémák intézete Váczon . . .	19.123		
Vakok országos intézete Budapesten	22.902		
Összesen (2. czim)		374.970	
3. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok :			
A magyar határőrvidéki alapitványi földek jövedelmeiből		1.540	
4. Közmüvelődési czélok :			
Magyar nemzeti muzeumalap . . .	11.262		
Országos zeneakademia	1.000		
Összesen (4. czim)		12.262	
Együtt (IX. fejezet, 1—4. czim)			430.857

X. *Fejezet.*

Igazságügyi ministerium :			
1. Királyi főügyészségek :			
Fegyelmi eljárások költségeinek megtéritése fejében		700	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Királyi törvényszékek és járásbiróságok:			
Járulékok a törvénykezési költségekhez		9.110	
3. Királyi ügyészségek :			
Rabtartási költségtéritmények . .	117.845		
Rabmunka jövedelem	37.155		
Összesen (3. czim)		155.000	
4. Országos fegyintézetek :			
Illavai fegyintézet	22.000		
Lipótvári „	25.500		
Mária-nostrai „	800		
Munkácsi „	11.520		
Szamosujvári „	10.810		
Váczi „	50.000		
Váczi állami fogház	200		
Összesen (4. czim)		120.830	
Együtt (X. fej. 1—4. czim)			285.640

XI. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium :			
1. Honvédségi intézetek		74.732	
2. Nyugdijak		41.000	
Együtt (XI. fej. 1—2. czim)			115.732
Rendes bevételek összege			237,156.011

B) Átmeneti bevételek.

I. Fejezet.			
Belügyministerium :			
1. Járulék a földtehermentesitési alapból, az igazoló bizottmány költségeinek megtéritése fejében		4.588	
2. Az erdélyi csendőrség részére 1879. évben beszerzett 52.000 töltény árának megtéritése fejében		400	
Együtt (I. fejezet, 1—2. czim)			4.988

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
II. Fejezet.			
Pénzügyministerium :			
1. Bordézsmaváltságból		2.158	
2. Állami javak eladásából		2,000.000	
3. Állámi előlegekből :			
a) Kincstári és inségi kölcsönökből	300.000		
b) A Tisza és mellékfolyói mentében alakult vizszabályozási és ármentesitési társulatok által az 1879. évi XXXV. t.-cz. értelmében visszafizetett állami előlegek kamatai	120.000		
Összesen (3. czim)		420.000	
Együtt (II. fejezet, 1–3. czim)			2,422.158
Átmeneti bevételek összege			**2,427.146**

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott összes kiadások és a 3-ik §-ban megajánlott összes jövedelmek és bevételek között 19,916.251 frt hiány mutatkozik, felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy ezen hiányt, részben az 1880. évi V. t.-cz. alapján elárusitott 15,000.000 frt névértékü aranyjáradék kötvény után befolyt, részben az 1875. évi XLI. és 1876. évi XI. t.-czikkek alapján az államkincstár által átvett vasuti elsőbbségi kötvények elárusitásából várható összegekkel fedezze.

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, az 1868: XI. XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX,, XXII., XXIII., XXV. és XXXV. t.-czikkekben megállapitott, és az 1875: XLVIII. t.-cz. által érvényben tartott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, dijak, bélyegek és illetékek, ugyszintén az 1875. évi VII. t.-czikk 34-dik §-ában, az 1875. XX., XXI., XXII., XXIV., XXVII., XXIX., XXX. és az

1878. évi X. t.-czikkekben megállapitott adók, valamint az általános jövedelmi pótadóról szóló 1875. XLVII. t.-cz. rendeletei szerint megállapitandó adóköteles jövedelmek után három és fél százalékban meghatározott pótadó, — a révvám és az államvagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, végre a határőrvidéken fennálló adók, az 1869. XVI., az 1870. évi L., LI., LVI., LVIII., LIX., az 1871. évi LXI., LXIII., az 1873. évi VI. és IX., az 1875. évi XIV., XV., XVI., XIX., XXIII., XXV., XXVIII., XLVI. és L., az 1876. évi IV., az 1877. évi XIX., valamint az 1878. évi XIX., XXIII., XXIV. és az 1879. évi XLIX. t.-czikkekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett az 1880. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

A bevételek VI. fejezetében, 13. czim alatt „Hadmentességi dij“ czimén felvett összeg csak akkor lesz behajtható, ha az arról szóló törvényjavaslat törvényerőre emelkedett.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott s a 4-ik §-ban a hiány fedezésére kijelölt bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak se fejezetei, se czimei, se rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVI. fejezete, 3., 5. és 17. czime között, a XVIII. fejezet 4. czime és e czim egyes rovatai között, továbbá a XX. fejezet 7. czime egyes rovatai között és ugyanezen fejezet 8. czime egyes rovatai között, végül a XXI. fejezet 1., 5. és 6. czime között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXII. Törvényczikk

a Belgiummal az árúvédjegyek ótalma tárgyában 1880. évi január-hó 12-én kötött egyezményről.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi május-hó 29-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és Belgium királyának meghatalmazottjai által az árúvédjegyek kölcsönös ótalma tárgyában, az 1878. évi XX. t.-czikk III. czikkében előirt módon létrejött és Bécsben 1880. évi január-hó 12-én aláirt nyilatkozat, miután az országgyülés részéről elfogadtatott, ezennel az ország törvényei közé igtattatik.

Szövege a következő:

Nyilatkozat.

Az osztrák-magyar monarchia cs. és kir. kormánya és Belgium kir. kormánya alattvalóik iparát teljes és hathatós ótalom által biztositani óhajtván, az e végből kellően meghatalmazott alulirottak a következő intézkedésekben állapodtak meg:

I.

Az árúkon vagy csomagolásokon alkalmazott, úgyszintén a gyári és kereskedelmi védjegyek tekintetében, az osztrák és magyar alattvalók Belgiumban és a belga alattvalók az osztrák-magyar monarchiában, ugyanazt a védelmet élvezendik, melyben a saját nemzetbeliek részesülnek.

II.

Az osztrák vagy magyar alattvalóknak, ha maguknak Belgiumban valamely árújegy tulajdonát biztositani óhajtják, az e tárgyban Belgiumban hatályban levő törvények és szabályrendeletekhez kell alkalmazkodniok.

Viszont a belga alattvalók, ha maguknak az osztrák-magyar monarchiában valamely árújegy tulajdonát biztositani kivánják, az osztrák-magyar monarchiában hatályban levő törvények és rendeletek értelmében megkivánt okmányokat Ausztriát illetőleg a bécsi kereskedelmi és iparkamaránál, Magyarországot illetőleg a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál tartoznak letéteményezni.

III.

Ezen egyezmény szerződési erővel és hatálylyal bir mindaddig, mig egyik vagy másik fél hat hónapi felmondási jog szerint azt meg nem szünteti.

Minek hiteléül a kellően meghatalmazott alulirottak a jelen egyezményt kiállították s azt pecsétjeikkel ellátták.

Kelt két példányban Bécsben, 1880. évi január-hó 12-én.

Báró Haymerle s. k.
Gróf Jonghe d'Ardoye s. k.

XXIII. Törvényczikk

a honvédelmi ministerium 1879. évi költségvetésének elhelyezési rovatában, az 1879. évi XXXVI. törvényczikk által előidézett elszállásolási költségtöbbletnek fedezésére szolgáló póthitelről.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi május-hó 29-én.)

1. §.

Az 1879-iki XXXVI. t.-czikk által katonai elszállásolási illetékek felemelése folytán előidézett honvéd-elhelyezési

költségtöbbletek fedezésére, a honvédelmi ministernek 1879. évre 105.000 frt póthitel engedélyeztetik, mely az 1879. évi államköltségvetésről szóló XII. t.-czikk XXI. fejezetének 6. czimén, az elhelyezési rovat alatt elszámolandó.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

XXIV. Törvényczikk

a fiumei kikötő Zichy-molóján egy tervezett tárház épitésére felveendő kölcsönről és annak fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi május-hó 29-én.)

1. §.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister felhatalmaztatik arra, hogy a fiumei kikötő Zichy-molóján egy tervezett tárház épitése czéljából 80,000 forint összeg erejéig kölcsönt vehessen föl.

2. §.

A tárház jövedelme a kölcsön törlesztése és kamatainak fedezésére lesz forditandó.

3. §.

Jelen törvény végrehajtásával a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister bizatik meg.

XXV. Törvényczikk

a Fiume és a nyugat-európai kikötők közt rendes gőzhajózási összeköttetés létesitéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi május-hó 29-én.)

1. §.

A Fiume és a nyugat-európai kikötők közt fenntartandó rendes gőzhajózási összeköttetés tárgyában, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által az „Adria-Steam-Ship-Company"-val 1880. ápril 10-én kötött szerződés, a törvényhozás által jóváhagyatván, ezen törvény mellékleteként beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister bizatik meg.

A szerződés szövege a következő:

Szerződés,

melyet a Fiume és a nyugat-európai kikötők közt fenntartandó rendes gőzhajózási összeköttetés tárgyában, az országgyülés elvi jóváhagyásának fenntartása mellett, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium az „Adria-Steam-Ship-Company"-val (képviselve a kellően hatalmazott Schenker Gottfried által) kötött.

1. §.

Az „Adria-Steam-Ship-Company" ,melynek beltagjai: Burrel and Son Glasgowban és Schenker & Comp. Bécsben, Budapesten és Fiuméban, és a Fiume és Liverpool közt folytatandó gőzhajózási szolgálatra nézve szerződésszerű tagjai: Burnz and Mac Iver Liverpoolban, valamint a rendkivüli hajók szolgáltatására Clarkson & Comp. Londonban, — társaságul megalakult oly czélból,

hogy a tengeri hajózást a résztvevő tagok saját gőzöseivel s kibérelt hajókkal üzze.

2. §.

A társaság összes üzlet ügyeit a Fiuméban székelő üzlet-igazgatóság vezeti.

A társaság üzletigazgatójának Fiuméban megtelepedett magyar honpolgárnak kell lennie.

Az üzletigazgató kinevezését, valamint a fiumei igazgatóság szolgálati utasitását jóváhagyás végett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium elé kell terjeszteni.

3. §.

A társaság kötelezi magát arra, hogy 1880. évi január 1-től kezdve öt éven át évenkint legalább 150 gőzhajózási járatot fog Fiume és a nyugat-európai kikötők közt fenntartani, még pedig 60—75 járatot nyugat-európai kikötőkből Fiuméba, a többit pedig Fiuméból nyugat-európai kikötőkbe.

4. §.

A 3. §-ban megállapitott járatok között fenntartandók legalább a következő rendes járatok:

havonkint 2 járat Fiuméból Liverpoolba,

havonkint 2 járat Liverpoolból Fiuméba,

havonkint 1 járat Fiuméból Glasgowba,

havonkint 1 járat Glasgowból Fiuméba,

havonkint 1 járat Fiuméból Londonba vagy Hullba, vagy Leithbe,

havonkint 1 járat Londonból vagy Hullból vagy Leithből Fiuméba,

havonkint 1 járat Fiuméból Amsterdamba, vagy más hollandi vagy belga kikötőbe,

havonkint 1 járat Fiuméból Marseillebe,

havonkint 1 járat Marseilleből Fiuméba.

Változások a járatrendben csak a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium jóváhagyása s a részéről kijelölendő más vonalok helyettesitése mellett eszközölhetők.

5. §.

A társaság kötelezi magát arra, hogy Havreral, Rouen-nal és irlandi kikötőkkel, valamint a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium kivánsága folytán más nyugat-európai kikötőkkel is rendes gőzhajózási összeköttetést fog fenntartani, feltéve, hogy az adriai tengerben fennálló gőz-

hajózási fuvardíjak mellett legalább fél hajófuvar van biztositva.

Ily járatok a 3. §-ban megállapitott 150 járaton felül is eszközlendők. — 170 járatnál többre azonban a társaság nem kötelezhető.

6. §.

A társaság csupán első osztályu, átlag 800 registeri tonnás gőzösöket fog járatni.

7. §.

A fuvardíjak Fiuméból vagy Fiuméba nem lehetnek nagyobbak, mint azok a fuvardíjak, a melyek más észak-adriai kikötőkből vagy kikötőkbe az illető irányban ugyanazon időben átalában érvényesek.

A társaság a magyar vasuti állomások és a hajói által érintett kikötők, valamint az ezen kikötők mögött fekvő vasuti állomások között, úgyszintén északi és déli Amerikába közvetlen fuvardíjakat fog megállapitani.

8. §.

A társaság fenntartja magának azt a jogot, hogy a Fiuméból kiinduló vagy a Fiuméba menő járatain közbeeső kikötőket

is érinthessen, a nélkül azonban, hogy ezáltal az utazás tartama indokolatlan késedelmet szenvedhetne.

A társaság mindazáltal kötelezi magát arra, hogy Fiuméban, illetőleg Fiume számára mindenkor a hajó térfogatának két harmadát fenntartja.

Ha azonban a fiumei üzletigazgatóságnál a fennálló fuvardíjak mellett teljes gőzhajórakomány jelentetnék be: a hajó teljes térfogatát kell készen tartani vagy legkésőbb két hét lefolyása alatt külön gőzöst kell inditani.

A társaság igazgatósága havonként a Fiuméból és Fiuméba elinduló járatokat kihirdetni és az elért teherforgalomról kimutatásokat közölni fog.

A hirdetmények és közzétételek egy budapesti magyar és egy angol hirlapban eszközlendők.

9. §.

A tengeri m. kir. hatóság kivánatára a társaság gőzhajóin Fiuméból végkikötőinek egyikébe, az élelmezési költségek megtérítése mellett, ingyen fog szállitani egy-egy tengerészt, a ki a fiumei tengerészeti tan-

folyam első évét vagy az egész tanfolyamot végezte.

10. §.

A társaság gőzösei a cs. és kir. tengerészeti consulatusok részéről Fiumébа haza küldött magyar tengerészeket, az élelmezési költségek megtéritése mellett ingyen fogják szállitani.

Egy-egy járaton azonban csak két tengerésznek szállitása követelhető. — Betegek és bűntettesek ezen szállitásból kizárvák.

11. §.

A magyar kormány 1880. évi január 1-től kezdve 5 egymás után következő éven át, évenkint 150,000 frtnyi segélyt nyujt a társaságnak.

Az állami segélyt a tengerészeti m. kir. hatóság a havonként teljesitett járatok aránya szerint, havonkénti részletekben, a szerződési és nyugta-bélyegekkel ellátott nyugta ellen, az üzletigazgatóságnak utólagosan fizeti ki.

A társaság 30,000 frtnyi biztositékot tesz le készpénzben, vagy biztositékra alkalmas értékpapirokban.

Ha a 30,000 frtnyi biztositék a 16. §. értelmében a magyar kormány részéről részben vagy egészben igénybe vétetnék, a társaság köteles a biztositékot a hozzá e végett intézett felszólitásra 15 nap alatt, a teljes 30,000 frtnyi összegre kiegésziteni; ha ezt a társaság tenni elmulasztaná, a kormány jogositva van arra, hogy a hiányzó összeget a segélyezésnek legközelebb fizetendő részleteiből kiegészithesse.

12. §.

Ha háboru veszélye, kikötők elzárása, a tengeri vesztegetés vagy az erőhatalom egyéb esetei miatt egyes vonalokon járatok nem eszközölhetők, a társaság megszabadul ugyan abbeli kötelezettsége alól, hogy ezen vonalokon gőzhajóit járattassa, de ezen a czímen az állam részéről segélyezésre igényt nem tarthat.

Szabadságában áll mindazáltal ily esetekben az, hogy vagy a szerződésnek egy évvel való meghosszabbitását, vagy a járatok minimális számának az erőhatalom fennállásának tartamára szóló leszállitását kivánhassa. Az utóbbi esetben az állami segélyösszeg aránylagosan leszállittatik.

13. §.

A m. kir. kormány kötelezi magát arra, hogy a jelen szerződésben megnevezett vonalok számára, ezen szerződés tartama alatt, más gőzhajózási vállalatnak állami segélyt nyujtani nem fog.

Ha a magyar kormány nyugat felé a 4. és 5. §§-ban emlitetteken felül más járatok rendszeresitését óhajtaná, e részben mindenek előtt az „Adria“ gőzhajózási társasággal fog érintkezni, mely egyenlő feltételek mellett, más vállalkozók felett elsőbbséggel birand.

Ugyanez áll a szerződés tartamának lefolytával is, ha a magyar kormány az „Adria“ társaság hajói részéről bejárt vonalokat továbbra is szerződésszerűen biztosítni óhajtja.

14. §.

A társaság ezen szerződésnek pontos megtartására nézve a tengerészeti m. kir. hatóság közvetlen felügyelete alatt áll.

15. §.

Mindazon peres esetekben, melyek az ezen szerződésben foglalt jogviszonyokból

eredhetnek, választott biróság határoz, melynek ugy alakitása, valamint eljárása tekintetében a magyar perrendtartás intézkedései mérvadók.

16. §.

Ha a társaság az ezen szerződésben megállapitott járatok bármelyikét nem teljesiti, a nélkül, hogy a 12. §-ban előrelátott felmentő okok egyikét jogosan felhozhatná, és ha a társaság a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által kitüzött határidő alatt sem pótolja az elmaradt járatot, a ministeriumnak jogában áll az, hogy ily járatokat más hajótulajdonosok által, a társaság költségére és veszélyére, a társaság biztositékának igénybevétele mellett eszközöltesse.

Ezenkivül szerződés-szegés esetében és átalában mindenkor, ha a társaság szerződésszerűen elvállalt kötelezettségeit nem teljesitené, a m. kir. kormány fenntartja magának azt a jogot, hogy az ezen szerződésben biztositott kötelezettségek alól és nevezetesen a 11. §. első bekezdésében foglalt határozat alól magát felmentettnek tekinthesse.

17. §.

A társaság legkésőbb az 1881. év végéig magyar részvénytársasággá fog alakulni. Ezen szerződésből folyó jogok és kötelességek ezen részvénytársaságra átmennek.

18. §.

Az „Adria“ magyar gőzhajózási részvénytársaság czélja leend: a magyar tengeri kereskedelmi hajók lajstromába iktatott saját hajóival és kibérelt hajókkal hajózást folytatni.

A részvénytársaság mindjárt az első évben saját tulajdonát képező, összesen legalább négyezer register-tonnás öt gőzöst fog szolgálatba bocsátani. A részvénytársaság a saját tulajdonát képező gőzösök számát a szerződés tartamának minden további éve alatt legalább egy 800 tonnás gőzössel szaporitani fogja.

19. §.

Az „Adria“ gőzhajózási társaság jelenlegi tagjai fenntartják maguknak azt, hogy az „Adria“ magyar gőzhajózási részvénytársaság részvénytőkéjének két harmadát szolgáltassák; a részvénytőkének legalább

egy harmadrésze mindazáltal Magyarországon nyilvános aláirás alá bocsátandó.

20. §.

Az „Adria“ magyar gőzhajózási részvénytársaságnak székhelye: Budapest. A budapesti igazgatóság két harmadrészben magyar honpolgárokból fog állani; angol bizottságnak létesitése, az angol részvényesek érdekeinek megóvása végett fenntartatik.

Az üzletigazgatóság székhelye Fiume marad.

A részvénytársaság megalakultakor a 2. §-ban emlitett üzletigazgató mindenesetre kinevezendő.

21. §.

Az „Adria“ magyar gőzhajózási részvénytársaságnak tervezete és alapszabályai, a társaság megalakulása előtt, jóváhagyás végett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium elé terjesztendő.

A részvénytársaság megalakulásával, valamint a részvények kibocsátásával járó szerződések és egyéb okmányok bélyeg- és illetékmentesek.

22. §.

Jelen szerződés hatályba lép, a mint a magyar országgyülés azt elvileg jóváhagyta.

Kelt két példányban Budapesten 1880. évi april-hó 10-én.

A minister megbizásából:
Matlekovich Sándor s. k.,
ministeri tanácsos.
Gottfried Schenker s. k.

Előttünk mint tanuk előtt:
Szász Róbert s. k.
Oherolli Károly s. k.

XXVI. Törvényczikk

a keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874. XX. törvényczikk kiegészitése és módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi május-hó 24-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi május-hó 29-én.)

1. §.

A keleti marhavész elleni intézkedésekről szóló 1874. XX. t.-cz. 1. fejezetének B) szakasza akként egészittetik ki, hogy 1881. évi január 1-től kezdve

szarvasmarhának behozatala vagy átvitele oly országokból, a honnan a keleti marhavész gyakori uralkodása következtében az országot állandóan vész fenyegeti, tilos.

2. §.

Azon országokat, a melyek ellen az 1. §. rendelkezése alkalmazandó, a ministerium jelöli meg és ezzel egyidejüleg elrendeli, hogy a megjelölt országok irányában az állandó fegyveres határőrizet azonnal foganatba vétessék.

3. §.

Az 1874 : XX. t.-cz. 11. §-a első pontjában ezen szavak „*nyolcz mértföldnél*“ hatályon kivül helyeztetnek, e szó „*távolabb*“ pedig a „*távol*“ szóval váltatik fel; hasonlag hatályon kivül helyeztetnek a 13. §. 1. pontja következő szavai: „*vagy a magyar állam határához 8 mértföldnél közelebb jelentkezik.*“

4. §.

Jelen törvény végrehajtásával a ministerium, illetőleg a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister bizatik meg.

XXVII. Törvényczikk

a hadmentességi díjról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

I. FEJEZET.

1. §.

A hadmentességi díjat kötelesek fizetni:

1. a) azok, kik a hadi szolgálatra mindenkorra alkalmatlanoknak találtattak és mint ilyenek, az állitási lajstromokból törültetnek;

b) azok, kik az utolsó korosztályban, vagy ebből való kilépésük után, mint hadi szolgálatra nem alkalmasak, az állitási lajstromokba visszahelyeztetnek;

2. azok, kik az utolsó korosztályban vagy ebből való kilépésük után, a véderőről szóló 1868. XL. t.-cz. 17. §-a értelmében felmentetnek, vagy az idézett törvény 40. §-ának c) pontja értelmében,

a tényleges hadi szolgálatból elbocsáttatnak;

3. azok, kik katonai szolgálati idejük eltöltése előtt oly testi fogyatkozás miatt bocsáttatnak el, mely az illetőt nem tette keresetképtelenné s kinél a testi fogyatkozás nem a katonai szolgálat teljesitésének következménye;

4. azon védkötelesek, kik a törvényszerü szolgálati idő eltelte előtt, az osztrák-magyar monarchiából kiköltöznek. (1868. XL. t.-cz. 55. §-a.)

Azokra nézve, kik ezen törvény hatályba lépte előtt az 1., 2. és 3. pontok alatt emlitett helyzetbe jutnak, a hadmentességi díjfizetés kötelezettsége azon évtől fogva kezdődik, a melyben ezen törvény érvénybe lép.

2. §.

A hadmentességi díjfizetésének kötelezettsége kiterjed:

a) az 1. §. 1. és 3. pontjai alatt emlitett egyénekre nézve a törvényszerü szolgálati idő (védtörvény 4. §-a) mindegyik évére, melyet az illető még eltölteni köteles lett volna, azon esetben, ha

besoroztatott, illetőleg el nem bocsáttatott volna;

b) az 1. §. 2. pontja alatt emlitett egyénekre nézve, a tizenkét évi szolgálati idő mindazon éveire, melyek alatt az illetőnek felmentési vagy elbocsátási czime fennáll;

c) az 1. §. 4. pontja alatt emlitett védköteleseknél a tizenkét évi szolgálati idő mindazon éveire, melyeket az illetőnek a védtörvény alapján még el kellett volna tölteni, akár alkalmasnak, akár alkalmatlannak találtatott a hadi szolgálatra.

3. §.

Hadmentességi díjat nem kötelesek fizetni:

1. a keresetképtelenek, a mennyiben egyszersmind vagyontalanok is;

2. a közsegélyben részesitett szegények;

3. a véderőről szóló 1868. XL. t.-cz. 18. §-ában emlitett védkötelesek és a népfelkeléshez tartozók, azon évben, melyre szolgálattételre behivattak.

4. §.

A hadmentességi díj fizetésének kötelezettsége megszünik:

a) hadmentességi díjköteles egyénnek halálával;

b) ha a díjköteles a közellátásban részesitett szegények sorába jut;

c) az osztrák-magyar monarchia egyik államterületéből a másikba való kiköltözés által, azon államterületre nézve, melyből az illető kiköltözött.

5. §.

A hadmentességi díj czimén befolyó összegekből:

Első sorban egy külön alap képeztetik, mely

1. a rokkantak eltartásának javitására (8. §.);

2. a hadsereg, hadi tengerészet és honvédség állományához tartozott, az ellenség előtt elesett, továbbá megsebesülés vagy hadi fáradalmak következtében elhalt havi díjasok és legénység gyámoltalan özvegyeinek és árváinak ellátására forditandó. [9. §. a)]

Másod sorban az emlitett összegek-

nek egy része a mozgósitás esetében behivott állandóan szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek gyamoltalan családjainak felsegélésére fog forditattni [9. §. b)].

A véderőről szóló 1868. XL. t.-cz. 18. §-a értelmében tábori szolgálatra behivott védkötelesek, továbbá a felhivott népfelkeléshez tartozók egyenlőknek tekintendők a sorhadhoz (haditengerészet) és honvédséghez tettleges szolgálatra behivottakkal.

6. §.

Az 5. §. szerint képzendő alaphoz, a magyar korona országai, ez időszerinti ujonczjutalékaik arányában, évenkint 857.470 o. é. frttal járulnak.

Ezen alap, kamataival együtt, mint külön álló alap fog a m. kir. pénzügyminister által kezeltetni.

7. §.

A 6. §. értelmében alakitott alap feletti rendelkezés joga a honvédelmi ministert illeti, egyetértőleg a közös hadügyi ministerrel.

Háború esetén ezen alap az e tör-

ványben kitűzött czélokra egészben is kimerithető.

8. §.

A rokkantak eltartásának javitása eszközöltetik:

1. A hadsereg, haditengerészet és honvédség azon egyéneinél, kik az 1875. LI. t.-cz. alapján jutottak és ezentul jutni fognak katonai eltartásba, esetről esetre kegyelmi uton adományozandó személyes pótlék által, ha szenvedett sebesülések vagy hadi fáradalmak következményei rendkivüli figyelembe vételt igényelnek, és ha az érdekeltnek eltartási illetéke, ezerkétszáz forint öszszeget meg nem halad, a sebesülési pótdíjt ide nem értve.

2. A hadsereg, haditengerészet és honvédség azon egyéneinél, kik katonai eltartásba az 1875. LI. t.-cz. életbelépte előtt jutottak, eddigi eltartási illetékeikhez százalékos pótléknak engedélyezése által, és pedig:

a) a korábbi nyugzsoldos (nyugzsoldigényüket fenntartó) rokkantak állományához tartozó altiszteknél, közkatonáknál és ezekkel egyenlő rendfokozatú

katonai személyeknél, a nekik járó nyugzsoldbeli illeték 50 százalékával;

b) azon havi díjasoknál, kiknek az előbb fennállott szabályok értelmében megszabott eddigi katonai nyugdíjuk ezer forintra nem terjed, az

500	frtig	terjedő	nyugdíj	20
500—800	„	„	„	15
800—1000	„	„	„	10

százalékával.

A 2. b) pontra nézve azonban elvül szolgál, hogy habár a százalék szerinti számitás magasabb összeget eredményezne is, a megjavitott nyugdíj egyfelől az ezer forintnyi összeget, másfelől pedig azon összeget semmi esetben nem haladhatja túl, mely az ugyanazon díjosztályzatbeli egyenlő rendfokozatuakat, az ily díjosztályzatba nem tartozó havi díjasoknál pedig az egyenlő illetéküeket, az 1875. LI. t.-cz. értelmében és a jelenleg érvényben levő havi díjtételek alapján illetné.

Ha a díjosztályzatokba tartozó havi díjasok évi nyugdíja háromszáz forintnál kevesebb, az háromszáz forintra még akkor is felemelendő, ha a százalék

szerinti számitás eredménye annál kisebb összeg volna.

9. §.

Külön törvény által fog szabályoztatni:

a) azon eljárás, mely a hadsereg, haditengerészet és honvédség állományához tartozott, az ellenség előtt elesett, továbbá megsebesülés vagy hadi fáradalmak következtében elhalt havi díjasok és legénység gyámoltalan özvegyeinek és árváinak eltartásánál lesz követendő; továbbá

b) azon módozat, mely alatt a mozgósitás esetén behivott állandóan szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek gyámoltalan családjainak segélyezése lesz eszközlendő.

II. FEJEZET.

10. §.

A hadmentességi díj évenkénti tételei a következők:

1. Három forintot fizetnek:

a) a mezőgazdasági és a gyárakban, kereskedelmi- és iparüzletekben és válla-

latokban cseléd minőségben alkalmazott egyének;

b) a napszámosok.

2. *Négy forintot fizetnek:*

a) a házi cselédek;

b) gyárakban, kereskedelmi- és iparüzletekben és vállalatokban alkalmazott segédek és segédmunkások, ha 40 frtnál több havi díjt nem huznak, vagy ha darabszámra dolgoznak;

c) a napidíjasok, évi vagy havi állandó fizetést nem húzó irnokok és általában az irásbeli, számviteli vagy felügyelői teendőket valamely üzletben, vállalatban vagy intézetben állandó alkalmazás nélkül végző egyének;

d) állandó üzlethely nélkül működő házalók.

3. *Hat forintot fizetnek:*

a) segéd nélkül dolgozó önálló kézmű-iparosok;

b) kis és nagy községekben segédekkel dolgozó kézmű-iparosok;

4. azon védkötelesek, kik az 1875. XXIX. t.-cz. 2. §-a, illetőleg az 1875.

XLVII. t.-cz. 13. §-a értelmében a kereseti adó II. és III. osztályába mint családfők vagy mint családtagok tartoznak, vagy az 1875. XXVII. t.-cz. értelmében a bányaadó alá esnek, hadmentességi díj czímén fizetnek a reájuk, illetőleg a családfőre a megelőző évben bárhol kivetett összes állami egyenes adók és földtehermentesitési járulék alapján.

5 frtot, ha az adóalap 50 frtnál nem nagyobb, 10 frtot, ha az adóalap 50 frtnál nagyobb, de 100 frtot meg nem halad; 20 frtot, ha az adóalap 100 frtnál nagyobb, de 500 frtot meg nem halad; 40 frtot, ha az adóalap 500 frtnál nagyobb, de 1000 frtot meg nem halad; 80 frtot, ha az adóalap 1000 frtnál nagyobb, de 3000 frtot meg nem halad; 100 frtot, ha az adóalap 3000 frtot meghalad.

5. Azon védkötelesek, kik az 1875. XXIX. t.-cz. 2. §-a és az 1875. XLVII. t.-cz. 13. §-a értelmében, a keresetadó IV. osztálya alá, mint családfők vagy mint családtagok tartoznak, hadmentességi díj czímén fizetnek a reájuk, illetőleg a családfőre a megelőző évben ki-

vetett összes egyenes államadó és földtehermentesítési járulék alapján:

5 frtot, ha az adóalap 50 frtnál nem nagyobb; 10 frtot, ha az adóalap 50 frtnál nagyobb, de 100 frtot meg nem halad; 20 frtot, ha az adóalap 100 frtnál nagyobb, de 200 frtot meg nem halad; 40 frtot, ha az adóalap 200 frtnál nagyobb, de 400 frtot meg nem halad; 80 frtot, ha az adóalap 400 frtnál nagyobb, de 800 frtot meg nem halad; 100 frtot, ha az adóalap 800 frtot meghalad.

A most meghatározott módon hadmentességi díjfizetés alá vonatnak azon védkötelesek is, kik az 1875. XXIX. t.-cz. 5. §-ának 3. d) pontja értelmében, a kereseti adó IV. osztálya alól fel vannak mentve, alapul vétetvén azon adóösszeg, melyet fizetni tartoznának, ha adómentességben nem részesittettek volna.

11. §.

A 10. §. értelmében évenkint kivetett hadmentességi dijat rendszerint a védköteles tartozik fizetni.

Kivétetnek a 10. §. 1. a), 2. a) és b)

pontjai alatt felsorolt védkötelesek, kiknek díját a munkaadók fizetik, ezeknek jogában állván az általuk fizetett díjat, a védköteles egyén béréből levonni.

A 10. §. 4. és 5. pontjai alatt emlitett, s mint családtagok, díj alá vont védkötelesek hadmentességi díját a családfők fizetik.

12. §.

Azok, kiknek a törvényszerű szolgálati idő eltelte előtt a külföldre költözködés megengedtetik, (1. §. 4.) tartoznak a védkötelezettség hátralévő éveire, a 10. §. értelmében kivetett hadmentességi díjat a kiköltözködési engedély átvétele előtt egyszerre lefizetni.

13. §.

A hadmentességi díj kivetésére nézve a következők rendeltetnek:

1. A községek (városok), járási szolgabirák és kir. adófelügyelők, a pénzügyminister által meghatározott módon nyilvántartják a hadmentességi díj alá tartozó egyéneket.

2. A törvényhatósági joggal fel-

ruházott városok és az önálló sorozási járást képező rendezett tanácsú városok polgármesterei, valamint a járási szolgabirák kötelesek az 1880. évtől kezdve:

a) az évenkinti fősorozás befejezte után azon védkötelesekről, kik az ujonczállitás évében a felhivott korosztályokba tartoznak és ezen törvény rendelkezései alá esnek, az ezekre vonatkozó állitási lajstromok segélyével és a védkötelesektől záros határidő alatt bekivánandó adatok alapján a pénzügyminister által a honvédelmi ministerrel egyetértőleg meghatározott módon és határidőben kimutatásokat késziteni és azokat az illetékes kir. adófelügyelőnek megküldeni;

b) a fősorozást követő május-hó 1-től kezdve az év végeig havonkint azon védköteleseket, a kik az utóállitások alkalmával az 1. §-ban emlitett okok valamelyikéből a tettleges hadiszolgálatra nem köteleztettek, az a) pont alatt körülirt módon a kir. adófelügyelőnek kimutatni.

3. Mindazon védkötelesek, kik az 1880. évtől az ujoncz-állitás évében a felhivott korosztályok valamelyikébe

nem tartoznak, azonban ezen törvény rendelkezései alá esnek, kötelesek mindaddig, mig a 2. §. értelmében hadmentességi díjfizetési kötelezettségük tart, minden év február havában azon községnél (városnál), hol állandóan tartózkodnak:

a) polgári állásukat,

b) lakásukat,

c) azon sorozó járás, illetőleg azon község nevét, melyben az 1. §-ban felsorolt okok valamelyikéből a hadi (hadtengerészeti) vagy honvédségbeli szolgálat alól men tesek

d) azon évet, melytől fogva a felmentés számitandó, bejelenteni, és

e) a reájuk a megelőző évben kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

4. A községek (városok), a melyeknél a 3. pontban emlitett bejelentések történtek, kötelesek az ily módon bejelentett védkötelesekről a 2. a) pont alatt körülirt kimutatásokat összeállitani és a védköteleseknek állandó lakhelyére nézve illetékes kir. adófelügyelőnek legkésőbb márczius-hó végeig megküldeni, egyuttal pedig a sorozást teljesitett

várost vagy szolgabirót az illető kimutatás kivonatának közlése mellett oly czélból értesiteni, hogy az ezen körülményt az illető nyilvántartásban jegyezze fel. A sorozást teljesitett városnak vagy szolgabirónak értesitése elmarad, ha a védkötelesnek állandó lakhelye egyszersmind illetőségi helye is, és ez utóbbi hely oly város, mely önálló sorozási járást képez. — Ez esetben a nyilvántartást maga azon város foganatosítja, melyben a védköteles jelentkezett.

5. A kir. adófelügyelő a hadmentességi díjat a városok, szolgabirák és községek kimutatásaiban foglalt és általa helyességükre nézve megvizsgált adatok alapján veti ki, és intézkedik, hogy a kivetési lajstromok a község (város) házánál nyolcz napon át közzé tétessenek, azon czélból, hogy azokat mindenki megtekinthesse és észrevételeit megtehesse.

14. §.

A kivetési lajstromoknak közzétételére kitűzött nyolcz napi határidőnek lejártától számitandó 15 nap alatt a hadmentességi díj kivetése ellen fellebbe-

zésnek a törvényhatóság közigazgatási bizottságához van helye.

Két egyenlő végzés esetén további felebbezésnek helye nincs.

Ellenkező esetben a bizottsági végzés kézhez vételének napjától számitott 15 nap alatt felszólamlás intézhető a pénzügyministerhez. A kir. adófelügyelő vagy helyettese köteles a közigazgatási bizottság által hozott mindazon végzéseket, melyek a jelen törvénybe ütköznek vagy az államkincstár érdekeit sértik, a pénzügyministerhez fellebbezni.

Ezen kérdésekben harmadfokulag és véglegesen a pénzügyminister a honvédelmi ministerrel egyetértve határoz.

15. §.

Az 1879. évre járó hadmentességi díjnak kivetése szintén a megelőző 13. és 14. §§-ban körülirt módon történik, azon módositással azonban, hogy ezen évre vonatkozólag azon határidőket, melyek alatt a 13. §. 2. és 4. pontjaiban emlitett kimutatások beküldendők és az ugyanazon szakasz 3. pontjában emlitett bejelentések megteendők lesznek, a pénz-

ügyminister, a honvédelmi ministerrel egyetértőleg rendeleti uton fogja megállapitani.

16. §.

Oly esetekben, midőn a 13. §. 3. pontja alatt emlitett védkötelesek hadmentességi díjkötelezettségük ideje alatt elhalnak, kötelesek azoknak szülői, gyámjai, esetleg nejei az elhalálozástól számitott 30 nap alatt, az illető e czélra bélyegmentesen kiállitandó halotti bizonyitványt azon község elöljáróságának (város polgármesterének) bemutatni, mely község vagy város az elhalt védkötelesnek illetőségi helye volt. A község (város) feljegyzi ezt saját nyilvántartásában és egyuttal jelentést tesz a kir. adófelügyelőnél.

17. §.

A hadmentességi díj után sem földtehermentesitési járulék, sem törvényhatósági vagy községi pótlék nem vethető ki.

18. §.

Az 1879. évre járó hadmentességi díj az 1880. évi julius-hó 1-ső napján esedékes és egyszerre fizetendő le.

Az 1880. évtől kezdve évről évre kivetendő hadmentességi díj azonban mindig az adó-évet követő év január hava első napján esedékes és szintén egyszerre fizetendő le.

Azon védköteles, a ki hadmentességi díját, ugyszintén azon munkaadó vagy családfő, ki a cselédjére, munkására, illetőleg családtagjára kivetett hadmentességi díjat (11. §.), annak esedékessége napját követő hó közepéig le nem fizeti, a hátralékban maradt összeg után a közadók kezeléséről szóló 1876. XV. t.-cz. 41. §-a értelmében, évi 6% késedelmi kamatot fizetni köteles.

Oly védköteles, ki a hadmentességi díj esedékességének határideje előtt azon községből, hol a hadmentességi díjjal megrovatott, elköltözni vagy távozni kiván, köteles a rá kivetett hadmentességi díját egyszerre lefizetni, és elköltözhetésére vagy távozhatására a község elöljárójától (város polgármesterétől) engedélyt kérni. Ezen engedély csupán akkor adható meg, midőn a védköteles hadmentességi díjának lefizetését igazolta.

19. §.

A hadmentességi díjak elkönyvelésére, beszedésére és behajtására nézve érvényesek a közadók kezeléséről szóló 1876. XV. t.-cz.-nek az egyenes adókra vonatkozó határozmányai.

20. §.

Azon védkötelezett, a ki a 13. §. 3. pontjában körülirt bejelentést elmulasztja vagy a község (város) által bekivánt adatokat a kitűzött határidőben be nem szolgáltatja, vagy rá kivetett hadmentességi díjnak lefizetése és távozási engedély nélkül illető községéből (városából) elköltözik vagy eltávozik azon évre, melyben a mulasztást elkövette, a beszámitás mérvéhez képest a rá kivetett hadmentességi díj háromszoros egész hatszoros összegének megfelelő pénzbirsággal; azon községi elöljáró (városi polgármester) vagy járási szolgabiró, a ki a 13. §. 1. pontjában emlitett nyilvántartást nem az előirt módon vezeti, vagy a 13. §. 2. és 4. pontjaiban megjelelt kimutatásokat nem a meghatározott módon késziti, vagy az azok beküldésére

kitűzött határidőt meg nem tartja, 5—50 forintnyi pénzbirsággal; végre azon szülő, gyám vagy nő, ki a 16. §-ban emlitett halotti bizonyitványt a kitűzött határidőben be nem mutatja, 1—5 frtnyi pénzbirsággal büntettetik meg.

A pénzbirságot a kir. adófelügyelő végzésileg szabja ki, mely végzés ellen a közigazgatási bizottsághoz lehet folyamodni.

21. §.

Ha a védkötelezettek megbüntetése feljelentés következtében történt, a birságnak egy harmad része a feljelentőt illeti.

22. §.

Oly esetben, midőn a védkötelezettre kirovott pénzbirság az elmarasztaltnak vagyontalansága miatt egészben vagy részben be nem hajtható, a pénzbirság helyett az elzárás büntetése alkalmazandó akkép, hogy minden be nem hajthatott tiz forint után egy-egy napi elzárás essék, tiz forint aluli összeg teljes tiz forintnak vétetvén.

Az elzárás leghosszabb tartama harmincz napot meg nem haladhat.

Az elzárási büntetés alkalmazását a kir. adófelügyelő indokolt javaslatára, a törvényhatósági közigazgatási bizottság határozza el.

23. §.

Ezen törvény kihirdetése után azonnal lép életbe és az 1879. évre is érvényes; végrehajtásával a pénzügyminister és a honvédelmi minister bizatnak meg.

XXVIII. Törvényczikk

a kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak a Németbirodalommal további ideiglenes rendezése tekintetéből, 1880. april-hó 11-én létrejött egyezmény beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és a német császárnak kormányai által, az 1878. XX. t.-cz. III. czikkében megszabott módon létrejött és Berlinben 1880. april-hó 11-én aláirt és az 1878. deczember-hó 16-án kelt kereske-

delmi szerződés hatályának meghosszabbitásáról szóló egyezmény, — miután az az országgyülés által elfogadtatott és a jóváhagyási okmányok kicseréltettek, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

A cs. és kir. osztrák-magyar kormány és a német császári kormány, tekintettel arra, hogy a köztük, egy új kereskedelmi és vámszerződés megkötése végett folyamatba tett tárgyalások még be nem fejeztethettek, és e részbeni végleges megállapodás a legközelebbi időben sem vehető kilátásba, a kereskedelmi és forgalmi viszonyok további ideiglenes rendezése tekintetéből, a két állam között következő egyezményt hoztak létre.

1. czikk.

Az 1878. deczember-hó 16-án kelt kereskedelmi szerződés, valamint a hozzátartozó zárjegyzőkönyv 1881. junius-hó 30-áig következő módozatok mellett marad érvényben:

1. Az 1879. deczember-hó 31-én kelt nyilatkozat által a szerződés VI. czikkében, továbbá az ezen czikkhez tartozó zárjegyzőkönyvben a) és b) betük alatt hatályon ki-

vül helyezett határozatok, nemkülönben az 1878. deczember-hó 16-án kelt jegyzékekkel kölcsönösen közlött részletes szabályzatok ezentúl is hatályon kivül maradnak.

2. A szerződés X. czikkének 1. és 2. szakaszaiban, az ezen szerződéshez melléklet gyanánt A) alatt csatolt vámkartelben és a zárjegyzőkönyvnek ide vonatkozó nyilatkozataiban foglalt megállapodások, az 1881. junius-hó 30-áig terjedő időtartamig is végrehajtandók annyiban, a mennyiben az a fennálló törvényekkel nem ellenkezik.

3. A szerződés XV. czikkének 2-ik szakaszában foglalt, a közzé nem tett vasuti viteldíjak tilalmát és alkalmaztatásuk megtoroltatását illető határozatok ezentúl is hatályon kivül maradnak.

4. Hasonlóan hatályon kivül marad a szerződés XVII. czikkének a vasuti forgalmi eszközök lefoglalásának tilalmát tárgyazó második szakasza is.

2. czikk.

A jelen egyezmény mind két részről legfelsőbb jóváhagyás végett előterjesztetvén, a jóváhagyási okmányok Berlinben mielőbb kicserélendők.

Minek hiteléül az alúlirottak, képviselt kormányaik nevében, a fennebbi egyezményt két példányban aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Berlinben 1880. april-hó 11-én.

Széchenyi s. k. (L. S.) *v. Philipsborn* s. k. (L. S.)

XXIX. Törvényczikk

a kikészitési forgalomnak a német vámterülettel 1881. junius-hó 30-áig leendő szabályozásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

1. §.

A ministerium felhatalmaztatik arra, hogy a német vámterülettel fennálló kikészitési forgalmat legfeljebb az 1881. junius 30-áig terjedő időtartamra szabályozza.

2. §.

Jelen törvény kihirdetése napjával lép életbe, és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XXX. Törvényczikk

a magyar kir. honvédség részére Szegeden egy tiszti lakház és egy laktanya épitésére megkivántató költségek fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

1. §.

Szegeden a honvédkerületi parancsnokság és honvéd-csapatok tisztjeinek elhelyezésére lakház és két zászlóalj, valamint a kerületi börtönök elhelyezésére laktanya épittetik.

2. §.

A honvédelmi minister e czélra a Ludovika-alapnál rendelkezésre álló tőkének 400,000 forint erejéig való igénybevételére felhatalmaztatik.

3. §.

A Ludovika-alapból előlegezett tőkék 5% kamatozás és $^3/_4$% tőketörlesztés melletti visszafizetésre, $41^1/_2$ éven át, évenkint 23,000 forinttal, a honvédelmi tárcza

költségvetésének „csapatok“ czímén, az „elhelyezési“ rovatból fedezendő.

4. §.

E törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

XXXI. Törvényczikk

a helyi érdekü vasutakról.

(Szentesitést nyert 1880. évi juniushó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi juniushó 14-én.)

1. §.

Helyi érdekü, vagyis oly vasutak, melyeknek főczélja, hogy az illető vidék forgalmi és közgazdasági igényeinek megfeleljenek, a jelen törvényben foglalt feltételek alatt és kedvezmények mellett, a ministerium által engedélyezhetők. Minden ilyen engedélyezés, az engedélyezést követő 14 nap alatt, ha pedig a törvényhozás nem lenne együtt, a szünetet követő nyolcz nap alatt az országgyülésnek bejelentendő.

A törvényhozásnak marad fenntartva

ezentúl is oly vasutak engedélyezése, melyek két vasut-vonal összeköttetésére szolgálnak, vagy egyes fővonalaknak főirányukban kiegészitő részét képezik; valamint azok is, melyek a jelen törvény határozataitól eltérő feltételek és kedvezmények mellett lennének kiépitendők.

2. §.

Helyi érdekü vasutakra az engedély legfelebb 90 évre adható, mely idő lejárta után ezek minden kárpótlás nélkül az állam tulajdonába jutnak. Az engedélynek vagy a vasut tulajdonának másra való átruházása csak a kormány beleegyezése mellett eszközölhető. Fenntartatik egyszersmind az állam részére azon jog, hogy a vasut tulajdon- és birtokjogát az esetre megválthassa, ha egy oly fővonal létesittetik, mely ugyanazon irányban lesz vezetendő, mint az engedélyezett helyi érdekü vasut.

A megváltási ár gyanánt az engedélyokmány keltétől számitott tiz év alatt azon összeg szolgál, mely az engedélyokmányban megállapitott épitési tőkének felel meg, tiz éven túl pedig az

utolsó hét év tiszta jövedelme vétetik a megváltási ár megállapitásának alapjául oly módon, hogy a két legmostohább év jövedelmének levonása után fennmaradó öt évi jövedelmi átlag, öt százalékkal tőkésitve, képezendi a megváltási összeget, mely azonban az esetben, ha a vasut minden állományában és beruházásában üzletképes állapotban van, az engedélyokmányban megállapitott épitési tőkénél csekélyebb nem lehet.

3. §.

Az épitést, felszerelést és üzletet illetőleg mindazon könnyebbségek s kedvezmények megadatnak, melyek megadását az üzlet biztossága megengedi.

4. §.

A helyi érdekü vasutak felmentetnek:

a) az üzleti távirda létesitésétől mindaddig, mig azokon a vonatok nem találkoznak, vagy mig az éjjeli szolgálat életbe nem lép;

b) a posta czéljaira megkivántató hivatalos és lakhelyiségek ingyenes elő-

állitásának s fenntartásának és a posta ingyenes szállitásának kötelezettsége alól; ha azonban az ily vasutakon rendes napi közlekedés lép életbe, a postaszállitásért a posta-igazgatóság és a vasuti vállalat közt egyezségileg megállapitandó mérsékelt díj fizetendő;

c) a naponkénti rendes vonat közlekedésének berendezésétől, e tekintetben kötelezendő azonban az illető vállalat, hogy hetenkint legalább háromszor, előre meghatározott s előre közhirré tett időben közlekedő vegyes vonatot járasson;

d) a kormány felügyeleteért járó díjak fizetése alól.

5. §.

Ugyan-e vasutak részére biztosittatik:

a) az épités tartamára a bélyeg- s illetékmentesség, az épitési, illetőleg befektetési tőkének bármi módon való beszerzése, valamint az épités és felszerelés biztositása czéljából kötött minden szerződés, a pályatelekkönyvezésnél s kölcsönök be- és kitáblázásánál előfor-

duló összes beadványok s egyéb okmányok, úgy nemkülönben a pálya czéljaira szükséges földterületek s dologi jogok átruházását, épitési s felszerelési anyagok szállitását, készpénzfizetéseknek részvények átvétele mellett, vagy a nélkül való teljesitését, végre a hozzájárulás bármiféle más nemét vagy módját tárgyazó okmányok részére;

b) bélyeg- és illeték-mentesség a törzs- és elsőbbségi részvények, elsőbbségi kötvények, valamint az ideiglenes jegyek első kiadására;

c) teljes mentesség a nyilvános számadásra kötelezett társulatok és egyletek adója, illetőleg a kereset- s jövedelmi adó, valamint a törzsrészvény, elsőbbségi részvény és kötvényszelvényadó és végre a szelvénybélyeg fizetése alól, az engedély-okmány keltétől számitott 30 év tartamára. Megszünik azonban ezen adómentesség, az engedély-okmány keltétől számitott tiz év mulva, a mint a vállalat tiszta jövedelme a nevezett adóösszegeknek az üzleti számlába való felvétele után is az engedélyezett épitési tőke 6% kamatjánál magasabb leend.

6. §.

A jelen törvény hatályba lépte után engedélyezett helyi érdekü vasutakon a szállitási adó az engedélyezés napjától számitott 10 éven át nem szedetik.

7. §.

Ha ily vasutak épitése által a kincstári, valamint az állami kezelésben levő alapitványi javak érdekelvék, azok az épités költségeihez hozzájárulni tartoznak.

Az érdekeltség kérdése és a hozzájárulás mérve iránt az illető javakat kezelő szakministerrel, és a mennyiben ez nem a pénzügyminister, a pénzügyministerrel egyetértőleg, a közmunka- és közlekedési minister határoz.

8. §.

A magyar állam tulajdonát képező vasutak kötelesek a vonalaikba beágazó helyi érdekü vasutak részére:

a) közösen használandó pályaudvaraikon a szolgálatot a tényleges költségek megtéritése mellett teljesiteni;

b) kivánatra a vidéki vasutak üzle-

tét szintén a tényleg felmerülő költségekért vezetni;

c) az e vasutak számára szükséges épitési anyagokat önköltségen szállitani.

9. §.

A községek feljogositvák ily vasutak részére legfeljebb 10 évre kiterjedő kamatbiztositást, vagy másnemű segélyezést átvállalni.

E részbeni határozatuk azonban csak az esetre bir érvénynyel, ha azt az illetékes törvényhatóság közbenjöttével a belügyminister, illetőleg a bán, a pénzügyministerrel egyetértőleg helybenhagyta.

Szabadságukban áll a községeknek a törvényszerü helybenhagyás feltétele mellett, hogy a vidéki vasutak részére teljesitendő munkákért, pénzbeli fizetésekért, vagy bármely más, általuk szabadon választandó szolgálmányokért vállalati czimleteket, a köztük és a vállalat közt megállapitandó módon és értékben átvehessenek s e czélból megfelelő, azonban csak a mondott czélra forditható kölcsönöket felvehessenek.

A vállalat kérelmére az érdekeltek kimutatott beleegyezésével az engedélyokmányba felvehető, hogy az ily módon elvállalt kötelezettség után esedékes összegek közigazgatási úton hajtassanak be.

10. §.

A törvényhatóságoknak jogukban áll a helyi érdekü pályák épitését közmunkájuknak vagy közmunka-váltságuknak egy részével segélyezni.

E rész megszabásánál irányadó leend, hogy a törvényhatóság területének mily része lesz a vasut által érdekelve.

A közmunka csak az épités idejére s legfeljebb három évre ajánlható fel természetben, mig a közmunka alapból való ilynemü segélyezést a törvényhatóságok legfölebb 10 évre biztosithatnak előre; e részbeni határozatuk azonban csak akkor lép érvénybe, ha azt a közmunka- s közlekedési minister helybenhagyta.

11. §.

A helyi érdekü vasutak részére igénybe vehetők különben:

a) a közutaknak a közönséges kocsi-

közlekedésre okvetlenül nem szükséges részei;

b) a vizszabályozási védtöltések.

Ezeknek igénybevétele esetében azonban az út, illetőleg töltés igénybevétele s fenntartásának módja és aránya iránt a vasut engedélyese s az út, vagy töltés tulajdonosai közt egyezségek létesitendők, mely egyezségek, vagy az azoknak esetről-esetre szükségessé vált módositását tárgyazó megállapodások, a közmunka- és közlekedési ministernek jóváhagyás végett bemutatandók.

12. §.

A vitel- és fuvarbérek maximuma az engedélyokmányban megállapitandó.

Mihelyt az engedélyezett pálya tiszta jövedelme egymásután következő három éven az engedélyokmányban megállapitott tőke 7%-ára emelkedik, jogában álland a kormánynak, a vállalat meghallgatása mellett, az árszabályt megfelelőleg leszállitani.

13. §.

Ha a helyi érdekü vasút kiépitése és üzlete czéljából alakitandó társaság

törzsrészvényeire a névérték 30%-ja részint készpénzben befizetve, részint a lekötött ingatlan értéke által kétszeres fedezetet nyújtó jelzálogi bekeblezés által biztositva, részint pedig községek és törvényhatóságok által törvényszerű módon vállalt kötelezettségek által fedezve van: a társaság mint ilyen megalakulhat és az alapszabályokat a kereskedelmi czégjegyzékbe bejegyeztetheti.

Az engedélyokmányban vagy az alapszabályokban meghatározott czimleteket (elsőbbségi részvényeket, elsőbbségi kötvényeket) azonban a 14-ik §. korlátai között csak akkor bocsáthatja ki, — és az építés tényleges megkezdésére az engedély csak akkor adható meg, ha a törzs-részvénytőkének 30%-ja készpénzben befizettetett.

14. §.

Elsőbbségi kötvények csak az esetben adhatók ki, ha azoknak kamatozását és törlesztését a vidéki érdekelt birtokosok biztositják; ezen biztosíték megitélése a közmunka- és közlekedési ministerre és a pénzügyministerre bizatik.

Az elsőbbségi kötvények az engedélyokmányban megállapitott tőkének legfeljebb két ötöd részét képezhetik.

Az elsőbbségi kötvények az elsőbbségi részvényekkel együtt az engedélyokmányban megállapitott tőkének három ötöd részét nem haladhatják meg.

Az elsőbbségi részvényeket a törzsrészvényekkel szemben megillető előjogok az alapszabályokban állapitandók meg.

15. §.

E törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési, a pénzügyi és a belügyministerek — illetőleg a bán — bizatnak meg.

XXXII. Törvényczikk

a szamosvölgyi másodrendü vasut kiépitése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

1. §.

Az Apahidáról kiinduló és Szamos-Ujváron át Deésig vezető másodrendü

vasut kiépitése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

A m. kir. pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a bányakincstár készletéből 300,000 frt értékben vassineket bocsáthasson a társulat rendelkezésére s fizetésül ugyancsak 300,000 frt névértekre szóló társulati törzsrészvényeket elfogadhasson.

3. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- s közlekedési, valamint a pénzügyminister bizatik meg.

A szamosvölgyi másodrendű gőzmozdonyvasut

engedélyokmánya.

1. §.

Az engedélyes, u. m. báró Bánffy Dezső jogot nyer, egy a m. kir. államvasutak keleti vonalának Apahida állomásából

kiinduló, Válaszut, Szamos-Ujvár érintésével, Deésig vezetendő mozdonyvasut épitésére és üzletére.

2. §.

Az engedélyes, az engedélyezett pálya épitésénél és üzleténél köteles jelen engedélyokmány tartalmához, továbbá a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister által 1868. april-hó 20-án 4973. sz. a. kibocsátott és az országgyülés által jóváhagyott ideiglenes vasutengedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. XX. t.-cz. által beczikkelyezett vám- és kereskedelmi szövetség VIII. czikkében ideiglenesen elfogadott vasuti üzletrendhez, a mennyiben az a jelen engedélyokmány tartalma, valamint függeléke folytán módositást nem szenved, mindaddig alkalmazkodni, mig ezen ideiglenes szabályok helyett a hazai törvényhozás által hozandó ujabb törvények és a kormány által kibocsátandó rendelvények életbe nem lépnek, melyekhez, valamint az azok behozataláig a fennálló szabályokon a magyar kormány által teendő minden változtatásokhoz is alkalmazkodni és azoknak feltétlenül hódolni tartozik.

3. §.

A pálya épitése és üzleti felszerelése az engedélyes által készitendő s a kormányhoz átvizsgálás és jóváhagyás végett felterjesztendő általános és részletes tervezetek alapján fog eszközöltetni.

Az engedélyes különben ugy a tervek készitésénél, mint az épités kivitelénél alkalmazandó szerkezetet, a jelen engedély s az üzlet biztonságára való tekintetek által vont korlátok közt szabadon választhatja.

A kormány fenntartja magának, hogy az épitési terven változtatásokat tehessen, a mennyiben ilyenek a műszaki vizsgálat, vagy a jelen engedélyokmány 2. §-ában érintett ministeri rendelet 6. §-a határozata szerint intézendő közigazgatási vonalbejárás eredménye, vagy az épités tartama alatt teljesitett egyes vizsgálatok nyomán a pályaszolgálat, valamint a közforgalom érdekéből és a pálya fennállásának biztositására, nemkülönben a törvényes határozmányok teljesitése szempontjából szükségeseknek fognak találtatni; ezek által azonban a már egyrészt az eszközlött elővizsgálat, másrészt a közigazgatási vonaljárás folytán meghatározott pályanyom változást nem

szenvedhetnek. Magától értetik egyébiránt, hogy az által az engedélyesnek az engedélyokmányban biztositott jogai sérelmet nem szenvedhetnek.

Ha az épités kivitelénél gazdálkodási vagy üzleti tekintetből akár a pályavonal, akár a részlettervek megváltoztatása kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkoznék, ily változtatáshoz a kormánytól engedély lesz kikérendő.

Magától értetik, hogy ez által az engedélyokmánynak a pálya kiépitésére vonatkozó határozatai változást nem szenvedhetnek.

4. §.

A pálya alépitménye egy vágányra készithető s ehhez képest a terület kisajátitása annyi térfogatra szoritkozhatik, a mennyi egy vágányu sinuthoz és a kitérőkhöz, nemkülönben az állomásokra és kavics, ugy mint az épitkezési anyag nyerésére megkivántatik.

Mihelyt az engedélyezett vonalon annyira növekedett a forgalom, hogy az évi elegybevétel kilométerenként 14.000 o. é. frtot ezüstben meghalad, az engedélyes köteles a kormány kivánatára minden kár-

talanitás nélkül egy másik vágányt létesiteni.

Ezen kötelezettség teljesitésére azonban engedélyes csak az engedély tartamának első 70 éve alatt kényszerithető. A még hátralevő engedélytartam alatt a második vágányt csak az állam részéről nyujtandó, egyezségileg meghatározandó kártalanitás mellett köteles előállitani.

5. §.

A munkálatok létesitésére és az üzlet berendezésére nézve a következő általános szabályok lesznek irányadók:

a) Alépitmény.

A maximál-emelkedési viszony legyen egy a százhoz (1 : 100). Kanyarodások a nyilt pályán 300 méternél kisebb félátmérővel ne birjanak.

A pályatest koronaszélességének ott, hol a sinek a talpfán feküsznek, 3.3 méternyinek kell lennie.

A kövecságy a sinek lába alatt 0.25 méter vastagságban s a sinek lábának magasságában 2.8 méter szélességben rakandó.

A műépitmények kivétel nélkül fából is létesithetők.

b) Felépitmény.

A pálya az elsőrendő vasutakkal egyenlő vágányszélességet nyer.

A sinek folyó méterenkint 18 kilogrammnál könnyebbek nem lehetnek, és oly sűrűn rakott talpfákra helyezendők, hogy 4200 kilogrammnyi keréknyomásnak megfelelő hordképességgel birjanak. Már használt vagy kevésbé jó minőségű sinek alkalmazása csak annyiban engedhető meg, a mennyiben ez által az üzlet biztonsága veszélyeztetve nincsen. Megengedtetik még a függő sinkötés, valamint egyszerűbb szerkezetű kitérők alkalmazása is. A közönséges talpfák hossza 2.2 méternél kisebb nem lehet, azonban ugy ezek, mint a kitérők talpfái is, puha vagy kemény füřészelt vagy hasitott fából is előállithatók.

A felépitmény más anyagát és szerkezetét illető minden egyéb intézkedések a kormány által, a részlettervek előterjesztésekor állapittatnak meg.

c) Épületek, pályaelzárás, jelzések.

Az épületek felállitása a legkisebb mérvre szoritható, és az épületek a helyszinén legjutányosabban megszerezhető anyagokból, esetleg favázas falazat, vályog vagy vert falakból fatetővel vagy egészen fából is előállithatók.

Az őrházak száma akkép állapittatik meg, hogy az állomásokon levő őrházak betudásával minden 4 kilométerre egy őrház esik.

Minden állomáson elég egy váróhelyiséget rendezni be.

Közczélok, ugymint a posta, távirda, rendőrség stb. részére megkivántató helyiségek előállitására, az engedélyes nem köteleztetik.

Áruraktárak csak akkor épitendők, ha a forgalom igényli.

A vizállomásoknál kézzel hajtható szivattyuk, fa-viztartók, égetett agyagvizvezető csövek stb. alkalmazása megengedtetik, és esetleg a mozdony közvetlen a kútból is meritheti vizét.

A pálya bekeritése általában, a védgátakat és anyagárkokat is ideértve, csak

különösen figyelemre méltó helyeken, és ott szükséges, a hol a helyi viszonyok ezt okvetlenül megkivánják.

Az utak elzárására szükséges korlátok csak nagyon sűrűn közlekedési útátjárásoknál vagy oly helyeken állitandók fel, hol a vonat közlekedése az átjárástól legalább 150 méter távolságra észre nem vehető. A korláttal el nem látott utátjárásoknál lassumenet-jelzőtáblák alkalmazandók.

Az engedélyes köteles egy üzleti távirdát létesiteni, melyen az állomások közti sürgönyözés lehetséges legyen. Áthaladó vonaljelzők, és pedig sem láttani, sem hallható jelzők (harangjelzők) átalában nem szükségesek; de az apahidai állomás végén, az állomás biztositására egy fordítható távjelző allitandó fel.

A kézi s a vonatoknál szükséges jelző szerek a fennálló szabályok szerint szerzendők be.

d) Állomások.

Az állomások száma, ide nem értve az apahidai és deési végállomásokat, kettőnél kevesebb nem lehet, ezen felül az engedélyesnek jogában áll ezen állomások közt, a

szükséglet szerint, s önként érthetőleg a kormány engedélye mellett, állomásokat, megálló helyeket és kitérőket létesiteni.

Apahidán az engedélyes a m. kir. államvasutakkal közös pályaudvart birhat, önként értetvén, hogy ha e közös használat folytán, melynek feltételei az engedélyes és a m. kir. államvasutak igazgatósága közt a kormány helybenhagyása mellett külön szerződésben állapitandók meg, a m. kir. államvasutak jelenlegi pályaudvarának kibővitése válik szükségessé, az e czélra szükséges létesitmények költségei kizárólag engedélyes terhét képezik. Egyébiránt, ha a pálya épitési vagy üzleti viszonyai ugy kivánnák, engedélyes Apahidán külön pályaudvart is létesithet.

Az állomások, valamint a kitérők helyeinek és kiterjedésének meghatározása az engedélyes javaslatához képest a kormányt illeti.

Az állomások azonban ugy helyezendők el, hogy szükség esetén megnagyobbithatók legyenek.

e) Üzleteszközök.

Az üzleteszközöket a jelen engedély-

okmány 2. §-ában érintett ideiglenes vasuti üzletrend 21. és 22. §§-aiban elészabott határozmányok fenntartása mellett az engedélyes maga választhatja. A mozdony- és teherkocsi-tengely legnagyobb megterhelése 8000 kilogrammra határoztatik.

Kéttengelyű mozdonyok alkalmazása megengedtetik.

A beszerzendő üzleteszközök mennyiségére nézve az engedélyes egyelőre csak a kezdetben várható forgalom nagyságának arányában tartozik intézkedni, köteles azonban ezeket a forgalom emelkedéséhez képest időközönkint szaporitani.

Azon esetben, ha a kapcsolatban lévő m. kir. államvasutak igazgatóságával oly egyezség köttethetnék, melynek következtében az illető igazgatóság venné át az engedélyezett pálya üzletét, azt részben vagy egészben a szükséges üzleteszközökkel ellátná, az engedélyes jogositva lesz a forgalmi eszközök beszerzését részben vagy egészben mellőzni, a forgalmi eszközökre előirányzott összegből ez esetben rendelkezésre maradó összeg azonban, mint tartalékalap, az üzlet javára lesz kezelendő. Ezen tartalékalapot, melyre nézve az átháromlási

jog fenntartatik, engedélyes csak a kormány engedélye mellett használhatja fel más czélokra.

6. §.

Mihelyt a forgalom a jelenleg engedélyezett vonalon annyira növekednék, hogy az éjjeli szolgálat berendezése kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkoznék, az engedélyes köteles lesz a felvételi helyiségek, jelzés, pályafelügyelet s egyátalán minden más, a rendszeres üzlet fenntartása czéljából szükséges intézkedésekre nézve, a pályát az e részben jelenleg érvényben álló szabályok és utasitások vagy a kormány által e részben később kibocsátandó szabályoknak megfelelőleg kiegésziteni s berendezni, s a kormány részéről teendő e részbeni intézkedéseket, saját költségén foganatositani.

Ezen kötelezettség teljesitése azonban csak az engedélytartam első 70 éve alatt követelhető, a hátralevő engedélytartam alatt ellenben a pálya ily módoni átalakitása csak a kormány s engedélyes közt e részben kötendő egyezmény alapján eszközölhető.

Különben köteles engedélyes a forgalmi eszközöket, sineket és egyéb az épitésnél

használandó anyagokat a belföldön szerezni be, s azoknak külföldről leendő behozatalát a kormány csak az esetben fogja megengedni, ha engedélyes kimutatja, hogy azok a belföldön hasonló feltételek alatt be nem szerezhetők.

7. §.

Az engedélyes köteles a részletterveket az engedélyezési törvény hatályba lépte napjától számitott egy év alatt a kormánynak előterjeszteni, a pálya épitését ezen tervek jóváhagyásától számitott egy hónap alatt megkezdeni, s az épitést ugyancsak a részlettervek jóváhagyásától számitott két év alatt befejezni, s a pályát a közforgalomnak átadni.

Jogában áll azonban az engedélyesnek a pályavonal egyes részeit is, mihelyt azok az üzlet biztonságának megfelelően kiépitve lesznek, s ha más üzletben levő vasuttal összeköttetésben állanak, a fennt kitett határidő előtt is külön-külön a közforgalomnak átadni.

8. §.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy a mennyiben más pályák beszakadása, pályaudvarok közös használata, kocsiköl-

csönzés és minden ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető társulatok közt egyezmény nem jöhetne létre, egy ilyennek feltételeit meghatározza.

9. §.

A kisajátitási jog, az 1868. LV. t.-cz. értelmében az engedélyezett pálya kiépitésére, az engedélyesnek megadatik.

10. §.

Az engedélyes köteles a postát és postakezelőket az 1851. november-hó 16-án kelt vasuti üzletrend 68. §-a értelmében ingyen szállitani, s e czélra naponkint legalább egy vonatot mindkét irányban berendezni.

Az engedélyes köteles egy kéttengelyű árúszállitó kocsi fele részét a postaküldemények és a postakalauz szállitására berendezni, mely postakocsi naponkint minden irányban legalább egyszer közlekedik.

A többi vonatokon, melyek esetleg naponkint közlekednek, köteles az engedélyes a két végpont közt váltott azon küldeményeket, melyek postatisztek vagy szolgák kisérete nélkül szállitandók és külön

kocsik használatát nem igénylik, az értékküldemények kivételével, ingyen szállitani és saját kalauza vagy vezetők által kezeltetni.

A vaspálya üzlete tárgyában az igazgatóság s alárendeltjei vagy utóbbiak közt váltott levelezés, a jelenleg engedélyezett vaspályán bérmentesen szállitható.

11. §.

Az engedélyezett vaspályavonal mentén szükséges vaspálya üzleti távirdavezetékeknek a pálya indóházain s esetleg őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőig, esetleg a forgatható védjelző készülékekig való kiépitését, a részletekre nézve az engedélyessel megállapitandó egyezmény alapján, a m. kir. távirdaigazgatás hajtatja végre.

Kötelezve van ennélfogva az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatást a távirdaépitkezés elrendezése és a fenntjelzett egyezmény megállapitása végett oly idejekorán megkeresni, hogy ennek a távirdaépitkezésekre szükséges anyagok beszerzésére és a távirdaépitkezéseknek a pálya megnyitásáig leendő elkészitésére elég ideje maradjon.

Engedélyes köteles megengedni, hogy

a felállitandó távirdavezetékek oszlopai a pálya saját birtokán és területén állittassanak fel, a nélkül, hogy az engedélyes az elfoglalt területért jelenben vagy jövőben kártalanitást követelhetne.

A távirdaoszlopok helyei, valamint a távirdavezeték más megerősitési pontja, az engedélyes és a m. kir. távirdaigazgatás illető épitési közegei által egyetértőleg és ugy állapitandók meg, hogy azok miatt sem a vasuti üzlet, sem az üzleti személyzet biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Engedélyes köteles azon esetben, ha az üzleti távirdavezetékkel egyidejűleg állami távirdavezeték nem épittetnék, a távirdaoszlopok és más távirdaépitési anyagok összes árát, s az összes távirdaépitési költségeket, azon esetben pedig, ha egyidejűleg állami távirdavezeték is épittetnék, az üzleti vezetékek épitésére forditott aránylagos részét a m. kir. távirdaigazgatásnak megtériteni.

Mindkét esetben kötelezve van az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatás kivánatára az előbbi pontban megnevezett távirdaépitkezésekhez szükséges összegeket az utólagos elszámolásig kamat nélkül elő-

legezni és a távirdaépitési anyagokat az épitendő pálya mentén, a m. kir. távirdaigazgatás által meghatározandó módon és időben, a már lerakott vasutvágányon saját költségén szétosztani.

Az üzleti vezetékek átadásakor az engedélyes számlájára épitett üzleti vezetékek összes leltári állománya az engedélyes birtokába megy át.

Jogában áll azonban a m. kir. távirdaigazgatásnak a vaspálya mentén fennálló oszlopokra bármikor államtávirdavezetékeket alkalmazni és ekkor a távirdaoszlopok az állam költségén való fenntartásának kötelezettsége mellett, a m. kir. távirdaigazgatás ingyen tulajdonába mennek át.

A vasutüzleti távirdavezetékeket az engedélyes a m. kir. távirdaigazgatás szokott ellenőrködése mellett kizárólag csak azon sürgönyözésekre használhatja, melyek a vasuti üzlet czéljaiból, az igazgatóság és alárendelt közegei vagy ez utóbbiak által egymás közt váltatnak.

Jogositva van azonban a m. kir. távirdaigazgatás, a pályaigazgatósággal egyetértve, ezen üzleti vezetékeknek, a mennyire az üzleti forgalom megengedi, ugy állami,

mint magánsürgönyök továbbitására, illő ellenőrzés mellett való használását kivánni és elrendelni.

Ez esetben azonban a használat módja és a távirás díjának az engedélyes s a m. kir. távirdaigazgatás közti megosztása külön egyezmény által fog szabályoztatni.

Hasonlóan külön egyezményben állapittatnak meg az engedélyes s a m. kir. távirdaigazgatás közt azon feltételek is, melyek e vaspálya mellett felépitett távirdavezetékek felügyeletét, fenntartását s az azokon netalán későbben a vaspályaigazgatóság kivánatára eszközlendő változtatásokat vagy áthelyezéseket s általában mindazon távirdai ügyeket illetik, melyek a fenntebbi pontok által meg nem szabályozvák.

12. §.

A menet- és szállitási díjak az engedélyezett pálya számára a következő határok közt szabatnak meg.

Legmagasabb árszabási tétel személy- és kilométerenkint:

az 1.	osztályban	4·75	o.	é.	krajczár
a 2.	„	3·56	„	„	„
a 3.	„	2·37	„	„	„
a 4.	„	1·32	„	„	„

Az 1. és 2. osztályú kocsik az elsőrendű pályákon használt másodosztályú kocsikhoz hasonlóul szereltethetnek fel.

A 3. osztály részére oly kocsik alkalmaztathatnak, milyenek a többi pályákon a 4. osztályra nézve előirvák, azonban padokkal látandók el.

Uti podgyásznál az egész jegyenkint 25 kilogrammot meghaladó súlytöbblet 10 kilogrammnyi súlytételekre, a gyorsárú pedig 5 kilogrammnyi súlytételekre felfelé kikerekitendő. Minden 10 kilogramm podgyász-túlsúlyért kilométerenkint 0·24 kr., 100 kilogramm gyorsárúért pedig kilométerenkint 2·4 kr. számittatik ezüstben.

Az árúk 100 kilogramm és 1 kilométerenkint és pedig 1. oszt. 0·92 kr., a 2. oszt. 0·66 kr. és a 3. oszt., vagyis a terjedelmes árúk 1·18 krért ezüstben szállitandók.

A kőszén, só, tüzi- és épületfa, trágya, kő és tégla, egész kocsirakodásoknál kivételesen 100 kilogramm és kilométerenkint 0·52 krért ezüstben szállitandók.

Gyorsárúk és közönséges szállitmányoknál a szállitási díjakon kivül minden 100 kilogramm után, podgyásznál minden sze-

mély után oly összegű kezelési illeték szedhető be, mint a m. kir. államvasutak keleti vonalán, azon kikötéssel, hogy a saját állomásain ugyan teljes, de Apahidán való átmenetnél a kezelési illetéknek csak fele szedhető be.

A személy- és árúszállitásra vonatkozó egyéb menet- és szállitási díjak, a mellékilletékek, az árúk osztályozása valamint a többi szállitási határozmányok tekintetében, a m. kir. államvasutak keleti vonalain fennálló rendeletek alkalmazandók.

Mihelyt az engedélyezett pálya tiszta jövedelme 3 egymást követő éven át a befektetett tőke 7 százalékát meghaladja, jogában álland a kormánynak a díjszabásokat, az engedélyes meghallgatása mellett megfelelőleg leszállitani.

Az esetre, ha a törvényhozás a viteldíjakat az összes vasutakra nézve szabályozná, e szabályozás ezen vasutra is érvényes leend.

13. §.

Az engedélyesnek megengedtetik, hogy a szedendő vitel- és fuvardíjakat belföldi ezüst pénzben számitsa olyképen, hogy az

árkelet tekintetbe vételével járó illetéket országos értékben tartozik elfogadni.

A 12. §. értelmében meghatározott árszabások az engedélyes által időközben leszállithatók, egészben vagy csak a tárgyak egyes nemeire, az egész vonal hosszában vagy csak a pálya egyes vonalszakaira, egyik vagy mind a két irányban, minden szállitási távolságra egyenlően vagy növekedésük esetére nagyobb mérvben.

Az ekként leszállitott árszabályok az előbbeni mértékre ismét felemelhetők, de csak 3 havi alkalmazásuk után.

Ha egy szállitó vagy rakományvállalkozó bizonyos feltételek alatt fuvarbérleszállitásban vagy más kedvezményekben részesül, ezekben részesiteni kell minden szállitót és vállalkozót, ki ugyanazon feltételeket elfogadja, olyképen, hogy személyes előnynek semmi esetre hely ne adassék.

Mindezen kedvezmények szinleges díjvisszatérités (refactio) alakjában sem járhatnak.

14. §.

Az élelmi szereknek a belföldön beállott rendkivüli drágasága esetére joga van a kormánynak azok fuvarbérét a drágaság

tartamára, a maximál-árszabás feléig leszállitani.

15. §.

A katonaság és a katonai javak leszállitott árszabások szerint szállitandók és pedig egyrészt a cs. kir. közös hadügyi és honvédelmi m. kir. ministeriumok, másrészt a fennálló vasuttársulatok közt 1877. évi september-hó 15-én megkötött egyezmény, illetőleg az 1878. évi január-hó 1-én hatályba lépett katonaszállitási árszabás s ennek függeléke alapján.

A katonaszállitás iránt létrejött vagy létre hozandó s az állam részére kedvezőbb egyezmények az engedélyezett pályára is érvényesek lesznek.

Alkalmazandók még ezen határozatok a pénzügyi, valamint az állami és a hatósági közbiztonsági őrségre, végül a fegyenczekre is.

Az engedélyes köteles alkalmazkodni a katonai szállitásokra vonatkozó szabályzathoz, s az abban foglalt megállapodások és egyezményekhez, melyek által a szállitáshoz szükséges felszerelési tárgyak beszerzése és készentartása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzet rendelkezésre

bocsátása, a forgalmi eszközök és üzleti személyzettel való kölcsönös kisegités és a katonai egészségügyi czélokra berendezett vasuti kocsik használata szabályoztatnak.

Köteles továbbá az engedélyes azon szerves határozmányok és szolgálati szabályokhoz is alkalmazkodni, melyek a hadi vasuti osztályokra s azoknak béke idején uj épitkezésekhez vagy fenntartási munkálatokhoz való használatára vonatkozólag, a cs. és kir. közös hadügyministerium által kiadattak vagy megállapittatni fognak.

Háború vagy mozgósitás esetén köteles az engedélyes a szabadságosok és tartalékosok elszállitását a lakhelyükhöz legközelebb eső állomástól rendeltetési helyükhöz legközelebb eső állomásig, kellő igazolás alapján, a katonai leszállitott árszabás mellett eszközölni.

Végül köteles az engedélyes feltétlenül alkalmazkodni azon határozatokhoz, melyek a hadsereg, hadi tengerészet s a honvédség kiszolgált altisztjeinek alkalmazására vonatkozólag, az 1868. XL. t.-cz. 38. §-ában és az 1873. II. t.-cz.-ben megállapitvák.

A fenntebb felsorolt határozmányok és kedvezmények önként érthetőleg egyaránt

érvényesek a szolgálatban utazó honvédségre, valamint azon csapatokra, melyek a hadsereg kiegészitő részét képezvén, a népjog ótalma alatt állanak.

16. §.

Az államtisztviselők, hivatalnokok és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete felett őrködő hatóságok megbizásából, vagy az állam érdekeinek ezen engedélyből folyó megóvása végett vagy jövedéki czélokból a vasutat használják és a hatóság megbizását igazolják, utimálháikkal együtt ingyen szállitandók.

17. §.

Oly feleken, kik a vasutat a vitel vagy fuvarbér előleges kifizetése nélkül roszhiszemüleg használnák vagy a szállitmány neméneк vagy súlyának helytelen bejelentésével, vagy más módon a vállalat megröviditését czélozzák, háromszoros árszabási illetmény lesz megvehető.

18. §.

Joga van egyszersmind az engedélyesnek részvénytársaságot alakitani, s a szükséges pénz beszerzése czéljából névre vagy előmutatóra szóló elsőbbségi vagy törzs-

részvényeket bocsátani ki, melyek a magyar-osztrák és külföldi tőzsdéken elárusithatók és hivatalosan jegyezhetők.

Az engedélyesnek jogában álland az alaptőkét olyképen szerezni be, hogy annak egyik fele része erejéig elsőbbségi részvényeket s másik fele része erejéig törzsrészvényeket bocsáthasson ki. Ezen határok közt az elsőbbségi részvénytőkének nagysága az elhelyezhető törzsrészvény összegétől tétetik függővé.

A pálya tiszta jövedelméből mindenekelőtt az elsőbbségi részvényeknek 5 száztóli osztaléka s a kormánynyal közösen megállapitandó törlesztési hányada lesz fedezendő. A jövedelem fennmaradó részéből a törzsrészvények 5%-os kamatoztatása fedezendő. A törzsrészvények törlesztése mindaddig kezdetét nem veendi, a mig az összes elsőbbségi részvények nem törlesztettek.

A kétnemű részvények tulajdonosai ezenkivül azonban minden más nemű jogokban s kötelezettségekben egyaránt részesülnek.

A társaság az engedélyes minden jogait és kötelezettségeit örökli.

A társaság alapszabályaiban mindenesetre felveendő lesz:

1-ször, hogy az alapszabályok megállapitása után, az engedélyes által az alakuló közgyülés azonnal összehivandó lesz, s az első igazgatótanács, illetőleg igazgatóság e közgyülés által választatik; és hogy a társulat közgyüléseit az építés ideje alatt is megtartja.

2-szor, hogy azon esetre, ha az engedély tartama alatt jövedelem hiánya miatt az összrészvények törleszthetők nem lennének, a törlesztetlenül maradt részvények tulajdonosai részvényeiknek beváltását, vagy e czimen bárminemü kárpótlást az államtól nem igényelhetnek.

3-szor, a társulat székhelye Deés város s hivatalos ügykezelési nyelve kizárólag a magyar.

19. §.

Az engedélyezett vasut felépitésére és megfelelő berendezésére szükséges 800,000 frtban előirányzott tényleges kiadásoknak megfelelő maximal-részvénytőke 1.000,000 frtban, az az egy millió forintban állapittatik meg.

20. §.

Az engedélyes köteles ezen engedélyezési törvény érvényre emelkedésének napjától számitott egy év alatt az épitkezési költségek fedezését kimutatni, mit ha ezen idő alatt megtenni elmulasztana, az engedélyokmány hatályon kivül helyeztethetik.

21. §.

A kormány az államérdekek megóvása tekintetéből jogositva van magának ugy a pálya épitése, valamint az üzlet megfelelő felszerelése és folytonos jókarbantartása iránt minden részben meggyőződést szerezni, és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltassanak.

A kormánynak joga van a részéről kiküldött közeg által az ügyvitelt és pályaigazgatást megvizsgálni és ellenőrizni. A kormány által kiküldött biztosnak jogában áll az igazgatóválasztmány ülésében, valamint a közgyülésekben, a mikor azt jónak találja, részt venni, nemkülönben törvénytelen vagy az állam érdekeire netalán hátrányos intézkedéseket, a mennyiben ezek az engedélyokmánynyal ellenkeznek, felfüggesz-

teni és erről a ministeriumnak további eljárás végett jelentést tenni.

A kormánynak az általános törvények határozatai s különösen a jelen engedélyokmány értelmében fenntartott főfelügyeleti joga gyakorlásával, ugy az épitkezési időtartam, valamint az engedélyezett vonal részben vagy egészben leendő megnyitása után az államra nehezedő költségek és kiadások megtéritése fejében, az engedélyes az államkincstár javára bizonyos, a kormány által az engedélyes vagy jogutódja érdekeinek kellő tekintetbe vételével meghatározandó évi átalányt fizet. Ezen évi átalány az épités tartamára kilométerenkint és évenkint 27 frtban állapittatik meg.

22. §.

A jelenleg engedélyezett vaspályától 30 éven át (a pályamegnyitás napjától számitva) sem kereseti, sem jövedelmi, sem más, bármi néven nevezendő vagy később netán behozandó adó fizettetni nem fog.

Megengedtetik továbbá, hogy az elsőbbségi- és törzsrészvények, ide értve az ideiglenes jegyeket is, bélyeg- és illetékmentesen adassanak ki.

Ugyanazon mentesség a kisajátitott területek átiratási díjaira is megadatik.

A tőkeszerzés, valamint épitkezés és az üzlet berendezése és kezelése czéljából kiállitandó minden szerződés, beadvány vagy bármely más okirat bélyeg- és illetékmentes lesz.

23. §.

Az engedély tartama a második szakaszban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabály 9. §-a b) pontja alatt kimondott oltalommal uj vasut felállitása ellen, a megnyitástól számitott 90 évre állapittatik meg.

Az engedély elenyészik akkor is, ha a 6. és 7. §§-ban megállapitott határidők, a részletes tervek benyujtása, az épités befejezése, továbbá az üzlet megnyitására nézve meg nem tartatván, a határidők elmulasztása a fennidézett vasutengedélyezési szabály 11. §. b) pontja értelmében, különösen pedig, ha a politikai és financiális váltságok által nem igazoltathatik.

24. §.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy az engedélyezési törvény hatálybaléptétől számitva, 30 év lefolyása után az

engedélyezett pályát minden időben beválthassa.

A megváltási ár meghatározására a vállalatnak a valóságos megváltást megelőző hét év alatti tiszta jövedelmei fognak felszámittatni, mely összegből a két legmostohább év tiszta jövedelme levonatván, a fennmaradt öt év átlagos tiszta jövedelme fog mint évjáradék, az engedély lejártáig az engedélyesnek kifizettetni.

Különben a kormány fenntartja magának a jogot, hogy az engedélyezett pályát az esetre a befektetési tőke névleges összegének lefizetése mellett bármikor beválthassa, ha egy oly főforgalmi irányu vasutnak kiépitése határoztatnék el, melynek egy részét a jelen engedély tárgyát képező vasut képezné.

25. §.

Az engedély megszüntével, valamint a pálya beváltásának bekövetkeztével, az állam az első esetben ingyen, utóbbiban a 24. §. értelmében meghatározott évi járadék, illetve alaptőke fizetése mellett lép az engedélyezett és jókarban átadandó pálya tehermentes birtokába és haszonélvezetébe.

birtokába veszi különösen a pálya területét s földjét, a föld- és műmunkálatokat, a fel- és alépitményeket minden hozzátartozókkal egyetemben, mint forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, a vasut üzletéhez tartozó épületekkel, az indulási és érkezési helyeken őr- és felvigyázó épületekkel, minden felszerelvényekkel, butorzattal, ingó és ingatlanokkal egyetemben.

Valamint az engedély megszüntével, ugy a pálya beváltása esetében is, az engedélyes megtartja a tartalékalap és a kün levő activ követelések tulajdonát, valamint a coakskemenczéket, öntődéket, gép- vagy egyéb épületeket, a melyek megszerzésére vagy előállitására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztatott fel, hogy azok a vaspályának semmi tartozékát képezni nem fogják.

26. §.

Engedélyes az épités megkezdésekor 30,000 frt biztositékot köteles letenni a kormány által meghatározandó értékben, mely biztositék a pálya műszaki felülvizsgálatának akadálytalan befejezése után

15*

adandó ki. A felülvizsgálat azonnal elrendelendő, mihelyt az engedélyes kérelmezi.

27. §.

Ha az engedélyokmányban vagy a törvényekben foglalt kötelességek megsértése vagy elmulasztása az engedélyes részéről ismételve fordulna elő, a kormány fenntartja a jogot, ellene a törvényeknek megfelelő intézkedéseket megtenni, és a körülmények szerint az engedélyt még tartamának lefolyása előtt megszüntnek nyilvánitani.

28. §.

Ezen engedély minden okmányszerű kiadványai csak egy forintra szabott bélyegdij alá esnek.

A szamosvölgyi másodrendű gőzmozdony-vasut engedélyokmányának

függeléke.

Üzletszabályok, melyek által az engedélyokmány 2. §-ában emlitett ideiglenes üzletrend némely intézkedései a jelen másodrendű vasutra nézve módosittatnak.

1. §.

A pálya és vágányainak állapota addig, mig mindkét irányban naponkint együttvéve 10-nél több vonat nem közlekedik, a pályafelügyelő személyzet által naponkint legalább egyszer megvizsgálandó.

Szegélysinnel ellátott látogatottabb utátjárások, valamint az oly épitmények, melyek a közlekedő vonatokra nézve veszélyesek lehetnek, minden egyes vonat áthaladása előtt megtekintendők.

2. §.

Ezen vasut egyes vonataiban átalán nem lehet több 100 tengelynél; oly vonataiban pedig, melyekkel személyek szállittatnak, legfeljebb 80 tengely lehet.

Szálfa vegyes vonatokkal is szállittathatik; az ily fával megterhelt kocsik azonban a vonat végén alkalmazandók olykép, hogy a személyszállitó kocsiktól legalább 3, a mennyiben csak lehetséges, terhelt kocsi által választassanak el.

A dörzsfékek száma és azoknak vonatonkénti beosztása iránt a közmunka- és közlekedési minister utólagosan fog intézkedni.

3. §.

A menetrend szerinti vonatsebesség a nyilt pályán középszámitással óránkint 15 kilométert tehet, a megengedhető legnagyobb sebesség pedig óránként 23 kilométert nem haladhat meg.

A korláttal el nem látott utátjárásoknál azonban a gyorsaság olykép mérséklendő, hogy a vonat 100 méternyi távolban megállitható legyen.

4. §.

A tehervonatoknak a gőzmozdony általi tolása csak azon esetben engedtetik meg, ha elől egy vezetőmozdony alkalmaztatik, ily módon megengedtetik az a vegyes vonatoknál is, de az utóbbi esetben a menetsebesség óránkint legfeljebb 12 kilométernyi lehet.

Ha a szükség ugy kivánja, ugyszintén az indóházakban s a munkavonatoknál, a vonatok tolása akkor is megengedtetik, ha elől vezető mozdony nincs. Ily esetben azonban a nyilt pályán csakis óránkinti 8 kilométer sebességgel szabad haladni, s a vonat élén lévő kocsiba jelző kürttel ellátott kalauz állitandó.

Minden vonatnál megengedtetik, hogy a mozdony forditva, azaz szerkocsijával elől mehessen.

5. §.

A vonatok elindulását a vég- és közbenső állomásokon táviratilag mindaddig nem kell jelezni, mig az engedélyezett vonalon egyszerre csakis egy vonat közlekedik, vagyis mig a vonatok nem találkoznak, vagy egymást meg nem előzik.

Mihelyt egyszerre egynél több vonat közlekedik, a vonat elindulása az állomások közt táviratilag jelzendő.

6. §.

Az engedélyesnek megengedtetik, hogy a személy- és málhajegyek kiadását magán a vonaton, a felvételi állomásokon kivül rendezhesse be, valamint hogy mindennemü czélszerűnek mutatkozó oly kezelési rendszabályt hozhasson be, mely által a forgalom biztossága nem veszélyeztetik.

XXXIII. Törvényczikk

a nyitra-nagytapolcsányi másodrendű vasut kiépitése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

1. §.

A Nyitrától Üzbéghen, Szomorfalván és Ludányon át Nagy-Tapolcsányig vezető másodrendű vasut kiépitése tárgyában előterjesztett engedélyokmány jóváhagyatván, beczikkelyeztetik.

2. §.

E törvény kihirdetése napján lép életbe s végrehajtásával a közmunka- és közlekedési, valamint a pénzügyminister bizatik meg.

A nyitra-nagytapolcsányi másodrendű vasut

engedélyokmánya.

1. §.

Az engedélyesek, u. m.: Stummer Károly, Thonet testvérek és Schmidt Adolf s

társai czég jogot nyernek egy, a nyitrai állomásból kiágazó és Üzbégen, Szomorfalván és Ludányon át Tapolcsányra vezető másodrendű gőzmozdonyú vasut épitésére és üzletére.

2. §.

Az engedélyesek az engedélyezett pálya épitésénél és üzleténél kötelesek jelen engedélyokirat tartalmához, továbbá a közmunka- és közlekedési minister által 1868. april-hó 20-án 4973. szám alatt kibocsátott s az országgyülés által jóváhagyott ideiglenes vasutengedélyezési szabályhoz, valamint az 1878. vám- és kereskedelmi szövetség 8. §-ában ideiglen elfogadott vasuti üzletrendhez, mennyiben az a jelen engedélyokmány tartalma, valamint függeléke folytán módositást nem szenved, mindaddig alkalmazkodni, mig ezen ideiglenes szabályok helyett a hazai törvényhozás által hozandó ujabb törvények és a kormány által kibocsátandó rendelvények életbe nem lépnek, melyekhez, valamint az azok behozataláig, a fennálló szabályokon a magyar kormány által teendő minden változtatásokhoz is, alkalmazkodni, és azoknak feltétlenül hódolni tartoznak.

3. §.

A pálya épitése és üzleti felszerelése az engedélyesek által készitendő s a kormányhoz átvizsgálás és jóváhagyás végett felterjesztendő általános és részletes tervezetek alapján fog eszközöltetni.

Az engedélyesek különben ugy a tervek készitésénél, mint az épités kivitelénél alkalmazandó szerkezetet a jelen engedély s az üzlet biztonságára való tekintetek által vont korlátok közt szabadon választhatják.

A kormány fenntartja magának, hogy az épitési terven változtatásokat tehessen, a mennyiben ilyenek a műszaki vizsgálat vagy a jelen engedélyokmány 2. §-ában érintett ministeri rendelet 6. §-a határozata szerint intézendő közigazgatási vonaljárás eredménye, vagy az épités tartama alatt teljesitett egyes vizsgálatok nyomán a pályaszolgálat, valamint a közforgalom érdekéből és a pálya fennállásának biztositására, nemkülönben a törvényes határozmányok teljesitése szempontjából szükségeseknek fognak találtatni; ezek által azonban a már egyrészt az eszközölt elővizsgálat, másrészt a közigazgatási vonaljárás folytán meghatározott pályanyom változást nem szenvedhet.

Magától értetik egyébiránt, hogy ez által az engedélyeseknek az engedélyokmányban biztositott jogai sérelmet nem szenvedhetnek.

Ha az épités kivitelénél gazdálkodási vagy üzleti tekintetből akár a pályavonal, akár a részlettervek megváltoztatása kivánatosnak vagy szükségesnek mutatkozik, ily változtatások megengedése a kormánytól lesz kikérendő. — Magától értetik, hogy ez által az engedélyokmányoknak a pálya kiépitésére vonatkozó határozatai változást nem szenvedhetnek.

4. §.

A pálya alépitménye egy vágányra készithető s ehhez képest a terület kisajátitása annyi térfogatra szoritkozhatik, a mennyi egynyomú sínuthoz és a kitérőkhöz, nemkülönben az állomásokra megkivántatik.

Mihelyt az engedélyezett vonalon anynyira növekedett a forgalom, hogy az évi bruttó jövedelem mértföldenkint 100,000 o. é. frtot ezüstben felülhaladat, akkor az engedélyes köteles a kormány kivánatára minden kártalanitás nélkül egy másik vágányt letétetni.

Ezen kötelezettség teljesitésére azonban engedélyes csak az engedély tartamának első

70 éve alatt kényszerithető. Az utolsó 20 év lefolyása alatt a második vágányt csak az állam részéről nyujtandó, egyezségileg meghatározandó kártalanitás mellett köteles előállitani.

5. §.

A munkálatok létesitése és az üzleti berendezésre nézve a következő általános szabályok lesznek irányadók:

a) Alépitmény.

A maximál emelkedési viszony legyen ugy, mint egy áll a százhoz (1 : 100). A kanyarodásoknak a nyilt pályán 250 méternél kisebb félátmérővel nem szabad birniok.

A pálya szabályszerű (normal) keresztszelvénye a bevágásoknál és töltéseknél olykép alkalmazandó, hogy a pályakorona szélessége ott, hol a sínek a talpfán feküsznek, 3—3 méter legyen. — A kövecságy a sínek lába alatt 0·25 méter vastagságban, és a sínek lábának magasságában 2·8 méter szélességben rakandó. A hidak s átereszek azok kivételével, melyek földtöltés alatt léteznek, puha fából épithetők.

b) Felépitmény.

A pálya az első rendű vasutakhoz hasonló vágányszélességet nyer.

A felépitmény és minden alkatrészeinek előállitása, illetőleg szállitása körül, valamint a sínutaknak az állomásoknál elrendezésére nézve azon szabályok és szabványrajzok követendők, melyek a valkány-perjámosi másodrendű vonalra nézve megállapittattak.

E tekintetben különösen felemlittetik, hogy a sínek a könnyebb és kisebb szabványszelvényű mintából és hengerezett vassínek alkalmazása esetében folyó méterenként 25·3, — aczélsínek alkalmazása esetén pedig 21 kilogr. súlylyal birók legyenek. — A közönséges talpfák hossza 2·35 méterre határoztatik, s úgy ezek, mint azok, melyek a kitérőknél alkalmaztatnak, puha fából állithatók elő.

c) Épületek, pálya-elzárás, jelzések.

Az épületek felállitása a legkisebb mérvre szoritható.

Egészen különös eseteket kivéve, az állomásokon szükségeseken felül mérföldenkint általában legalább 2 őrház állitandó fel.

Minden állomáson elég egy váróhelyiséget rendezni be.

Közczélok, u. m. : a posta, távirda, — rendőrség stb. részére megkivántató helyiségek előállitására az engedélyesek nem köteleztetnek.

Áruraktárak, csak mennyiben azt a forgalom követeli, épitendők.

Az épületek kivétel nélkül a helyszinén legjutányosabban megszerezhető anyagokból, esetleg berakott gerenda-falazat, vályog vagy vert falakból, fatetővel állithatók elő, az alapfalazatnak és a hordoszlopoknak azonban kőből vagy téglából kell lenniök.

A pálya bekeritése általában, a védgátakat és anyagárkokat is ideértve, csak különösen figyelemre méltó helyeken és ott szükséges, hol a pályautak vagy helységek mellett vezet el.

Az utak elzárására szükséges korlátok csak nagyon látogatott útátjárásoknál vagy oly helyeken állitandók fel, hol a vonat közlekedése az útátjárástól legalább 150 méter távolságra észre nem vétethetik.

Felvonó korlátok alkalmazhatók s egy állóhelyről több ily korlát felvonása is eszközöltethetik.

A korláttal el nem látott útátjárásoknál a lassu menetet jelző álló-táblák alkalmazandók.

Az engedélyesek kötelesek egy üzleti távirdát, melyen az állomások közti távsürgönyzés eszközölhető, állitani fel.

A lát-, hang- és harangjelzők mellőzhetők.

A kézi és vonatokon használt jelző szerek, a fennálló szabályok szerint rendezendők be.

d) Állomások.

Az engedélyesek kötelesek a nagysurány-nyitrai vasuttal közösen használandó állomást szükség esetében kellően nagyobbitani, azonfelül három — közbeneső állomást, s végre Tapolcsányon egy végállomást létesiteni.

A részletes kivitelnek összhangzásban kell lenni azon elvekkel, melyek a kormány által a valkány-perjámosi vasut szabványaiban határoztattak meg. Az állomások azonban úgy helyezendők el, hogy szükség esetében megnagyobbithatók legyenek.

e) Üzleteszközök.

Az üzleteszközöket a 2. §-ban érintett ideiglenes vasutüzleti rend 21. és 22. §§-aiban megszabott határozmányok fenntartása mellett, az engedélyesek maguk választhatják meg.

A mozdony-tengely legnagyobb megterheltetése $9^1/_2$ tonnára határoztatik.

Két tengelyű mozdonyok alkalmazása megengedtetik.

Az összes áruszállitó kocsik $^3/_4$ részénél ruganyos lökés-háritók nem szükségesek, ellenben a többi hasonló kocsinál okvetlenül alkalmazandók.

6. §.

Mihelyt a forgalom a jelenleg engedélyezett vonalon annyira növekednék, hogy hosszabb időn át naponkint több mint 5 vonat az egyik, s 5 vonat a másik irányban közlekednék, avagy mihelyt az engedélyesek az éjjeli szolgálatot berendezni akarnák, kötelesek lesznek a felvételi helyiségek, jelzés, pályafelügyelet, s minden más, a rendszeres üzlet fenntartása céljából szükséges intézkedésekre nézve a pályát, a m. k. kormány részéről az első rendű vaspályák érde-

mében kiadott szabványok és utasitások szerint kiegésziteni s berendezni, s a kormány részéről teendő e részbeni intézkedéseket saját költségükön foganatositani.

Ezen kötelezettség teljesitése azonban csak az engedélytartam első 70 éve alatt követelhető, az ezutáni időben a pálya ily módoni átalakitása csak a kormány és engedélyesek közt e részben kötendő egyezmény alapján eszközölhető. Végre kötelesek engedélyesek a forgalmi eszközöket, síneket, s egyébb az épitésnél használandó anyagokat a belföldön szerezni be, s azoknak külföldről leendő behozatalát a kormány csak az esetben fogja megengedni, ha engedélyesek kimutatják, hogy azok a belföldön hasonló feltételek alatt be nem szerezhetők.

7. §.

Az engedélyesek kötelesek a részletterveket az engedélyező törvény hatályba lépte napjától számitott 2 hónap alatt a kormánynak előterjeszteni, a pálya épitését a részlettervek jóváhagyásától számitott két év alatt befejezni, s a pályát a közforgalomnak átadni.

8. §.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy a mennyiben más pályák beszakadása, pályaudvarok közös használata, kocsi-kölcsönzés és minden ezekért járó kárpótlás tárgyában az illető társaságok közt egyezmény nem jöhetne létre, egy ilyennek feltételeit meghatározhassa.

9. §.

A kisajátitási jog az 1868. évi LV. t. cz. értelmében az engedélyezett pálya kiépitésére az engedélyeseknek megadatik.

10. §.

Az engedélyesek kötelesek a postát és postakezelőket az 1851. november-hó 16-án kelt vasuti üzletrend 68. §-a értelmében ingyen szállitani s e czélra naponkint legalább egy vonatot mindkét irányban berendezni.

Az engedélyesek kötelesek egy kéttengelyű áruszállitó kocsi felerészét a postaküldemények és a postakalauz szállitására berendezni, mely postakocsi naponkint mindkét irányban legalább egyszer közlekedik.

Az engedélyesek kötelesek azon postaküldeményeket, melyek postatisztek vagy

szolgák kisérete nélkül szállitandók, kivéve az értékküldeményeket, ingyen az illető állomásig szállitani, s ugyanott átadni.

A vaspálya üzlete tárgyában az igazgatóság, s alárendeltjei vagy utóbbiak közt váltott levelezés, a jelenleg engedélyezett vaspályán bérmentesen szállitható.

11. §.

Az engedélyezett vaspályavonal mentén szükséges vaspályaüzleti távirda-vezetékeknek a pálya indóházain és esetleg őrházain alkalmazandó utolsó elszigetelőig, esetleg a forgatható védjelző készülékekig való kiépitését, a részletekre nézve az engedélyesekkel megállapitandó egyezmény alapján, a m. k. távirda-igazgatás hajtatja végre.

Kötelezve vannak ennélfogva az engedélyesek a m. kir. távirda-igazgatást a távirda-épitkezés elrendelése és a fent jelzett egyezmény megállapitása végett oly idejekorán megkeresni, hogy ennek a távirdaépitkezésekhez szükséges anyagok beszerzésére és a távirdaépitkezéseknek a pálya megnyitásáig leendő elkészitésére elég ideje maradjon. — Engedélyesek kötelesek megengedni, hogy a felállitandó távirda-vezeték

oszlopai a pálya saját birtokán és területén állittassanak fel a nélkül, hogy az engedélyesek az elfoglalt területért jelenben vagy jövőben kártalanitást követelhetnének.

A távirda-oszlopok helyei, valamint a távirda-vezeték más megerősitési pontja az engedélyesek és a m. kir. távirda-igazgatás illető épitési közegei által egyetértőleg és úgy állapitandók meg, hogy azok miatt sem a vasuti üzlet, sem az üzleti személyzet biztonsága veszélyeztetve ne legyen.

Engedélyesek kötelesek azon esetben, ha az üzleti távirdavezetékekkel egyidejüleg állami távirda-vezeték nem épittetnék, a távirda-oszlopok és más távirda-épitési anyagok összes árát s az összes távirda-épitési költségeket, azon esetben pedig, ha egyidejüleg állami távirda-vezeték is épittetnék, az üzleti vezeték épitési anyagainak árát és az összes épitési költségeknek az üzleti vezetékek épitésére forditott aránylagos részét a magyar kir. távirda-igazgatásnak megtériteni.

Mindkét esetben kötelezve vannak az engedélyesek a m. kir. távirda-igazgatás kivánatára az előbbi pontban megnevezett távirda-épitkezésekhez szükséges összegeket,

az utólagos elszámolásig kamat nélkül előlegezni és a távirda-oszlopokat s a többi összes távirdaépitési anyagokat, az épitendő pálya mentén, a m. kir. távirda-igazgatás által meghatározandó módon és időben a már lerakott vasutvágányon saját költségükön szétosztani.

Az üzleti vezetékek átadásakor az engedélyesek számlájára épitett üzleti vezetékek összes leltári állománya az engedélyesek birtokába megy át. Jogában áll azonban a m. kir. távirda-igazgatásnak, a vaspálya mentén fennálló oszlopokra bármikor államtávirda-vezetékeket alkalmazni, és ekkor a távirda-oszlopok, az állam költségén való fenntartásának kötelezettsége mellett, a m. kir. távirda-igazgatás ingyen tulajdonába mennek át. A vasutüzleti távirdavezetékeket az engedélyesek, a m. kir. távirda-igazgatás szokott ellenőrködése mellett, kizárólag csak azon sürgönyzésekre használhatják, melyek a vasuti üzlet czéljából az igazgatóság és alárendelt közegei, vagy ez utóbbiak által egymás közt váltatnak.

Jogositva van azonban a m. kir. távirda-igazgatás, a pálya-igazgatósággal egyetértve ezen üzleti vezetékeknek, a mennyire

az üzleti forgalom megengedi, ugy állami, mint magánsürgönyök továbbitására illő ellenőrzés melletti használását kivánni és elrendelni.

Ez esetben azonban a használat módja és a távirás díjának az engedélyesek s a m. kir. távirda-igazgatás közti megosztása külön egyezmény által fog szabályoztatni.

Hasonlóan külön egyezményben állapittatnak meg az engedélyesek és a m. kir. távirda-igazgatás közt azon feltételek is, melyek a vaspálya mellett felépitett távirdavezetékek felügyeletét, fenntartását s az azokon netalán későbben a vaspálya igazgatóság kivánatára eszközlendő változásokat, vagy áthelyezésekor általában mindazon távirdai ügyeket illetik, melyek a fentebbi pontok által még nem szabályozvák.

12. §.

A fuvarbérek maximuma az engedélyezett pálya számára a következő határok közt szabatik meg.

Legmagasabb árszabás osztrák mértföld és személyenkint:

1. osztályban	36	o.	é.	kr.	ezüstben.
2. „	27	„	„	„	„
3. „	18	„	„	„	„

Az 1. és 2. osztályú kocsik az elsőrendű pályákon használt 2-od rendű kocsikhoz hasonlóul szereltethetnek fel.

A málhának 50 vámfontot meghaladó súlya 20 vámfontnyi s a gyorsárúk súlya 10 vámfontnyi törtszámokban kikerekitve, vámmázsánkint az árú fuvardíj 3-dik osztályának kétszeres összegével számitható.

Az árúk vámmázsa s osztrák mértföldenkint, és pedig az első osztály 2, a 2-ik oszt. 3, a 3-ik oszt. 4 o. é. krajczárjával ezüstben szállitandók.

A szén, só, tüzi és épületfa, trágya, kő és tégla egész kocsi-rakodásoknál kivételesen vámmázsa s mértföldenként 1—56 o. é. krajczár ezüstben szállitandó.

A személy- s árúszállitásra vonatkozó egyéb viteldíjak s fuvarbérek, továbbá a mellékilletékek, az árúk osztályozása, valamint a többi szállitási határozmányok tekintetében a szab. államvasut-társaság fővonalain fennálló rendeletek alkalmazandók.

Mihelyt ezen pálya jövedelme egymásután következő 3 éven át a befektetési tőke 8%-ára emelkedik, jogában álland a kormánynak, az engedélyesek meghallgatása mellett, az árszabályt megfelelőleg leszállitani.

Azon esetre, ha a törvényhozás a viteldíjakat a vasutakra nézve szabályozza, e szabályozás ezen vasutra is érvényes leend.

13. §.

Az engedélyeseknek megengedtetik, hogy a szedendő vitel- és fuvardíjakat belföldi ezüstpénzben számitsák olyképen, hogy az árkelet tekintetbe vételével járó illetéket országos értékben tartoznak elfogadni.

14. §.

A 12. §. értelmében meghatározott árszabások az engedélyesek által időközben leszállithatók, egészben vagy csak a tárgyak egyes nemeire, az egész vonal hosszában vagy csak a pálya egyes vonalszakaszaira egyik vagy mindkét irányban minden szállitási távolságra egyenlőn vagy növekedésük esetére nagyobb mérvben.

Az ekként leszállitott árszabályok az előbbeni mértékre ismét felemelhetők, de csak három havi alkalmazásuk után.

Ha egy szállitó vagy rakomány-vállalkozó bizonyos feltételek alatt fuvarbér-leszállitásban vagy más kedvezményekben részesül, ugy ezekben részesiteni kell minden szálli-

tót és vállalkozót, ki ugyanazon feltételeket elfogadja, olyképen, hogy személyes előnynek semmi esetre hely ne adassék.

Mindezen kedvezmények szinleges ártérités (refactio) alakjában sem járhatnak.

15. §.

Az élelmi szereknek a belföldön beállott rendkivüli drágasága esetére joga van a kormánynak azok fuvarbérét a drágaság tartamára a maximal-árszabás feléig leszállitani.

16. §.

A katonaszállitás leszállitott árszabások szerint eszközlendő és pedig, egyrészt a hadügyministerium, másrészt az osztrák államvaspálya-társaság igazgatóságai között (1860. deczember 10-én) megkötött egyezmény alapján.

A fentebbi pályával a katonaszállitás iránt létrejött vagy létrehozandó s az állam részére kedvezőbb egyezmények az engedélyezett pályára is érvényesek lesznek. Alkalmazandók még ezen határozatok a pénzügyi, valamint az állami és hatósági közbiztonsági őrségre, végül a fegyenczekre is.

Az engedélyesek kötelesek lesznek mind-

azon határozatokat foganatositani, melyek nagyobb katonaszállitások czéljából a magyar és osztrák vasuttársulatok kölcsönös kisegitését, az ezen szállitásokhoz szükséges berendezések előállitását s készen tartását, a hadi vasuti osztályok szervezését s béke idején alkalmazását, a sebesült és beteg katonai egyének szállitását szabályozzák.

Háború és mozgósitás esetén végül kötelesek engedélyesek a szabadságosok és tartalékosok elszállitását a lakhelyükhöz legközelebb eső állomástól rendeltetési helyükre, kellő igazolásuk alapján, a katonai leszállitott árszabás mellett eszközölni.

A katona-szállitásokra vonatkozó határozatok és kedvezmények magától érthetőleg ép ugy érvényesek a szolgálatban utazó honvédségre és azon csapatokra, melyek mint a hadsereg kiegészitő része, a népjog ótalma alatt állanak.

17. §.

Az államtisztviselők, hivatalnokok és szolgák, kik a vasutak igazgatása és üzlete felett őrködő hatóságok megbizásából, vagy az állam érdekeinek ezen engedélyből folyó megóvása végett vagy jövedéki czélokból a

vasutat használják, és a hatóság megbizását igazolják, uti málhaikkal együtt ingyen szállitandók.

18. §.

Olyan feleken, kik a vasutat a vitel- vagy fuvarbér előleges kifizetése nélkül rosszhiszemüleg használnák, vagy a szállitmány neméηek vagy súlyának helytelen bejelentésével vagy más módon a vállalat megröviditését czélozzák, háromszoros árszabási illetmény lesz megvehető.

19. §.

Az engedélyesek jogositva vannak a jelen engedélyt a cs. kir. szab. államvaspályatársulatra átruházni, vagy a kormány beleegyezésével részesekül a vállalathoz társakat is venni, kik velük jogokban és kötelezettségekben egyenlően részesülnek.

20. §.

Joguk van egyszersmind az engedélyeseknek részvénytársaságot alakitani, s a szükséges pénz beszerzése czéljából névre vagy előmutatóra (au porteur) szóló részvényeket vagy elsőbbségi kötvényeket bocsátani ki, melyek a magyar-osztrák- és külföldi tőzs-

déken elárusithatók és hivatalosan jegyezhetők.

Az elsőbbségi kötvények mindazonáltal az épitési tökének csak fele összege erejéig lesznek kibocsáthatók.

A társaság, melyre az engedélyesek minden jogai és kötelezettségei átszállanak, alapszabályait tervezi, melyeknek helybenhagyását és az ország érdekei szem előtt tartásával, a társasággal egyetértőleg eszközlendő kiegészitését, a kormány magának fenntartja.

Az engedélyesek maguk és jogutódaik nevében alávetik magukat a katonai altisztek alkalmazásáról szóló 1873. II. t.-cz. összes határozmányainak.

Az alakitandó társulat székhelye Budapesten vagy Nyitrán lehet s hivatalos ügykezelési nyelve kizárólag magyar. E pályáról különben elkülönitett számadások vezetendők.

21. §.

A kormány az állam-érdekek megóvása tekintetéből jogositva van magának ugy a pálya épitése, valamint az üzlet czélszerüen és szilárdan eszközölt felszerelése és folytonos jó karban tartása iránt minden részben

meggyőződést szerezni és meghagyni, hogy a mutatkozó hiányok pótoltassanak.

A kormánynak joga van a részéről kiküldött közeg által az ügyvitelt és pályaigazgatást megvizsgálni és ellenőrizni.

A kormány által kiküldött biztosnak jogában áll az igazgató-választmány üléseiben, valamint a közgyülésekben, a mikor azt jónak találja, részt venni, nemkülönben az állam érdekeire netalán hátrányos intézkedéseket felfüggeszteni és erről a ministeriumnak további eljárás végett jelentést tenni.

A kormánynak az általános törvények határozatai s különösen a jelen engedélyokmány értelmében fenntartatott felügyeleti joga gyakorlatával, ugy az épitkezés ideje, valamint az engedélyezett vonal részben vagy egészben leendő megnyitása után az államra nehezedő költségek és kiadások megtéritése fejében, az engedélyesek az államkincstár javára bizonyos évi átalány-összeget fizetnek.

Ezen évi átalányösszeg mennyiségét a kormány határozza meg.

22. §.

A jelenleg engedélyezett vaspályától 30 éven át (a pálya megnyitása napjától szá-

mitva) se kereseti, se jövedelmi, sem más későbben ezek helyett netán behozandó adó fizettetni nem fog.

Megengedtetik továbbá, hogy az első kiadású részvények és elsőbbségi kötvények, ide értve az ideiglenes jegyeket is, bélyeg- és illetékmentesen adassanak ki.

Ugyanazon mentesség a kisajátitott területek átiratási díjaira is megadatik.

A tőkeszerzés, valamint az épitkezés és az üzlet első berendezése céljából kiállitandó minden szerződés, beadvány, vagy bármely más okirat, ideértve a 19. §. értelmében kiállitandó átruházási okmányt is, bélyeg- és illetékmentes lesz.

23. §.

Az engedély tartama 1967. január-hó 1-ig állapittatik meg, mely napon véglegesen megszünik, kezdetét veszi azon napon, a melyen az egész vonal a közforgalomnak adatik át.

Az engedély elenyészik akkor is, ha a 6. és 7. §§-ban megállapitott határidő, a részletes tervek benyujtása, az épités befejezése, továbbá az üzlet megnyitására nézve meg nem tartatván, a határidők elmulasz-

tása a fennidézett vasut-engedélyezési szabály 11. §. b) pontja értelmében, különösen pedig, ha az politikai és financialis válságok által nem igazoltathatik.

24. §.

A kormány fenntartja magának a jogot, hogy az engedélyezési törvény hatályba léptétől számitva, 30 év lefolyása után, az engedélyezett pályát minden időben beválthassa.

A megváltási ár meghatározására a vállalatnak a valóságos megváltást megelőző 7 év alatti tiszta jövedelmei fognak felszámittatni, mely összegből a két legmostohább év tiszta jövedelme levonatván, a fennmaradt 5 év átlagos tiszta jövedelme fog kiszámittatni; ezen átlagos összeg, mely mindazonáltal a tényleg befektetett tőke $7^1/_2\,^0/_0$-ánál kevesebb nem lehet, az engedélyeseknek a megállapitott engedély tartamáig, mint évi jövedék fizetendő.

A tőke világlatban tartása czéljából kötelesek az engedélyesek az üzlet megindítása utáni évben a pálya kiépitésére és felszerelésére forditott tényleges tőkét kimutatni, valamint a később foganatositandó

olynemü épitkezések terveit és költségvetéseit a kormánynak jóváhagyás végett beterjeszteni, melyek az épitési alapot, s nem mint pályafenntartási költségek, az üzletszámlát terhelik.

Azon esetre, ha a vasuton az osztrák államvaspálya-társulat forgalmi eszközei használtatnának, az e vasuton közlekedő forgalmi eszközök értéke, vagy esetleg azok használati bére, a kormány jóváhagyásával állapitandó meg.

25. §.

Az engedély megszüntével, valamint a pálya beváltásának bekövetkeztével az állam az első esetben ingyen, utóbbiban a 22. §. értelmében meghatározott évi járadék fizetés mellett, lép ez engedélyezett és jókarban átadandó pálya tehermentes birtokába és haszonvételébe; birtokába veszi különösen a pályaterületet s földjét, a föld- és műmunkálatokat, a fel- és alépitményeket minden hozzátartozókkal egyetemben, mint forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, a vasut üzletéhez tartozó épületekkel, az indulási és érkezési helyeken őr- és felvigyázó házakkal, minden felszerelvényekkel, butorzattal, ingó- és ingatlanok-

kal egyetemben. Valamint az engedély megszüntével, ugy a pálya beváltása esetében is, az engedélyes megtartja a tartalékalap és a künn levő aktiv követelések tulajdonát, valamint a koakskemenczéket, öntödéket, gép- vagy egyéb épületeket, a melyek megszerzésére vagy előállitására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztatott fel, hogy azok a vaspályának semmi hozzátartozandóját nem fogják képezni.

Ha az engedély tartama alatt jövedelem hiánya miatt az összes részvények törleszthetők nem volnának, a törlesztetlenül maradt részvények tulajdonosai részvényeiknek beváltását vagy e czimen bárminemű kárpótlást az államtól nem igényelhetnek.

26. §.

Ha az engedélyokmányban vagy a törvényekben foglalt kötelességek megsértése vagy mulasztása az engedélyes részéről ismételve fordulna elő, a kormány fenntartja a jogot, ellene a törvényeknek megfelelő intézkedéseket megtenni és a körülmények szerint az engedélyt még tartamának lefolyása előtt megszüntnek nyilvánitani.

27. §.

Engedélyesek kötelesek az engedély kiadása előtt 40,000, azaz negyvenezer o. é. frt biztositékot készpénzben, vagy magyar állami papirokban, vagy a magyar állam által biztositott vasutak elsőbbségi kötvényeiben, vagy végre magyar földhitelintézeti s földhitelrészvénytársulati záloglevelekben a m. kir. központi állampénztárnál letenni.

E biztositék csak a pálya műszaki felülvizsgálatának akadálytalan befejezése után adatik vissza.

E felülvizsgálat engedélyesek kérelmére a pálya megnyitása után azonnal megtartandó.

28. §.

Ezen engedély minden okmányszerű kiadványai csak 1 forintra szabott bélyegdíj alá esnek.

A nyitra-nagytapolcsányi másodrendű gőzmozdony-vasut engedélyokmányának

függeléke.

Űzletszabályok, melyek által az engedély-okmány 2. §-ában emlitett ideiglenes

üzletrend némely intézkedései a jelen másodrendű vasutra nézve módosittatnak.

1. §.

A pálya és vágányainak állapota addig, mig mindkét irányban naponkint együttvéve 10-nél több vonat nem közlekedik, a pályafelügyelő személyzet által naponkint legalább egyszer megvizsgálandó, — szegélysínnel ellátott látogatottabb útátjárások, valamint az oly épitmények, melyek a közlekedési vonatokra nézve veszélyesek lehetnek, minden egyes vonat áthaladása előtt megtekintendők.

2. §.

Ezen vasut egyes vonataiban általán nem lehet több 100 tengelynél, oly vonataiban pedig, melyekkel személyek szállittatnak, legfeljebb 60.

Hosszfa vegyes vonatokkal is szállittathatik, az ily fával megterhelt kocsik azonban a vonat végén alkalmazandók olykép, hogy a személyszállitó kocsiktól legalább 3, a mennyire csak lehetséges, terhelt kocsi által választassanak el.

A dörzsfékek száma és azoknak vona-

tonkint beosztása iránt a közmunka- és közlekedési minister utólagosan fog intézkedni.

3. §.

A menetrend szerinti vonatsebesség a nyilt pályán középszámitással óránkint 2 mértföldnyi, a megengedhető legnagyobb sebesség pedig óránkint 3 mértföldnyi lehet. A korláttal el nem látott útátjárásoknál azonban a gyorsaság olykép mérséklendő, hogy a vonat 100 méternyi távolságban megállitható legyen.

4. §.

A tehervonatoknak gőzmozdony általi tolása csak azon esetben engedtetik meg, ha elől egy vezető mozdony alkalmaztatik; ily módon megengedtetik az a vegyes vonatoknál is, de az utóbbi esetben a menetsebesség óránkint legfeljebb $1^2/_4$ mértföldnyi lehet.

Ha a szükség ugy kivánja, ugyszintén az indóházakban és munkavonatoknál a vonatok tolása akkor is megengedtetik, ha elől vezető mozdony nincs.

Ily esetben azonban a nyilt pályán csakis óránkint 1 mértföld sebességgel sza-

bad járni s a vonat élén levő kocsiba jelzőkürttel ellátott kalauz állitandó.

A menetrend szerinti vonatoknál is megengedtetik, hogy a mozdony forditva, azaz szerkocsijával elől mehessen.

5. §.

A vonatok elindulását a vég- és közbeneső állomásokon táviratilag mindaddig nem kell jelezni, mig az engedélyezett vonalon egyszerre csakis egy vonat közlekedik, vagyis mig a vonatok nem találkoznak, vagy egymást meg nem előzik.

Mihelyt egyszerre egynél több vonat közlekedik, a vonat elindulása az állomások közt táviratilag jelzendő.

6. §.

Az engedélyeseknek megengedtetik, hogy a személy- és málhajegyek kiadását magán a vonalon, a felvételi állomásokon kivül rendezhessék be; valamint, hogy mindennemű czélszerünek mutatkozó oly kezelési rendszabályt hozhassanak be, mely által a forgalom biztonsága nem veszélyeztetik.

XXXIV. Törvényczikk
a gőzmalmokról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 13-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 14-én.)

1. §.

A kizárólag gőzerőre berendezett és állandóan gőzerővel működő malmokra a földesuri malomjog nem terjed ki; az ilyen malmok felállitása, az emlitett földesuri malomjog szempontjából, nem korlátozható, sem azok üzlete a malomjog czimén taksával vagy egyéb szolgáltatással nem terhelhető.

2. §.

Az ilyen malmok után eddig a földesuri malomjog czimén akár birói itélet által, akár egyébként megállapitott minden fizetés vagy szolgáltatás, a jelen törvény hatálybaléptétől kezdve, megszüntettetik.

3. §.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, igazságügyi- és a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.

XXXV. Törvényczikk

a szerb fejedelemséggel 1880. $\frac{\text{április-hó 9-én}}{\text{márczius-hó 28-án}}$ kötött vasuti egyezményről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 15-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

Ő cs. és apostoli kir. Felségének, valamint Szerbia fejedelme ő Fenségének meghatalmazottjai által, a vasuti csatlakozások tárgyában kötött és Bécsben 1880. $\frac{\text{április-hó 9-én}}{\text{márczius-hó 28-án}}$ aláirt egyezmény — miután az az országgyülés által elfogadtatott és utóbb mindkét fél által szokott módon megerősittetett — ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királyának kormánya, és

Ő Fensége a szerb fejedelem kormánya, azon kivánságtól vezéreltetve, hogy vasutaik csatlakozása által államaik között a forgal-

mat megkönnyitsék és szabályozzák, egyezmény kötését határozták el, s e czélra meghatalmazottjaikká kinevezték:

Ő cs. és apost. kir. Felsége:

báró Schwegel József urat, valóságos belső titkos tanácsosát, külügyministeri osztályfőnököt;

Ő Fensége a szerb fejedelem:

Maritsch Manoilo urat, rendelkezés alatt álló ministerét,

kik jó és kellő alakban talált meghatalmazásaik közlése után a következő czikkeket állapitották meg:

1. czikk.

Az 1878. $\frac{\text{julius-hó 8-án}}{\text{junius-hó 26-án}}$ kelt berlini egyezményben megállapitott határozmányok végrehajtása érdekében, melyek szerint a két állam vasutainak Zimony-Belgrádnál leendő csatlakozása három évi időhatár alatt eszközlendő, mindkét szerződő fél megegyezett abban, hogy a csatlakozást a következő módon fogják létesiteni, a nélkül azonban, hogy ez által más vasuti csatlakozások érintetnének, melyeknek kivitele kölcsönös megállapodás útján, jövőre esetleg közös érdekben fekvőnek találtatnak.

2. czikk.

E végből a m. kir. kormány 1883. junius-hó 15/3-ig Budapesttől Zimonyon át, a magyar-szerb határig, Belgrádnál összeköttetést fog létesittetni, fenntartván magának azon jogot, hogy ezen összeköttetést, akár egy Budapesttől kiinduló új vonal, akár pedig a már létező vasutakhoz való csatlakozás által eszközöltesse.

Ennek ellenében a szerb fejedelmi kormány kötelezi magát, hogy hasonlókép 1883. junius-hó 15/3-ig egy, ezen vasutvonalhoz csatlakozó vasutat fog épittetni, mely a magyar-szerb határtól Belgrádnál kiindulva, a Morava völgyén felfelé Nichig fog vezetni, két kiágazással, melyeknek egyike Nichtől a szerb-bolgár határig Bellova felé Konstantinápoly irányában, másika pedig Nichtől a szerb-török határig Salonik felé fog nyulni, úgy hogy egy megfelelő ponton a salonik-mitrovitzai vonalhoz csatlakozzék.

3. czikk.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy az előbbi czikkben megjelölt csatlakozási vonalak épitését késedelem nélkül, leg-

később azonban 1880. junius-hó $\frac{15\text{-től}}{3\text{-tól}}$ számitott hat hónap alatt megkezdendi, még pedig először is a műszaki tekintetben legnehezebb munkálatok kivitelével. Kötelezik továbbá magukat, hogy ezen vonalakat a befejezésükre meghatározott időpontban a forgalomnak át fogják adni oly módon, hogy Szerbia a szerb vasutakat Belgrádtól kiindulva fogja megnyitni, és hogy a Nichtől délfelé elágazó két vasut közül sem egyiket, sem másikat előbb a forgalomnak át nem adja, mint az északi összeköttetést, ideértve a magyar vasutvonalhoz való csatlakozást Belgrádnál, mely ezen időpontig szintén el fog készülni.

A szerződő felek arra fogják egyesiteni igyekezetüket, hogy az 1878. $\frac{\text{julius-hó 8-án}}{\text{junius-hó 26-án}}$ Berlinben kötött egyezmény 1. pontjában jelzett csatlakozások a Nichnél szétágazó szerb vasutak közt egyrészről és a már létező salonik-mitroviczai, valamint a konstantinápoly-bellovai vonalak közt másrészről, mielőbb biztosittassanak, oly módon, hogy ezen csatlakozások ugyancsak 1883. junius-hó 15/3-ig befejezve és a forgalomnak átadva legyenek.

A szerződő kormányok Törökország és Bulgária kormányaival e czélból egyetértő tárgyalásokat fognak meginditani, hogy a szükséges megállapodások lehető siettetéssel létesittessenek.

4. czikk.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a 2. czikkben megjelölt vonalak csatlakozását egy, a Száván Belgrád mellett létesitendő hid által fogják eszközölni.

5. czikk.

A Száván átvezető állóhid, mely a két vasutvonal közötti összeköttetés létesitésére szolgáland, és mely Belgrád város és a fölötte fekvő szigetek közt lesz épitendő, azon helyen és oly módon lesz elhelyezendő, a mint azt a magyar és szerb kormányok által egyidejüleg kiküldött külön szakértő bizottság meg fogja állapitani.

Ezen bizottság ugyanakkor meg fogja állapitani azon munkálatokat is, melyek a hidépités következtében a folyam partjainak biztositása és a viz folyásának szabályozása czéljából elkerülhetleneknek mutatkoznak.

A bizottság a fennforgó kérdésekre nézve minél előbb, legkésőbb azonban a

jelen egyezmény ratificatiójától számitandó hat hónap alatt tartozik megállapodásra jutni.

Az emlitett bizottság a Száván épitendő hidnak, továbbá a folyam szabályozása és a partok biztositása végett kölcsönösen teljesitendő munkálatoknak terveit és költségvetéseit kidolgozván, azokat a két kormány jóváhagyása alá terjesztendi. Megjegyzendő azonban, hogy az egyik vagy másik rész területén esetleg szükséges ártéri hidak a bizottság költségvetésébe felvétetni nem fognak. Minthogy a belgrádi állomás elhelyezése a Száván épitendő hid fekvésével összefüggésben áll, ezen bizottság arra is hivatva lesz, hogy az emlitett állomás elhelyezése fölött véleményt adjon.

A Szávahid munkálatainak, nemkülönben az ezen hid szilárdságának biztositására feltétlenül szükségesnek ismert folyamszabályozási és partvédelmi létesitményeknek költségeit fele részben a magyar és fele részben a szerb kormány, illetőleg az engedélyesek fogják viselni.

Ezen hidnak és azzal összefüggésben a folyamszabályozási és partbiztositási munkálatoknak fenntartási és javitási költségei

ép ugy, mint az épitési költségek, fele részben a magyar, fele részben pedig a szerb kormányt, illetve az engedélyeseket fogják terhelni.

6. czikk.

A megelőző czikkben emlitett hidépitési, továbbá az ezzel kapcsolatos folyamszabályozási és partbiztositási munkálatoknak végrehajtása, a szerb kormánynyal eszközlendő megállapodás alapján, a magyar kormány által egy közös vállalkozóra fog bizatni.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a reá eső költségösszeget a vállalkozóval kötendő szerződésben meghatározandó határidőkben és részletekben ki fogja fizetni.

Mindkét kormánynak joga van, az épitési munkálatokat e czélra kiküldendő szakértő megbizottjaik által, közös egyetértés mellett, ellenőriztetni.

A hid fenntartásának vagy esetleg helyreállitásának, nemkülönben a folyam szabályozása és a partok biztositása érdekében közösen végrehajtandó munkálatoknak évi költségei évenkint, a vasutüzleti számadások lezárása után fognak megállapittatni.

Az álló hid épitése a Száván a 2. czikkben meghatározott idő alatt lesz befejezendő.

7. czikk.

A Szávahid a két szerződő fél egyikének különös engedélye nélkül, a másik szerződő fél által, akár béke, akár háború idején sem csapatok szállitására, sem pedig bármely más hadi czélra nem használható, továbbá sem meg nem erősithető, sem le nem rombolható.

8. czikk.

A vasuti, valamint a vámkezelési határszolgálatot illetőleg, következő megállapodások történtek:

a) a vonatok átadása és átvétele a belgrádi állomáson fog eszközöltetni;

b) a csatlakozó vasutak igazgatóságai az üzlet kezelésére nézve egyezményt fognak kötni, és azt a két kormány jóváhagyása alá terjesztendik;

c) a vámkezelési eljárás Magyarország részéről a Zimonyi és Szerbia részéről a belgrádi állomáson fog eszközöltetni, ez azonban ki nem zárja, hogy a szerződő felek egyikének vámkezelő közegei, a for-

galom könnyitése és a két kincstár érdekeinek megvédése czéljából, a másik szerződő fél területén is a határvámhivatal közelében, vámkezelési hivatalos kötelességeikben el ne járhassanak. Ez irányban azonban a szükséghez képest külön egyezkedés fog történni.

Elvileg megállapittatik még, hogy a magyar-szerb határ és a belgrádi állomás közt fekvő vonalszakasznak, nemkülönben a Száva hidnak üzlete és fenntartása, kivéve magát a belgrádi állomást, melynek közös használata azonban a magyar vasut részére biztositva leend, a szomszéd magyar vaspályának fog átengedtetni. Az üzletkezelés módozatai, valamint az emlitett vonalszakasz üzletkezeléseért fizetendő kárpótlás módja a b) pont alatt érintett egyezségben lesznek megállapitandók.

9. czikk.

Az épitendő összes vasutakon, a szerződő felek alattvalói között sem a szállitási árak és nyilvános díjtételek, sem pedig a szállitás módja és ideje tekintetében különbség nem fog tétetni.

Nevezetesen a két állam egyikéből a másikba szállitott árúk, akár végleg ott

maradnak, akár csak átszállittatnak, a fentemlitett bármely tekintetben nem részesithetők kedvezőtlenebb elbánásban, mint azon árúk, melyek magából az illető államból vitetnek ki vagy ott maradnak. Ezenkivül ezen vonalak üzletkezelése és szerkezete egyenlősittetni fog Ausztria-Magyarország elsőrendű vasutaiéval, valamint az erre vonatkozó szabályzatok is az Ausztria-Magyarországban érvényes határozatokkal lehetőleg összhangban fognak hozatni, különösön a mi a vasutaknak az azokat használó közönséggel szemben fennálló jogait és kötelességeit illeti.

10. czikk.

Az emlitett vasutak, a mennyiben a kölcsönös forgalom érdekei azt kivánják, egyöntetű szabályok szerint épitendők és kezelendők, nevezetesen:

1. a sínközök távolsága a kapcsolatos vasutakéval egyenlően, 1·436 méterben állapittatik meg;

2. a forgalmi eszközök lehetőleg egyenletes szabványok szerint állitandók elő, mindenesetre azonban oly módon, hogy

egyik állam vonalairól a másik állam vonalaira szabadon átmehessenek;

3. a jelzési eszközökre nézve a szóban levő két vonalon, mindkét ország területein, lényegileg egyöntetű szabályok alkalmazandók.

11. czikk.

A szerződő felek gondoskodni fognak, hogy a két állam érdekelt vaspályaigazgatóságai a személyek és árúk szállitására egyrészről az osztrák-magyar monarchia fontosabb vasuti állomásai, másrészről Szerbiának és azon túl fekvő balkán-tartományoknak állomásai között, közvetlen irányitások vagy közvetlen árszabályok létesittessenek, a mennyiben ennek szükségét a szerződő felek felismerik. A közvetlen forgalomra vonatkozó egyöntetű szállitási feltételek megállapitása, a két fél illetékes felügyelő hatóságai közvetlen egyetértésének marad fenntartva.

Mindkét kormány teljes szabadságot tart fenn magának a helyi forgalom árszabályainak meghatározására nézve, azaz oly árúknak saját területén való szállitására nézve, melyek nem külföldről érkeznek, vagy az illető állam szabad forgalmába

vámkezelési kiadás utján még át nem mentek, nemkülönben melyek nincsenek kivitelre szánva.

A nemzetközi és átvételi forgalom tekintetében Szerbia az osztrák-magyar monarchiának a legkedvezményezettebb nemzet szerinti elbánást biztositja és pedig akkép, hogy Szerbia a jelen egyezmény alapján épitendő saját vasutain azon árúk vagy bármely szállitmányok javára, a melyek Szerbiából egy harmadik államba ki-, vagy egy harmadik államból Szerbiába beszállittatnak, vagy a melyek Szerbián átvitetnek, sem közvetlenül, sem közvetve, kilométerenkint alacsonyabb egységdíjakat, vagy másnemű kedvezményeket és könnyebbségeket nem fog engedélyezni, mint melyeket hasonló árúkra nézve, az Ausztria-Magyarországgal való forgalomban alkalmaz. Viszont azonban Szerbia ugyanezen előnyöket fogja élvezni a Budapestig terjedő magyar csatlakozási vonalon, nem különben azon vasutakon, a melyek ma Budapestet Bécscsel összekötik, a mennyiben már létező, akár engedélyokmányok által, akár más czimen szerzett jogok ennek utját nem állják. — Ezenfelül mindkét kormány oda fog törekedni, hogy

az Osztrák-Magyarországból Szerbiába vagy viszont szállitott árúk és egyéb küldemények viteldíjai, a szerb vasutakon és a jelzett magyar csatlakozó vasuton ugyanazonosak legyenek.

12. czikk.

Minthogy a 2. czikkben emlitett vasutaknak nemcsak azon czéljuk van, hogy az osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt közvetlen vasuti összeköttetést létesitsenek, hanem az is, hogy egyrészt a szerb fejedelemséget az europai continenssel, másrészt pedig az osztrák-magyar birodalmat a Balkánon túli tartományokkal közvetve összeköttetésbe hozzák, annálfogva a két kormány által egyetértőleg megállapitandó menetrendeknél mindig tekintet leend arra, hogy az ezen vonalokon az átmenő forgalomnak szükség szerinti közvetitésére szolgáló személy- és tehervonatok, a szomszéd magyar vasutakon lehetőleg közvetlen és kényelmes csatlakozást találjanak. A két kormány egyetértőleg fog eljárni arra nézve is, hogy ezen vonatoknak egyuttal a bolgár és a török vasutakon hasonló csatlakozás biztosittassék.

Az átmenő személyforgalmat közvetitő vonatok számát illetőleg különösen megállapittatik, hogy naponkint minden irányban a postát és személyeket szállitó legalább két vonat közlekedjék, melyek egyikének menetsebessége, a megállásokat is ide értve, óránként 40 kilométernél kisebb ne legyen. Ezen legkisebb menetsebesség az üzletmegnyitást követő hat hónap tartamára, óránként (a megállásokat is beleértve) 35 kilométerre szállitható le.

13. cikk.

A szerződő felek kötelezik magukat, hogy a vasuti forgalmat államaik között minden háborgatás és akadályozás ellen biztositani fogják.

Kölcsönösen ki lesz zárva a szerződő felek egyikének területén minden végrehajtás az ott levő, de a másik fél valamely vasutjának tartozékát képező tárgyakra, nevezetesen ingatlan és ingó eszközökre, ide értve a forgalmi eszközöket, a pénztári készleteket és más szállitási vállalatokkal szemben, a kölcsönös forgalomból származott követeléseket is.

14. czikk.

A jelen egyezmény értelmében Szerbiában épitendő vasutakon, a kölcsönös forgalomban, a szállitmányok és szállitó eszközök fertőztelenitésénél, valamint az emberi és állati ragályok elleni egyéb óvintézkedéseknél, lehetőleg ugyazon eljárás fog alkalmaztatni, mely az osztrák-magyar vonalokon más államokkal szemben érvényes.

15. czikk.

A territorialis jog gyakorlására és a területeiken fekvő vasutvonalak felügyeletére mindkét kormány állandó biztosokat fog kirendelni, oly czélból, hogy azok saját kormányukat az illető vasuttal szemben mindazon esetekben képviseljék, a melyek közvetlenül sem a birói, sem a rendőri, sem pedig a pénzügyi helyi hatóságok illetékességi körébe nem tartoznak, vagy más módon szabályozva nincsenek.

Mindkét szerződő államnak a vaspályák felügyeletével megbizott hatóságai, ugyszintén a csatlakozó vasutak igazgatóságai, az üzletre és forgalomra vonatkozó ügyekben egymással közvetlenül érintkezhetnek.

16. czikk.

A belgrádi állomás csakis az üzleti szolgálat tekintetében levén közös, Szerbia úgy ezen állomáson, mint az ezen állomás és a szerb-magyar határ közt fekvő vonalrészen is a teljes területi fenségjogot (ideértve az igazságszolgáltatási és rendőri jogot is) gyakorolja.

A két szerződő fél kölcsönösen megigéri, hogy a másik fél területén a jelen egyezmény folytán szervezendő állásokban sem hivatalt, sem munkát oly egyénekre tudva bizni nem fog, kik közönséges bűntényekért vagy vétségekért, csempészetért vagy a pénzügyi törvények ellen elkövetett súlyos áthágásokért jogérvényesen elitéltettek, valamint megigérik, hogy az illető engedélyeseket hasonló irányban szintén kötelezni fogják.

Egyik szerződő államnak ezen egyezmény folytán a másik állam területén állomásozó hivatalnok és szolgaszemélyzete, szolgálati és fegyelmi tekintetben kizárólag azon kormány alá tartozik, a mely azokat kinevezte.

Ugyanezen személyzet tekintetében mindenik kormány fenntartja magának azon

jogot, hogy a sajat szolgálatában alkalmazott saját alattvalói ellen, minden az ezen államban elkövetett bűntett vagy vétség miatt vizsgálatot rendelhessen el, továbbá minden polgári gyámsági és gondnoksági ügyben itélhessen, nevezetesen úgy a hagyatéki ügyeket szabályozhassa, valamint az ezen alkalmazottak vagy hivatalnokok vagyona felett csődöt rendelhessen és az esetleges végleszámolást eszközölhesse.

A szerződő felek mindezen esetekben az illető hatóságokat a törvényes és szükséges támogatásban kölcsönösen fogják részesiteni.

17. czikk.

A podgyász, valamint a be- és kiviteli árúk vámkezelése körül követendő eljárásra nézve, melynek módozatai közelebbi egyezkedés tárgyát képezendik, mindkét kormány kölcsönösen biztositja egymást, hogy a 2. czikkben megjelölt vonalakon a forgalom érdekében mindazon könnyebbitéseket és egyszerüsitéseket fogják engedélyezni, melyek az illető államban érvényes törvények alapján megadhatók.

A szerződő felek a kölcsönös vasuti forgalmat saját területeiken lehetőleg köny-

nyiteni fogják a csatlakozó vonalak közvetlen kapcsolatba hozatala és a forgalmi eszközöknek egyik vasutról a másikra akadálytalan átbocsátása által.

A szerződő felek ott, hol a határon közvetlen vasuti csatlakozás áll fenn, és a forgalmi eszközök egyik vonalról a másikra átmennek, felmentendik az árúkat a bevallás, a kirakás és a határvámi vizsgálat, valamint a csomaglezárolás alól, feltéve, hogy azok szabályszerűen zárolt kocsikban érkeznek és ugyanezen kocsikban az ország belsejének oly helyére továbbittatnak, hol a megfelelő kezelésre jogosult vám- vagy pénzügyi hivatal létezik és hogyha a határ átlépése alkalmával a rakodási jegyek és a fuvarlevelek átadása által bevallva lettek.

Azon árúk, a melyek a szerződő felek egyikének területén szabályszerűen zárolt kocsikban és kirakodás nélkül keresztülvitetnek és a másik államból jönnek vagy oda rendeltetvék, a bevallás, kirakodás és a vámvizsgálat, valamint a csomaglezárolás alól ugy az ország belsejében, mint a határon fel lesznek mentve, feltéve, hogy a rakodási jegyek, valamint a fuvarlevelek

átadása által mint átmenő árúk bevallva lettek.

Ezen intézkedések alkalmazása azonban azon feltételhez van kötve, hogy az érdekelt vasut igazgatóságai felelősséget vállalnak arra nézve, miszerint ezen kocsik kellő időben és sértetlen zárral érkezendnek azon hivatalhoz, mely akár az ország belsejében, akár a határon, hol az árú az országból ismét kilép, a kezelésre hivatva van.

Jóllehet, hogy az itt emlitett határozmányok vasuti szállitmányok átrakásánál általában nem alkalmaztatnak, mégis oly esetekben, ha az árúknak átrakása a fel- és leadási helyek nagy távolsága miatt szükségessé válik, a szóban forgó kedvezmények a kérdéses átrakodásokra is kiterjeszthetők, ha ez szabályszerű ellenőrzés mellett történik.

18. czikk.

A magyar és szerb posta- és távirda-igazgatóságoknak fenntartatik, hogy a szóban forgó vasutakon a posta- és távirda-üzlet szabályozása iránt külön egyezményt kössenek. Erre nézve egyébként már most megállapittatik, hogy a posta- és távirdai

berendezések és az ezekre vonatkozó szabályzatok a rendszeres vasuti forgalom igényeivel összhangzásba hozandók.

19. czikk.

Mindkét kormány kötelezi magát, hogy a mennyire az állam biztonsága megengedi — a forgalmi közös érdekek szempontjából a határrendészet gyakorlásában lehető könnyitéseket fog engedni.

20. czikk.

A szerződő felek közösen oda fognak működni, hogy az 1878. $\frac{\text{julius-hó 6-án}}{\text{junius-hó 28-án}}$ Berlinben kötött szerződés értelmében, az osztrák-magyar monarchia, Szerbia, Törökország és Bulgária megbizottjaiból alakitandó bizottság, az emlitett szerződés által reá ruházott feladat megoldása czéljából mielőbb összeüljön. E czélból a szükséges intézkedéseket a jelen szerződés megerősitő okmányainak kicserélése után azonnal megteendik.

21. czikk.

Jelen egyezmény az illető törvényhozó testületek elé fog terjesztetni és életbe

lép a megerősitő okmányok kicserélése után azonnal, mi Bécsben és pedig legkésőbb 1880. junius-hó 15/3-án fog megtörténni.

Minek hiteléül a meghatalmazottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, két példányban 1880. április-hó 9-én / márczius-hó 28-án.

Schwegel, s. k. *M. Maritsch, s. k.*
(P. H.) *(P. H.)*

Zárjegyzőkönyv.

Az osztrák-magyar monarchia és Szerbia közt a mai napon megkötött egyezmény aláirása előtt, az alólirott meghatalmazottak a következő nyilatkozatokat tették, melyek magának az egyezménynek kiegészitő részét képezendik.

Miután a m. kir. kormány a szerződés 2. czikke szerint kötelezettséget vállalt, hogy Budapesttől Zimonyon át, a magyar szerb határig, Belgrádnál vasuti összeköttetést létesit, fenntartván azonban magának, hogy ezen összeköttetést akár egy Buda-

pesttől kiinduló új vonal által, akár pedig valamely már létező vasuthoz való csatlakozás utján létesithesse, a szerb meghatalmazott kérdésére az osztrák-magyar meghatalmazott kinyilatkoztatja, hogy a m. kir. kormány az emlitett „már létező vasuthoz való csatlakozás“ alatti csatlakozást a már létező vasuthoz, Szegednél vagy Nagy-Kikindánál érti.

A mai napon aláirt egyezmény tárgyalásai alkalmával a szerb fejedelmi kormány különös súlyt fektetett arra, hogy a Nichtől Piroton át, a szerb-bolgár határig, Bellova felé, Konstantinápoly irányában vezetendő vasut épitésére kitűzött határidő csak azon naptól számittassék, melyen ezen vasutnak csatlakozása a Bulgáriával kötendő szerződés által biztositva lesz, minthogy ezen vasutnak értéke mindaddig, mig annak a bolgár vonalrészhez csatlakozása biztositva nem leend, az épités által igényelt pénzügyi áldozatokkal semminemű arányban nem állana.

A cs. és kir. kormány kész levén e pénzügyi nehézségeket számba venni, mindkét szerződő fél megállapodott abban, hogy közösen oda fognak törekedni, miszerint a

berlini szerződés által Bulgáriára rótt kötelezettség értelmében, a bolgár vonalrésznek kiépitése idejében biztosittassék. — Azon esetre azonban, ha minden várakozás ellenére, a jelen egyezmény megerősitő okmányainak kicserélése napjától számitott egy év alatt Bolgárországgal az egyezmény megköthető nem lenne, a szerződő felek már most abban egyeztek meg, hogy a Nichtől Piroton át a szerb-bolgár határig vezetendő vasut épitési határideje azon naptól számittassék, melyen ezen vasutnak csatlakozása, a Bulgáriával kötendő szerződés által biztosittatni fog, mely esetben Szerbia azonban köteles leend a szóban álló vonalat ezen időponttól számitandó három év alatt kiépiteni és a nemzetközi forgalomnak átadni.

Önként értetik, hogy a 6. czikk első bekezdésében emlitett közös szerződés létesitése czéljából, a Száván épitendő hid munkálatainak Budapesten leendő kiadásánál, a szerb fejedelmi kormánynak egy kiküldöttje közre fog működni.

A jelen jegyzőkönyv, mely minden további külön ratificatio nélkül a vonatkozó egyezmény megerősitő okmányai kicserélésé-

nek egyszerű ténye által, a szerződő felek által jóváhagyottnak és szentesitettnek fog tekintetni, két egyenlő példányban állittatott ki Bécsben, 1880. $\frac{\text{ápril-hó 9-én}}{\text{márczius-hó 28-án.}}$

Schwegel, s. k. (P. H.) M. Maritsch, s. k. (P. H.)

XXXVI. Törvényczikk

a hatóságok és közhivatalnokok által kiállitott vagy hitelesitett okiratok hitelesitése tárgyában, a német birodalommal 1880. évi február-hó 25-én kötött szerződésről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 15-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

Ő császári és apostoli királyi Felségének és Ő Felsége a német császárnak, Poroszország királyának meghatalmazottjai által, a hatóságok és közhivatalnokok által kiállitott vagy hitelesitett okiratok hitelesitése tárgyában kötött és 1880. február-hó 25-én Berlinben aláirt szerződés, miután az országgyülés

által elfogadtatott és utóbb mindkét szerződő fél részéről szokott módon megerősittetett, ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Szövege a következő:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya egyrészről, és Ő Felsége a német császár, Poroszország királya, a német birodalom nevében másrészről, azon óhajtástól vezéreltetve, hogy az igazságszolgáltatás és a kölcsönös forgalom előmozditása érdekében mindkét részbeli területeken a hatóságok és a közhivatalnokok által kiállitott vagy hitelesitett okiratok hitelesitése iránt könnyitések léptessenek hatályba, és ez iránt egyezmény köttessék, e czélból meghatalmazottaikká kinevezték, és pedig:

Ő Felsége az ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apost. királya: valóságos belső titkos tanácsosát, aranykulcsosát és rendkivüli és meghatalmazott nagykövetét Ő Felsége a német császárnál és Poroszország királyánál, gróf

Széchényi Imrét, és Ő Felsége a német császár, Poroszország királya: valóságos belső titkos tanácsosát és igazgatót a külügyministeriumban: Philipsborn Miksát, — a kik jó és kellő alakban talált meghatalmazványaik kölcsönös közlése után, a következő határozatok iránt egyeztek meg:

1. czikk.

Polgári vagy katonai biróságok által peres vagy peren kivüli polgári ügyekben és büntető ügyekben kiállitott okiratok hitelesitése nem szükséges, ha a hivatalos pecséttel el vannak látva.

A német hadi-állományi vagy itélőbirósági határozatok kiadmányai az illetékes katonai biróság által hitelesitendők.

A birósági okiratokkal egyenlők azok, a melyek a következő hatóságok valamelyike által állittatnak ki.

A német birodalomban:

a) a német birodalom fegyelmi széke és fegyelmi kamarái által;

b) a községi kötelékügyi szövetségi hivatal által;

c) a szabadalmi hivatal által;

d) a tengerészeti főhivatal és a tengerészeti hivatalok által;

e) a tengerészhivatalok által;

f) a földesuri és jobbágyi viszonyok szabályozásával, az elkülönitési és az összesitési eljárással megbizott általános és különös bizottságok, megváltási hatóságok és kormányszéki osztályok által, ideértve a Berlinben székelő földmivelési ügyeket felülvizsgáló collegiumot is;

g) az egyetemi biróságok, az iparbiróságok és a közigazgatási biróságok által;

h) a nem birósági hivatalnokok fölötti porosz királyi fegyelmi szék által, és

i) a hamburgi gyámhatóság által.

Ausztriában :

a) a birodalmi törvényszék által;

b) a közigazgatási törvényszék által;

c) az állami törvényszék által;

d) a földtehermentesités, a földteher megváltása és a szabályozás keresztülvitele végett, továbbá a szeszes ital készités- és mérésre vonatkozó jogviszony és a hűbéri viszony megszüntetése végett, az országos politikai hatóságoknál és a belügyministeriumnál alakitott bizottságok által;

e) a jövedéki biróságok által;

f) az iparbiróságok által;

g) a tartományi hiteltáblai és telekkönyvi hivatalok, a letéthivatalok, az adóhivatalok mint letéthivatalok és más birósági segédhivatalok által;

h) a dalmátországi önálló jelzáloghivatalok által.

Magyarországban :

a) az egyházi házassági biróságok által;

b) az árvaügyi hatóságok (árvaszékek) által;

c) a telekkönyvi hivatalok és az adóhivatalok mint letéthivatalok által.

2. czikk.

A közjegyzők, birósági végrehajtók és más birósági segédhivatalnokok által, továbbá a német birodalomban a polgári állapotot nyilvántartó hivatalnokok által, és a mennyiben nem az I. czikkben megnevezett hatóságokhoz tartoznak, a jelzálogőrzők által kiállitott okiratoknak birósági hitelesitése szükséges.

Ez megtörténtnek tekintendő, ha az okirat azon állam biróságai valamelyikének

aláirásával és hivatalos pecsétjével el van látva, a melyben a kiállitónak hivatalos lakhelye van.

Közjegyzők, birósági végrehajtók vagy birósági jegyzők által kiállitott, és ezeknek hivatalos pecsétjével ellátott váltó-óvásoknak további hitelesitése nem szükséges. Ugyanezen tekintet alá esnek a magánokiratok őrzésével törvényesen megbizott magyarországi székes- és társas káptalanoknak hivatalos pecséttel ellátott kiadványai.

3. czikk.

A Németországban a keresztelésekről, esketésekről vagy halálesetekről vezetett egyházi könyveknek egyházi pecsét alatt kiadott kivonataira nézve szükséges, hogy ezek az illető kerületben illetékes polgári biróság által hitelesittessenek, és ezen felül a biróság által arról szóló bizonyitványnyal láttassanak el, hogy a kivonat kiállitója ennek kiadására jogositott.

Német katonai lelkész által kiállitott ilynemű kivonatok a katonai biróság által hitelesitendők és látandók el bizonyitványnyal.

Ausztriában és Magyarországon szük-

séges, hogy a hivatalos születési, esketési és halálozási anyakönyvek kivonatai, ha csak ezen anyakönyveket nem valamely politikai közigazgatási hatóság vezeti, az anyakönyvvezető feletti felügyeletre hivatott első foku politikai közigazgatási hatóság által hitelesittessenek.

Ha pedig az anyakönyvet vezető katonai hatóság alatt áll, a hitelesités a fölöttes honvédelmi ministerium, illetőleg a hadügyministerium által eszközlendő.

A fölebbi határozatoknak megfelelőleg hitelesitett kivonatok további hitelesitése nem szükséges.

4. czikk.

A német birodalom vagy valamely német szövetséges állam legfőbb közigazgatási hatóságai által, vagy az osztrák-magyar monarchia legfőbb közös közigazgatási hatóságai által, vagy Ausztria vagy Magyarország legfőbb közigazgatási hatóságai által, vagy valamely más állami vagy egyházi felsőbb közigazgatási hatóság által kiállitott vagy hitelesitett okiratok további hitelesitése nem szükséges.

Mindkét szerződő fél közlendi a másik-

kal az itt tekintetbe vett hatóságokat, valamint a hatóságoknak erre vonatkozó változtatásait.

Azon okiratokat, a melyek nem a most felsorolt hatóságok, hanem más hatóság által állittattak ki, vagy hitelesittettek, a nevezettek közül azon hatóságnak kell hitelesiteni, a melynek a kiállitó hatóság alá van rendelve.

Az utazási igazolványokra vonatkozó eddigi szabályok azonban érvényben maradnak, és azon könnyitések sem érintetnek, melyek kölön megállapodások által, a kereskedelmi forgalom részére és a vámeljárásnál engedélyezvék.

Végre nem szükséges azon okiratok további hitelesitése, a melyek a pénzügyi hatóságok által, ide értve az erdészeti hivatalokat is, a határos kerületekben állittatnak ki.

5. czikk.

Az ezen egyezmény értelmében illetékes hatóság által valamely magán okiratra vezetett hitelesitésnek további hitelesitése nem szükséges.

6. czikk.

Jelen szerződés tiz nappal közzététele után lép hatályba; a magas szerződő felek mindegyike által bármikor felmondható, azonban a történt felmondás után még három hónapig hatályban marad.

Ezen szerződés hatályba léptének időpontjától kezdve, a német szövetség egyes államai és Ausztria-Magyarország közt előbb kötött minden egyezmény hatályát veszti, a mennyiben ez a hatóságok által kiállitott vagy hitelesitett okiratok hitelesitésére vonatkozik.

A jelen szerződés meg fog erősittetni, és a megerősitő okiratok lehetőleg mielőbb ki fognak cseréltetni.

Minek hiteléül a mindkét részbeli meghatalmazottak a jelen szerződést aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Berlinben, 1880. február-hó 25-én.

Széchényi, m. p. *Max v. Philipsborn, m. p.*
(P. H.) *(P. H.)*

XXXVII. Törvényczikk

a magyar büntető-törvénykönyvek (1878: V. t-cz. és 1879: XL. t.-cz.) életbeléptetéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 15-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A magyar büntető-törvénykönyv a bűntettekről és vétségekről, úgyszintén a magyar büntető-törvénykönyv a kihágásokról, 1880. september-hó 1-ső napján lépnek hatályba.

2. §.

E határnaptól kezdve hatályukat vesztik a törvényeknek, rendeleteknek, szabályoknak és szabályrendeleteknek mindazon rendelkezései, továbbá a szokásjognak mindazon megállapitásai, melyek a magyar büntető-törvénykönyvek intézkedéseinek tárgyát képező valamely cselekményre vagy mulasztásra büntetést határoznak.

3. §.

Ugyanezen határnaptól kezdve hatályukat vesztik a törvényeknek, rendeleteknek, szabályoknak s szabályrendeleteknek mindazon intézkedései és a szokásjognak mindazon megállapitásai, melyek a magyar büntető-törvénykönyvek intézkedéseinek tárgyát nem képező valamely cselekményre vagy mulasztásra büntetést határoznak, a mennyiben a következő szakaszok kivételeket nem állapitanak meg.

4. §.

Hatályban maradnak azon magyar törvények és magyar királyi ministeri rendeletek, melyek a magyar büntetőtörvénykönyveknek intézkedései alá nem eső valamely cselekményre vagy mulasztásra büntetést állapitanak meg: ha

1. a büntetésnek az előforduló esetre való alkalmazása közigazgatási hatóság előtti eljárásnak képezi tárgyát, vagy ha

2. a büntetés a kir. biróságok által alkalmaztatik ugyan, de fegyelmi vagy rendbüntetést képez.

5. §.

Hatályban maradnak továbbá:

1. a törvényesen bevett vallásfelekezetek visszonosságáról szóló 1868. LIII. t.-cz. 10-ik §-a;

2. a vadászatról szóló 1872. VI. t.-cz. 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. és 32. §§-ai, valamint a vadász- és fegyveradóról szóló 1875. XXI. t.-cz. 15., 16. és 17. §§-ai;

3. az ügyvédi rendtartást tárgyazó 1874. XXXIV. t.-cz. 39. §-a;

4. a véderőről szóló 1868. XL. t.-cz. 42. §-a;

5. az 1848. V. és erdélyi II. t.-cz. módositásáról és kiegészitéséről szóló 1874. XXXIII. t.-cz. 93. és 94-ik §§-ai.

Az 1. pontban idézett törvény megszegése vétséget, a 2—5. pontban idézett törvények megszegése pedig kihágást képez.

6. §.

A független felelős magyar ministerium alakitásáról szóló 1848. III. t.-cz. 32., 33., 34., 35. és 36. §§-ainak intézkedései érintetlenül hagyatnak.

7. §.

A sajtótörvényt tárgyazó 1848. XVIII. t.-cz. 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 18., 19., 20., 24. és 26. §§-ai helyébe a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv megfelelő intézkedései lépvén: az idézett törvényczikk többi szakaszai, a jelen törvény 46. §-ában foglalt változtatással, érvényben maradnak.

Nyomtatvány útján elkövetett bűntettek és vétségek eseteiben, az 1848. XVIII. t.-cz. 13. és 33. §§-ai alapján felelősségre vonandó személyekre nézve, a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyvnek a felelősséget tárgyazó mindazon intézkedései, a melyek az 1848. XVIII. t.-cz. 13. és 33. §§-aiból folyó felelősséggel ellentétben állanak, — nem alkalmazandók.

Az ország erdélyi részeiben és a polgárositott határőrvidéken az ott érvényben levő sajtó-rendtartásoknak mindazon rendelkezései, melyek a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv intézkedéseinek tárgyát nem képezik, — beleértve a nyomtatványokban

foglalt büntetendő cselekményekért való különös felelősség szabályozását tárgyazó intézkedéseket is — továbbra is hatályban maradnak.

A hatályban hagyott jogszabályokba ütköző cselekmény vagy mulasztás, ha arra három hónapi időtartamot meghaladó szabadságvesztés-büntetés van megállapitva, vétséget, ellenesetben pedig kihágást képez.

8. §.

A mezei rendőrségről szóló 1840. IX. t.-cz. a későbbi törvények által tett változtatásokkal, úgyszintén az 1879. XXXI. t.-cz. hatályba léptéig, az erdei kihágásokról szóló törvények és szabályok továbbra is hatályban maradnak.

9. §.

Érintetlenül maradnak az egyenes adók, a jövedékek, a fogyasztási adók és az illetékek iránt fennálló törvényeknek, és a törvény által fenntartott szabályoknak megsértését tárgyazó büntető intézkedések, a mennyiben a magyar büntetőtörvénykönyvek intézkedései azokat meg nem változtatták.

10. §.

Az ipartörvényt tárgyazó 1872. VIII. t.-cz. 91. §-a, úgy a 90. és 92. §§-nak azon intézkedései, mely szerint az ott érintett egyének iparos-tanonczok tartásának és fiatal munkások alkalmazásának jogától birói itélet által egy évnél hosszabb időn eltilthatók és üzletük birói itélet által egy évnél hosszabb időre megszüntethető: hatályon kivül helyeztetnek.

11. §.

A 4. §. szerint érintetlenül hagyott törvényekben megállapitott szabadságvesztésbüntetés helyett, a mennyiben ennek időtartama két hónapot meghalad, a megállapitott időtartamú fogház, ellenkező esetben pedig, a megállapitott időtartamú elzárás alkalmazandó.

Ha az ezen §. szerint érintetlenül hagyott ministeri rendeletekben a szabadságvesztés-büntetés tartama 15 napot, a pénzbüntetés összege pedig 100 frtot meghalad: az elzárás 15 napra, a pénzbüntetés összege pedig 100 frtra szállittatik le.

12. §.

Az 5. és 7. §§. eseteiben, ha szabadságvesztés-büntetés alkalmazásának van helye, a vétségnek minősitett cselekvény vagy mulasztás a fenntartott külön jogszabályban megállapitott időtartamú fogházzal: a kihágásnak minősitett cselekmény vagy mulasztás pedig elzárással büntetendő.

13. §.

A 4. és 9. §§. szerint érintetlenül hagyott törvények, rendeletek és szabályok alapján kiszabott pénzbüntetések átváltoztatásánál, ha 300 frtot túl nem haladó pénzbüntetés változtatandó át: elzárás, ellenesetben pedig fogház alkalmazandó.

14. §.

Az 1881. február-hó 28-ikáig érvényben maradnak a törvényhatóságoknak, a törvényhatósági joggal fel nem ruházott szabad királyi és a rendezett tanácscsal biró városoknak mindazon szabályrendeletei, melyek a magyar büntető-törvénykönyvek intézkedései alá nem eső vala-

mely cselekményre vagy mulasztásra büntetést állapitanak meg.

A fenntartott szabályrendeletben megállapitott szabadságvesztés-büntetések helyett azonban elzárás alkalmazandó, melynek leghosszabb tartama, valamint a pénzbüntetés legnagyobb összege, a kihágásokról szóló büntető-törvénykönyv 16. §-ában meghatározott megkülönböztetések szerint, az ott megállapitott leghosszabb időtartamot s legmagasabb összeget nem haladhatja meg.

15. §.

Kötelesek a törvényhatóságok, a törvényhatósági joggal fel nem ruházott szabad királyi, valamint a rendezett tanácscsal biró városok, az előző szakaszban érintett azon szabályrendeleteket, melyeknek fenntartását szükségesnek tartják, 1880. deczember-hó 1-ső napjáig újabb megerősités végett a belügyministerhez felterjeszteni.

A belügyminister által újolag meg nem erősitett szabályrendeletek 1881. február 28-ikán érvényüket vesztik.

16. §.

Ha korábbi cselekményekért a bűntettekről és vétségekről szóló büntetőtörvénykönyv 2-ik §-ának intézkedéséhez képest, az elkövetéskor fennállott jogszabályok alapján, a szabadságvesztésbüntetésnek olyan neme lenne kiszabandó, melyet a magyar büntető-törvénykönyvek nem ismernek: az ezen büntetőtörvénykönyvekben megszabott szabadságvesztés-büntetések közül az lesz alkalmazandó, mely a korábbi jogszabályok szerint kimérendett büntetésnek leginkább megfelel. Fegyház alkalmazásának mindazonáltal csak akkor van helye, ha a cselekmény a magyar büntető-törvénykönyv szerint fegyházzal lenne büntetendő, az elkövetés idejében fennállott jogszabályok szerint pedig két évi időtartamot meghaladó „börtön“ „tömlöcz“, „rabság“ vagy „súlyos börtön“ lett volna megállapitandó.

17. §.

Valamely büntetendő cselekmény miatti elitéltetéssel az eddigi törvények szerint egybekapcsolt azon következmé-

nyek vagy hatályok, melyek a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyvben megállapitott mellékbüntetések közt nem fordulnak elő: ezen büntető-törvénykönyv életbeléptével erejüket vesztik, akár állapittattak legyen meg azok az itéletben, akár az elitéltetésnek magából a törvényből folyó következményeit képezzék.

18. §.

A büntetendő cselekményeknek, vagy bizonyos nemű büntetéseknek az eddigi törvényeken alapuló azon következményei, melyek mint mellékbüntetések a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyvben is előfordulnak, az elitélt kérelmére a biróság által megszüntetendők, ha olyan cselekmény képezné azoknak az alapját, a mely miatt az ilynemű mellék-büntetések ezen büntető-törvénykönyv szerint nem alkalmazhatók.

19. §.

Azon következmények és hatályok, melyek a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyvben előfordul-

nak ugyan, de az elitéltet határozatlan időre terhelnék, vagy pedig hosszabb tartamra állapittattak meg, mint a menynyire a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv szerint megállapithatók, az ezen törvénykönyv 57-ik §-ában megállapitott tiz évi leghosszabb időtartam elteltével erejöket vesztik s erről az elitélt kérelmére a biróság által igazolvány adatik ki.

20. §.

Az előző szakasz eseteiben, ha a korábban elkövetett cselekmény a büntettekről és vétségekről szóló büntető törvénykönyv szerint vétséget képez, az elitélt a biróságnál kérelmezheti, hogy a mellékbüntetés tartama három évre szállittassék le. E leszállitásnál a cselekmény minősitésére nézve a büntettekről és vétségekről szóló büntető törvénykönyvnek megfelelő határozatai alkalmazandók. A netalán fennforgott enyhitő körülmények e minősitésénél figyelembe nem vehetők.

21. §.

A 17—20. §§. rendelkezései a büntetendő cselekmény miatti elitéltetés foly-

tán elvesztett nyugdíj-igényekre vagy kegydíjakra nem terjednek ki.

22. §.

A kereskedelmi és iparkamarákról szóló 1868. VI. t.-cz. 9. §-ának azon rendelkezése, mely szerint kamarai bel- vagy kültaggá az választható, a ki polgári jogai teljes élvezetében van, a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte után aként alkalmazandó, hogy választhatók azok, a kik a bűntettekről és vétségekről szóló büntető törvénykönyv 54-ik §-ában felsorolt mellékbüntetés alatt nem állanak.

Az ügyvédi rendtartás tárgyában hozott 1874. XXXIV. t.-cz. 24. §-ának intézkedése érintetlenül hagyatik.

23. §.

A bűntett, vétség vagy kihágás miatti elitéltetésnek hatása arra nézve, hogy az elitélt mint tanú, illetőleg végrendeleti tanú elfogadható-e, vagy vallomása bizonyitó erővel bir-e: az illető törvényeknek rendelkezései szerint itélendő meg.

Ott, a hol ezen törvényekben nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy kihágás kifejezés használtatik: a nyereségvágyból elkövetett vétség is értendő.

24. §.

A büntető-törvényekbe ütköző cselekmény vagy mulasztás magánjogi következményeit megállapitó polgári törvények érintetlenül maradnak. E tekintetben bűntett alatt minden oly vétség is értendő, melynek büntetése egy évet meghaladó fogházbüntetésben van megállapitva.

Az ország erdélyi részeiben és a polgárositott katonai határőrvidéken, az ott alkalmazásban levő polgári törvénykönyv 768. §-ában előforduló büntetés helyett, életfogytig vagy 15 évig tartó fegyházbüntetés értendő. Ugyanezen törvénykönyvnek 61., 574. és 868. §§-ai hatályon kivül helyeztetnek.

25. §.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. törvényczikknek azon intézkedései, melyek a

büntetendő cselekmény miatt elitéltnek a gyámság vagy gondnokság viselhetésétől való kizárása iránt rendelkeznek (1877. XX. t.-cz. 43. §. g) 45. §.), a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv hatálybaléptétől fogva, ezen törvénykönyvnek értelmében alkalmazandók.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló törvénynek az atyai hatalom megszüntetését és felfüggesztését tárgyazó intézkedései, a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyvvel ellentétben nem állván, érintetlenül maradnak.

Ugyanezen t.-cz. 28. §-ának e) pontja és zárpontja mindazokra hatályos, a kik egy évnél hosszabb ideig tartó szabadságvesztés-büntetésre itéltettek.

26. §.

A fennálló törvényeknek vagy rendeleteknek azon intézkedései, melyek szerint közhivatalnokok, ügyvédek, vagy hatósági szolgák hivataluktól, állásuktól vagy szolgálatuktól fegyelmi úton elmozdíthatók, illetőleg az ügyvédi lajstromból kitörölhetők, a magyar büntető tör-

vénykönyvek által nem szenvednek változást.

Ezen intézkedés azon esetre is áll, ha az elkövetett cselekményre hivatalvesztést a magyar büntető-törvénykönyvek nem állapitanak meg, vagy ha a hivatalvesztés kimondása, a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 54. §-ának második bekezdése alapján, a biróság által mellőztetett.

27. §.

Az előző szakasznak intézkedései a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 55. §-ának 4. pontjában megjelölt czímek, rendek, díszjelek vagy ezek viselhetési jogositványának a fennálló szabályok szerint elvesztésére is kiterjednek.

28. §.

Azok, a kik a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte előtt büntető vagy fegyelmi úton az ügyvédség gyakorlatától elmozdittattak, illetőleg mindenkorra eltiltattak, valamint azok is, a kik ellen a magyar büntető-törvények életbe lépte után fegyelmi úton az ügy-

védségtől való elmozditás jogérvényesen kimondatott: a kiszabott szabadságvesztés büntetés kiállásától, illetőleg a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésétől számitott tiz év elteltével, az ügyvédek lajstromába leendő felvétel végett jelentkezhetnek; a felett azonban, hogy a felvétel iránti kérelemnek hely adható-e vagy nem, a fennforgó körülményeknek s különösen a jelentkező időközi foglalkozásának, társadalmi és erkölcsi magaviseletének figyelembe vételével, az ügyvédi kamara választmánya határoz, mely határozat ellen, ha a felvételnek hely nem adatik, a jelentkező fellebbvitellel élhet a legfőbb itélőszékhez; ha pedig a felvétel iránti kérelemnek hely adatik, az iratok, a kamarai ügyész által a határozat kézbesitésétől számitott tizenöt nap alatt netalán beadandó észrevételekkel együtt, végelintézés végett a legfőbb itélőszékhez hivatalból felterjesztendők.

Ha a felvétel iránti kérelem jogérvényesen elutasittatik: az eljáró ügyvédi kamara által a többi ügyvédi kamara hivatalból értesitendő, és a felvétel iránti jelentkezés ugyanazon, vagy valamely

más ügyvédi kamaránál, csak újabb öt év eltelte után újitható meg.

A fenntebbi rendelkezések alkalmazandók azokra is, kik a magyar büntetőtörvénykönyvek életbe lépte után hivatalvesztésre itéltetnek, azon különbséggel, hogy ezek felvétel végett első izben a mellékbüntetésre kiszabott határidő eltelte után jelentkezhetnek.

29. §.

Azon büntetendő cselekmények miatt, melyekre vonatkozólag a magyar büntetőtörvénykönyvek szerint csak a sértett fél inditványára inditható meg a büntető eljárás: ezen törvénykönyvek hatályba lépte után az eljárás meginditásának csak a sértett fél inditványára van helye, habár a cselekmény előbb követtetett is el.

Ez esetben a büntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 112. §-ában megállapitott határidő azon naptól számittatik, a melyen a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépnek, a mennyiben azon napig az elkövetett cselekmény és annak elkövetője a sértett félnek tudomására jutott, és a büntethetőség elévülés által még el nem enyészett.

30. §.

Ha az előző szakaszban megjelölt büntetendő cselekmény miatt a büntető eljárás az új büntető-törvénykönyveknek hatályba lépte előtt indittatott meg és első birósági itélet még nem hozatott: az a büntető-törvénykönyvek hatályba lépte után csak azon esetben folytatandó, ha a feljelentés a sértett fél által történt. Ha pedig az eljárás a sértett fél feljelentése nélkül, hivatalból indittatott meg: az félbeszakitandó, s azok, a kik a magyar törvénykönyvek értelmében az inditványtételre jogositva lennének, a vizsgáló biró által az iránt: vajjon az eljárás folytatását és esetleg vádlottnak megbüntetését kivánják-e, harmincz napi záros határidő kitűzésével nyilatkozatra hivandók fel, azon kijelentés mellett, hogy nyilatkozat nem adás esetében az eljárás meg fog szüntettetni. Az igenlő nyilatkozat a magyar büntető-törvénykönyvek által kivánt inditványt pótolja. Ha a jogosultak a záros határidő alatt nem nyilatkoznak, vagy nyilatkozatukban az eljárás folytatását nem kivánják: az eljárás megszüntettetik.

31. §.

A 29. és 30. §§. rendelkezései a büntettekről és vétségekről szóló büntetőtörvénykönyv 112. §-a második bekezdésében megjelölt esetekre nem terjednek ki.

32. §.

A magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte előtt elkövetett büntetendő cselekmények büntethetősége az ezen törvénykönyvekben meghatározott idő alatt évül el, a mennyiben a korábbi jogszabályok rövidebb elévülési határidőt nem állapitottak meg.

Az elévülés félbeszakitására vagy kizárására nézve, az előbbi törvényekben megállapitott, de a magyar büntető-törvénykönyvekbe fel nem vett feltételek hatálytalanok.

Ugyanezen szabályok állanak a büntetéseknek a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte előtt megkezdett elévülésére is.

33. §.

A polgári eljárás alá tartozó és a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte előtt meginditott becsületsértési és

hatalmaskodási ügyek, az eddigi törvények szerint folytatandók és döntendők el.

A magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte után azonban a korábban elkövetett becsületsértési és hatalmaskodási ügyek, a mennyiben a 32. §. szerint el nem évültek, az illetékes büntető biróság előtt teendők ugyan folyamatba, de a megállapitandó pénzbüntetés a korábbi törvényekben foglalt pénzbirság összegét meg nem haladhatja.

34. §.

Rögtönbirósági eljárás esetében az ez alá tartozó bűntettekre a halálbüntetés ezentúl is alkalmazható.

35. §.

Ha életfogytig tartó fegyházra itélt fegyencz oly bűntettet követett el, melyre 10 évig terjedhető, vagy ennél hosszabb tartamú fegyházbüntetést állapit meg a törvény: az illetékes biróság által sötét magán zárkába való elzáratásra, és ezen felül hetenkint két napon át kenyér és viz melletti bőjtölésre itélendő.

A sötét magán zárkába való elzárás öt évi tartamot nem haladhat fölül és egyfolytában két napnál hosszabb ideig

nem alkalmazható; a sötét magán zárkában töltött két nap elteltével a büntetés e súlyositása három napra félbeszakitandó és ennek lejárta után újból két napig alkalmazandó.

Enyhébb büntetés alá eső bűntett elkövetése esetében, az életfogytig tartó fegyházra itélt szintén sötét magán zárkában való elzárásra, bőjtöléssel vagy a nélkül itélendő. A sötét magán zárkában való elzárás mindazonáltal három évig terjedhető tartamot nem haladhat fölül és szintén a föntebbi pontban körülirt félbeszakitásokkal hajtandó végre.

36. §.

Az, a ki bűntett miatt határozott időtartamú szabadságvesztés-büntetésre van itélve, ha büntetésének tartama alatt oly büntetendő cselekményt követ el, melyre szintén határozott időtartamú szabadságvesztés-büntetés van megállapitva: az illetékes biróság által a bűntettekről és vétségről szóló törvénykönyv szerint büntetendő, de előbbi és újabb szabadságvesztés-büntetésének együttes tartama husz évet meg nem haladhat.

37. §.

A életfogytig terjedő fegyházra itélt fegyencz, ha vétséget követ el: fegyelmi uton a fegyenczek elleni fegyelmi büntetésül alkalmazható valamely büntetésre itélendő.

38. §.

Addig, mig a büntető eljárás külön törvény által szabályoztatik, az e részben eddig fennálló törvények, rendeletek, szabályok és törvényes gyakorlat a következő szakaszokban foglalt változtatásokkal érintetlenül hagyatnak.

39. §.

A kir. törvényszékek hatásköréhez utaltatnak:

1. a bűntettek;

2. azon vétségek, melyek a 40. §. szerint a kir. járásbiróságok hatásköréhez utalva nincsenek.

A nyomtatvány utján (büntető-törvénykönyv 63. §.) elkövetett bűntettek és vétségekre nézve, a sajtóbiróságok és esküdtszékek hatásköre érintetlenül hagyatik.

A budapesti és marosvásárhelyi kir.

törvényszékeknek az 1871. XXXI. t.-cz. 25. §-ában szabályozott kivételes illetősége alá, a bűntettekről és vétségekről szóló büntető - törvénykönyv második része I., II., III., IV. és XI. fejezeteiben foglalt büntettek és vétségek tartoznak, a 209. §. szerint büntetendő vétség kivételével.

40. §.

A kir. járásbiróságok hatásköréhez utaltatnak:

1. a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 209., 246., 249., 327., 332., 360., 365., 366., 367., 368., 421., 440., 446. és 452. §§-ai és a 248. §. első bekezdése szerint büntetendő vétségek, úgy a 302. §. első bekezdése szerint büntetendő könnyű testi sértés vétsége;

2. a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 258. és 261. §§-ai szerint büntetendő vétségek, azon eseteket kivéve, a melyekben az eljárás a büntető-törvénykönyv 269., 270., 271. és 272. §§-ai szerint hivatalból inditandó meg;

3. a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 316. és 323.

§§-ai szerint büntetendő vétségeknek azon esetei, melyeknek büntetése hat hónapot meg nem haladó fogházban van megállapitva;

4. a bűntettekről és vétségekről szóló büntető-törvénykönyv 302. §-ának első bekezdése szerint büntetendő súlyos testi sértés vétsége, továbbá a 339. §. szerint büntetendő lopás vétsége és a 359. §. szerint büntetendő sikkasztás vétsége, úgy a két utóbbi vétséggel kapcsolatos orgazdaság vétsége (370. §.); mindezek azonban csak annyiban, a mennyiben hat hónapi időtartamot meghaladó fogházbüntetés alkalmazásának esete fenn nem forog;

5. azon kihágások, melyek a 41. §. szerint a közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalva nincsenek;

6. a véderőről szóló 1868. XL. t.-cz. 42., 46. és 47. §§-ai, úgy az ügyvédi rendtartást tárgyazó 1874. XXXIV. t.-cz. 39. §-a szerint büntetendő cselekmények.

A 4. pontban felsorolt esetekben, a mennyiben hat hónapi időtartamot meghaladó fogházbüntetés mutatkozik kiszabandónak: a kir. járásbiróság, a

vizsgálat befejezése után, az iratokat szabályszerü elintézés végett, az illetékes kir. törvényszékhez köteles beterjeszteni. — A kir. járásbiróság ezen határozata ellen jogorvoslatnak helye nincsen; és a kir. törvényszék, a nélkül, hogy a büntetés kiszabása tekintetében korlátozva lenne, a beterjesztett ügyben eljárni köteles.

41. §.

A 4. §. szerint érintetlenül hagyott törvényekbe és ministeri rendeletekbe ütköző büntetendő cselekményeken fölül a közigazgatási hatóságok hatásköréhez utaltatnak:

1. a kihágásokról szóló büntető-törvénykönyv 43., 44., 45., 47., 49., 50., 61., 62., 63., 64., 66., 67., 68., 70., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 80., 81., 82., 83., 84., 85., 86., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 109., 110., 112.. 113., 115., 116., 117., 118., 119 , 120., 121., 122., 123., 124., 125., 136., 137., 138., 139., 140., 141. és 142. §§-ai szerint büntetendő kihágások;

2. a kihágásokról szóló büntető-törvénykönyv 46. §-ában meghatározott

kihágások, ha azok közigazgatási hatóság, hivatalnok vagy közeg ellen követtetnek el;

3. a vadászatról szóló 1872. VI. t.-cz. úgy a vadász- és fegyveradóról szóló 1875. XXI. t.-cz. 16. §-a b) és c) pontja szerint büntetendő kihágások;

4. a ministeri rendelet által megállapitott kihágások, a mennyiben kifejezetten a járásbiróságok hatásköréhez nem utaltatnak;

5. a törvényhatósági és városi szabályrendelet által megállapitott kihágások.

42. §.

A 41. §. szerint a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt ügyekre nézve, a mennyiben egyes törvények eltérő rendelkezést nem tartalmaznak, a biráskodási jog első fokban illeti:

1. megyékben a szolgabirákat;

2. városokban a kapitányt vagy a tanács által e részben megbizott tisztviselőt;

3. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi kapitányt.

A magyar büntető-törvénykönyvek életbeléptetése előtt, a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási ügyekben követendő eljárás, a belügyminister által az igazságügyministerrel egyetértőleg, a törvényhozás további intézkedéseig, rendeleti uton szabályozandó.

43. §.

A kir. járásbiróságok hatásköréhez tartozó kihágási ügyekben, a másodbirósági itélet ellen csupán az anyagi büntető törvény nem helyes alkalmazása miatt és ez esetben is csak akkor van további felebbvitelnek helye :

1. ha büntetendő cselekmény esete nem forog fenn;

2. ha bűntettet vagy vétséget képező cselekmény kihágásnak minősittetett.

44. §.

A kir. járásbiróságok hatáskörébe utalt vétségek eseteiben, az eljárásra nézve a hihágási ügyekben eddig követett szabályok szolgálnak irányadóul.

A kir. járásbiróságok által, a hatáskörökbe utalt vétségek és kihágások

eseteiben követendő eljárás tárgyában szükséges intézkedések az igazságügyminister által, a büntető eljárás törvényhozási szabályozásaig, rendeleti uton teendők meg.

45. §.

Bűntettek és a kir. törvényszékek hatáskörébe utalt vétségek eseteiben a kir. törvényszéknek a vizsgálat megindítását vagy folytatását elrendelő határozata, továbbá a kir. táblának azon határozata ellen, mely által a kir. törvényszéknek vád alá helyezést elrendelő határozata helybenhagyatik, felebbvitelnek helye nincsen.

46. §.

A sajtótörvényt tárgyazó 1848. XVIII. t.-cz. 31. §-ának a felebbvitel kizárására vonatkozó intézkedése hatályon kivül helyeztetik.

47. §.

A magyar büntető-törvénykönyvek hatályba léptekor folyamatban levő büntető ügyekben, az eljárás az előbbi

törvények szerint illetékes biróságok előtt folytatandó.

A jelen törvény 43. és 45. §§-ainak rendelkezései, a magyar büntető-törvénykönyvek hatályba lépte előtt hozott határozatokra nem alkalmazandók.

48. §.

Fiumét illetőleg felhatalmaztatik az igazságügyminister, hogy a magyar büntető-törvénykönyveket külön rendelettel léptesse hatályba, és ezen rendeletben a kihágásokat illetőleg, az ottani viszonyoknak megfelelő módositásokat megtehesse.

49. §.

Ezen törvény végrehajtásával a igazságügyi- és belügyi ministerek bizatnak meg.

XXXVIII. Törvényczikk

a tiszavidéki vasut megváltásáról és az ennek kapcsán teendő intézkedésekről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 15-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A kormány felhatalmaztatik, hogy a tiszavidéki vasutat, az ezen társulattal 1880. április-hó 11-én kötött szerződés alapján megválthassa és üzletbe vehesse, ugy azonban, hogy ezen szerződés 5. §-a a kormány kezdeményezése folytán, a társulati közgyülés hozzájárulásával oly intézkedéssel helyettesittessék, miszerint a tartalékalap teljesen az állam tulajdonába menjen át, a társulat felszámolása pedig a kereskedelmi törvény ide vonatkozó határozatainak megfelelőleg történjék, és hogy az igazgató tanácsnak és felügyelő bizottságnak az 1880. éven túl díjazás ne járjon.

2. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy az 1868. LI. t.-cz. alapján a kincs-

tár birtokába jutott 5.309,000 frt. névértékű részvényekre a szerződés 3. §-a értelmében eső féléves járadékok készpénzbeli kiegyenlitését mellőzhesse; egyuttal utasittatik, hogy az azok közűl kisorsoltakat az ingó államvagyonban kiadásba helyezvén, azokat a többi kisorsolt és beváltott részvényekkel együtt a felszámolás teljes befejeztéig külön őrizet alá vegye.

3. §.

Az 1868. XLIX. t.-cz. 1. §-ának e) pontja alatt engedélyezett hatvan-szolnoki vasutból Újszász vagy Györgyénél kiágazó s a budapest-hatvani vasutba Péczel és Csaba közt beszakadó első rendű állami vasutvonal kiépitése akkép rendeltetik el, hogy ezen vonal egyelőre mint egyvágányu mozdonyvasut létesittessék ugyan, a földterületek beszerzésénél azonban a második vágány esetleges berendezésére is tekintet legyen.

4. §.

Felhatalmaztatik egyuttal a pénzügyminister, hogy a tiszavidéki vaspályatársaság által, a most beczikkelye-

zett szerződés 1. §-a értelmében neki átadandó 1.993,000 frt. névleges értékű elsőbbségi kötvényeket értékesithesse, és az ebből befolyó pénzösszeget a jelen törvény 3. §-ában engedélyezett vasutvonal kiépitésére fordithassa.

5. §.

Ezen törvény kihirdetése napjával lép hatályba, s végrehajtásával a pénzügyminister és a közmunka- s közlekedésügyi minister bizatnak meg.

A szerződés szövege a következő :

Szerződés,

mely a tiszavidéki vaspályatársaság összes vonalainak a magyar állam által leendő átvétele és fokozatos beváltása iránt, egyrészről a magyar államot képviselő közmunka- és közlekedési és pénzügyi m. kir. ministerek, másrészről pedig a tiszavidéki vaspályatársaság között létesittetett.

1. §.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy az állami megváltási jog, mely a tiszavidéki

vaspályatársaság 1856. november-hó 10-én kelt engedélyokmányának 23. §-a értelmében még csak 1888. január-hó 1-jével lépne hatályba, a jelen szerződésben körülirt módozatok mellett már most érvényesittethessék.

Ehhez képest a magyar állam folyó 1880. január-hó 1-ső napjától kezdve átveszi és beváltja a tiszavidéki vaspályatársaságnak összes vonalait, melyek az 1868. I. t.-cz. értelmében megnyitott központi vasuti telekkönyvekben, nevezetesen a 18. sz. czegléd-szolnoki, a 15. sz. szolnok-debreczeni, a 6. sz. debreczen-miskolczi, a 9. sz. miskolcz-kassai, az 1. sz. szajol-aradi és az 5. sz. püspökladány-nagyváradi telekkönyvekben bevezetve vannak. Nemkülönben átveszi és beváltja a még nem telekkönyvezett és a forgalomnak át nem adott mezőtúr-szarvasi vonalat is, továbbá ezen társulat mindennemű ingatlan és ingó vagyonát, u. m. pályatesteit, épitményeit, felszerelési és forgalmi eszközeit, anyagkészleteit, kibocsátatlan, de szabályszerüleg kiállitott értékpapirjait, készpénzeit avagy pénztári maradványait és összes activ követeléseit, csakis az alábbi 5. §-ban emlitett

tartalékalap, valamint az 1879. évi tiszta jövedelmi fölöslegből, az alapszabályok értelmében meghatározandó felülosztalékok és járulékok kivételével, úgy a mint mindezek a társulat könyveiben és leltáraiban f. é. január-hó 1-én felvéve találtatnak, de elvállalja egyszersmind ezen naptól fogva a társulatnak minden néven nevezendő tartozásait és kötelezettségeit kivétel nélkül, a következő feltételek alatt:

2. §.

Kötelezi magát a magyar állam, hogy a tiszavidéki vaspályatársulat által a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézettől felvett 15.750,000 frt. sorsjegykölcsön után esedékes és évenkint 819,000 frtot tevő járadékokat, az 1859. február-hó 9-én kelt kölcsönszerződés értelmében, a most nevezett hitelintézetnek Bécsben, az 1873. évben engedélyezett 20.000,000 frt., azaz husz millió o. é. frtot tevő 5% elsőbbségi kölcsön kamatait és törlesztési részleteit pedig az ezen kölcsönről kiállitott fő- és részkötvények tartalmához képest az ezen részkötelezvényekben megjelölt és a budapesti és bécsi hivatalos

lapokban közhirré teendő helyeken f. é. január-hó 1-től kezdve, a tiszavidéki vaspályatársaság helyett pontosan kifizetni, egyszersmind ezen kétrendű kölcsönök biztositására nézve, a társaság alapszabályaiban megállapitott elsőbbségi jogokat érvényben fenntartani fogja.

3. §.

Továbbá folyó 1880. julius-hó 1-étől kezdve a részvények beváltására az alábbi 4. §-ban megállapitott tiz év alatt, minden még ki nem sorsolt részvény után és pedig minden év január és julius-hó első napjain, félévi részletekben 7 frt. 35 krt, azaz hét forint és harminczöt krajczárt, és igy egy évre 14 frt. 70 krt, azaz tizennégy forint és hetven krajczárt bélyeg- és adómentesen fog az állam kormánya az illető részvénytulajdonosoknak az esedékes részvényszelvények ellenében és pedig a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, vagy a társulati igazgatóság javaslatára időnkint a kormány által megállapitandó s a magyar és osztrák hivatalos hirlapokban közzéteendő fizetési helyeken kifizetni.

4. §.

A magyar állam kötelezi magát folyó 1880. január-hó 1-től számitandó tiz év leforgása alatt, a tiszavidéki vasuttársulatnak 82,675 db. részvényeit, évenkint két izben eszközlendő sorsolás utján, melynek módját a magyar kormány határozza meg, magához váltani.

Minden sorsolás alkalmával a most számszerüleg 82,675 darabbal megjelölt részvények egy huszadrésze sorsoltatik ki, — a kisorsolt minden darab részvényért az állam az előbbi §-ban körülirt fizetési helyeken 245 frtot, azaz kétszáz negyvenöt o. é. forintokat adó- és illetékmentesen fog az illető részvény tulajdonosának készpénzben és minden levonás nélkül kifizetni.

5. §.

A tiszavidéki vaspályatársaságnak jelenlegi tartalékalapja — mely az alapszabályok értelmében úgyis a társulat tulajdonát képezi — az igazgatóság és felügyelő bizottság díjazására és elszámolási költségek fedezésére a társulat által fenntartatik, a m. kir. kormány felügyelete mellett az

igazgatóság által, annak belátása szerint és felelőssége mellett fog kezeltetni, maradéka pedig annak idejében a m. kir. kormánynak átadandó lészen.

A részvényesek jogai és érdekei megvédése és képviselete czéljából, a társulat jelenlegi vezénylő igazgatósága és felügyelő bizottsága a társulat ügyeinek végleges lebonyolitásáig és főként a sorsolás utján beváltandó részvényeknek teljes beváltása idejéig, jelen létszámában és alakjában meghagyatik; úgy mindazonáltal, hogy a kereskedelmi törvény 203. §-ában kijelölt felszámolási teendőket is teljesiteni feladata leend, — az úgy átalakult igazgatóság és felügyelő bizottság hatásköre, az alapszabályok módositása által fog körüliratni.

6. §.

A társulat köteles minden könyveit, leltárait, szerződéseit, számadásait és összes irattárát a magyar államnak átadni és rendelkezése alá bocsájtani, mely utóbbi mindezen okiratokat akként fogja megőrizni, hogy azok úgy a beváltás, illetőleg a felszámolás folyama alatt, mint azután is, a kereskedelmi törvény 207. §-ában előirt

időpontig azok által, kik a törvény által erre jogositva vannak, használhatók legyenek.

7. §.

A magyar állam kormánya a tiszavidéki vaspályatársulatnak összes személyzetét átveszi s e személyzetnek szerződéseken, kinevezési és előléptetési okmányokon, utasitásokon, szolgálati rendszabályokon és a nyugdíjintézeti alapszabályokban gyökerező jogait biztositja; ebből kifolyólag

a) különösen magára vállalja az 1873. márczius hónapban létesitett nyugdíjintézeti alapszabályok 7. §-ában kikötött azon kötelezettséget is, mely szerint mindenkor és mindaddig, a mikor és a meddig a nyugdíjalap saját folyó jövedelmei és hozadékai az alap kötelezettségeinek fedezésére nem elegendők, a hiányzó összegeket az államkincstárból fogja kamatmentes előlegekkel idejekorán pótolni és fedezni;

b) azon alkalmazottak, kik akár az ujjászervezés folytán, akár más okból a szolgálatban meg nem tartatnak, de kiknek a társulati nyugdíjalapszabályok értelmében a nyugdíjra jogos igényük van, — ha a szolgálat ugyanezeknek az állam részéről

történendő tényleges átvétel után azonnal fel is mondatik, — teljes javadalmaikat folyó 1880. deczember-hó végeig élvezendik.

A tiszavidéki vaspályatársaság tiszti állományába tartozó azon nyugdíjképes alkalmazottak azonban, kik eme most irt határidő után fognak nyugalmaztatni, teljes javadalmazásukban csak a felmondástól számitandó három hónapra részesittetnek;

c) ha mindazonáltal a fenntebbi b) pontban megjelölt nyugdíjképes alkalmazott nyugdíjaztatását önmaga kérelmezi, eme, kizárólag a kormány részéről tett felmondás eseteiben megállapitott kedvezményekben nem részesül.

8. §.

A jelen szerződés jóváhagyása után, illetőleg a tiszavidéki vasut tényleges átvételével a magyar állam a tiszavidéki vasut kezelése és az e feletti rendelkezésre nézve korlátlan jogot nyer; de a feltétlen tulajdonjog csak akkor lép jogérvényre, a mikor az állam a tiszavidéki vaspálya összes részvényeit beváltotta, — addig is azonban a magyar állam jogai biztositására ezen szerződés a vasuti központi telekkönyvekben, az 1. §-ban körülirt tiszavidéki vas-

pálya összes vonalaira és ingatlanaira előjegyeztetik.

Ezen előjegyzés mindazonáltal a társulatot terhelő jelen szerződés 2. §-ában körülirt két rendű kölcsönök biztositására nézve, a társulat alapszabályainak 8. §-ában megállapitott elsőbbséget meg nem változtathatja.

9. §.

Mihelyt az állam a tiszavidéki vaspálya részvényeinek utolsó részét teljesen beváltotta, ezzel a tiszavidéki vasut engedélye végleg megszünik, s az államnak jogában álland, a társulat képviselőinek minden további megkérdeztetése és külön engedélye nélkül, az ezuttal csak előjegyzés által biztositott feltételes tulajdonjogait a tiszavidéki vaspálya összes ingatlanaira és vasuti vonalaira feltétlen tulajdonjoggal bekebeleztetni, s jelen szerződés alapján a telekkönyvi átirásokat a magyar állam javára eszközlésbe vétetni, oly joghatálylyal azonban, hogy a fentebbi 2. §-ban felsorolt jelzálogilag biztositott s azon időpontig még nem törlesztett elsőbbségi adósságok egyidejüleg az államra, mint közvetlen adósra fognak átszállani.

10. §.

Ezen szerződés és ebből folyó minden beadványok, okmányok és az egész leszámolási művelet, bélyeg- és illetékmentes.

11. §.

Jelen, két egyenlő példányban kiállitott szerződés a tiszavidéki vaspályatársaság részéről a részvényesek közgyülésének és a magyar állam részéről a törvényhozásnak jóváhagyása után válik kötelezővé és jogerejűvé.

Kelt Budapesten, 1880. april-hó 11-én.

Péchy Tamás, s. k.,
m. kir. közmunka- és közlekedési minister.

Gróf Szapáry Gyula, s. k.,
m. kir. pénzügyminister.

Tiszavidéki vaspályatársaság:

Gróf Szapáry Antal, s. k.,
elnök

B. Orczy Andor, s. k.,
alelnök.

XXXIX. Törvényczikk

Szeged mentén a Tisza folyó ármedrének kiszélesitéséről, valamint a szegedi rakpart és a tiszai állandó hid épitéséhez megkivántató póthitelről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A közmunka- és közlekedésügyi minister felhatalmaztatik, hogy Szeged mentén a Tisza folyó ármedrét, a balparti töltésvonal belebbezése által, 375 méterre kiszélesitse s az új töltésvonal s a folyó partszéle közötti előtért megfelelően szabályozza.

2. §.

Ezen munkálat végrehajtására szükséges területek megszerzésére, a kisajátitás az 1879. XIX. t.-cz. által meghatározott eljárás szerint veendő foganatba.

3. §.

Az 1. §-ban emlitett munkáknak 800,000 frttal előirányzott költségére, továbbá az 1880. XIII. t.-cz. 1. §-ának

a) és b) pontjai alatt megállapitott tiszai rakpart és állandó tiszai hidnak még e folyó esztendőben megkezdendő építésére 900,000 forint, összesen tehát 1.700,000 forint póthitel nyittatik, — mely az 1880. évi költségvetési törvény 2. §-ának „B. II. Beruházások“ II. fejezeténél külön czim alatt számolandó el.

4. §.

Az 1. §-ban megállapitott épitkezés befejezése után, a töltésvonal és előtér, gondozás és további fenntartás végett átadatik Szeged szab. kir. város hatóságának.

5. §.

E törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyminister bizatik meg.

XL. Törvényczikk

az 1880. év folyamában a Dunán teljesitendő szabályozási munkák tárgyában.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a Duna Budapest főváros alatti szakaszának szabályozására, nemkülönben a Komárom sz. kir. városon alul, valamint Komárom városa fölött az aranyosi határban levő ugynevezett Lidia zátonynál képződő jégtorlódások meggátlására szükséges és addig is, mig az ez iránti tervek és költségvetések a törvényhozás által véglegesen megállapittatnának, okvetlenül sürgőseknek talált munkákat még ez év folyama alatt végrehajthassa.

2. §.

Midőn a ministerium a budapesti Dunaszabályozás és a komáromi szakasz javitása érdekében szükséges összes munkálatokról az országgyülés elé törvény-

javaslatát elő fogja terjeszteni, az előző §-ban jelzett munkálatok állásáról és a felmerült költségekről, valamint az összes munkálatok költségeinek mikénti fedezéséről, indokolt jelentés s illetve javaslat teendő.

3. §.

Az 1. §-ban jelzett munkálatokkal járó költségek, az 1880. XXI. t.-cz. 4. §-ának rendelete szerint fedezendők és a budapesti Dunarész szabályozásának költségei ugyanazon törvény 2. §-ában B. II. alatt előforduló „Beruházások" között a II. fejezetben, — ellenben a Komárom alatti Dunarész szabályozásának költségei ugyanazon törvény 2. §-ában A) rendes kiadások, XVII. fejezet, IV. czimében „Uj épitkezések" alatt lesznek elszámolandók.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési s a pénzügyminister bizatnak meg.

XLI. Törvényczikk

a Budapest főváros által felveendő kölcsön bélyeg- és adómentességéről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

Azon kölcsön, melyet Budapest fővárosa a területén létesitendő középitkezések költségeinek fedezésére hat millió forint erejéig felveend, mind a tőkére, mind a járulékokra nézve bélyeg- és adómentesnek nyilvánittatik.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XLII. Törvényczikk

a Budapestről Zimonynál az ország határáig épitendő vasutról és ahhoz csatolandó szárnyvonalakról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A szerb fejedelemséggel kötött, s az 1880. XXXV. törvényczikkel beczikkelyezett vasuti egyezmény alapján, Budapestről Szabadkán, Ujvidéken és Zimonyon át, a magyar-szerb határnak, az emlitett egyezmény 5. czikke szerint megállapitandó pontjáig vezetendő elsőrendű vasutnak s e vasutból kiágazva, Kalocsáig vezetendő, másodrendű szárnyvonalnak kiépitése elrendeltetik.

2. §.

A kormány felhatalmaztatik, hogy az 1. §-ban megjelölt fővonalból Bajára

vezető szárnyvonal építése iránt, az illető vidék érdekeltségével egyességet kössön.

3. §.

Felhatalmaztatik a ministerium, hogy a budapest-zimonyi fővonal nagyobb munkát igénylő műtárgyainak, névszerint az Ujvidék mellett létesitendő Dunahidnak, az ujvidék-zimonyi vonalrészen szükséges két alagútnak, a Zimony mellett tervezett bevágásnak munkába vétele, továbbá a magyar-szerb határon épitendő Szávahidra, az 1. §-ban említett vasuti egyezmény értelmében teendő előmunkálatok meginditása, esetleg ezen hid épitésének megkezdése iránt intézkedjék.

4. §.

Utasittatik a ministerium, hogy az 1. §-ban megjelölt fő- és szárnyvonal, s esetleg a bajai szárnyvonal mily módon leendő kiépitése iránt, a jövő őszi ülésszakban az országgyülésnek törvényjavaslatot terjesszen elő.

Ugyanezen alkalommal az 1877.

XXVI. t.-cz. 10. §-a értelmében az iránt is terjeszszen elő törvényjavaslatot, hogy a zimony-mitroviczi vasut kiépitése kellő időben biztosittassék.

5. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a jelen törvény tárgyát képező vasutak előmunkálataira, valamint a 3. §. szerint munkába veendő műtárgyak épitésére folyó 1880. évben szükséges összegeket, az 1880. XXI. t.-cz. 4. §-ában megállapitott módon fedezze.

6. §.

E törvény végrehajtásával a közmunka- s közlekedésügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

XLIII. Törvényczikk

az 1877. XXVI. törvényczikkben megállapitott vasuthálózat kiegészitéséről, s az abban foglalt némely határozat módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

Az 1877. XXVI. t.-cz. 1. §-ában megállapitott vasuti hálózat kiegészitéseül egy Sunjától Kosztajniczán át, a boszniai határig vonuló vasutnak oly módon leendő kiépitése rendeltetik el, hogy az a boszniai területen épült Doberlin-banjalukai vasuttal egyidejüleg összeköttetésbe hozassék.

2. §.

Ezen vasut kiépitése a sziszek-sunjai vasútvonallal egy időben veendő munkába és pedig oly módon, hogy az összes határszéli vonal legkésőbb 1881. október 1-én adassék át a közforgalomnak.

3. §.

Felhatalmaztatik a kormány, hogy egy Sziszektől Károlyvárosig vezetendő

vasút tervét és költségvetését készittesse el, mely vasut a sunja-bródi vonallal egyidejüleg épittessék ki.

4. §.

Az 1. §-ban megnevezett sunja-határszéli vonalrész épitési költségei a határőrvidéki állami erdők rendkivüli bevételeiből képezett alap terhére épitendők, ugy mint az 1877. XXVI. törvényczikkben megjelölt vonalokra nézve ugyanazon törvényczikk intézkedik.

Minthogy azonban ezen alapnak azon része, mely vasuti épitkezésekre fordítható, jelenleg annyi készpénzzel nem rendelkezik, hogy a sziszek-sunjai és sunja-határszéli vonalrészek a 2. §-ban megszabott idő alatt kiépüljenek, felhatalmaztatik a kormány, hogy a hiányzó összeget az államkincstár egyéb pénzkészleteiből ezen alapnak előlegezhesse, mely esetben:

a) a sziszek-sunjai szakaszra adott ily előleg, a határőrvidéki alapból, bármely kamatfelszámitás nélkül azonnal lesz megtéritendő, mihelyt ezen alap e czélra elég készpénzzel rendelkezik;

b) a sunja-határszéli szakaszra adandó előlegek megtéritésének módozatai ellenben a sunja-bródi vasutvonal kiépitésének biztositása alkalmával lesznek megállapitandók. Ezen előlegektől ezen visszafizetési módozat megállapitásáig kamat nem számitandó.

5. §.

A sziszek-károlyvárosi vonal épitési költségei a magyar államkincstár által lesznek fedezendők; egyszersmind felhatalmaztatik a ministerium, hogy az ország határától a doberlin-banjalukai vasut doberlini állomásáig terjedő összekötő vonalszakaszt is, a magyar államkincstár terhére létesittesse, azon esetre, ha ezen szakasz tulajdonjoga a magyar állam részére kellő módon biztosittatik.

6. §.

Az 1877. XXVI. t.-cz. 4., 5., 7., 8. és 9. §§-ainak határozatai a sunja-határszéli vasutra nézve is érvényesek.

7. §.

Az ezen vasut épitésére forditandó költségek az 1880. XXI. t.-cz. 4. §-a ér-

telmében fedezendők, és ugyanazon törvényczikk 2. §-ában B/II. alatt előforduló beruházások között, azok II. fejezetében lesznek elszámolandók.

8. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

XLIV. Törvényczikk

a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele iránti szerződés beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvételére vonatkozó 1880. márczius-hó 11-én kötött szerződés jóváhagyatik és beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- s közlekedésügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

Szerződés,

mely alulirott napon, egyrészről a közmunka- és közlekedésügyi, valamint a pénzügyi m. k. ministerek, és másrészről a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság között a következőképen köttetett.

1. czikk.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság átengedi és ezennel átruházza a magyar államra, ez utóbbi pedig átveszi a zágráb-károlyvárosi vasut, vagyis azon vonal tulajdonát és birtokát, mely a zágráb-sziszeki vasutvonaltól a 79·299 kilométerszámnál elágazik és a károlyvárosi állomás végeig terjed.

2. czikk.

Az 1. czikkben megjelölt vasut a m. k. kormánynak valamennyi ingó és ingatlan tartozékaival, a meglevő állomási, leltári tárgyakkal és felhasználási anyagszerekkel, továbbá valamennyi, bármi czím alatt a nevezett vasut számára megszerzett területekkel együtt, akár használtattak azok addig építési vagy üzleti czélokra, akár nem — oly állapotban fog átadatni, — a minő-

ben az, ugy a pályatest, mint fentjelzett tartozékainak rendes jókarban tartását feltételezve, az átadás idejekor találtatik.

Az átadásból azonban az összes járművek, a hozzájuk tartozó felszerelési tárgyakkal együtt ki vannak zárva.

3. czikk.

A m. k. kormány azon esetben, ha jelen szerződés valamely hónap 20-ika előtt válik a m. k. kormányra nézve joghatályossá (12. czikk), a következő hónap 1-jével, ha pedig a joghatályosság csak a hó 20-án vagy 20-dika után áll be, akkor a következő második hónap 1-jével lép a nevezett pálya birtokába. A tényleges átadás azonnal a birtokbavétel után megkezdendő és lehető gyorsasággal befejezendő. Az átvétel czéljából két-két példányban tüzetes leltár készitendő, mely az átadásra és átvételre hivatott közegek aláirásával fog elláttatni.

A pályával együtt a meglevő s a zágráb-károlyvárosi vonalra vonatkozó épitési és telekbeváltási tervek is át fognak egy-egy példányban a magyar királyi kormánynak adatni.

A birtokbavétel napjától fogva az em-

litett vonal valamennyi bevételei a magyar királyi kormányra szállanak, mely viszont átveszi az összes terheket és kiadásokat is és pedig ugy az üzletre vonatkozókat, mint azokat is, melyek netán még folyamatban levő bárminemű új épitkezésekre vonatkoznak.

Mindazon fizetések azonban, melyek bizonyos teljesitményekért (épitkezések, szállitások, vételek) a birtokba vétel napja előtt váltak esedékesekké, melyekkel tehát a társaság hátralékban van, ez utóbbi terhére maradnak. Viszont azon követelésekhez való tulajdonjoga is épségben marad, melyek a birtokbevétel napja előtt támadtak.

A fentebb felsorolt alapelvek nyernek alkalmazást azon szerződési jogokra és kötelezettségekre nézve is, melyek a zágráb-károlyvárosi vonalra vonatkoznak, oly megszoritással azonban, hogy a magyar államra csak azon szerződések szállnak át, melyek a mai napon a cs. kir. szab. déli vasuttársulat és a magyar királyi államvasutak igazgatóságának képviselői közt felvett jegyzőkönyvben fel vannak sorolva.

4. czikk.

A m. k. kormány kötelezi magát az átengedett vonalon alkalmazásban levő, a

magyar királyi államvasutak igazgatóságának átadott kimutatásban végleg felsorolt pályafelvigyázókat, pálya- és váltó-őröket a birtokbavétel napjával a magyar királyi államvasut szolgálatába átvenni és azoknak ugy fizetésükre és mellékilletményeikre, valamint nyugdíjigényeikre nézve is szerzett jogaikat biztositja, ellenben a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság köteles a megjelölt személyek által és azok után a nyugdíjintézetbe teljesitett befizetéseket, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának kiszolgáltatni.

5. czikk.

Vételár fejében kötelezi magát a magyar királyi kormány a cs. kir. szab. déli vaspályatársaságnak 1880. deczember 23-tól fogva, ezen társaság engedélyének egész tartama alatt, azaz 1968. deczember-hó 31-ig 240,000 o. é. arany forintnyi, irva kétszáznegyvenezer osztrák értékü arany forintnyi, állandó és változatlan, s semmiféle jelenlegi vagy jövendőbeli adónak alá nem vetett évjáradékot (annuitást) két egyenlő, mindegyik év junius-hó 23-án és deczember-hó 23-án esedékes 120,000 osztrák értékü arany forintnyi, irva egyszázhuszezer osztrák értékü

arany forintnyi félévi részletekben, effectiv osztrák-magyar vagy egyenértékü külföldi aranydarabokban, a magyar királyi központi állampénztárnál Budapesten fizetni és a cs. kir. szab. déli vaspályatársaságnak az 1867. április 13-án kelt szerződés 9. czikke alapján a társaság által 1880. január-hó 1-ig élvezett adómentesség meghosszabbitását, további tiz év tartamára azaz 1880. január-hó 1-től 1889. deczember-hó 31-ig engedélyezni.

A mi a fentebb kikötött évjáradék fizetését illeti, az 1880. deczember-hó 23-án esedékes 120,000 frtnyi részlet csak akkor lesz a megállapitott összegben fizetendő, ha a pálya 1880. julius-hó 1-én átadatik. Ha azonban ezen átadás julius-hó 1-je előtt vagy után, de még az 1880. éven belül történt meg, akkor az 1880. deczember-hó 23-án fizetendő összeg pro rata temporis számitandó ki. Ha az átadás csak 1881. január-hó 1-én vagy január 1-je után történnék meg, akkor az első évjáradéki részlet 1881. junius-hó 23-án válik esedékessé és annak kiszámitására nézve az ép idézett alapelvek érvényesek.

6. czikk.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság jogot ad a m. kir. kormánynak, hogy a zágráb-sziszeki vonal 3·614 kilométer hosszú, a zágrábi pályaudvartól a károlyvárosi szárny elágazásáig terjedő szakaszát vele együttesen használhassa, minek ellenében a magyar királyi kormány kötelezi magát, hogy minden egyes, ezen vonalrészen átszállitott személyért, a használt kocsiosztály különbsége nélkül, 5 krajczár, irva öt krajczárnyi illetéket osztrák értékben, és minden egyes ezen vonalrészen átszállitott netto-tonnáért 4·5 krajczár, irva négy egész és öttized krajczárnyi illetéket osztrák értékben fog a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságnak fizetni, illetőleg a magyar királyi államvasutak igazgatósága által kifizettetni.

Ezen fizetés, a déli vasut zágrábi állomása és a magyar királyi államvasut közegei által vezetett feljegyzések alapján, szabályszerü leszámolási úton teljesitendő.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság megengedi továbbá a magyar kir. kormánynak, hogy a zágrábi pályaudvar és az említett elágazási pont között levő, a déli vasut tulajdonát képező területet oly módon

használhassa díjtalanul, hogy a magyar királyi kormánynak szabadságában álljon, a már létező pályatesthez, illetőleg a már meglevő — és ez esetben a magyar királyi kormány által saját költségén szélesbitendő Száva hidhoz, a mondott elágazási ponttól a zágrábi pályaudvarig saját költségén egy, kizárólagos használatára szánt vágányt hozzá épiteni.

A m. kir. kormány azonban felelősséget vállal azért, hogy ezen vágány lerakása, illetőleg az e czélból szükséges épitkezések által a déli vasuti vonal sem álladékában, sem pedig üzletében nem fog veszélyeztetve lenni, és hogy a cs. kir. szab. déli vaspálya társaságra ez alkalomból semminemű költségek háramlani nem fognak.

Gondoskodni fog továbbá a magyar királyi kormány arról is, hogy az újonnan lerakandó második vágány pályatestén mindazon helyreállitások és berendezések végeztessenek, melyek a déli vasut pályatestének álladéka által feltételeztetnek. Az ezen második vágány épitését czélzó munkálatok megkezdése előtt, a magyar királyi kormány és a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság között megállapodás lesz eszközlendő azon

rendszabályokra nézve, melyek a déli vasuton való pályaüzlet biztositása végett alkalmazandók.

A zágrábi pályaudvarral való fentjelzett összeköttetés létesitése esetén azonban a magyar államnak fentebb az ezen czikk bevezetésében megjelölt vágány együttes használatára nézve megadott jog és ezzel együtt az azért megállapitott kárpótlás is elesik. Ugyanez történik akkor is, ha az igy megszakitott államvasut-vonalak közti összeköttetés valamely más módon a fent nyujtott szolgalmi jog igénybe vétele nélkül fogna létesittetni.

7. czikk.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság kötelezi magát, hogy a magyar állomásairól Triestbe szállitandó küldeményekre vonatkozó összdíjtételeket, — és pedig ugy a szabványdíjszabásokra alapitottakat, mint azokat is, melyek bizonyos feltételek alatt mérséklés utján engedélyeztetnek, — alacsonyabbra soha sem fogja állitani azon összdíjtételeknél, melyek a nevezett állomásokról saját vonalain — Sz.-Péteren át Fiuméba szállitott küldemények után szedet-

nek be. Ezen kikötés az engedélyokmányszerű árszabási határozmányok kiegészitő részének tekintendő.

8. czikk.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság kötelezi magát azt eszközölni, és mindenesetre még az 1881. év lejárta előtt keresztül vinni, hogy jelen szerződés alapján az ennek 1. czikkében megjelölt zágráb-károlyvárosi vonal a magyar korona területén fekvő déli vasuti vonalakra vonatkozó budapesti központi telekkönyvből tehermentesen kikülönittessék; hogy továbbá ezen vonal részére az elkülönitett központi telekkönyv megnyittassék, és hogy ez utóbbiban a magyar királyi kincstárnak az átengedett vonalhoz való tulajdonjoga bevezettessék, — minek ellenében a magyar királyi kormány beleegyezését adja, hogy az átengedett vonal részére újonnan nyitandó központi telekkönyv teherlapján egyuttal a m. kir. kormány által 1880. deczember-hó 23-tól kezdve 1968. év végéig két egyenlő, 120,000 forintos félévi részletekben, mindegyik év junius-hó 23-án és deczember 23-án, effectiv osztrák-magyar vagy egyenértékű

külföldi aranydarabokban fizetendő 240,000 osztrák értékű arany forintnyi vételári évjáradék, a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság javára, első helyen bekebeleztessék.

Egyidejüleg a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság azt is eszközölni fogja, hogy a magyar államnak az ezen szerződés 6. czikkében, a zágráb-sziszeki vonal 3·614 kilométer hosszú, a zágrábi pályaudvartól a zágráb-károlyvárosi vonal elágazási pontjáig terjedő szakaszának együttes használatára nézve megadott jog, valamint a magyar királyi kormánynak esetleg adott ama jog is, hogy a zágrábi pályaudvar és a fentebb emlitett elágazási pont között fekvő és a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság tulajdonát képező területet, a már létező pályatesthez egy kizárólagos czéljára szánt vágány hozzáépitésére díjtalanul felhasználhassa, a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságnak a magyar korona területén fekvő vonalairól Budapesten vezetett központi telekkönyv teherlapján az illető laducs-sziszeki betétnél bevezettessék.

Önként érthetőleg a magyar királyi kormány már előre is beleegyezését adja a fent emlitett együttes használati és szol-

galmi jog törlésének bejegyzéséhez azon esetre, ha az itt szóban forgó államvasuti vonalak összeköttetése, a 6. czikk végpontjában jelzett módon fog létesittetni.

9. czikk.

A m. kir. kormány a cs. kir. szabad déli vaspálya-társaságnak a zágráb-károlyvárosi vonal átengedése alkalmából kiállitandó valamennyi okiratok, szerződések, jegyzőkönyvek, beadványok, mellékletek, átadási jegyzékek, leltárak, bejegyzési engedélyek, törlési engedélyek, elsőbbségi átruházások s effélék, különösen pedig a megállapitott évjáradéki részletek fizetéséről kiállitandó nyugták részére, továbbá a központi telekkönyvi átvitellel és a foganatositandó bekeblezésekkel összekötött hivatalos eljárásokra nézve, bélyeg- és illetékmentességet engedélyez.

10. czikk.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság az átvétel napjától fogva felmentetik valamennyi, az átengedett vonal után fizetendő adók alól, a pótlékokkal együtt, a köz- és községi terhek alól és pedig olyképen, hogy a már fizetett adók és pótlékok, valamint

a köz- és községi terhek azon hányadai, melyek az előbb emlitett határidőn túlra esnek, a m. kir. kormány által a társaságnak visszatérittetnek.

11. czikk.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy a jelen szerződésből netán keletkezhető peres kérdések a bármikori felperes által szabadon választandó budapesti királyi járásbiróság által sommás szóbeli uton, az 1868. évi LIV. törvényczikk értelmében tárgyaltassanak és döntessenek el.

12. czikk.

Jelen szerződés a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságra nézve a részvényeseinek közgyülése által történt jóváhagyás és a cs. kir. osztrák kormány hozzájárulása után, a m. kir. kormányra nézve pedig akkor válik jogerejűvé, ha a szerződés a magyar törvényhozás által jóvá lesz hagyva.

Jelen szerződés egy eredeti példányban magyar nyelven bélyegmentesen állittatik ki, mely a magyar királyi kormány kezei között marad; mig annak hiteles forditása

a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaságnak adatik ki.

Minek hiteléül a következő aláirások.

Budapesten, 1880. márczius-hó 11-én.

Péchy Tamás s. k.
m. kir. közmunka- és közlekedésügyi minister.

Gr. Szapáry Gyula s. k.
m. kir. pénzügyi minister.

K. K. priv. Südbahn-Gesellschaft:

Hopfen m. p.
P. P. Schüler m. p.

XLV. Törvényczikk

az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányositási és tagositási ügyekben követendő eljárásról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §.

Az 1871. LIII. t.-cz. 80. §-a és az annak alapján kiadott ministeri rendele-

tek, valamint az 1871. LV. t.-cz. 8., 9., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27. és 28. §§-ai hatályon kivül tétetnek, és azok helyett az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna-, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a birtokrendezési, arányositási és tagositási ügyekre nézve, a következő szakaszokban foglalt szabályok lépnek érvénybe.

2. §.

Az urbéri kapcsolatból fennmaradott jog és birtokviszonyok rendezése, az irtványok visszaváltása, a megváltható tartozások megváltása, valamint az arányositási és tagositási ügyek azon királyi törvényszék illetőségéhez tartoznak, melynek területén a per vagy rendezés tárgyát képező ingatlan birtok fekszik.

II. FEJEZET.

Az egyes perekben, valamint az urbéri elkülönités és arányositás iránti keresetekben követendő eljárás.

3. §.

A következő ügyekben, u. m.:

a) egyes telkeknek vagy telekrészek-

nek majorsági, székelyörökségi vagy urbéri természete, foglalások visszaadása és irtványok visszaváltása iránt, a törvényes zárhatáridőkben meginditott és még függőben levő keresetekben;

b) a megváltható tartozások megváltása iránti keresetekben;

c) az erdők-, legelők- és nádasok urbéri elkülönitésének megengedhetősége iránti keresetekben;

d) az urbéri czimen jogtalanul gyakorolt faizási, makkoltatási, legelési és nádlási használatok megszüntetése iránti keresetekben; végre

e) az arányositás megengedhetősége iránti keresetekben;

a tárgyalás a per körülményei szerint a törvényszéknél, vagy a helyszinén tartandó meg; azt a törvényszék tagjai közül kiküldött tárgyaló biró vezeti, ki a tárgyalás megkezdése előtt a felek között az egyezség létrehozatalát megkisérleni és annak eredményét a jegyzőkönyvben kitüntetni köteles.

Az egyezség nem sikerülése esetében a tárgyaló biró a felek szóváltásait

jegyzőkönyvbe veszi, indokolt szükség esetében a kért elhalasztást és új határidőt megadja, s a szóváltások bevégzése után, ha az ügy felderitése végett szükségesnek találja, a felekhez kérdéseket intézhet és feleleteiket jegyzökönyvbe veszi.

Ha a felek tanukra hivatkoztak, azokat a tárgyaló biró, — a mennyiben az ügy eldöntésére szükségesnek tartja, és a mennyiben lehetséges, — azonnal kihallgatja; ha szemle vagy becslés szüksége forog fenn, azt teljesiti, a tanuk vallomását, illetőleg a szakértők leletét és véleményét a tárgyalási jegyzőkönyvbe igtatja, s az ügyet a törvényszék elébe terjeszti.

Az ilyen módon bevégzett tárgyalást szükség esetében a hivatalos adatoknak, különösen az 1819—20. évi urbéri összeirásnak, az 1848. év előtti adózási tabelláknak, s az országos urbéri kárpótlásról szóló adatoknak hivatalból beszerzése, esetleg még további birói nyomozat követi, melynél a biróság a felek részéről felhozott bizonyitékokon kivül másokat is szerezhet be.

4. §.

Az első birói itélet meghozatala előtt a feleknek jogukban áll a kereset vagy védelem alapjául vett czímet egy más, a jelen törvény keretébe tartozó, s a kereset beadásakor még el nem enyészett czímmel felcserélni, s ennek megfelelően a keresetben vagy a tárgyalás rendén kifejezett kérelmeiket módositani.

Másfelől a biróság is jogositva van arra, hogy a per tárgyára nézve a felek között létező jogviszonyt, azok előadásaitól és kéréseitől függetlenül, a beszerzett bizonyitékok szerint itélje meg; azonban a jelen törvény szerint elintézendő perekben olyan czimek alapján, melyek itt elő nem soroltattak, vagy a melyek a kereset beadásakor a zárhatáridők elmulasztása miatt már el voltak enyészve, a támasztott igényeknek helyet adni nem szabad.

Az erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitése, valamint az arányositás végett inditott perekben, a megengedhetőség iránti itéletnek magában kell foglalnia a rendezés vagy arányositás

tárgyát képező ingatlannak megállapitását és telekkönyvi megjelölését is.

A törvényszék itélete ellen a felek az illető királyi táblához, és onnan a magyar királyi Curiához, mint legfőbb itélőszékhez birtokon belől felebbezhetnek.

5. §.

Ugyanezen szabályok szerint folytatandók, esetleg kiegészitendők és megitélendők a 3. §-ban elősorolt mindazon perek, melyekben a jelen törvény életbe léptekor még jogérvényes itélet nem keletkezett.

III. FEJEZET.

A tagositás megengedhetősége.

6. §.

A tagositás minden község határára nézve külön eszközlendő, s rendszerint a község határának egész területére kiterjed.

Senkit sem lehet arra kötelezni, hogy birtokáért más község határán fogadjon el kielégitést.

A tagositást a birtokosok bármelyike

kérheti, s az mindig elrendelendő, ha a tagositást kivánók birtoka, a tagositandó község területének egy negyedrészét képezi.

Ezen egy negyedrész területi kiszámitása tekintetében, az adókataszteri adatok irányadók.

Az állami, törvényhatósági és községi vagyon, a közalapítványi javak, a közintézetek és köztársulatok, valamint a gyámság és gondnokság alatt levők birtoka az általános tagositást kivánók birtokához számitandók.

Urbéri haszonvételekkel terhelt azon erdők, legelők és nádasok, valamint arányositás alá tartozó azon közös használatú területek, melyeknek rendezése még befejezve nincs, az általános tagositást kivánók birtokához számitandók, — ellenben azok, melyeknek urbéri elkülönitése vagy arányositása már megtörtént, azoknak birtokához számittatnak, kiknek a megosztás szerint tulajdonát képezik.

7. §.

Városokban, szabad és volt urbéresekkel vegyes községekben természetes

határokkal biró vagy művelés-mód által elkülönitett egyes határrészeknek (dűlők) gazdasági javitások czéljából kivánt külön tagositása, az illető terület egy negyedét biróknak indokolt kérelmére azon község összes határának tagositása nélkül is megengedhető.

Továbbá bármelyik félnek indokolt kérelmére, a tagositás megengedése iránti végzésben elrendelheti a biróság azt, hogy a község határához tartozó, nagy kiterjedésű erdő, legelő és havasi területek, a mennyiben urbéri elkülönités vagy arányositás tárgyát nem képezik, a felmérésből és tagositási eljárásból kihagyassanak.

Ilyen esetekben a biróság a birtokosok kivánatához kötve nincs, hanem a helyi viszonyok alapján határoz.

8. §.

Erdők úrbéri elkülönitése, vagy arányositása alkalmával, az erdők között létező egyes földrészletek, akkor is kicserélés alá vétethetnek, ha a határ tagositása folyamatban nem volna.

A kicserélés ilyen esetben is, a tagositás elvei szerint eszközlendő.

Olyan erdő közötti részletek, melyek az 1880-ik évi január 1-én állandó lakással be voltak telepitve, általános tagositás esetén kivül csak a tulajdonos beleegyezése mellett, képezhetik kicserélés tárgyát.

9. §.

A tagositási kérelem nyomán a helyszinére tárgyalás tüzendő ki, s ez alkalommal a kiküldött tárgyaló biró az érdekelt felek meghallgatása után hivatalból nyomozza ki, hogy a tagositás elrendelésének feltételei, s illetőleg a részleges tagositás (7. §.) helyes indokai meg vannak-e?

A tárgyalásra szabályszerüen megidézett, de meg nem jelent felek ugy tekintetnek, mint a kik a tagositásba beleegyeznek.

A felek nyilatkozatai és a beszerzett adatok alapján, a kir. törvényszék a tagositás megengedhetősége felett határozatot hoz, mely az illető kir. táblához felebbezhető. A harmad birósághoz felebbvitelnek csak akkor van helye, ha a kir. tábla az első biróság határozatát megváltoztatta.

Ha a tagositás azon okból nem engedtetik meg, mivel az azt kivánók birtoka a törvényes mértéket nem éri el, a tagositás újból kérelmezhető, mihelyt e hiány pótoltatott.

IV. FEJEZET.

Az előmunkálatok.

10. §.

Az erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitését, az arányositást és tagositást megengedő határozatnak jogerőre emelkedése, vagy az iránt a biróság előtt keletkezett egyezségnek létrejötte után a kir. törvényszék az előmunkálatok vezetése és teljesitése végett egyik birói tagját küldi ki, s ez a birtokrendezési összes előmunkálatokban hivatalból és önállóan jár el.

11. §.

Az előmunkálatokat képezik:

1. Erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitésénél, valamint arányositásoknál:

a) a rendezés tárgyát képező terület mérnöki felvétele és területi kiszámitása;

b) a kicserélés alá vétetni kért erdő közötti földrészleteknek és a helyettök felajánlott ingatlanoknak (8. §.) mérnöki felvétele és területi kiszámitása;

c) az urbéri illetményeknek és az arányositás kulcsának megállapitása végett a törvény értelmében szükséges adatoknak és bizonyitékoknak beszerzése;

d) az esetleg szükséges osztályozás és becslés;

e) a mérnöki munkálatok hitelesitése.

2. Tagositásoknál:

a) a tagositandó terület határainak tüzetes megállapitása, s az egész terület mérnöki felvétele és kiszámitása;

b) az egyéni birtokállapot mérnöki felvétele és területi kiszámitása;

c) az osztályozás és az esetleg szükséges becslés;

d) a mérnöki munkálatok hitelesitése.

Ha a rendezés vagy tagositás tárgyát képező birtokról korábbi használható felvétel létezik és ha azt a felek alapúl egyetértőleg elfogadják, ez esetben az újabb felmérés mellőzhető.

Ha ugyanazon községben a tagositással egyidejüleg urbéri elkülönités vagy arányositás is van folyamatban, az előmunkálatok együtt és kapcsolatosan teljesitendők.

12. §.

Az előmunkálatoknak folyama alatt felmerülő kérdésekben nyomozó birói eljárás alkalmazandó, melynél alakszerű perbeszédeknek helye nincs.

A tárgyalás czéljának megjelölése mellett szabályszerűen megidézett felek elmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Az eljáró biró minden felmerülő kérdésben köteles a felek között a békés megegyezés létrehozatalát megkisérleni, és annak eredményét jegyzőkönyvbe venni. A megegyezés létre nem jötte

esetében, a vitás kérdés iránt a felek nyilatkozatai jegyzőkönyvbe vétetnek, s az eljáró biró az ügy tisztába hozatalára szükséges adatokat és bizonyitékokat hivatalból szerzi be.

13. §.

Az urbéri elkülönités, arányositás és tagositás alatti területekre nézve az eljárás folyamában felmerülő határjárási és mesgyeigazitási vitás kérdések fölött, valamint az urbéri elkülönités vagy arányositás tárgyát képező területek birtokállapotának ideiglenes fenntartása fölött, a törvényszék által kiküldött eljáró biró a sommás eljárás szabályai szerint külön tárgyalást tart, és első fokban önállóan itél.

Ezen kérdésekben az 1868. LIV. t.-cz.-nek az eljárásra, a bizonyitásra és a perorvoslatokra vonatkozó szabályai alkalmazandók, a semmiségi panasz mindazonáltal csak a felebbezésben érvényesithető, és a fölött fokozatosan az ügy érdemében itélő felső biróság határoz. Perujitásnak ez ügyekben helye nincs.

Ezen külön tárgyalandó kérdések a rendezés vagy tagositás menetére halasztó hatálylyal nem birnak.

14. §.

Birtokrendezési és tagositási eljárásoknál működő mérnökök gyanánt csak e részben minősitéssel biró mérnökök alkalmazhatók.

A mérnöki munkálatok hitelesitésével külön mérnökök bizatnak meg, kiknek működő mérnöki teendőket felvállalni nem szabad.

A működő mérnöki minősitést megállapitó és az egyöntetű, müszaki eljárást szabályozó utasitás rendeleti uton fog kibocsáttatni.

Addig, mig hitelesitő mérnökök kellő számban kineveztetnek, az igazságügyminister felhatalmaztatik arra, hogy a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel egyetértve, a működő mérnökök közül, a szükséges számú mérnököket ideiglenesen a hitelesitési teendőkre feljogositsa.

A működő és hitelesitő mérnökök

állandóan alkalmazott birósági szakértők minőségével birnak, s mint ilyenek, az 1871. VIII. t.-cz.-ben foglalt fegyelmi szabályok alá tartoznak.

15. §.

Az osztályozást és becslést szakértői bizottság teljesiti.

E bizottság urbéri elkülönités és tagositás esetében, valamint olyan arányositásoknál, melyeknél csak egy községnek a tagjai vannak érdekelve, egy elnökből, négy rendes és két póttagból áll, kik közül mindenik érdekcsoport két rendes és egy póttagot választ.

A póttagok csak a rendes tagok akadályoztatása esetében működnek.

A szakértők választásánál érdekcsoportot képeznek :

a) urbéres viszonyú községekben, egyfelől a volt földesurak, másfelől a volt urbéresek. — Az egyházak, iskolák és más jogi személyek a volt földesurak csoportjához számittatnak;

b) városokban, szabad és vegyes községekben arányositásnál vagy általá-

nos tagositásnál a község összes területének, — részleges tagositásnál pedig, a tagositás alatti területnek fele részét biró nagyobb birtokosok egyfelől és a fennmaradó kisebb birtokosok másfelől. Elkülönités vagy arányositás tárgyát képező közös területek, valamint a községi vagyon a számitásnál kihagyatnak és a szakértők választásánál egyik érdekcsoportban sem vesznek részt.

Ugyanazon érdekcsoportnak tagjai közmegállapodás hiányában egymás közt birtokaránylagos többséggel határoznak.

Olyan arányositásoknál, melyeknél több község van érdekelve, minden érdekelt község a bizottságba két szakértőt választ.

A szakértői bizottság elnökét az érdekcsoportok vagy az érdekelt községek közös egyetértéssel választják; közös egyetértés hiányában pedig az eljáró biró nevezi ki.

Erdők osztályozása és becslése esetében az eljáró biró utasithatja a feleket, hogy ezen munkálatok teljesitésére a szakértői bizottság elnökéül egy erdészeti

szakismeretekkel biró szakértőt válaszszanak.

A választást elmulasztó érdekcsoport vagy község részére, valamint a megválasztott, de meg nem jelent szakértők helyett a hiányzó szakértőket az eljáró biró nevezi ki.

16. §.

Az osztályozás és becslés az eljáró biró vezetése alatt és a működő mérnök közbejöttével, a helyszinén eszközöltetik, s annak bevégzése után a munkálat a szakértői bizottság és a felek jelenlétében felolvastatik s aláirás által hitelesittetik.

Ez alkalommal jogukban áll az osztályozással vagy becsléssel meg nem elégedő feleknek felszólalásaikat előadni, melyek jegyzőkönyvbe vétetvén, azokat a bizottság a helyszinén haladék nélkül vizsgálat tárgyává tenni és fölöttük határozni köteles. Ez ujabb eljárás az előbbihez hasonló módon hitelesitendő.

17. §.

A mérnöki előmunkálatok hitelesitését a hitelesitő mérnök vizsgálata és

véleménye alapján az eljáró biró teljesiti, a felmerült hiányok pótlását vagy kiigazitását elrendeli és foganatba véteti.

18. §.

Az előmunkálatok folyama alatt sem az eljáró biró határozatai és intézkedései ellen, sem mások cselekvényei vagy mulasztásai folytán, külön perorvoslatnak, semmiségi panasznak, felebbezésnek vagy igazolásnak helye nincs.

Az előmunkálatok befejezése után az annak folyama alatt felmerült sérelmek orvoslása végett a felek előterjesztéssel élhetnek, mely a hitelesités befejezése után legfölebb 15 nappal vagy az eljáró birónál vagy a kir. törvényszéknél irásban nyujtandó be. Ez előterjesztés felett a kir. törvényszék határoz, mi ellen további külön perorvoslatnak helye nincs, s a netaláni sérelmek az érdemleges itélet elleni felebbezésben terjesztendők elő.

V. FEJEZET.

Az érdemleges tárgyalás.

19. §.

Az érdemleges tárgyalásnak főbb feladatait képezik:

1. Erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitésénél:

a) az urbéri illetményre jogositott telkek számának, illetőleg legelőelkülönitésnél a volt földesuri és volt urbéri birtok mennyiségének megállapitása;

b) a telki illetménynek, illetőleg legelőelkülönitésnél a birtokaránylagos illetményeknek megállapitása;

c) az elkülönités tárgyát képező területből egyfelől a volt urbéresek, egyházak és iskolák számára kiszakitandó, másfelől a volt földesurak számára megmaradó területek mennyiségének és elhelyezésének megállapitása;

d) a közösségben maradó volt urbéresek, esetleg egyházak és iskolák között, a részesedés arányának megállapitása;

e) az erdő közötti földrészletek ki-

cserélésének és uj elhelyezésének megállapitása (8. §.).

2. Arányositásoknál:

a) az egyes községek összilletményének megállapitása;

b) a volt földesurak és volt urbéresek illetményeinek, valamint az egyházak és iskolák, s az egyes községek tagjai egyéni illetményeinek megállapitása;

c) a közös birtokból történt foglalások betudásának vagy megváltásának, esetleg a beruházások megtéritésének megállapitása;

d) a 25. §. szerint természetben elkülönitendő illetményeknek és azok elhelyezésének megállapitása;

e) a közösségben maradó felek között a részesedés arányának megállapitása.

3. Tagositásoknál:

a) a tagositás alatti területen fekvő, de kicserélés tárgyát nem képező birtokrészletek megállapitása;

b) a közlekedési és dülőutaknak, valamint csapásoknak megállapitása;

c) a közös használatra szükséges források, itatók, temetők, faiskolák stb. megállapitása;

d) az új birtoktagok elhelyezésének megállapitása;

e) a külön kiegyenlitést és kárpótlást igénylő tárgyak kiegyenlitésének és kárpótlásának megállapitása.

20. §.

A hitelesités befejezése után az eljáró biró azonnal megkezdi az érdemleges tárgyalást.

E czélból köteles a felek között a békés kiegyezés és közmegállapodás létrehozatalát megkisérleni.

Ha a felek között az eljárás minden feladata és kérdése iránt megegyezés jön létre, a tárgyaló biró az egyezséget a kir. törvényszékhez beterjeszti, mely azt csak alaki tekintetben és a teljesség szempontjából birálja meg és az egyezség elfogadásáról a feleket értesiti.

Ezen határozat ellen alaki sérelmek vagy az egyezség teljességének hiánya miatt fellebbezésnek van helye, mely felett végérvénynyel az illető kir. tábla határoz.

21. §.

Ha az egyezség minden kérdésre nézve nem is létesül, köteles az eljáró biró az egyes pontokra nézve létrejött közmegállapodásokat jegyzőkönyvbe venni. Ezután a fenmaradó vitás pontokra nézve a feleket kihallgatja, kivánataikat röviden jegyzőkönyvbe veszi és a működő mérnököt azonnal utasitja, hogy az urbéri elkülönités, arányositás vagy tagositás tervezetét, az előmunkálatok alapján, a törvények rendeleteinek és a közegyetértéssel megállapitott pontoknak megfelelően, a felek kivánatainak lehető méltánylásával, zárhatáridő alatt készitse el.

A tervezet elkészitésénél, valamint az érdemleges itélet hozatalánál az e részben fennálló törvények rendeletein kivül még a következő 22—25. §§-ban foglalt szabályok is megtartandók.

22. §.

A tagositás alatti terület új kiosztásánál az állami, törvényhatósági és községi vagyon, a közalapitványi javak, a közintézetek és köztársulatok birtoka

egyéb magánbirtokosok vagyonával egyenlő elbánás alá esnek és azok helyett a tagositás előtti birtoknak megfelelő új birtok hasitandó ki.

23. §.

Tagositás utján kicserélés tárgyát nem képezik:

a) a község kerületében létező belső telkek és azokkal egybefüggő bekeritett külbirtokok;

b) tanyával ellátott puszták;

c) szőlők, faültetvények, gyümölcsös és komlókertek;

d) fövény, kavics, agyag- és kőbányák; bányatelepek; ásványvizforrások; ipar- és gyártelepek; malmok, rév- és vámhelyek, az ezek fenntartására szükséges területekkel.

Erdők rendszerint nem képezik tagositás utján kicserélésnek tárgyát, s azok az erdőbirtokos beleegyezésének hiányában, csak azon esetben vétethetnek kicserélés alá, ha csekély értékű erdőknek érintetlen hagyása a czélszerű tagositást meghiusitaná. Ilyen esetben is az erdők rendszerint csak hasonló

minőségű erdőtalajjal cserélhetők fel, a létező fa-állab értékkülönbsége pedig, a felek más megállapodásának hiányában, becslés alapján készpénzzel kiegyenlitendő.

24. §.

Az új kiosztásnál mindenik tulajdonos járandósága lehetőleg egy tagban, vagy a határ fekvésének, a helyi viszonyoknak és a mezőgazdaság érdekeinek megfelelő részletekben hasittassék ki.

A kiosztott új birtok a birtokos előbbi birtokával egyenértékű legyen; és ha valamely birtokos előbbi birtokán hasznos épületek és beruházások léteznének, ezek valódi értéke annak megtéritendő, de csak annyiban, a mennyiben előbbi birtokát meg nem tarthatná, vagy az épületeket s egyéb beruházásokat megtarthatná ugyan, de az új birtokelhelyezés folytán azok neki hasznot nem hajtanának.

25. §.

Az arányositás tárgyát képező közös birtok, a mennyiben annak használata több község birtokosait illette, az egyes

községek között minden esetben természetben elkülönitendő.

Ezenkivül az arányositás tárgyát képező közös birtokból illetményének természetben elkülönitését kivánhatja:

1. Szántóföldek, rétek, kaszálók, nádasokból és a művelés alatti határban fekvő olyan legelőkből, melyek területének legalább fele állandó szántási művelésre alkalmas, — minden részes fél, illetményének nagyságára való tekintet nélkül, feltétlenül.

2. Erdők- és havasokból, valamint a különálló, vagy másnemű művelésre haszonnal nem alkalmas legelőkből:

a) a volt földesurakat saját illeményeikre, valamint volt urbéreseik összeilletményére nézve, illetményeik nagyságára való tekintet nélkül, feltétlenül;

b) mindazon többi részes felet saját egyéni illetményére nézve, kinek illetménye 100 kataszteri holdat meghalad.

A természetben elkülönitett egyéni birtokrészek szabad tulajdont képeznek. A közösen maradó területek használata a megállapitott arány szerint illeti az állandó közösségben maradó részeseket.

26. §.

A működő mérnök által elkészitett rendezési vagy tagositási tervezet beérkezése után az eljáró biró annak tárgyalása végett a helyszinére határnapot tűz ki, s ez alkalommal az egyezséget ismét megkisérli, annak nem sikerülése esetében a feleknek egy-egy nyilatkozatát jegyzőkönyvbe veszi, s ha szükségesnek tartja, vagy ha a felek kérik, azonnal szakértői szemlét rendel.

A szemléhez az eljárásban érdekelt községek vagy érdekcsoportok a 15. §. értelmében egy-egy szakértőt választanak, az eljáró biró pedig a szakértői bizottság elnökéül egy hitelesitő mérnököt, esetleg egy erdészeti szakismeretekkel biró szakértőt is meghiv.

E szakértői bizottsággal az eljáró biró közli a szükséges adatokat, s a helyszinén tartott szemle után jegyzőkönyvben veszi azok véleményét.

A szemle bevégzése után a felek még egyszer nyilatkozhatnak.

A tárgyalás czéljának megjelölése mellett szabályszerűen megidézett felek

kimaradása, a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Az eljáró biró, ha az ügy felderitésére szükségesnek találja, a felek nyilatkozatainak jegyzőkönyvbe vétele s az esetleg irásban beadott nyilatkozatoknak a jegyzőkönyvhez csatolása után a felekhez kérdéseket intézhet, feleleteikeit jegyzőkönyvbe veszi, s az ilyen módon befejezett tárgyalást a törvényszékhez beterjeszti.

27. §.

A törvényszék, ha további nyomozások teljesitését, vagy más bizonyitékok beszerzését szükségesnek találja, a kiküldött birót ezek teljesitésére utasitja.

A törvényszék a tárgyalás alatt felmerült minden vitás kérdés fölött, lehetőleg egy itéletben határoz; azon pontokra nézve, melyekben a felek feltétlenül kiegyeztek, az egyezség szolgál zsinórmértékül.

A törvényszék itélete ellen a felek az illető kir. táblához, és innen a magyar kir. Curiához, mint legfőbb itélőszékhez, birtokon belül felebbezhetnek.

VI. FEJEZET.

A végrehajtás.

28. §.

A jogerejű itélet vagy egyezség végrehajtása végett, a kir. törvényszék egyik birói tagját küldi ki, s az a végrehajtás összes ügyeiben hivatalból és önállóan jár el.

E czélból az eljáró biró utasitja a működő mérnököt, hogy az itéletnek vagy egyezségnek megfelelően, a rendezés vagy tagositás új térképét, az új birtokállomány földkönyvét és birtokiveit, valamint tagositásnál a régi és új birtok összehasonlitási okiratát zárhatáridő alatt készitse el.

Ezen munkálatok beérkezte után, az eljáró biró a kihasitás megkezdésére határnapot tűz ki.

Ha e határnapon a felek a kiosztási munkálat ellen kifogásokat tesznek, s alapos aggály merül fel az iránt, hogy a munkálat az itéletnek vagy egyezségnek nem felel meg, ez esetben az eljáró biró a hitelesitő mérnököt azonnal meg-

hivja, annak véleményét a felmerült kérdésre nézve meghallgatja és a kihasitás megkezdése vagy a munkálat kijavitása iránt intézkedik.

A kihasitás bevégzése után az eljáró biró a feleket az új birtokba birói-lag bevezeti. Ez alkalommal a feleknek joguk van a végrehajtás elleni felszólalásaik megtételére. Az eljáró biró egy hitelesitő mérnök által a kiosztási munkálat műszaki helyességét, valamint a felszólalások tárgyait megvizsgáltatja, s ennek véleménye alapján, a munkálatot hitelesiti vagy a szükséges kiigazitások iránt intézkedik.

A végrehajtás folyama alatt felmerülhetett sérelmek orvoslása végett a 18. §-ban szabályozott előterjesztésnek van helye. A törvényszéknek e feletti határozata az illető kir. táblához és onnan a m. kir. Curiához, mint legfőbb itélőszékhez felebbezhető.

VII. FEJEZET.

A költségek.

29. §.

Mindenik fél a saját jogainak és érdekeinek képviseletével járó költségeket maga viseli.

Ha a tagositás iránti kérelemnek hely nem adatik, a meghiúsult tárgyalásnak hivatalos költségeit a kérvényező köteles viselni.

A tagositást ismételten alaptalanul kérő fél, a többi birtokosoknak okozott költségek megtéritésében is elmarasztalható.

30. §.

Az erdők, legelők és nádasok urbéri elkülönitésének folyama alatt a szükséges kézi, igás és fuvaros napszámot a volt urbéresek kötelesek szolgáltatni.

A birtokrendezés egyéb költségeit kizárólag a volt földesur, illetőleg földesurak és pedig egymás között, a felosztás alkalmával nekik jutó birtokrész arányában viselik.

Ha a költségek előlegezése iránt a

volt földesurak egymás közt ki nem egyeznek, az eljáró biró állapitja meg azon arányt, melyben azokat előlegezni kötelesek.

Ugy az előlegek, valamint a birtokrendezés befejezése után a törvényszék által megállapitandó kiegyenlitési összegek közigazgatási uton hajtatnak be.

31. §.

Arányositás esetében a rendezés költségeit minden érdekelt fél a közösből neki jutott birtok vagy illetmény arányában készpénzben viseli.

Ezen költségek előleges fedezése végett azokról előirányzat készitendő s a szükséges összeget az arányositás által érdekelt község vagy községek összes állami földadója arányában felosztva, az 1876. XV. t.-czikkben megjelölt közegek hajtják be.

Az arányositás befejezése után a költségek összegét és azok egyéni felosztását a törvényszék állapitja meg, s az előlegesen beszedett összegek kiegyenlitése hasonlókép a pénzügyi közegek által foganatosittatik.

32. §.

Tagositások eseteiben az eljárás összes költségeit valamennyi érdekelt fél — és pedig általános tagositás esetében, a község területén létező összes birtoka földadójának arányában — részletes tagositás (7. §.) esetében pedig tagositás alá jött birtoka földadójának arányában, készpénzben köteles viselni.

Ezen költségről előirányzat készittetik s annak alapján a szükséges összeget az 1876. XV. t.-cz.-ben megjelölt közegek hajtják be.

Azon birtokosok, kik a tagositandó községben csak beltelekkel birnak, a költségek viselésére csak akkor és anynyiban kötelezhetők, a mikor és a menynyiben a tagositással egyidejűleg foganatositott birtokrendezés vagy arányositás útján részökre illetmény állapittatik meg.

A tagositás befejezése után a költségeket a törvényszék végleg megállapitja s a még hiányzó összeget hasonlókép a pénzügyi közegek hajtják be.

Ha a tagositással kapcsolatban erdők, legelők vagy nádasok urbéri elkülönitése,

vagy arányositás is vitetik keresztül, a költségek viselésére nézve, a tagositási szabályok alkalmazandók.

33. §.

Az arányositás vagy tagositás költségeiről az eljáró biró a felek meghallgatásával előirányzatot készit, mely a kir. törvényszék véleményes jelentésével, megvizsgálás és jóváhagyás végett az igazságügyministerhez terjesztendő fel.

Az előirányzott, valamint a végleg megállapitott költségek a pénzügyi közegek által, a földadóval együtt az arra nézve fennálló szabályok szerint, nyolcz év alatt hajtatnak be; — a behajtott összegek kifizetésének ideje és módja s az ezek alapján adható előlegezések és köthető hitelműveletek feltételei, rendeleti uton fognak szabályoztatni.

34. §.

A költségek előlegezését elrendelő és a költségelőirányzatot megállapitó határozatok ellen külön perorvoslatnak helye nincs. A rendezés vagy tagositás befejezése után a költségek végleges

összegét és egyéni felosztását megállapitó határozat ellen a felek az illető kir. táblához és onnan a kir. Curia, mint legfőbb itélőszékhez felebbezhetnek; e felebbezés a kir. törvényszék határozatának foganatba vételét nem függeszti fel.

35. §.

A szabályszerűen előirányzott, valamint a végleg megállapitott költségjárulékok a rendezés és tagositás alatt álló birtokra nézve oly tehert képeznek, mely az 1876. XV. t.-cz. 67. §-a értelmében elsőbbséggel biró egyenes adók, illetéki hátralékok, az egyenes adók módjára behajtandó egyéb tartozások és községi pótlékok kivételével, minden telekkönyvileg bekeblezett és be nem keblezett követelés előtt áll s a birtokkal járván, minden új birtokosra és e szerint még a birói árverésen vásárlóra is átmegy.

Ingatlanok birói eladásánál és csőd esetében, a költségjárulékok lejárt részleteinek elsőbbségére nézve, az 1876. XV. t.-cz. 67. és 70. §§. intézkedései alkalmazandók.

VIII. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

36. §.

A jelen törvényben szabályozott eljárás szerint tárgyalt ügyekben, a 18. és 28. §§-ban foglalt előterjesztésen s a 4., 9., 20., 27., 28. és 34. §§-ban foglalt felebbezésen kivül semmi más perorvoslatnak, semmiségi panasznak, igazolásnak vagy perújitásnak helye nincs.

A felebbezésben ugy az ügy érdemére, valamint az eljárásra vonatkozó sérelmek együtt adandók elő.

A felebbezés határidejének a fél vagy képviselője által vétlen elmulasztása esetében igazolásnak van helye, mely felett a felek meghallgatása után, a kir. törvényszék határoz. Az igazolást megtagadó végzés ellen, az illető kir. táblához felfolyamodásnak van helye.

Urbéri elkülönités, arányositás és tagositás eseteiben a végrehajtott munkálat kiigazitását csak nyilvánvaló számitási hiba miatt és csak a végrehajtás hitelesitésének jogerőre emelkedésétől

számitott egy év alatt lehet a kir. törvényszéknél kereset útján kérelmezni.

37. §.

Az 1871. LV. t.-cz.-nek az arányositásra vonatkozó összes határozatai, a volt Királyföld területére, valamint Teke és Bátos községekre nézve hatályon kivül tétetnek.

38. §.

Az arányositás megengedhetőségének eseteire és az aránykulcsra nézve a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővár vidék területein az 1836. XII. t.-cz. intézkedései alkalmazandók.

39. §.

Az 1877. XII. t.-cz.-ben foglalt intézkedések érvényben maradván, az igazságügyminister utasittatik, hogy a jelen törvény alapján az eljárás részleteiről kiadandó szabályrendeletét, az 1877. XII. t.-cz. elveivel összhangzólag adja ki.

40. §.

Az igazságügyi, belügyi és pénzügyi ministerek felhatalmaztatnak, hogy

jelen törvény életbeléptetésének idejét rendeleti uton határozzák meg. Felhatalmaztatnak továbbá, hogy az eljárás részleteit és az átmeneti intézkedéseket rendeleti uton szabályozzák és a kibocsátandó szabályrendeleteket szükség esetében pótolhassák és módosithassák.

41. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyi, belügyi, pénzügyi és a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.

XLVI. Törvényczikk

a telekkönyvi rendeletek pótlásáról és módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A részben vagy egészben megsemmisült, használhatlanná lett vagy el-

veszett telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) az illetékes telekkönyvi hatóság által:

a) rendelkezésre álló kezelési és segédkönyvek, iratok és egyéb adatok alapján és ha azok nem kielégitők,

b) új helyszinelés utján pótlandó.

Azon körülmény, hogy a telekjegyzőkönyv újból szerkesztetett, az A) lapon feljegyzendő.

2. §.

Az 1. §. a) pontja szerint újból szerkesztett telekjegyzőkönyv közzétételével, a telekkönyvi hatóság, a netaláni hibák kiigazitása és a hiányok pótlása czéljából, negyvenöt naptól három hóig terjedhető felszólalási határidőt tűz ki.

Az 1. §. b) pontja esetében teljesitett helyszinelés után, a telekjegyzőkönyvek szerkesztése, azok netaláni hibáinak kiigazitása s hiányainak pótlása czéljából, a telekkönyvi hatóság a telekkönyvi rendelet I. részének intézkedéseit, a jelen pótlási eljárásnak megfelelő eltérésekkel alkalmazza.

3. §.

Az új szerkesztés következtében hatályon kivül helyezett telekjegyzőkönyvekben foglalt bejegyzéseken alapuló azon jogok, melyek a felszólalási határidő alatt nem érvényesittettek, olyan személyek ellenében, kik időközben nyilvánkönyvi jogokat jóhiszemüleg szereztek, nem érvényesithetők.

4. §.

Az 1855. deczember-hó 15-én kelt telekkönyvi rendeletnek a „Napló"-ra vonatkozó intézkedései hatályon kivül helyeztetnek.

5. §.

Ingatlanoknak birói végrehajtási árverésen való eladatása esetében, a vevő a tulajdonjog bekebleztetését elrendelő végzésnek jogerőre emelkedése után, a telekkönyvi hatóságtól kérheti, hogy a megvett ingatlanról, a megszünt tételek kihagyásával új telekjegyzőkönyv szerkesztessék.

Ilyen esetben a telekkönyvi hatóság, ha a megvett ingatlanra újabb bejegyzés nem történt, a telekjegyzőkönyv új szer-

kesztését elrendeli és foganatosittatja; minek megtörténtével, e körülmény az A) lapon feljegyzendő.

6. §.

A telekjegyzőkönyvről hatóság és felek kivánatára, következő hivatalos másolatok adhatók:

a) teljes másolat, mely az egész telekjegyzőkönyvet,

b) kivonatos másolat, mely a fenálló tételeket szószerint, a megszünt tételeket csak jelezve,

c) részleges másolat, mely a telekjegyzőkönyvnek csak egyes lapjait tünteti fel, és pedig vagy teljesen, vagy a b) pontnak megfelelő kivonatban.

Az idézett telekkönyvi rendelet 144. §-a esetében — ha az ügy megbirálásához elégséges — a felső biróságokhoz a b) pontban meghatározott másolatok terjesztendők fel.

7. §.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a jelen törvény életbeléptetésének időpontját és az eljárás részleteit rendeleti uton állapithassa meg.

XLVII. Törvényczikk

a czukoradóról szóló 1878. XXIII. törvényczikk módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A répaczukorgyártás megadóztatása iránt érvényben levő fogyasztási adótételek 1880. augustus-hó 1-jétől kezdve métermázsánkint nyers répa után 80 krra és száritott répa után 4 frtra felemeltetnek.

2. §.

A vámvonalon kivitt gyarmat- vagy répaczukor minden métermázsájától vám- és fogyasztási adó fejében 1880. október-hó 1-jétől kezdve és pedig:

a) oly czukorért, melynek polarisationalis százaléka 92%-on alul áll és legalább 88%-ot tesz, 8 frt 40 kr.,

b) oly czukorért, melynek polarisationalis százaléka 99·5%-on alul áll és legalább 92%-ot tesz, 9 frt 40 kr.;

c) oly czukorért, melynél a polarisatió legalább is 99·5%, 11 frt 55 kr. visszatérittetik.

3. §.

A répaczukortermelés után járó fogyasztási adó és a nyers és finomitott czukorra vetett beviteli vám czimén, a közös vámterületen és az abba bevont országokban elérendő tiszta jövedelem, az 1880/1. évi termelési idényre 10.000,000 frtban állapittatik meg.

Minden következő termelési idényre 400,000 frttal több érendő el, mint a közvetlenül megelőző idényben.

Midőn ily módon 12.800,000 frtnyi tiszta adójövedelem éretik, a törvényhozás újabban fog intézkedni.

4. §.

A telepekbe egyesitett áztatóedények naponkinti termelőképességének mérvéül szolgálnak:

1. azon répamennyiség, mely ezen edények egy-egy hektoliternyi űrtartalmának megtöltésére átlag forditattik;

2. ezen edények naponkinti töltéseinek száma.

Az 1. alatt emlitett répamennyiség, valamint a viznyomású lésajtók naponkinti termelőképességének mérvei is, a czukorgyárosok köréből választandó szakértők meghallgatása után az osztrák cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg, rendeleti uton oly módon szabályoztatnak, hogy a jelen törvény 3. §-ában meghatározott tiszta adójövedelem eléressék.

5. §.

Az áztató edények naponkinti termelőképességének meghatározásánál egy-egy edényre legalább 50 töltés vétetik.

Ha a czukorgyár vállalkozója naponként 50 töltésnél többet szándékozik eszközölni, a czélba vett töltések számát a havonkénti adóbejelentésben bemondani tartozik.

Ugy ezen esetben, mint a naponként 50 töltésre szoritkozás esetében, az egy-egy telepbe egyesitett áztatóedények tényleg eszközölt töltéseinek összes száma, a havonkinti adóátalány kiszabásának alapjául vett töltések összes számát legfeljebb 5%-kal haladhatja meg, ha pedig ezen különbség 5%-on túl terjed,

a gyár művezetője 100 frttól 1000 frtig terjedő rendbirsággal büntetendő.

Megengedtetik azonban, hogy a havi adóbejelentési időszak folyama alatt, annak még hátralévő részére nézve, az adóbejelentésben bemondott töltéseken túl, nagyobb számú naponkénti töltések pótlólag adó alá bejelentessenek.

Ily pótbejelentés esetében az adóátalány megszabásának alapjául szolgált töltések összes számának netaláni túlhaladásánál, a havi bejelentési időszaknak minden, különböző számú naponkénti töltésekkel bejelentett része, külön veendő tekintetbe.

6. §.

Az áztatóedények tényleg foganatositott töltései számának megállapitására, a pénzügyminister rendeletének megfelelőleg berendezett és megvizsgált számláló készülékek vétetnek alkalmazásba.

A czukorgyár vállalkozója köteles a számláló készüléket saját költségén beszerezni, nemkülönben az annak felállitására szükségelt helyreállitásokról és készülékekről gondoskodni.

Ha a pénzügyminister szükségesnek tartja, hogy az áztatóedények termelőképessége szerint átalányozott répaczukorgyárak, ezen edények töltései száma tekintetében akár állandó, akár más módon ellenőrzés alá vonattassanak, ez esetben az átalányozott czukorgyárak vállalkozói az ebbeli költségeket, végleges czukoradó előirásuk arányában viselni, azokat minden termelési idény befejezte után, a hivatalos értesités vételétől számitandó 8 nap alatt végrehajtás terhe alatt megtériteni és azokra nézve a termelési idény kezdete előtt biztositékot nyujtani tartoznak.

7. §.

A czukorgyár művezetője köteles a használatba vett számláló készülékek jelzéseit minden üzletnapon reggeli és esteli 6 órakor a hivatalos nyomtatványon előkészitett lajstromba számokban és szavakban beiktatni.

Ezen lajstromba a felügyelő pénzügyi közegek is bejegyzik a számláló készülékeknek általuk észlelt jelzéseit.

8. §.

Ha valamely számláló készülék rendes működésében bármi akadály tapasztaltatnék, a czukorgyár művezetője köteles ezt a gyár felügyeletével megbizott pénzügyi közegnek két egyenlő példányban szerkesztett beadványban azonnal a végre bejelenteni, hogy az akadály oka kipuhatoltassék.

A bejelentés egyik példánya, rávezettetvén a benyujtás igazolása, a czukorgyár művezetőjének saját igazolására visszaadatik.

Ezen bejelentés — elküldetésekor azonnal — teljes tartalma szerint oly módon vezetendő be a czukorgyár lajstromába (7. §.), hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja.

A számláló készülékek rendes működésében előforduló oly akadályok, melyekről a bejelentés a lajstrom illető helyén bevezetve nincs, vagy van ugyan, de nem az emlitett módon bevezetve, úgy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna.

9. §.

A számláló készülék rendes működésében előforduló valamely akadály tartama alatt, a létermelési eljárás legfeljebb 3 napig folytatható.

Ily akadály tartamára azon áztató edényeknek átalányozás alá eső töltései, melyek a rendes működésükben akadályozott számláló készülékekkel összeköttetésben állanak, az adóbejelentésben bemondott naponkinti töltéseknek megfelelő száma szerint, ha azonban a havi bejelentési időszak alatt az akadály bekövetkeztéig tényleg nagyobb számú töltések eszközöltettek, ez utóbbiak száma szerint határoztatnak meg.

10. §.

Az átalányozás alá eső áztatási répaczukorgyárak havonkinti adóbejelentéseinek, egy-egy havi időszakra kell kiterjedniök, melynek első és utolsó napja, az első folyamodású pénzügyi hatóság által mindegyik czukorgyár számára külön állapittatik meg.

Ezen havi időszak tekintetében, a répaczukorgyártás megadóztatásánál a

naptári hónapra nézve fennálló határozmányok megfelelőleg alkalmazandók.

11. §.

Minden havi bejelentési időszak végén (10. §.) az áztató edények tényleg foganatositott töltéseinek száma a számláló készülék jelzései szerint állapittatik meg, és a leszámolás ehez képest megejtetik.

Ha a bejelentés szerint fizetendő adóátalány az ezen leszámolás alapján mutatkozó adóátalánynál kisebb a hiány, ha a czukorgyáros adóhitellel bir, a mennyiben a biztositék még elégséges, a hitelbe betudandó, az adóátalánynak netán fedezetlenül maradt része pedig, vagy ha a gyáros hitelt nem élvez, az egész hiány 3 nap alatt, végrehajtás terhe alatt befizetendő.

Ha azonban a bejelentés szerint fizetendő adóátalány a leszámolás alapján mutatkozó adóátalánynál nagyobb, ez esetben a többlet sem a hitelezett adóból le nem iratik, sem pedig vissza nem térittetik.

Ez által azonban nem érintetik azon adóleirás vagy visszatérités, mely más

üzletakadályok alkalmából, az 1878. XXIII. t.-cz. 3. §-a 4. pontja szerint engedélyezve van.

12. §.

500 frttól 10,000 frtig terjedő birságnak van helye:

1. ha a számláló készülék helyes jelzése szándékosan akadályoztatik; vagy

2. ha a számláló készülék rendes működésében bármi okból bekövetkezett valamely akadályról haladéktalanul jelentés nem tétetik (8. §.); vagy

3. ha a létermelési eljárás a számláló készülék működésének akadályoztatása ideje alatt, tilalom ellenére (9. §.) folytattatik.

13. §.

A számláló készülék jelzéseinek a czukorgyár lajstromába kellő időben be nem iktatása (7. §.), valamint ezen lajstromban talált minden valótlan bevezetés, mint hamis könyvvezetés 5 frttól 200 frtig terjedő birsággal büntettetik.

14. §.

Ha az adóvisszatéritési igény fenntartásával benyujtott czukorkiviteli nyi-

latkozat folytán, a czukor tartalma hivatalos megállapitása alkalmával 88, illetőleg 92 vagy 99·5 polarisationális százalékon alul találtatik, és a különbség $^{5}/_{10}$ százalékot meghalad, ezen különbség miatt a vám- és fogyasztási adó visszatéritése egyáltalában, illetőleg annak magasabb kiszabása megtagadtatik. Ha pedig a fentemlitett különbség egy százalékot meghalad, az adóvisszatérités megtagadása mellett, a büntető eljárásnak is helye van.

15. §.

A czukorgyártás megadóztatása iránt fenálló törvényes határozmányok, a mennyiben azok a jelen törvény által módositást nem szenvedtek, érvényben tartatnak.

16. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és igazságügyi minister, illetőleg Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister és Horvát-Szlavonországok bánja bizatnak meg.

XLVIII. Törvényczikk

az 1877. évi közösügyi zárszámadásra alapitott leszámolás szerint, Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy a közösügyi költségek fejében, az 1877. évi közösügyi zárszámadásra alapitott, utólagosan eszközölt leszámolás folytán, Magyarország terhére mutatkozó tartozás kiegyenlitésére pótlólag 542,787 frt $74^1/_2$ krt fizethessen a közös pénzügyministernek.

2. §.

Az előbbi szakaszban megjelölt kiadás fedezése, az 1880. XXI. t.-cz. értelmében eszközlendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XLIX. Törvényczikk

az 1879. évi közösügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összegekről.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A közösügyi tárgyalására kiküldött országos bizottságok által, az 1879. évre póthitelképen 391,087 frt $55^1/_2$ kr. szavaztatván meg, ezen összegből a magyar korona országaira eső 122,801 frt 49 kr. kiszolgáltatására a pénzügyminister felhatalmaztatik.

2. §.

Felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminister, hogy az 1879. évre megállapitott határvámfeleslegnek elmaradásából, a magyar korona országait illető bevételi kevesblet folytán, az 1879. évre engedélyezett közösügyi költségeknél mutatkozó kiadási többlet fedezésére, a közös pénzügyminísternek 2,911.151 frt $83^1/_2$ krt fizethessen.

3. §.

Az első szakaszban megjelölt kiadás fedezése, az 1880. XXI. t.-cz. értelmében eszközlendő.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

L. Törvényczikk

a Barcs és Terezienfeld között, a Dráva folyón épitendő állandó hid tárgyában.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A Lippe-Schaumburg herczeggel, a Dráva folyón, Barcs és Terezienfeld között épitendő állandó híd épitése czéljára felveendő 220,000 forintnyi kölcsön tárgyában kötött, s a jelen törvény kiegészitő részét képező szerződés ezennel jóváhagyatik.

2. §.

A felveendő kölcsön kamatjai, nemkülönben a kölcsönnek a szerződésben megállapitott módon leendő visszafizetésére szükséges törlesztési részletek, az épitendő hid vámjövedelméből fedezendők.

3. §.

A mennyiben a hidvám jövedelme a kölcsön kamatjai s törlesztési részleteit nem fedezné, a mutatkozó hiány az állami költségvetésbe veendő fel.

4. §.

Jelen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedésügyi minister bizatik meg.

Szövege a következő:

Szerződés,

mely a közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium, illetve a m. kir. kormány, és az e czélra különösen meghatalmazott

jószági főigazgató Mackensen Károly ur által képviselt Schaumburg-Lippe Adolf György uralkodó herczeg ő Fensége közt, egy, Barcsnál a Dráva folyón át vezetendő állandó hid létesitése czéljából, a m. kir. kormánynak nyujtandó Kétszázhuszezer oszt. ért. frtnyi kölcsön iránt, az alább kitett napon a következő feltételek alatt köttetett.

I.

Schaumburg-Lippe uralkodó herczeg ő Fensége a m. kir. kormánynak kétszázhuszezer oszt. ért. forintnyi összeget nyujt kölcsönképen, a Dráva folyón át, Barcsnál épitendő állandó hid létesitése czéljából.

II.

Ezen kölcsön megadásának viszon teljesitményeül a m. kir. kormány kötelezi magát a Barcstól Verőcze felé vezető államut irányában, a Dráva folyón át vezetendő állandó hidat épiteni, és azt, az e felől hozandó törvény szentesitése napjától számitandó három év alatt elkészittetni.

III.

A kérdéses kölcsön kizárólag a fent érintett hid épitésére forditandó, a m. kir. kormány azonban fentartja magának azon jogot, hogy az épitendő hid szerkezetét megállapithassa.

IV.

Ha a kérdéses kölcsönösszeg a hidépités költségeit nem fedezné, a m. kir. kormány átveszi azon kötelezettséget, hogy a hiányzó összeget a rendelkezésére álló egyéb forrásokból fedezze.

V.

A kérdéses kölcsön a hid épitésének megkezdésekor a m. kir. kormánynak, annak külön felszólitásaira, kerek részösszegekben fog rendelkezésére bocsáttatni, mely részletek az épités előrehaladásával arányban állanak.

Ezen összegek az általános osztrák hitelintézetnél vagy más külön megállapitandó pénzintézetnél Bécsben tétetnek folyóvá.

VI.

Az egyes részleteknek az osztrák hitelintézet vagy az V-ik pont értelmében azt helyettesitő pénzintézettől történt felvétele napjától kezdve, a nyert kölcsönösszeg a felvett részletösszegek mérve szerint, 6%-nyi kamattal gyümölcsöztetik.

Az egyes részletekért járó kamatok kiszámitása az napon fejeztetik be, a melyen az utolsó részlet felvétetett, mely alkalommal a kijáró és külön felvett részletösszegek mérve szerint kiszámitandó kamatok, a m. kir. kormány által azonnal fizetendők.

VII.

A kölcsön utolsó részlete az nap veendő fel, melyen a hid épitése, a II-ik pont szerint befejezve leend.

VIII.

Azon naptól fogva, melyen az utolsó részlet felvétetett, a nyujtott kölcsönösszegek a ·/. alatt mellékelt s a jelen szerződés kiegészitő részét képező törlesztési terv szerinti törlesztése, valamint a 6% kamatok folytatólagos fizetése lép életbe.

A törlesztési határidő 15 évre állapittatik meg, a törlesztési részletek félévi részletekben, a mellékelt törlesztési terv szerint fizetendők, és a m. kir. kormány által folyóvá teendők, s az uralkodó Schaumburg-Lippe herczeg ő Fensége, illetőleg meghatalmazottja által meghatározandó pénzintézet, vagy egyén czimén, a lejárati időben pontosan és teljesen bérmentve Bécsbe szállitandók.

IX.

Az esedékes törlesztési részletek törlesztésére első sorban a hid jövedelme forditandó; ha ez azonban a mondott czélra elégtelennek bizonyulna, a magyar kormány átveszi azon kötelezettséget, hogy a hiányzó összeget más rendelkezésére álló forrásokból fedezze.

X.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy minden ezen szerződésből netán eredő vitás kérdések felett, azon biróságok fognak dönteni, melyek a m. kir. kincstári jogügyek igazgatóságának székhelyén léteznek, és pedig a tárgy minősége szerint követendő eljárás utján.

Ezen szerződés két egyenlő példányban kiállittatott, és az alább kitett napon a szerződő felek által, két tanu jelenlétében aláiratott.

Kelt Budapesten, 1880. május-hó 31-én.

Mackensen m. p.
als Bevollmächtigter.

Die erbetenen Zeugen:

Lad. Jankovich m. p.
Obergespan.

A. Hansemann m. p.
Director.

Ordódy Pál s. k.
m. kir. közmunka- és közlekedésügyi minister.

Előttünk, mint tanuk előtt:

Oetl Ferencz s. k.
Lakatos Aladár s. k.

Törlesztési terv.

A lerovás száma	A lerovás ideje	Tőke	Félévi kamat 3%	Tőke lerovás	Összes lerovás	Tőke maradvány
		frt.	frt	frt.	frt.	frt.
1.		220000	6600	4625	11225	215375
2.		215375	6461	4764	11225	210611
3.		210611	6318	4907	11225	205704
4.		205704	6171	5054	11225	200650
5.		200650	6019	5206	11225	195444
6.		195444	5863	5362	11225	190082
7.		190082	5702	5523	11225	184559
8.		184559	5536	5689	11225	178870
9.		178870	5366	5859	11225	173011
10.		173011	5190	6035	11225	166976
11.		166976	5009	6216	11225	160760
12.		160760	4823	6402	11225	154358
13.		154358	4630	6595	11225	147763
14.		147763	4433	6792	11225	140971
15.		140971	4229	6996	11225	133975
16.		133975	4019	7206	11225	126769
17.		126769	3803	7422	11225	119347
18.		119347	3580	7645	11225	111702
19.		111702	3351	7874	11225	103828
20.		103828	3115	8110	11225	95718
21.		95718	2872	8353	11225	87365
22.		87365	2621	8604	11225	78761
23.		78761	2363	8862	11225	69899
24.		69899	2097	9128	11225	60771
25.		60771	1823	9402	11225	51369
26.		51369	1541	9684	11225	41685
27.		41685	1250	9975	11225	31710
28.		31710	951	10274	11225	2143[illegible]
29.		21436	643	10582	11225	1085[illegible]
30.		10854	326	10854	11180	
				220000		

LI. Törvényczikk
a kir. közjegyzők díjairól.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A közjegyzőt megillető díjak a következők:

a) munkadíj,

b) irásdíj,

c) távozási díj, vitelbér és napidíj;

d) díjátalány, a hagyatékoknak birói vagy árvaszéki megbizásból teljesitett leltározásaért és tárgyalásaért;

e) díjak, birói vagy árvaszéki másnemű megbizásból teljesitett eljárásokért;

f) díjak, az 1874. XXXV. t.-cz. 55. §-a nyomán, magán megbizásból teljesitett eljárásokért.

2. §.

A munkadíj:

a) fokozatos, az ügylet tárgyának értéke szerint;

b) állandó, az ügylet minőségéhez képest;

c) időszerinti, a közjegyzői ügylet teljesitésére forditott idő szerint.

3. §.

Jogügyletekről szóló minden közjegyzői okirat felvételeért, — ha a tárgy értéke számszerint nyilvánvaló, vagy a 9. és 10. §§. szerint meghatározható — a díjfokozat a következő:

200 frtig terjedő értéknél 1 frt, 200 frton felül 500 frtig terjedő értéknél 2 frt, 500 frton felül 1000 frtig terjedő értéknél 3 frt, 1000 forinton felül 2000 frtig terjedő értéknél 4 frt, 2000 frton felül 5000 frtig terjedő értéknél 5 frt.

5000 frtot meghaladó értéknél, az öt frtnyi díj, minden további megkezdett 1000 frt után, 50 krral növekszik; a díj összege azonban 500 frtnál magasabb nem lehet.

Mennyiben van ezen szabály alól kivételnek helye: a következő §§. határozzák meg.

4. §.

Adós-levelekért s kötelezettségek fenállását elismerő egyéb nyilatkozatokért, engedményezésekért, kezességválla-

lásért, biztositási okiratokért, utalványozásokért, hozomány átvételét elismerő nyilatkozatok, pénzösszegekről szóló egyezségek, alapitó okiratok, végrendeletek s átalában minden, egyoldalu akaratnyilvánitást tartalmazó okiratok felvételeért — beleértve az azokban netán foglalt telekkönyvi bejegyzési nyilátkozatokat is — a díjak fokozata következő:

300 frtig terjedő értéknél 1 frt, 300 frton felül 800 frtig terjedő értéknél 2 frt, 800 frton felül 2000 frtig terjedő értéknél 3 frt, 2000 frton felül 5000 frtig terjedő értéknél 4 frt.

5000 forintot meghaladó értéknél, a 4 frtnyi díj minden további megkezdett 1000 frt érték után, 25 krral növekszik; a díj összege azonban 50 frtnál magasabb nem lehet.

5. §.

Egyszerű vagy telekkönyvi törlési engedélyt tartalmazó nyugtákat, továbbá csupán telekkönyvi bekeblezési vagy törlési engedélyt, elsőbbségi engedélyt vagy elsőbbségről való lemondást tartalmazó nyilatkozatok felvételeért, a 4. §-ban meghatározott díjnak a fele jár.

E díj azonban, 1 frtnál kevesebb és 20 frtnál magasabb nem lehet.

6. §.

Kész magánokiratnak, vagy nyilt irásbeli végrendeletnek az 1874. XXXV. t.-cz. 81. és 83. §§. értelmében közjegyzői okirat minőségével felruházásaért: a 3., 4. és 5. §§-ban megállapitott fokozatokban elsorolt díjnak csak fele jár; mely díj összege azonban egy forintnál kevesebb nem lehet.

7. §.

Kereskedelmi papirok ovásaiért jár: 200 frtig terjedő értéknél 1 frt, 200 frton felül 1000 frtig terjedő értéknél 2 frt, 1000 frton felül 4000 frtig terjedő értéknél 3 frt, 4000 frton felül 4 frt.

8. §.

Készpénz és értékpapirok ideiglenes őrzéseért, 1000 frt után bezárólag $^1/_4$% a díj; — 1000 forintnál magasabb öszszegnél a többlet $^1/_{20}$%-a járul e díjhoz. E díj 1 frtnál kevesebb nem lehet.

E mellett az átvételnél felvett jegyzőkönyvért, a téritvényért, a letétemény ki-

szolgáltatásáért, vagy valamely hatóságnál letételéért, a 11. §. q) pontjában foglalt díjak járnak.

9. §.

A munkadíj megállapitása czéljából az ingatlan értéke, mely az okiratban számszerint meghatározva nincs, az 1868. XXIII. t.-cz. 5., 8. és 9. §§., illetőleg az 1873. IX. t.-cz. 13. §. nyomán állapitandó meg.

Ingók és jogoknál hasonló esetben, a felek bevallása irányadó; a mit ha a közjegyző el nem fogad, díjának megállapitását saját személyes biróságánál kérheti.

Arany- és ezüstpénz, valamint a tőzsdén jegyzett papirok értéke, az ügylet felvételét közvetlenül megelőző napon jegyzett árfolyam szerint számitandó.

10. §.

Vagyonfelosztási szerződéseknél, a fokozatos munkadíj, a felosztandó vagyon összes értéke után, a terhek tekintetbe vétele nélkül; csereszerződéseknél pedig a csere-tárgyait képező azon érték után

számittatik, mely a közjegyzőre nézve előnyösebb.

A bérleti és haszonbéri, valamint az időszakonként ismételve teljesitendő szolgáltatást tárgyazó egyéb szerződéseknél, ha ezen szerződések egy vagy több személy élte fogytáig vagy legalább húsz évre, avagy határozatlan időre köttetnek, a díj alapjául az évi bérnek, vagy évi szolgáltatásnak húszszoros összege veendő.

Más esetekben az összes évekre fizetendő bér, illetőleg az összes évekre járó szolgáltatás értékének összege veendő alapul.

11. §.

A közjegyző állandó munkadíja, az értékre való tekintet nélkül:

	frt.	kr.
a) meghatalmazás — továbbá oly bizonyitványok vagy nyilatkozatok felvételeért, a melyek értékszerint meg nem határozható valamely tartozás elismerését tartalmazzák	1	—
b) okiratok másolatainak hitelesitéseért, ha a másolat legfeljebb két lapra terjed s egy lap legfeljebb 25 sort tartalmaz .	—	30

	frt.	kr.
minden következő lapért . . .	—	10
ha a másolat laponként 25 sornál többet vagy számadást, rovatos vagy túlnyomólag számtételekből álló kimutatást tartalmaz:		
az első két lapért	—	50
minden következő lapért . . .	—	15
c) kereskedelmi és üzleti könyvek kivonatainak hitelesitéseért, ha a kivonat legfeljebb két lapra terjed	—	50
minden következő lapért . . .	—	15
d) forditásokért a hitelesitéssel együtt, ha a forditás legfeljebb két lapra terjed	2	—
ezen felül minden lapért . . .	1	—
a forditás azonban akként irandó, hogy minden lap legalább 25 sort tartalmazzon;		
e) a közjegyző saját hitelesitési záradékának forditásáért . .	—	50
f) kész forditások hitelesitéseért:		
ha a forditás két lapnál nem terjedelmesebb	1	—
minden további lapért	—	50

	frt.	kr.
a b) c) d) f) pontok eseteiben azon lap, a melyen az okirat végződik, teljesnek veendő;		
g) névaláirás hitelesitéseért	—	50
ha ugyanazon okiraton több aláirás hitelesittetik, úgyszintén, ha a czégjegyzést többen teljesitik, az elsőért járó díjon felül, minden további aláirás után . .	—	25
jegyzőkönyv felvételeért külön	—	25
cselédek és napszámosok e díj felét fizetik.		
h) okirat felmutatása időpontjának bizonyitása	1	—
ha ugyanazon fél, e czélból, egyidejüleg több okiratot mutat fel, minden további okirat után	—	50
i) életbenlét bizonyitása .	1	—
k) egyletek, részvénytársaságok és szövetkezetek közgyülési, igazgatósági, vagy felügyelő-bizottsági határozatainak, valamint a kisorsolásoknak tanusitásaért, az idő szerinti munkadíjon és irásdíjon felül	5	—

	frt.	kr.
l) egyéb tényeknek, jelesül árverési, árlejtési és ajánlati tárgyalásoknak tanusitásaért, az idő szerinti munkadíjon és irásdíjon felül	1	—
m) értesitvények felvételeért, közléseért és tanusitásáért . .	3	—
ha ugyanazon értesitvény több féllel közlendő, minden további közlésért	—	50
az ellenfélnek adott és minden ismételt tanusitásért . . .	1	—
n) közlemények tartalmának és elküldésének bizonyitásáért, az irásdíjon felül	1	—
o) váltóóvás felvételeért . .	2	10
postán eszközölt minden óvásközlésért	—	50
p) okiratok hivatalos őrizet alá vételéért, ideértve a jegyzőkönyv felvételét, téritvény kiállitását s az őrzést	1	50
ha az okirat húsz ivnél terjedelmesebb	2	50
ha több okirat együttesen		

	frt.	kr.
adatik őrizet alá, a fentebbi díjon felül minden további darabért .	—	25
q) okiratok visszaadásáért, jegyzőkönyv felvételével . . .	1	—
jegyzőkönyv felvétele nélkül	—	50
r) készpénz vagy értékpapirok ideiglenes őrizet alá vételénél felvett jegyzőkönyvért s térítvényért	1	—
az őrizet alá vett készpénz vagy értékpapirok kiszolgáltatásaért	1	—
hatóságnál letételért . . .	1	—
ha az összeg 1000 forintot meghalad, a hatóságnál eszközlött letételért, valamint akkor is, ha a kiszolgáltatás nem a közjegyző irodájában történik: az 1 forint díj helyett, az időszerinti munkadíj számitható fel;		
s) a feleknek valamely közjegyzői cselekményről adott értesitésért, ha ez az okirat előmutatása által történik	—	50
ha pedig az okirat a fél ki-		

	frt.	kr.
vánatára fel is olvastatik, ezenfelül ivenkint	—	25
t) valamely közjegyzői okiratnak, avagy magán végrendeletnek, biróságnál leendő személyes átadásaért	1	50
u) valamely okiratnak a félhez vagy hatósághoz küldéseért	—	50
v) illetékszabás végetti bejelentésért	—	50
x) a feleknek valamely hivatalos cselekményről egyszerű értesitése- vagy arra való meghivásaért	—	20
y) az 1876. XVI. t.-cz. 23. és 24. §§. értelmében letett magán végrendelet átvételeért, a jegyzőkönyv felvételével és az elismervénynyel együtt	4	—

Díjak a jegyzőkönyvek felvételeért csakis a jelen törvényben meghatározott esetekben számithatók fel.

12. §.

A jelen törvényben meghatározott eseteken felül [11. §. k), l) és r)] olyan

okiratok felvételéért, melyekben az ügylet tárgyának értéke meghatározva nincsen, s ez érték egyéb adatokból meg nem tudható; továbbá oly cselekményekért, melyek a jelen törvényben foglalt díjszabás más tétele alá nem sorolvák: a munkadíj a hivatalos cselekvény teljesitésére forditott idő szerint számitandó.

E díj az első megkezdett óráért 2 frtot, s minden további megkezdett fél óráért 1 frtot tesz.

13. §.

Ha valamely közjegyzői hivatalos cselekményben, egy másik közjegyző vesz részt, ennek csak az időszerinti munkadíj jár, mely azonban az első közjegyző munkadíjánál magasabb nem lehet.

14. §.

Halálesetre szóló rendelkezés, ajándékozási, örökségi és házassági szerződés felvételeért, ha az érték az okiratban kitéve nincsen, vagy meg nem határozható: az időszerinti munkadíj kétszeres összege számitandó fel.

15. §.

A hivatalos cselekményre forditott idő alatt, nem csak azon idő értendő, mely az okirat felvételére szükséges volt, hanem ehhez számitandó az okirat felvételének előkészitésére szükséges idő is.

16. §.

A közjegyzői okiratoknak és tanusitványoknak s ezek kiadványainak tisztázásáért, s általában a közjegyző által készitett másolatokért, a munka- s illetőleg hitelesitési díjon felül, irásdíj is jár és pedig: 10 kr. minden lapért, mely 25 sort foglal magában; 20 kr., ha a sorok száma a 25-öt meghaladja, vagy a lap számadást, rovatos vagy túlnyomólag számtételekből álló kimutatást tartalmaz.

Azon lap, melyen az okirat végződik, teljesnek veendő.

17. §.

Váltók és kereskedelmi papirok óvatolásaért, hitelesitésekért, tanusitványi záradékokért és a tanusitványok-

ról felvett jegyzőkönyvekért, végre a fogalmazványokért irásdíj nem jár.

18. §.

A közjegyzőnek azon ügyletekért, melyeket természetüknél fogva irodai helyiségében is teljesithetne, de melyeket a fél kivánatára irodai helyiségén kivül székhelyén teljesit, a szabályszerű egyéb díjakon felül 1 frt távozási díj is jár.

Ha a közjegyző ugyanazon időben, ugyanazon ügyfél részére több ügyet végez, a távozási díj csak egyszer számitható fel.

A közjegyző a székhelyén kivül teljesitett egy vagy több ilyen ügyletért, távozási díjképen, az oda- és visszautazásra szükségelt idő után, a 12. §. utolsó bekezdésében meghatározott díjat számithatja fel, mely azonban egy napra 12 frtot meg nem haladhat.

Ugyanezen díjat számithatja fel a közjegyző távozási díjképen, a váltók és kereskedelmi papirok óvatolásáért és az értesitvényekért is, ha ezen ügyletek a közjegyző székhelyén kivül teljesittetnek.

19. §.

A közjegyző a távozási díjon felül vitelbért is számithat fel, a mennyiben nem a fél alkalmatosságát használta, ha a közjegyzői ügylet a közjegyző irodahelyiségétől legalább egy kilométernyi távolságban teljesittetik.

Vitelbér fejében a közjegyző vasuton a II., gőzhajón az I. osztályú jegy árát, egyébként pedig két lovas kocsi bérét számithatja fel.

20. §.

Ha a közjegyző székhelyén kivül teljesitett ügylet az oda- és visszautazással együtt fél napnál több időt vesz igénybe s a közjegyzőt lakással és élelemmel nem a fél látta el : a közjegyzőnek naponkint 5 frtnyi napidíj jár.

21. §.

Ha a közjegyző ugyanazon helyen és időben több ügyet végez, a vitelbér és napidíjak csak egyszer számithatók fel s azok megtéritéséhez az illető ügyfelek egyenlő arányban járulnak.

22. §.

Hagyatékoknak birói vagy gyámhatósági megbizásból teljesitett leltározásért s tárgyalásáért, a közjegyzőt a következő díjak illetik meg:

300 frt értéket felül nem haladó hagyaték tárgyalásáért 3 frt, 300 frton felül 500 frtig terjedő értéknél 5 frt, 500 frton felül 1000 frtig terjedő értéknél 7 frt, 1000 frton felül 2000 frtig terjedő értéknél 10 frt, 2000 frton felül 4000 frtig terjedő értéknél 15 frt, 4000 frton felül 6000 frtig terjedő értéknél 20 frt.

6000 frtot meghaladó értéknél, a 20 frtnyi díj, minden további megkezdett 1000 frtnyi érték után, 1 frttal növekszik; a díj összege azonban 500 frtnál magasabb nem lehet.

Ugyan e fokozatos díjátalány jár a közjegyzőnek akkor is, ha a leltározást más teljesitette.

A díjszámitás alapja, a hagyatéki vagyonnak, a terhek levonása nélkül számitott leltárértéke.

E díjátalányon felül, a közjegyző csak bélyeg- és postabér kiadásait, továbbá a 19. §-ban meghatározott vitel-

bért, ez utóbbit azonban csak a 21. §. rendelkezésének megtartása mellett számithatja fel.

23. §.

A 22. §-ban meghatározott díjakat, a megbizó hatóság, a közjegyző eljárásáról szóló jelentésnek beadásáról számitott 15 nap alatt, megállapitani köteles.

24. §.

A 22. és 23. §§. rendelkezései kiterjednek azon hagyatéki eljárásokra is, melyekkel a közjegyző korábban bizatott meg, de melyeket ezen törvény hatályba lépte előtt be nem fejezett.

25. §.

A közjegyzőnek mint birói megbizottnak csődtömeg leltározásáért, valamint árverésekért és becslésekért, ha a tárgyak értéke 500 frtot meg nem halad, fél napra 3 frt, egész napra 5 frt munkadíj jár.

500 frtot meghaladó értéknél, valamint hitbizományi tömegek leltározásáért fél napra 5 frt, egész napra 8 frt munkadíj jár.

A 19. és 20. §§. eseteiben az ott meghatározott díjak is járnak; az 21. §.

rendelkezése azonban akkor is alkalmazandó.

26. §.

Vételár-felosztásért, gondnoksági vagy zárlati esetekben teljesitett összeirásokért és átalában birói vagy gyámhatósági megbizásból teljesitett minden más cselekményért, a közjegyző díjait — időre és munkára való tekintettel — esetenkint, a megbizó hatóság állapitja meg.

A közjegyző köteles ezen díjait és kiadásait elkülönitve, részletesen felszámitani s az eljárásáról felvett okirat végén, az eljárás teljesitésére forditott időt is megjelölni.

27. §.

Az 1874. XXXV. t.-cz. 55. §-a alapján magán megbizásból teljesitett munkálatokért járó díjak, a megbizó féllel való szabad egyezkedés tárgyai.

Ha megegyezés létre nem jő, díjkövetelését a közjegyző személyes birósága előtt perrel érvényesitheti.

28. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyminister bizatik meg.

LII. Törvényczikk

a népszámlálásról.

(Szentesitést nyert 1880. évi junius-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi junius-hó 21-én.)

1. §.

A magyar korona országainak területén általános népszámlálás rendeltetik el. Ezen népszámlálás az 1880. decz.-hó 31-én létező népességi állapot szerint, 1881. január-hó 1-je és 10-ke közt országszerte meginditandó és szakadatlanul folytattatván, ez idő alatt be is fejezendő.

2. §.

A népszámlálással egyidejüleg a lakhelyek és némely házi állatok összeirása is eszközlendő.

3. §.

A népszámlálás a közigazgatási bizottság, illetőleg Horvát- és Szlavonországokban az alispánság vagy a városi tanács vezetése és felügyelete alatt történik.

4. §.

Mindenki köteles a népszámlálás alkalmával számbaveendő adatokat saját maga, családtagjai, hozzátartozói és lakói után hiven bevallani. Az illetőségnek ez alkalommal történendő bejegyzése, az illetőséget meg nem állapitja.

5. §.

A ki magát a számlálás alól szándékosan kivonja, vagy tudva hamis vallomást tesz, vagy a számlálásnak kellő időben való befejezését szándékosan megakasztja, — 50 frtig terjedhető birság alá esik, mely behajthatatlanság esetében elzárásra, (minden 10 frtig terjedő összeg egy-egy napi elzárásra) változtatható.

Az, kinek hanyagsága vagy roszakarata miatt a számlálást ismételni kellene, az ebből eredő költséget megtériteni tartozik.

Mind ezen költség, mind a birság közigazgatási úton szabatik meg és hajtatik be.

6. §.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister a népszámláláshoz szükséges nyomtatványokat szolgáltatja.

Ezen nyomtatványok betöltéséről a helyhatóságok gondoskodnak.

7. §.

A népszámlálás foganatositásából felmerülendő költségek fedezésére 150,000 frtnyi rendkivüli hitel nyittatik a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister részére, a melyből 50,000 frt esik az 1880. évi költségvetésre.

8. §.

A jelen törvény kihirdetése napján lép életbe.

9. §.

Jelen törvény végrehajtásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister bizatik meg, ki e végből Magyarországban a belügyi- és honvédelmi ministerrel, Horvát-Szlavonországokban a bánnal, a határőrvidéken pedig az ottani igazgatás főnökével egyetértőleg intézkedik.

LIII. Törvényczikk

a törvénytár, törvénygyüjtemény és rendeletek tárának kiadásáról és elárusitásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi november-hó 25-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi november-hó 29-én.)

1. §.

A törvénytár, törvénygyüjtemény és rendeletek tárának, valamint egyes törvényeknek vagy rendeleteknek, nem különben az 1868. III. törvényczikk értelmében készitendő forditásoknak önálló kiadása és azok elárusitása az állam kizárólagos jogát képezi, és arról — akár házilag, akár magánvállalkozókkal kötött szerződés utján — kizárólag a kormány gondoskodik.

2. §.

A kiadás és elárusitás módozatait a belügyminister állapitja meg, a ki ugy a forditásokról, valamint az olcsó kiadásu példányoknak kellő számban és kellő időben kiállitásáról is köteles gondoskodni.

Hasonlag köteles gondoskodni arról, hogy ezen kiadmányok a könyvkereskedéseknek is közvetitésével az ország minden részében könnyen megszerezhetők legyenek.

Ugyancsak a belügyminister határozza meg az egyes példányok árát, a kiadás minőségéhez képest, de mindenesetre ugy, hogy a törvénygyüjtemény és rendeletek tára aránylag jutányosan legyen megszerezhető.

Egyes törvények a szükséghez képest önállóan is áruba bocsáthatók.

3. §.

A törvényhatóságok, rendezett tanácsu városok, nagyközségek és kör-

jegyzői szövetkezetek kötelesek a törvénygyüjtemény évi folyamának egy-egy, az állam nyelvén kiadott példányát megszerezni.

A belügyminister rendeleti uton állapitja meg, hogy a törvényhatóságok tisztviselői közül kik legyenek kötelezve ezen törvénygyüjtemény megszerzésére. Azon testületeknek és tisztviselőknek, kik a törvénygyüjtemény megszerzésére kötelezve vannak, a belügyminister az általa a 2. §. értelmében meghatározandó árból az egész ár 10%-át meg nem haladható elengedést tehet.

4. §.

Az egyes ministerek a saját tárczájuk ügykezelésére vonatkozó szolgálati és eljárási utasitásokat, melyek a rendeletek tárába fel nem vétetnek, ezentul is külön kiadhatják.

5. §.

Ezen törvény intézkedései alá általában nem tartoznak a törvények vagy rendeletek oly kiadásai és gyüjteményei,

a melyek a törvényeket és rendeleteket tudományos, vagy gyakorlati magyarázásokkal kisérik; — sem azon gyüjtemények, melyek a szakszerü használat czéljából csupán az egy szakmába vágó törvényeket és rendeleteket tartalmazzák.

6. §.

Ezen törvény rendelkezései az 1881. év január 1-jén tul szentesitendő törvények és kibocsátandó rendeletek kiadásaira vonatkoznak.

7. §.

Az állam érdekeinek a jelen törvény értelmében leendő megvédéséről a belügyminister köteles gondoskodni, ki az ezen törvény rendelkezéseinek ellenére jogosulatlanul kiadott, vagy áruba bocsátott kiadmányokat közigazgatásilag lefoglaltathatja.

8. §.

Ezen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép s végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

LIV. Törvényczikk

a Magyarország s Horvát-Szlavon-Dalmátországok közt létrejött pénzügyi egyezmény beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi november-hó 27-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi november-hó 29-én.)

Az 1868. XXX. t.-czikkben foglalt egyezmény pénzügyi részének ugyane törvény 12. §-ában megállapitott tartama, valamint annak az 1878. XXX. t.-czikk által történt ideiglenes meghosszabbitásának határideje is lejárván: egyrészről Magyarország országgyülése, másrészről Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok országgyülése közt, az idézett 1868. XXX. t.-cz. 70. §-ában rendelt módon, közös megállapodással uj pénzügyi egyezmény jött létre. Ezen egyez-

mény Ő császári és Apostoli királyi Felsége által is jóváhagyva, megerősitve és szentesitve, mint Magyarország és Horvát-Szlavon- és Dalmátországok közös alaptörvénye ezennel törvénybe igtattatik, mint következik :

1. §.

Mindazon követelések, illetőleg tartozások, melyek egyfelől Magyarország részéről Horvát-Szlavonországok irányában, másfelől Horvát-Szlavonországok részéről Magyarország irányában a multra nézve, az 1879. évet is beleértve, az 1879. év deczember utolsó napjáig bármi czimen fenállottak, kölcsönösen kiegyenlitetteknek tekintendők, ugy, hogy az 1880. január-hó 1-ét megelőzött időből Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt semmi néven nevezendő követelés, illetőleg tartozás nem létezik.

2. §.

Az 1868. XXX. t.-cz. 11. §-ában Horvát-Szlavon- és Dalmátországok ré-

széről elismert azon elv szerint, hogy ezen országok azon költségekhez, melyeket egyfelől a magyar korona országai és Ő Felsége többi országai közt közöseknek ismert, másfelől maguk a magyar korona összes országai közt, az idézett 1868. XXX. t.-cz.-ben közösöknek jelölt ügyek igényelnek, adóképességük arányában volnának kötelesek járulni: ezen adóképességi arány ugyanazon hivatalos adatok szerint, a melyeknek alapján a magyar korona országainak, a közös ügyek költségeihez hozzájárulási aránya, Ő Felsége többi országaival szemben, az 1878. XIX. t.-cz. szerint, 1887. végeig meghatároztatott, ugyanazon időre

Magyarországra nézve . $94._{4,299.011}$

Horvát- és Szlavonországokra nézve pedig . . . . $5._{5,700.989}$

százalék.

3. §.

Az 1868. XXX. t.-cz. 13. §-ában megjelölt tekintetek azonban még jelenben is fennállván, Magyarország ezuttal

is készséggel beleegyezik, hogy Horvát- és Szlavonországok jövedelmeiből mindenek előtt bizonyos rész, mely ez országok beligazgatási költségeire a jelen egyezményben, ennek tartamára megállapittatik, vonassék le és a beligazgatási szükséglet fedezése után fennmaradt összeg fordittassék a közös ügyek által igényelt költségekre.

4. §.

A megelőző szakaszokban kifejtett elvek alapján, egyrészről Magyarország, másrészről Horvát- és Szlavonországok közt a következő pénzügyi egyezség jött létre.

5. §.

Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete az 1880. évi január-hó 1-jétől kezdve azon időre, a meddig a magyar korona országai és Ő Felsége többi királyságai és országai között a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány iránt kötött egyezmény tart,

mindenek előtt Horvát-Szlavonországok egyenes és közvetett adóinak és egyéb közjövedelmeinek, amennyiben azok nem esnek a jelen törvény 6. §-ának határozmányai alá, 45%-val fedeztetik, vagyis azon országok tiszta közjövedelmeiből annyi százalék szolgáltattatik be azon horvát-szlavon országos vagy törvényhatósági pénztárba, a hová a társországok törvényhozása vagy kormánya kivánni fogja.

Horvát-Szlavonországok összes bevételeinek 55%-a a közös költségek fedezésére a közös kincstárba szolgáltatandó be.

Horvát-Szlavonországok tiszta közjövedelmeinek 45%-a akként számittatik ki, hogy Horvát-Szlavonországok összes egyenes és közvetett adóiból, a Horvát-Szlavonországokban fekvő államjavak jövedelmeiből s egyéb közjövedelmekből, a mennyiben azok nem esnek a jelen törvény 6. §-ának határozmányai alá, csak azon kiadások vonatnak le, a melyek az adók kivetésével és behajtásával, a közös pénzügyi igazgatás költségeit

ide nem értve, az államjavak kezelésével, a közvetett adók és jövedékek és a többi közjövedelmek előállitásával és közvetlen kezelésével járnak.

Az 1867. év végeig bezárólag fennmaradt és 1880. évi január 1-je után behajtott adóhátralékokra, ezentul is az 1868. XXX. t.-cz. 30. §-a lesz alkalmazandó.

Midőn a volt határőrvidéknek ez időszerint még külön közigazgatás alatt álló területe részben vagy egészben Horvát-Szlavonországokkal közigazgatásilag egyesittetik és Horvát-Szlavonországok akkori összes területének mind közjövedelmei mind beligazgatási költségei megállapithatók lesznek, és ha ezen alapokon a jelen törvény azon fennebbi rendeletére nézve, mely a Horvát-Szlavonországok jövedelmeiből ezen országok közigazgatási költségeire forditandó 45%-ot megállapitja, módositásnak szüksége mutatkoznék: ezen módositás, habár a jelen törvény 2. §-ában kijelölt határidő még nem következett is be, a változott viszonyok és Horvát-Szlavonországok valódi szükségletének tekintetbe vétele alapján,

az 1868. XXX. t.-cz. 70. §-ában megszabott módon eszközlendő.

6. §.

Az 1868. XXX. t.-cz. 18. §-a akként módosittatik, hogy azon jövedelmek közül, a melyek a jelen törvény 5. §-a szerint Horvát - Szlavonországok beligazgatási szükséglete és a közös ügyek költségei közt megosztandók, kivétetnek:

a) az 1867. XII. t.-cz. folytán a határvám jövedelmei;

b) a bor- és husfogyasztási adók, melyek Horvát-Szlavonországokban, továbbá is a községi kiadások fedezésére fordittathatnak;

c) a Belóvár megye katholikus lakossága által fizetett lelkészi illeték, mely szintén Horvát-Szlavonországok autonom költségeinek fedezésére fordítható;

d) az 1880. XXVII. t.-czikken alapuló hadmentességi díj, mely mint különleges czélra szánt jövedelem, a megosztás tárgyát nem képezheti;

e) az 1868. évi XXIII. t.-cz. szerint

a vasuti és gőzhajózási vállalatoktól, valamint a biztositási társulatok ügynökségeitől szedett bélyegilletékek, az 1875. XX. t.-czikken alapuló szállitási adó, valamint a postai teherlevelek bélyegilletéke, a mely jövedelmek nem lesznek a jelen törvény 5. §-ában megállapitott százalékos arány szerint megosztandók, hanem az ezen e) pont alatt elősorolt közjövedelmek czimén 20.000 frtnyi évi átalányösszeg fog Horvát-Szlavonországok javára számittatni; azon határozott kikötéssel azonban, hogy ezen évi átalányösszeg még akkor sem változhatik, ha a jelen egyezmény tartamának ideje alatt az ezen e) pontban elősorolt közvetett adónemek bármelyike is felemeltetnék vagy leszállittatnék, végre

f) azon közvetett adók (dohány, só, bélyeg, lotto), melyek a polgárositott, de közigazgatásilag Horvát-Szlavonországokkal még nem egyesitett határőrvidékből származnak, szintén nem tartoznak azon közjövedelmek közé, melyek a jelen törvéuy 5. §-a értelmében, Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt megosztandók.

7. §.

A jelen törvény 1. §-a értelmében, a Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt fennállott követelések és tartozások kiegyenlittetvén, az 1868. XXX. t.-cz. 49. §-a és 1873. XXXIV. t.-cz. 6. §-a értelmében, a vallás- és közoktatási alapoknak Horvát-Szlavonországokat illető része, a nevezett országok autonom kormányának kiszolgáltatandó.

8. §.

Az 1868. XXX. t.-czikk és 1873. XXXIV. t.-czikknek e jelen törvény által nem módositott pontjai változatlanul fenntartatnak.

LV. Törvényczikk

Krassó és Szörény megye egyesitéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 6-án. Kihirdettetett az országgyülés képviselő házában 1880. évi deczember-hó 9-én, a főrendek házában 1880. évi deczember-hó 11-én.)

1. §.

Az eddig fennállott Krassó és Szörény megye „Krassó-Szörény megye“ elnevezés alatt egy törvényhatósággá egyesittetik.

Az ekként alakitott törvényhatóság székhelye Lugos.

2. §.

Az egyesitett megyében addig, mig az 1870. XLII. t.-cz. rendelkezéseinek

megfelelő megyei bizottság meg nem alakittatik, a volt Krassó és Szörény megyei bizottsági tagok képezik a törvényhatóság egyetemét képviselő bizottságot.

3. §.

Ezen törvényhatóság a belügyminister felhivására s az általa az 1881. év folyamán kitüzendő határidőben közgyülést tart, s a bizottságnak az 1870. XLII. t.-czikkben, az első alakulásra nézve megszabott módon eszközlendő ujra alakitása iránt a szükséges intézkedéseket megteszi.

4. §.

A volt Krassó megyei központi tisztviselők, az 1870. XLII. t.-cz. értelmében eszközlendő általános tisztujitásig, az egyesitett megyében is megtartják állomásaikat; ugyszintén a volt Szörény megyei központi tisztviselők is eddigi minőségükben az egyesitett megye tisztikarába vétetnek fel, kivévén, ha ez által a központi személyzet száma a kellő lét-

számot tulhaladná, mely esetben a Szörény megyei személyzetből a hivatalban fiatalabbak lemondottaknak tekintetnek; kik is ez esetben végkielégitésül egy évi fizetésükre igényt tarthatnak.

A járási tisztviselők az általános tisztujitásig mind a két volt megyében kivétel nélkül állomásaikon maradnak.

Az időközben megürült állomások az 1870. XLII. t.-cz. rendelkezései szerint töltetnek be.

5. §.

A fennállott két megye ingó és ingatlan vagyonára nézve az 1876. XXXIII. t.-cz. által egyesitett megyék vagyonát illetőleg meghatározott alapelvek lesznek alkalmazandók.

6. §.

Krassó-Szörény megye, a volt Krassó és Szörény megye azon részeinek kivételével, melyek a fehértemplomi választókerülethez tartoznak, az eddigi beosztás és választási székhelyek fentartása mellett, hét országgyülési képviselő-választókerületet képez.

Minden választó-kerület csak egy képviselőt választ.

7. §.

Az egyesitett megyékben a választók névjegyzékének kiigazitására és az országgyülési képviselő-választások vezetésére, az 1874. XXXIII. t.-cz. 17—20. és 117. §§-aiban elrendelt módon, de mindenesetre az 1881-ben megejtendő általános országgyülési képviselő-választásokat megelőzőleg, központi választmány alakitandó.

Ezen központi választmány megbizása, az 1874. XXXIII. t.-cz. alapján alkotott központi választmányok megbizásával szünik meg.

8. §.

Addig, mig az ujonnan alakitott megye bizottsága (2. §.) és központi választmánya (7. §.) meg nem alakul, s mig a tisztviselők iránt az intézkedés a 4. §. értelmében meg nem történt, Krassó és Szörény megye jelenlegi bizottsága,

központi választmánya és tisztikara működésüket folytatni tartoznak.

9. §.

Krassó és Szörény megye egyesitése által az ezen megyék területére nézve hatályban levő igazságszolgáltatásra vonatkozó törvények, rendeletek és szabályok további fennállása nem érintetik, s az iránt, hogy ezeknek épségben tartása mellett az igazságszolgáltatás az egyesitett megyében miként eszközöltessék, az igazságügyi minister rendeleti uton intézkedik.

10. §.

Az 1848. V. t.-cz. 5. §-ának, az 1873. XXVII. és az 1874. XXXIII. t.-czikknek jelen törvénynyel ellenkező határozatai hatályon kivül tétetnek.

11. §.

Ezen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép, a végrehajtás idejének és módozatainak meghatározásával, vala-

mint az e végből szükséges utasitások kiadásával a belügyminister, a 9. §-t illetőleg az igazságügyi minister bizatik meg.

LVI. Törvényczikk

a megyék 1881-dik évi közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásainak fedezéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi december-hó 9-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselö házában 1880. évi deczember-hó 10-én, a förendek házában 1880. évi deczember-hó 11-én.)

1. §.

A megyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásaira, 1881-dik évben, a mennyiben a törvényhozás időközben másként nem intézkedik, 4,850.000 forint fog az állampénztárból kiszolgáltatni.

Ezen törvény hatályának ideje alatt az emlitett törvényhatóságoknak, ezen czélokra házi adónak kivetése meg nem engedtetik.

2. §.

Ezen összeg a belügyminister által a megyék közt akként fog felosztatni, hogy minden megye az előző évekre helybenhagyott költségvetései alapján tényleg igénybe vett összegben részesittessék, a mennyiben ezen összeg szükségét, az 1881-dik évre is igazolja.

Az egyes megyék részére megállapitott évi illetmény havi részletekben előzetesen szolgáltatik ki.

3. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyi és belügyi ministerek bizatnak meg.

LVII. Törvényczikk

az 1881. évi állami költségvetésről.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 14-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselő házában 1880. évi deczember-hó 15-én, a főrendek házában 1880. évi dreczember-hó 16-án.)

1. §.

Az 1881. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai:

Kétszáz hetvenegy millió tizennyolcz ezer kilenczszáz kilenczvenkilencz o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Egy millió ötszáz tizenöt ezer háromszáz tizenhárom o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Tizennégy millió ötszáz kilenczvennégy ezer négyszáz ötvenöt o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:
Egymillió kilenczszáz kilenczvenezer száz harminczkét o. é. forintban
állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czimek és rovatok szerint oszlanak meg.

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
A) Rendes kiadások.			
I. Fejezet.			
A királyi udvartartás költségei			4,650.000
II. Fejezet.			
Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdijai			70.592
III. Fejezet.			
Országgyülés :			
1. A főrendiház kiadásai		50.589	
2. A képviselőház „		1,113.712	
3. Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei		31.000	
4. A magyar delegatió kiadásai		26.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
5. Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai		7.000	
6 Deák Ferencz siremlékére		72.000	
Összesen (III. fejezet 1—6. czim)			1,300.301
IV. Fejezet.			
Az 1881. évre megállapitott **közösügyi kiadásokból** a magyar korona országait illető összeg			34,151.195
V. Fejezet.			
Az 1849. évtől az 1867. évig tettleg fennállott **központi kormány közegeinek nyugdijai** általányképen			130.093
VI. Fejezet.			
Nyugdijak:			
1. Ministerelnökség és fiumei kormányzóság		2.000	

2. Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium		5.898	
3. Horvát-szlavon-dalmát ministerium		3.225	
4. Belügyministerium		494.000	
5. Pénzügyministerium		1,936.725	
6. Közmunka- és közlekedési ministerium		281.020	
7. Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium		353.301	
8. Vallás- és közoktatásügyi ministerium		85.000	
9. Igazságügyi ministerium		647.582	
10. Honvédelmi ministerium		220.000	
Együtt (VI. fejezet 1—10. czim)			4,028.751

VII. Fejezet.

Állami adósságok :			
1. Az 1867. évi XV. t.-czikkben elvállalt államadóssági járulék :			
Évi járulék folyó pénzértékben	17,393.000		
Évi járulék ezüstben	11,776.000		
Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben	1,000.000		
Évi törlesztési hányad ezüstben	150.000		
Összesen (1. czim)		30,319.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Földtehermentesités és örökváltságok:			
Kamatok és járadékok	11,259.947		
Tőketörlesztés	5,607.540		
Tőkebeli kiegyenlitések	16.000		
Járulék a földtehermentesitési alapigazgatóság költségei fedezésére . .	40.179		
Járulék az erdélyi igazoló bizottmányok költségei fedezésére	4.588		
Kötvényürlapok és szelvényivek előállitási költségei	2.000		
Összesen (2. czim)		16,930.254	
3. Szőlődézsmaváltság:			
Kamatozás	924.310		
Törlesztés	1,403.100		
Tőkebeli kiegyenlitések	300		
Kezelési költségek	44.810		
Összesen (3. czim)		2,372.520	

4. Maradvány- és irtványföldek megváltása:		
Kamatok	68.360	
Törlesztés	52.789	
Tőkebeli kiegyenlitésekre	600	
Kezelési költségekre	6.600	
Összesen (4. czim)		128.349
5. Az 1867. évi XIII. t.-cz. alapján felvett vasuti kölcsön:		
Kamatok	4,615.027	
Törlesztés	872.256	
Kezelési költségek	34.666	
Összesen (5. czim)		5,521.949
6. Az 1870. X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:		
Évi járadék	1,224.000	
Járulék a pénzügyministerium hitelmüveleti osztályának, számvevőségének és a központi állami pénztár költségeihez és egyéb kezelési és sorsolási költségekre	13.260	
Összesen (6. czim)		1,237 260

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
7. Az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid elsőbbségi kölcsön:			
Kamatok	28.900		
Tőketörlesztés	69.546		
Kezelési és sorsolási költségek . . .	200		
Összesen (7. czim)		98.646	
8. Az 1871. évi XXXVII. t.-cz. alapján felvett gömöri iparvasutak záloglevél kölcsön:			
Kamatok	354.623		
Törlesztés	98.766		
Kezelési költségek	2.238		
Összesen (8. czim)		455.627	
9. Az 1871. évi XLV. t.-cz. alapján felvett 30 millió frtnyi kölcsön:			
Kamatok	1,510.813		

Törlesztés	729.240	
Kezelési költségek	6.170	
Összesen (9. czim)		2,246.223
10. Az 1872. évi XXXII. t.cz. alapján felvett 54 millió frtnyi kölcsön:		
Kamatok	2,827.722	
Törlesztés	1,285.020	
Kezelési költségek	6.386	
Összesen (10. czim)		4,119.128
11. Az 1875. évi XLIX., 1876 évi XLVI., 1877. évi VII., IX., XIV., XV., XVII. és 1878. évi II., VIII., IX., XV., XVI., XVII. és 1879. évi II. és 1880. évi V. t.-czikkek alapján kibocsátott 400,000.000 frt névértékü magyar aranyjáradék-kölcsön:		
Kamatok	28,320.000	
Kezelési költségek	72.620	
Összesen (11. czim)		28,392.620
12. Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut átvétele folytán elvállalt adós-		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
ság és felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön:			
I. Kibocsátásu elsőbbségi kölcsön . .	2,300.807		
II. Kibocsátásu elsőbbségi kölcsön . .	1,775.248		
A 9,989.300 frtnyi kölcsön	596.763		
Összesen (12. czim)		4,672.818	
13. A vágvölgyi vasut vételárának hátralékos része után járó kamatra az 1879. évi XXVII. t.-cz. alapján		275.470	
14. Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felveendő tiszai és szegedi kölcsön:			
Évi járulék	1.398.750		
Kezelési költségek	2.150		
Összesen (14. czim)		1,400.900	
15. Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			

53.324 drb részvény-szelvény beváltására	783.863	
15,750.000 frtnyi sorsjegy-kölcsön évi járadéka	819.000	
20,000 000 frtnyi elsőbbségi kölcsön 5% kamatjára . . . . 986.650 frt. és tőketörlesztésére . 40.000 „	1,026.650	
Összesen (15 czim)		2,629.513
16. A 1880. évi XLIV. t.-cz. alapján a zágráb-károlyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járadék		283.200
17. Az 1880. évi VIII. t.cz. értelmében kibocsátandó aranyjáradékkötvények, az 1880. évi IX. t.-cz. értelmében kibocsátandó papirjáradékkötvények és az 1881. évi hiány fedezésére kibocsátandó értékpapirok kamataira		1,000.000
18. Függő adósság:		
A közös függő adósság kezelési költségeiből Magyarországot terhelő 30%-os részlet	151.500	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Pénztári jegyek, birói és árvaletétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási s kezelési költségeire és bankjutalékra	1,672.100		
Összesen (18. czim)		1,823.600	
Együtt (VII. fejezet 1—18. czim)			103907077
VIII. Fejezet.			
Előlegezések a vasuti kamatbiztositás alapján			10,718.000
IX. Fejezet.			
Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete :			
1. Horvát-Szlavonországok autonom kormányzatának az 1880. évi LIV. t.-cz. értelmében		3,430.383	

2. A zágrábi hadfőparancsnokság rendelkezésére a polgárositandó horvát-szlavon határőrvidék beligazgatási szükséglete fejében		2,266.070	
Együtt (IX. fej. 1—2. czim)			5,696.453
X. Fejezet.			
Fiume:			
1. A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete .		29.880	
2. Törvénykezési provisorium		55.260	
Együtt (X. fej. 1—2. czim)			85.140
XI. Fejezet.			
Állami számvevőszék részére átalánykép .			130.000
XII. Fejezet.			
Ministerelnökség:			
1. A ministerelnökség költségei:			
Személyi járandóságok	70.100		
Dologi kiadások	38.500		
Összesen (1. czim)		108.600	

	Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
	forint		
2. Rendelkezési alap		200.000	
Együtt (XII. fej. 1—2 czim)			308.600
XIII. Fejezet.			
Ö cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:			
Személyi járandóságok	43.443		
Dologi kiadások	7.120		
Együtt (XIII. fej.)			50.563
XIV. Fejezet.			
Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:			
1. Személyi járandóságok		29.040	
2. Dologi kiadások és az országos törvénytárnak horvát nyelven kiadására .		6.840	
Együtt (XIV. fej. 1—2. czim)			35.880

XV. Fejezet.

Belügyministerium:		
1. Központi igazgatás és földtehermentesitési alapigazgatóság részére átalánykép		318.000
2. Országos levéltár		31.400
3. Megyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai		4,850.000
4. A főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései		243.500
5. Egészségügyi tanács		1.800
6. Általános közigazgatási kiadások:		
A nemzeti szinház állami segélyezésére	44.000	
A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház szükségletére . . .	27.300	
Betegápolási költségek	506.725	
Himlőoltási költségek	51.450	
Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek . . .	5.000	
Szülházi kiadások	12 000	
Lelenczek és törvénytelen ágyból született gyermekek tápdijai	60.424	
Tébolydai kiadások	315.694	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Közbiztossági kiadások	150.000		
Erdélyi csendőrség	420.015		
Toloncz-kiadások	40.150		
Életmentési dijak	800		
„Hivatalos lap“ költségeire	9.000		
Az országos törvények és rendeletektárának költségei	22.400		
Budapesti önkéntes tüzoltó-egylet segélyezésére	5.000		
Fővárosi rendőrség átalánya	471.209		
Utlevelek kiállitásával járó költségek .	4.197		
Előre nem látható költségekre . . .	6.000		
Karhatalmi költségek	5.000		
Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre	8.000		

Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8.700		
Összesen (6. czim)		2,173 064	
Együtt (XV. fej. 1—6. czim)			7,617.764
XVI. Fejezet.			
Pénzügyministerium :			
1. Központi igazgatás :			
Személyi járandóságok	558.760		
Dologi kiadások	178.400		
Összesen (1. czim)		737.160	
2. Központi állami pénztár :			
Személyi járandóságok } Dologi kiadások }		60,626	
3. Pénzügyigazgatóságok és számvevő osztályok :			
Személyi járandóságok . . . . . } Dologi kiadások . . . . } Horvát-szlavon határőrvidéki hadfőparancsnokságnál fennálló számvevőosztály részére . . . . . }		848.330	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
4. Állami pénztár Zágrábban:			
Személyi járandóságok / Dologi kiadások		15.954	
5. Adófelügyelők és azok segédszemélyzete:			
Személyi járandóságok	544.148		
Dologi kiadások	178.397		
Összesen (5. czim)		722.545	
6. Adóhivatalok:			
Személyi járandóságok / Dologi kiadások		1,120 172	
7. Pénzügyi, illetőleg vám- és adóőrség:			
Személyi járandóságok	1,738.770		
Dologi kiadások	361,230		
Összesen (7. czim)		2,100.000	

8. Jogügyi igazgatóság:		
Személyi járandóságok	51.090	
Dologi kiadások	4.323	
Összesen (8. czim)		55.413
9. Kincstári ügyészségek:		
Személyi járandóságok	68.890	
Dologi kiadások	18.179	
Összesen (9. czim)		87.069
10. Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban		6.575
11. Állandó kataster		404.830
12. Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán	85.085	
Bányász-iskola Selmeczbányán . . .	9.991	
Bányász-iskola Felsőbányán	9.924	
Összesen (12. czim)		105.000
13. Egyenes adók kivetési és beszedési költségei		735.500
14. Fogyasztási adók beszedési költségei .		223.182
15. A fogyasztási adó visszatéritések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében a szesz-adó czimén		291.902

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
16. Határvám kezelési költségei		306.412	
17. Bélyeg kezelési költségei		158.340	
18. Jogilletékek és dijak kezelési költségei:			
Személyi járandóságok	391.248		
Dologi kiadások	56.400		
Összesen (18. czim)		447.648	
19. Fémjelzés üzemi és kezelési költségei .		7.625	
20. Út-, híd- és révvám Horvát-Szlavonországban		500	
21. Dohányjövedék (az osztrák kezelőség számára beváltandó dohánylevelek beváltási árának 6,269.000 frttal és a dohánytermelési előlegeknek 1,955.000 frttal történt levonása után)		12,531.004	
22. Lottojövedék		2,021.573	
23. Sójövedék		2,487.887	
24. Állami jószágigazgatóságok és számvevőségek		128.516	

25. Állami jószágok		1,700.000	
26. Bányaigazgatóságok és számvevőségek .		183.909	
27 Fémbányászat és opálbánya		3,194.034	
28. Fémkohászat		3,598.023	
29. Pénzverde		4,835.314	
30. Vasművek		2,036.451	
31. Kőszénbányák		25.756	
32. Sótermelés		1,017.878	
33. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok .		31.948	
34. Állami nyomda		490.900	
35. Állami épületek		13.956	
36. Budapesti állami hidak		135.188	
37. Kölönféle kiadások		124.480	
Együtt (XVI. fej. 1—37. czim)			42,991.600

XVII. Fejezet.

Közmunka- és közlekedési ministerium:

1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok	298.150		
Dologi kiadások	48.110		
Összesen (1. czim)		346.260	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. *a)* Vasuti főfelügyelőség:			
Személyi járandóságok	67.270		
Dologi kiadások	22.850		
b) Vasuti kormánybiztosok	3.175		
Összesen (2. czim)		93.295	
3. Államépitészeti hivatalok:			
Személyi járandóságok	307 609		
Dologi kiadások	112 787		
Összesen (3. czim)		420.396	
4. Kőutak kezelése, fentartása és épitése:			
Kezelés	89.445		
Fentartás	2,601.386		
Uj utak és hidak épitése:			
Magyarországban:			
Csikmegyében, a héjasfalva-ghymesi állami ut függestelki szakaszának befejezésére	10.000		

Hunyadmegyében, a szeged-temesvár-szászsebesi állami uton Piskinél a Strigy folyón lévő hid ujból épitésére szükséges 60.000 frtból	20.000	
Kolozsmegyében, az apahida-szászrégeni állami út Királyfalvától Örményesig terjedő szakasza épitésének befejezésére	25.000	
A törvényhatóságoknak utjaik és hidjaik fentartására, különös tekintettel a hadászatilag fontos utak és hidak fentartására	200.000	
Horvátországban:		
A Krndija hegyen keresztül vezető és az eszék-nasiczi és bektez-lipiki állami utakat összekötő kiépitetlen útvonal folytatólagos kiépitésére . .	40.000	
Az eszék-vukovári ut Kliszától a vukovári vasuti állomásig vezető részének folytatólagos kiépitésére	25.000	
Összesen (4. czim)		3,010.831

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
5. Viziutak kezelése, fentartása és épitése:			
Kezelés	38.357		
Fentartás	263.384		
Uj épitkezések:			
Magyarországban:			
A Dunánál:			
Hajózási akadályok elháritására . .	20.000		
Védművekre:			
a) a püspöki dunaág elzárására . .	15.000		
b) a szemeti dunaág elzárására . .	17.700		
c) a marhazátonyi parterősitésre .	23.000		
d) a körtvélyesi parterősitésre . .	11.100		
e) a Komárom felett levő „Lidia“ zátonynál szükséges munkákra .	150.000		
f) a dunavecsei partbiztositásra . .	40.000		
g) a földvári dunarész szabályozására	50.000		
h) az ordas-fajszi vonal szabályozására	122.000		

i) a bajai partbiztositás folytatására	30.000		
A Temes folyó hajózhatóvá tételére .	30.000		
Az egyesült Kőrös folyónál az átmetszések kiásatására és a povádi átmetszés körül szükséges szabályozásra, műszaki előmunkálatokra, felügyeletre stb.	100.000		
Sürgős munkákra és állami kezelés alatt nem álló folyókra segélykép .	40.000		
A Dráva-szabályozási munkákra . .	40.000		
Összesen (5. czim)		990.541	
6. Műszaki egyének kiképezésére s utazási ösztöndíjakra		3.000	
7. Posta: Személyi járandóságok . . .	2,380.700		
Dologi kiadások	3,104.000		
Összesen (7. czim)		5,484.700	
8. Távirda		1,981.450	
9. A m. k. állami vasutak üzleti kiadásai		11,078.220	
10. A m. k. állami gépgyár üzleti kiadásai		1.030.000	
11. A diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszénbánya kiadásai		1,440.000	
Együtt (XVII. fejezet 1—11. czim)			25,878.693

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
XVIII. Fejezet.			
Földmivelés-, ipár- és kereskedelmi ministerium:			
1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok, Dologi kiadások		223.050	
2. Ipar, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:			
Ipari czélokra és ipartanműhelyekre .	75.000		
Kereskedelmi czélok	4.170		
Külkereskedelmi czélok	1.000		
Összesen (2. czim)		80.170	
3. A gazdaság különböző ágainak emelésére átalánykép		264.050	
4. Gazdasági tanintézetekre:			
Magyaróvári gazdasági akadémia . .	61.700		
Keszthelyi gazdasági tanintézet . . .	33.300		

Debreczeni gazdasági tanintézet . .	18.100	
Debreczeni földmives iskola	30.300	
Kolozsmonostori gazdasági tanintézet .	41.000	
Kassai gazdasági tanintézet	30.800	
Liptó-ujvári földmives iskola	13.900	
Érdiószegi vinczellérképezde	8.000	
Tarczali vinczellérképezde	9.700	
Budapesti vinczellérképezde	8.600	
Összesen (4. czim)		255.400
5. Állami erdők		4,059.838
6. Erdőfelügyelőségek		79.000
7. Országos erdei alap:		
Erdősitésekre	10.000	
A községek szegény- és betegápolási-alapjainak törvényszerüen a jövedelem egy-ötödrészében kiadandó hányad	6.000	
Az erdőtörvény 208. §-ban emlitett erdei-alap megkezdésére	14.000	
Összesen (7. czim)		30.000

	Rovatonként	Czimenkénl	Fejezetenként
	forint		
8. Állami lótenyészintézetek:			
Lótenyészintézeti központi igazgatás:			
Személyi járandóságok	12.054		
Dologi kiadások	10.850		
Összesen	22.904		
Ménesbirtok-gazdaságok:			
Kezelési költségek	223.194		
Gazdasági kiadások	644.680		
Összesen	867.874		
Ménesek:			
Személyi járandóságok	201.435		
Dologi kiadások	435.638		
Összesen	637.073		
Méntelepek:			
Személyi járandóságok	277.068		
Dologi kiadások	630.034		
Összesen	907.102		

Lóversenyek	25.000	
Lótenyésztési jutalmak	15.617	
Magánosok és községek méntartása segélyezésére	10.000	
Tenyészanyag vásárlására és a káposztás-megyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyész alap jövedelméből)	15.900	
Összesen (8. czim)		2,501.470
9. Vesztegintézetek:		
Személyi járandóságok	32.460	
Dologi kiadások	11.090	
A boszniai határszélen 3 vesztegintézet és egy kirendeltség szükségleteire	9.600	
A kőbányai és soproni állami sertés-vesztegeldék	10.200	
Összesen (9. czim)		63.350
10. A keleti marhavész és egyéb járványos állati betegségek elfojtására:		
Személyi járandóságok	11.600	
Dologi kiadások	68.400	
Összesen (10. czim)		80.000

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
11. Budapesti állatorvosi tanintézet:			
Személyi járandóságok	27.688		
Dologi kiadások	11.627		
Összesen (11. czim)		39.315	
12. Bányakapitányságok:			
Személyi járandóságok	51.114		
Dologi kiadások	10.886		
Összesen (12. czim)		62.000	
13. Földtani intézet:			
Személyi járandóságok	14.695		
Dologi kiadások	13.305		
Összesen (13. czim)		28.000	
14. Statistikai hivatal:			
Személyi járandóságok	21 970		
Dologi kiadások	33.730		
Összesen (14. czim)		55.700	

15. Tengeri hajózás és révügy:			
Tengerészti igazgatás:			
a) Személyi járandóságok	62.730		
b) Dologi kiadások	25.170		
Összesen	87.900		
Szakoktatás:			
a) Személyi járandóságok	10.360		
b) Dologi kiadások	4.540		
Összesen	14.900		
Tengerészeti külön czélokra	23.328		
Tengeri kikötők	39.996		
Összesen (15. czim)		166.124	
16. Budapesti kir. zálogház részére átalánykép		257.000	
17. Mértékhitelesités		13.371	
Együtt (XVIII. fejezet 1–17. czim)			8.257.838

XIX. *Fejezet.*

Vallás- és közoktatásügyi ministerium:

1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok	182.804		
Dologi kiadások	15.747		
Összesen (1. czim)		198.551	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Tanulmányi ügyek igazgatása:			
Országos közoktatási tanács	5.000		
Tankerületi főigazgatóságok	32.850		
Népnevelési tanfelügyelőségek . . .	178.000		
Vizsgálati bizottmányok	7.900		
Összesen (2. czim)		223.750	
3. Tanintézetek:			
Felsőbb tanintézetek:			
Budapesti kir. egyetem:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	436.615		
Nyugélvezmények	30.594		
Budapesti középtanodai tanárképezde:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	37.400		
Kolozsvári egyetem:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	181.933		
Kolozsvári középtanodai tanárképezde:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	15.000		

József-műegyetem :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	191.176		
Országos mintarajztanoda és rajztanárképezde és ezzel kapcsolatos iparművészeti szakiskola :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	55.160		
Nagyszebeni jogakadémia :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	21.335		
Középtanodák :			
Gymnasiumok :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig :			
Nagyszebeni állami gymnasium Kaposvári „ Fiumei „ Losonczi „ Munkácsi „ Zombori „ Fehértemplomi „ . .	149 027		
Reáltanodák :			
Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig :			

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Budapesti-, budai állami főreáltanoda			
Budapesti-, pesti " "			
Győri " "			
Kassai " "			
Körmöczi " "			
Löcsei " "			
Nagyváradi " "			
Pancsovai " "			
Pécsi " "	406.597		
Szegedi " "			
Székelyudvarhelyi " "			
Temesvári " "			
Soproni " "			
Dévai állami alreáltanoda			
Kecskeméti " "			
Nagykállói " "			
Aradi " "			
Pozsonyi főreáltanoda segélyezésére .	4.000		

Sümegi főreáltanoda segélyezére . . .	4.000	
Székesfehérvári „ „	4.000	
Középtanodák közös költségei . . .	8.000	
Szaktanodák, és pedig:		
a) Bábatanodák Pozsonyban, Nagyváradon és Nagyszebenben:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	8.845	
b) Gépészeti ipartanoda Kassán:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	13.300	
c) Budapesti (pesti) közép-ipartanoda .	33.030	
d) Iparos tanulók iskolái	9.000	
e) Ipar-ügyek tárgyalására egy közeg	2.200	
f) A budapesti kereskedelmi akadémia segélyezésére	4.000	
Tanitóképezdék, elemi-, felsőbb nép- és polgári iskolák:		
Férfi elemi és polgári tanitó-képezdék:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások:		
Budapesti, budai Bajai, Félegyházai,		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Csurgói, Dévai, Iglói, Kolozsvári, Lévai, Losonczi, Márm.-szigeti, Modori, Sárospataki, Szék.-kereszturi, Zilahi, Znyo-várallyai, Aradi, Csáktornyai, férfi elemi és polgári tanító-képezde	314.000		
Elemi és polgári tanítónő-képezdék:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások:			

Budapesti, budai / Budapesti, pesti / Kolozsvári / Pozsonyi / Szabadkai / Győri — elemi és polgári tanitónő-képezde	198.000	
Tanitóképezdék közös költségei	8.000	
Tornapóttanfolyamok	7.000	
Népnevelési szükséglet	860.000	
A néptanitók nyugdijintézete segélyezése	150.000	
A „Néptanitók Lapja“ kiadására	10.000	
Budapesti felső leányiskola:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	45.450	
Mármaros-szigeti és trencséni felsőbb leány-iskola	10.000	
Siketnémák intézete Váczon:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	35.000	
Vakok országos intézete Budapesten:		
Személyi járandóságok és dologi kiadások	31.900	
Az egyetemi épületek létesitésére felvett kölcsön, kamat és törlesztési szükséglete	146.322	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Az egyetemi boncztani intézet felépitésére 1876., 1877. és 1878. évben felvett 300.000 frt kölcsön után törlesztendő 1% tőke és 6% kamat .	21.000		
Az egyetemi belkóroda felépitésére 1878., 1879. és 1880. évben felvett 300.000 frt kölcsön után törlesztendő 1% tőke és 6% kamat	21.000		
Összesen (3. czim)		3,472,884	
4. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok :			
Utazási ösztöndijak felsőbb és középtanodai tanárok és tanárjelöltek számára	16.000		
A nagyszebeni Teréz árvaház kir. alapitványi javadalma	17.690		
A gyulafehérvári r. kath. káptalan részére kir. alapitványi évi járulék .	5.985		

A kolozsvári elemi iskola rajztanitójának	315	
Alapitványi járulék az erdélyi iskolaalapnak a tanitók fizetéseinek pótlására	10.452	
Segély az ösztöndij-alapnak	1.064	
Szegény tanulók segélyezésére	1.200	
Goldberg-féle ösztöndij: 5, egyenként 126 frttal	630	
Kamarai járandóság, erdélyi helv. hitvallásu evang. egyházak és tanodák, s némely róm. kath. lelkészség számára	3.545	
Halli alapitványi alafák és segélydijak	4.410	
A magyarországi középtanodákba járó 15 horvátországi tanuló számára	3.000	
Oly egyetemi magántanárok jutalmazására, kik elméleti szakot adnak elő, melyre rendszeresitett tanszék vagy nem létezik, vagy betöltve nincs, s kiknek a tanári pályán megtartása az illető fakultás véleménye szerint kivánatos	4.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Ösztöndijak a magyar határőrvidék számára	1.540		
Összesen (4. czim)		69.831	
5. Közművelődési czélok:			
Magyar nemzeti muzeum:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	91.000		
Országos képtár:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	25 104		
Központi meteorologiai intézet:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.100		
Országos zeneakadémia és színi tanoda:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	35.250		
Nemzeti zenede segélyezésére . . .	1.500		
Iparmuzeum:			
Személyi járandóságok és dologi kiadások	10.400		

Magyar művészeti ösztöndij-alap:			
Képzőművészeti czélok czimén 3 ösztöndij 420 frttal	1.260		
Képzőmüvzéset czéljaira, jelesen: utazási ösztöndíjakra, megrendelésekre, elaggott művészek segélyezésére . .	15.000		
A képzőművészeti társulat segélyezésére	4.000		
Történelmi műemlékek felkutatására, kiásatására, felvételére (lerajzolására), lajstromozására, osztályozására, kiadására és felügyeletére	18.000		
A vajda-hunyadi vár fentartására . .	1.000		
Magyar történelmi és irodalom történeti források és emlékek kiadására és feldolgozására	15.000		
A magy. tud. Akadémia könyvtárnak	5.000		
A magy. tud. Akadémia mathem. és term. tud. osztálya részére országos érdekü kutatásokra és közleményekre	5.000		
A magy. kir. természettudományi társulatnak évi segélyezésére, oly czélból, hogy a társulat ez összeget országos érdekü kutatásokra és közleményekre forditsa	4.000		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Elszegényedett hazai irók vagy ezek családjainak segélyezésére	3.500		
Tornamesterek kiképzésére	5.000		
Összesen (5. czim)		254.114	
6. Egyházi czélok:			
A görögszertartásu kath. egyháznak .	99.000		
Az ágostai hitvallásu evang. egyháznak	36 000		
A helvét hitvallásu evang. egyháznak .	65.000		
A görög keleti hitvallásu egyháznak .	100.000		
Az unitaria hitvallásu egyháznak . .	5.000		
Az izraelita vallásuak egyházának . .	5.000		
Összesen (6. czim)		310.000	
Együtt (XIX. fej. 1—6. czim)			4,529.130
XX. Fejezet.			
Igazságügyi ministerium:			
1. Központi igazgatás:			
Személyi járandóságok:			

Fizetések és lakpénzek	152.430	
Szolgák ruhailletményei	800	
Jutalmak és segélyek	3.500	
Dologi kiadások:		
Házbér	21.077	
Hivatali és irodai költségek . . .	26.000	
Forditási költségek	1.500	
Utiköltségek és napidijak	2.000	
Távirdai sürgönyök költségei . . .	106	
Vegyészeti kiadások	3.400	
Összesen (1. czim)		210.813
2. Semmitőszék:		
Személyi járandóságok:		
Fizetések és lakpénzek	130.898	
Működési pótlékok	4.500	
Szolgák ruhailletményei	450	
Jutalmak és segélyek	800	
Dologi kiadások:		
Hivatali és irodai költségek	9.000	
Épületek fentartása	400	
Összesen (2. czim)		146.048
3. Legfőbb itélőszék:		
Személyi járandóságok:		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Fizetések és lakpénzek	300.949		
Működési pótlékok	2.500		
Szolgák ruhailletményei	800		
Jutalmak és segélyek	1.200		
Dologi kiadások:			
Házbér	3.040		
Hivatali és irodai költségek	10.800		
Összesen (3. czim)		319.289	
4. Királyi tábla Budapesten:			
Személyi járandóságok:			
Fizetések és lakpénzek	521.027		
Működési pótlékok	1.000		
Szolgák ruhailletményei	1.250		
Jutalmak és segélyek	2.000		
Dologi kiadások:			
Házbér	3.750		

Hivatali és irodai költségek . . .	20.000	
Épületek fentartása	400	
Összesen (4. czim)		549.427
5. Királyi tábla Maros-Vásárhelyen:		
Személyi járandóságok:		
Fizetések és lakpénzek	91.922	
Szolgák ruhailletményei	450	
Jutalmak és segélyek	600	
Dologi kiadások:		
Házbér	500	
Hivatali és irodai költségek . . .	5.500	
Épületek fentartása	300	
Összesen (5. czim)		99.272
6. Királyi főügyészségek Budapesten és Maros-Vásárhelyen:		
Személyi járandóságok.		
Fizetések és lakpénzek	33.830	
Szolgák ruhailletményei	250	
Jutalmak és segélyek	350	
Dologi kiadások:		
Házbér	2.960	
Hivatali és irodai költségek . . .	5.200	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Utazási költségek	2.000		
Fegyelmi eljárás költségeire . . .	1.660		
Összesen (6. czim)		46.250	
7. Királyi törvényszékek és járásbiróságok :			
Személyi járandóságok :			
Fizetések és lakpénzek	4,556.563		
Pótlék	1.000		
Évi díjak	70.000		
Szolgák ruhailletményei	49.248		
Jutalmak és segélyek	10.000		
Dologi kiadások :			
Házbérek	191.845		
Hivatali és irodai költségek . . .	880.000		
Hivatalos utazásokra	21.000		
Épületek fentartása	30.000		
Előre nem látott kiadásokra . . .	5.000		
Összesen (7. czim)		5,814.656	

8. Királyi ügyészségek:		
Személyi járandóságok:		
Fizetések és lakpénzek	790.321	
Tiszti és működési pótlékok . . .	53.998	
Orvosok és lelkészek illetményei . .	39.660	
Szolgák ruhailletményei	79.772	
Jutalmak és segélyek	3.000	
Dologi kiadások:		
Házbérek	50.126	
Épületek fentartása	15.000	
Hivatali és irodai költségek . . .	45.000	
Rabtartási költségek	820.000	
Bünvádi eljárás költségei	196.000	
Hivatalos utazásokra	14.000	
Összesen (8. czim)		2,106.877
9. Országos fegyintézetek és kerületi börtönök:		
Illavai fegyintézet	109.705	
Mária-nostrai „	42.405	
Munkácsi „	85.105	
Szamosujvári „	104.300	
Lipótvári kerületi börtön	125.246	
Nagy-enyedi „ „	23.425	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Váczi „ „	98.122		
Váczi állami fogház	6.397		
Összesen (9. czim)		594.705	
10. Telekkönyvezés		7.000	
11. A magyarországi és erdélyi telekkönyvi kirendeltségek		100.000	
12. Törvények szerkesztése		6.000	
Együtt (XX. fej. 1—12. czim)			10,000.337
XXI. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium:			
1. Központi igazgatás: Személyi járandóságok és dologi kiadások átalánykép		290.045	
2. Honvédségi intézetek:			
Hadbirósági költségekre, Központi ruharaktár, Fegyverzeti bizottság, Ludovika akadémia } átalánykép		224.615	

3. Ujonczozási költségekre átalánykép .		35.000	
4. Honvédfőparancsnokság részére átalánykép		56.961	
5. Kerületi parancsnokságok részére átalánykép		223.755	
6. Csapatok:			
Gyalogság, Koronaőrség, Lovasság átalánykép		5,650.616	
Együtt (XXI. fej. 1—6. czim)			6,480.992
Rendes kiadások összege			**271018999**

B) Átmeneti kiadások és beruházások.

I. Átmeneti kiadások.

I. Fejezet.

Ő cs. és apost. kir. Felsége személye körüli ministerium:

1. Épületek kijavitására			1.000

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
II. Fejezet.			
Belügyministerium:			
1. Igazoló bizottmány			4.588
III. Fejezet.			
Pénzügyministerium:			
1. A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire		1.000	
2. Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztül vezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire		10.000	
3. Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére . . .		20.000	
4. A szegedi hetes bizottság költségeire .		3.215	

5. Szeged városának az 1880. évi XX. t.-cz. 20. §. értelmében adandó 5,000.000 frtnyi kölcsön rovására 1880. és 1881. évben kifizetendő 3,750.000 frt után a törv. 20. §. *c)* pontja alapján az állami kincstár által fedezendő annuitási részletek		187.500	
6. Szeged város kárvallott lakosainak az 1880. évi XX. t.-cz. 27. §. alapján adandó 500.000 frt rovására adott kisebb kölcsönök után a 29. §. értelmében az állami kincstár által fizetendő annuitási részletek		18.750	
7. Az 1880. évi IV. t.-cz. alapján vetőmag beszerzésére adott kölcsönök fedezésére a pesti I. hazai takarékpénztártól felvett 1,800.000 frt 2-ik törlesztési részlete		600.000	
és a hátralékos tőke $5^1/_2$% kamatja		66.600	
Együtt (III. fej. 1—7. czim)			906.465

IV. Fejezet.

Közmunka- és közlekedési ministerium:

1. Uj vonalok tanulmányozására:

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
		forint	
a) A sziszek-károlyvárosi vasut előmunkálataira; *b)* A vágvölgyi vasut trencsén-zsolnai részének tanulmányozására . .		20.000	
2. A Száva és Kulpa folyóknak és a Béga csatornának hajózási tekintetben szabályozására, valamint a Dunát a Szávával összekötendő csatornára vonatkozó tervek elkészitésére . .		10.000	
Együtt (IV. fej. 1—2. czim)			30.000
V. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:			
1. Akadémiai és központi phylloxera bizottságok költségeire		30.000	
2. A párisi nemzetközi méterhivatalnak fizetendő rendkivüli járulék . . .		1.328	

3. Az „Adria“ gőzhajózási társaság segélyezésére		150.000	
4. A martinschízzai vesztegintézet helyreállitására		6.000	
5. Népszámlálás az 1880. LII. t.-cz. alapján		100.000	
Együtt (V. fej. 1—5. czim)			287.328
VI. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium :			
1. Az országos (Eszterházy) képtár helyiségeinek a képek romlás elleni biztositása céljából való átalakitására		8.000	
2. Az országos zeneakadémia részére szükséges egy orgona és három zongora megszerzésére, az orsz. zeneakadémia nagy termének kifestésére, függönyökkel és belső ablakokkal való ellátására, valamint az akadémiai elnök szállásának kifestésére		3.500	
3. A szini tanoda számára két zongora megszerzésére		1.400	
4. Weber Antal műépitész szakkönyvtárának a műegyetem könyvtára			

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
részére leendő megvételének költségeire		3.140	
5. A budapesti vegytani épületben szükségessé vált javitásokra		4.000	
Együtt (VI. fejezet, 1—5. czim)			20.040
VII. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium:			
1. Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére a honvédek segélyezésének a fennálló szabályok szerint folytathatása céljából		45.000	
2. Az erdélyi katonai kórházak után fizetendő bértöbbletek		10.242	
3. Fegyverek átalakitására és pótlására I. részlet		210.650	
Együtt (VII. fejezet, 1—3. czim)			265.892
Átmeneti kiadások összege			**1,515.313**

II. Beruházások.

I. Fejezet.

Pénzügyministerium :		
1. Épitkezésekre a dohányjövedéknél . .		190.000
2. Épitkezésekre az állami jószágoknál :		
Száritói pusztán emelendő gulya-istállóra	6.900	
Isaszeghi magtár felépitésére	11.700	
Összesen (2. czim)		18.600
3. Beruházások a bányászat és pénzverésnél :		
A körmöczbányai Nándor-altárna berendezésére	100.000	
A körmöczbányai Nándor-altárna üzemi költségeire	25.000	
Összesen (3. czim)		125 000
4. Földadó-szabályozási költségek . . .		2,300.000
5. A Luiza-ut megváltására a 325.000 frttal megállapitott megváltási árnak 5. részlete az 1879. évi XVII. t.-cz. alapján		52.500
6. A vágvölgyi vasut megvételére a 6,988 000 frttal megállapitott vételár		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
1881. évben fizetendő részlete az 1879. évi XXVII. t.-cz. alapján . .		600.000	
7. 5.613 darab tiszavidéki vasuti részvény törlesztésére az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján		1,375.185	
8. A sziszek-sunjai határszéli vasut sunjai határszéli szakaszának kiépitésére előlegképen az 1880. évi XLIII. t.-cz. alapján		2,400.000	
Együtt (I. fejezet, 1—8. czim)			7,061.285
II. Fejezet.			
Közmunka- és közlekedési ministerium:			
1. Budapesti dunarész szabályozására . .		1,030.000	
2. Fiumei kikötő épitésére		476.000	
3. *a)* A Tiszánál létesitendő szabályozásra		825.155	
b) Szeged város belterületén épitendő tiszai rakpartra		500.000	

4. Szeged város területén épitendő tiszai állandó hidra		500.000	
5. A sziszek-doberlini vasut épitésére . .		440.000	
6. A budapest-ujszászi vasut épitésére .		2,000.000	
7. Uj távirda-vonalok kiépitésére . . .		50.000	
8. Beruházások az állami vasutaknál . .		586.750	
9. Uj épitkezések az állami vasutaknál:			
a) A központi fütőház épitésére első részlet	150.000		
b) Központi személy-pályaudvar épitésére első részlet	150.000		
c) A gyéres-tordai szárnyvasut épitésére	60.000		
d) A dunaparti teher-pályaudvar folytatólagos épitésére második részletkép	260.000		
Összesen (9. czim)		620.000	
Együtt (II. fejezet, 1—9. czim)			7,027.905

III. Fejezet.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:

1. Az uj állatorvosi tanintézet felszerelésére és berendezésére		48.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. Ugyanannak tanügyi felszerelésére a szükséglendő 20.600 frtnyi összeg egyharmada		6.866	
3. Az uj tanintézet helyén előállitandó utak és ültetvényekre		3.800	
4. A Zichy-móló II. és III. raktárára		40.000	
5. Vizvezetés a Zichy-mólóra		5.000	
6. 4 db boya a Zichy-mólóhoz		24.000	
7. Az uszó gőzdaru vételárának végrészlete		6.000	
8. Járulék a sansegoi fénytorony épitéséhez		600	
9. Beruházásokra az állami erdőknél és pedig szabályozási és rendezési költségekre		179.199	
Együtt (III. fejezet, 1–9. czim)			313.465
IV. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium:			
1. A kolozsvári egyetemi könyvtár gyara-			

pitására 4 évre felosztandó 12.000 frtból az 2-dik részlet		3.000	
2. A kolozsvári egyetem vegytani intézete épitésének folytatására		30.000	
3. A m. nemzeti muzeum palotáján eszközlött helyreállitásokra szükséges 60.000 frtból a 4-ik részlet . . .		12.000	
4. A nagyváradi országos bábaintézet elhelyezésére megszerzett ház vételárának 3-ik részlete		2.800	
5. A losonczi gymnasiumi épület létesitésére		20.000	
6. A József-műegyetem belső felszerelésére előirányzatilag szükséges 42.000 frtból 3 évre felosztva, I-ső részletül . .		6.000	
7. Ugyancsak a József-műegyetem létesitéseért az épitésznek fizetendő 28.000 frt tiszteletdijából 1880—1881. évre		18.000	
Együtt (IV. fejezet, 1—7. czim)			91.800

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
V. Fejezet.			
Igazságügyi ministerium:			
Börtönátalakitásokra és felszerelésekre			100.000
Beruházások összege			**14,594.455**

C) Rendkivüli közösügyi kiadás.

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
A Bosznia és Herczogovina, továbbá a Lim területén álló csapatok 1881. évi rendkivüli hadseregi szükségleteinek fedezésére Magyarországra eső . .			1,990.132

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költ-

ségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

A) Rendes bevételek:

I. Fejezet

Állami adósságok:		
1. A földtehermentesitési kötvények törlesztésének fedezésére az 1880. évi IX. t.-cz. alapján kibocsátandó 5% papirjáradék kötvények eladásából .		5,607.540
2. Szőlődézsmaváltság:		
A váltságkötelezettek járadékai . . .	1,865.200	
Befizetendő hátralékokra	1,000.000	
Egyéb bevételek	50	
Összesen (2. czim)		2,865.250
3. Maradvány- és irtványföldek megváltásából		131.300
4. Sorsolási kölcsön:		
Időközi kamatok	205.000	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
A budapesti állami hidak tiszta bevételei	466.931		
A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	12.000		
Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	272.046		
Összesen (4. czim)		955.977	
5. A budapesti állami hidak bevételeiből az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid elsőbbségi kölcsön szükséglete fedezésére . .		98.646	
6. Az állami kölcsönök tőketörlesztési évi arany járulékai fedezésére az 1880. évi VIII. t.-cz. alapján kibocsátandó aranyjáradék kötvények eladásából .		2.972.606	
7. Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján fel-			

veendő tiszai és szegedi kölcsön évi járulékának fedezésére		1,398.750	
Együtt (I. fej. 1—7. czim)			14,030.069
II. Fejezet.			
Fiume :			
Törvénykezési provisorium :			
Rabtartási és bünvádi költségtéritmények, rabok munkája utáni jövedelem és egyéb téritmények			100
III. Fejezet.			
Állami számvevőszék			1.800
IV. Fejezet.			
Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium :			
A külföldre szóló utlevelek dijaiból .			300
V. Fejezet.			
Belügyministerium :			
1. Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési alapigazgatóság költségeinek fedezésére . . .		40.179	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
2. A régi országos alap rendelkezésre álló kamataiból		4.005	
3. Általános közigazgatási bevételek:			
A nemzeti szinházi alapok jövedelméből	27.300		
Betegápolási költségtéritmény	56.555		
Tébolydák bevételei	85.189		
Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántúli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdijainak visszatéritése	28.800		
„Hivatalos lap“ jövedelme	210.000		
Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme	32.400		
A fővárosi rendőrség átalánya . .	417.863		
Utlevelek kiállitásáért járó díjak . .	10.000		
Különféle bevételek	2.328		
Összesen (3. czim)		870.435	
Együtt (V. fej. 1–3. czim)			914.619

VI. Fejezet.

Pénzügyministerium:		
Egyenes adók:		
1. Földadó: állami adó	26,798.484	
földtehermentesitési járulék .	10,401.516	
Összesen (1. czim)		37,200.000
2. Házadó: állami adó	6,122.929	
földtehermentesitési járulék .	2,377.071	
Összesen (2. czim)		8,500.000
3. Keresetadó: állami adó	12,330.535	
földtehermentesitési járulék	4,869.465	
Összesen (3. czim)		17,200.000
4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója:		
állami adó	1,762.312	
földtehermentesitési járulék . . .	737.688	
Összesen (4. czim)		2,500.000
5. Bánya-adó: állami adó	51.800	
földtehermentesitési járulék	22.200	
Összesen (5. czim)		74.000
6. Tőkekamat és járadék-adó:		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
a) Földtehermentesitési kötvények kamatai után	833.360		
b) Szőlődézsmaváltsági kötvények kamatai után	64.700		
c) Maradvány- és irtványföldváltsági kötvények kamatai után	4.780		
d) A keleti vasut államkötvények kamatai után	58.000		
e) Egyéb tőke-kamatok és járadékok után:			
állami adó	1,831.528		
földtehermentesitési járulék	757.632		
Összesen (6. czím)		3,550.000	
7. Jövedelemadó		160.000	
8. Malomadó		40.000	
9. Kereskedelmi-, ipar- s védelmi adó		260.000	
10. Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó		2,200.000	

11. Nyereményadó		250.000
12. A vadászat és vadászatra használható fegyverek után fizetendő adó		470.000
13. Hadmentességi dij		2,142.530
14. Általános jövedelmi pótadó		9,600.000
Összesen (1—14. czim)		84,146.530
15. Késedelmi kamat:		
Állami adó után	962.550	
Földtehermentesitési járulék után	334.950	
Szőlődézsma-maradvány és irtványföld-váltsági járadékok után	302.500	
Összesen (15. czim)		1,600.000
16. Adóbehajtási illetékek		450.000
17. Adóhátralékok:		
Állami adó	1,540.000	
Földtehermentesitési járulék	460.000	
Összesen (17. czim)		2,000.000
Fogyasztási adók:		
18. Szeszadó		7,000.000
19. Boradó		3,375.000
20. Húsadó		2,400.000
21. Söradó		980.000
22. Czukoradó, és pedig:		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
a) czukorgyárak üzemi adója	1,471.287		
b) a gyárosok pótléka az 1878. évi XXIII. t.-cz. értelmében	490.428	1,961.715	
Összesen (18—22. czim)		15,716.715	
23. A fogyasztási adó visszatéritések felosztásából az 1878. évi XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében Magyarország javára sör- és czukoradó czimén .		5,365.986	
24. Agionyeremény a határvám aranyfölöslegeinek a magyar korona országait illető része után		316.000	
25. Határvám: Kezelési költségátalány (az 1869. II. t.-cz. alapján) . . . . Bérletek . . . . Különféle bevételek		452.450	
26. Bélyeg		7,400.000	

27. Jogilletékek		13,800.000
28. Dijak		466.100
29. Fémjelzés		20.000
30. Ut-, hid- és révvám		22.063
31. Dohányjövedék (az osztrák kezelőség által megtéritendő beváltott dohánylevelek beváltási árának 6,269.000 frttal és a dohánytermelési előlegeknek 1,955.000 frttal történt levonása után)		30,500.000
32. Lottojövedék		3,730.000
33. Sójövedék		14,271.840
34. Perköltségek		20.000
35. Állami jószágok		4,472.044
36. Bányaigazgatóságok és számvevőségek		36.742
37. Fémbányászat és opálbánya		3,122 641
38. Fémkohászat		3,596.686
39. Pénzverde		4,839.549
40. Vasművek		2,242.127
41. Kőszénbányák		30.000
42. Sótermelés		1,017.878
43. Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok		2.165
44. Állami nyomda		580.000

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
45. Állami épületek		28.450	
46. Budapesti állami hidak		135.188	
47. a) Állami vasutak tiszta jövedelme .	6,921.780		
b) Állami gépgyár tiszta jövedelme .	78.000		
c) Diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszénbánya tiszta jövedelme . . .	10.000		
Összesen (47. czim)		7,009.780	
48. Ingó állami vagyon		14.980	
49. Különféle bevételek		833.712	
Együtt (VI. fejezet, 1—49. czim)			208239626
VII. Fejezet.			
Közmunka- és közlekedési ministerium:			
1. Vasuti s hajózási főfelügyelőség, vasuti kormány-felügyelet		17.700	
2. Államépitészeti hivatalok		40.813	
3. Kőutak fentartása és épitése . . .		8.360	
4. Viziutak fentartása és épitése . . .		10.650	

5. Posta		6,591.600	
6. Távirda		1,791.600	
7. Az állami vasutak beveteleiből az üzleti kiadások fedezésére		11,078.220	
8. Az állami gépgyár bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére		1,030.000	
9. A diósgyőri vas- és aczélgyár és barnaszénbánya bevételeiből az üzleti kiadások fedezésére		1,440.000	
Együtt (VII. fejezet, 1—9. czim)			22,008.943
VIII. Fejezet.			
Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium:			
1. Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:			
Szabadalmi dijak	13.000		
Központi értesitő előfizetési és beiktatási dija	2.400		
Összesen (1. czim)		15.400	
2. Gazdasági tanintézetek jövedelme:			
Magyaróvári gazd. akadémia	36.400		
Keszthelyi gazd. tanintézet	10.800		
Debreczeni gazd. tanintézet	1.200		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Debreczeni földmives iskola . . .	23.950		
Kolozsmonostori gazd. tanintézet . .	18.180		
Kassai gazdasági tanintézet	9.800		
Liptó-ujvári földmives iskola	4.000		
Tarczali vinczellérképezde . . .	1.900		
Budapesti vinczellérképezde	1.500		
Összesen (2. czim)		107.730	
3. Állami erdők		6,000.000	
4. Országos erdei alap:			
Az erdészeti áthágások és erdőkárosítások után befolyó büntetés és birságpénzekből		30.000	
5. Állami lótenyészintézetek:			
Ménesbirtokgazdaságok	1,316.079		
Ménesek	324.760		
Méntelepek	178.390		
Összesen (5. czim)		1,819.229	

6. Vesztegintézetek		14.200	
7. Az 1874. évi XX. t.-cz. értelmében befolyandó birságokból		5.000	
8. Budapesti állatorvosi tanintézet . . .		7.140	
9. Bányailletékek		90.000	
10. Tengeri hajózás és révügy		75.120	
11. Budapesti kir. zálogház		257.000	
12. Alapok, alapitványok és különféle bevételek:			
Alapok	31.000		
Alapitványok	2.980		
Különféle bevételek	1.200		
Összesen (12. czim)		35.180	
Együtt (VIII. fej. 1—12. czim)			8.455.999
IX. Fejezet.			
Vallás- és közoktatásügyi ministerium:			
1. Központi igazgatás:			
Járulék a ministeri számvevőség költségeihez a magyarországi és az erdélyi közalapitványok részéről . .		41.920	
2. Tanintézetek:			
Magyar kir. egyetemi alap	201.305		
Tanárvizsgálati dijak	1.000		

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
Tandijszázalékok	2.000		
Tanpénzek	68.800		
Járulékok az egyes tanintézetek fentartásához	61.015		
Siketnémák intézete Váczon	19.925		
Vakok országos intézete Budapesten .	23.900		
Összesen (2. czim)		377.945	
3. Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok :			
A magyar határőrvidéki alapitványi földek jövedelmeiből		1.540	
4. Közművelődési czélok :			
Magyar nemzeti muzeum-alap . . .	10.116		
Országos zeneakadémia	1.000		
Magyar müvészeti ösztöndijalap . . .	1.144		
Összesen (4. czim)		12.260	
Együtt (IX. fej. 1—4. czim)			433.665

X. *Fejezet.*

Igazságügyi ministerium:			
1. Királyi főügyészségek:			
Fegyelmi eljárási költségtéritmények és fegyelmi pénzbirságok		3.000	
2. Királyi törvényszékek és járásbiróságok:			
Járulékok a törvénykezési költségekhez		8.133	
3. Királyi ügyészségek:			
Rabtartási költségtéritmények . . .	117.845		
Rabmunka jövedelem	37.155		
Bünvádi eljárási költségtéritmények .	30.000		
Összesen (3. czim)		185.000	
4. Országos fegyintézetek:			
Illavai fegyintézet	13.500		
Mária-nostrai „	800		
Munkácsi „	11.520		
Szamosujvári „	10.905		
Lipótvári kerületi börtön	25.900		
Nagy-enyedi kerületi börtön	1.645		
Váczi kerületi börtön	45.530		
Váczi állami fogház	200		
Összesen (4. czim)		110.000	
Együtt (X. fej. 1—4. czim)			306.133

	Rovatonként	Czimenként	Fesezetenként
	forint		
XI. Fejezet.			
Honvédelmi ministerium:			
1. Honvédségi intézetek		75.542	
2. Nyugdijak		49.000	
Együtt (XI. fej. 1—2. czim)			124.542
Rendes bevételek összege			**254515796**
B) Átmeneti bevételek.			
I. Fejezet.			
Belügyministerium:			
1. Járulék a földtehermentesitési alapból, az igazoló bizottmány költségeinek megtéritése fejében		4.588	

2. Az erdélyi csendőrség részére 1879. évben beszerzett 52.000 töltény árának megtéritése fejében II. részlet .		400	
Együtt (I. fej. 1—2. czim)			4.988
II. Fejezet.			
Pénzügyministerium :			
1. Bordézsmaváltságból		10.000	
2. Állami javak eladásából :			
a) Állami javak eladásából	5,000.000		
b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok	1,230.000		
c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	132.000		
Összesen (2. czim)		6,362.000	
3. Állami előlegekből :			
a) Kincstári és inségi kölcsönökből .	507.500		
b) Az 1880. év IV. t.-cz. alapján vetőmag beszerzésére adott előlegekből és kamatokra	666.000		
Összesen (3. czim)		1,173.500	

	Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
	forint		
4. Az állami kincstár birtokában levő értékpapirok értékesitéséből . . .		326.000	
5. Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján az állam birtokába jutott tiszavidéki vasut elsőbbségi kötvények értékesitéséből		2,000.000	
Együtt (II. fej. 1—5. czim)			9,871.500
Átmeneti bevételek összege			**9,876.488**

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott összes kiadások és a 3-ik §-ban megajánlott összes jövedelmek és bevételek között 24,726.615 frt hiány mutatkozik. Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy az 1880. évi VIII. és IX. tv.-czikkek alapján kibocsátandó értékpapirok elárusitásából befolyó 7,858.704 frtot a fennebb jelzett 24.726.615 frtnyi hiány részbeni fedezésére fordithassa.

A fenmaradó 16,867.911 frtnyi hiány fedezése iránt külön törvény fog intézkedni.

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a törvényekbe igtatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, dijak, bélyegek és illetékek, ugy szintén az adóköteles jövedelmek után három és fél százalékban meghatározott jövedelmi pótadó, a hadmentességi dij, — az út-, hid- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, végre a határőrvidéken fennálló adók, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás

által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett az 1881. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott s a 4-ik §-ban a hiány fedezésére kijelölt bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra forditthatnak, és átruházás e kiadásoknak se fejezetei, se czimei, se rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVI. fejezete, 3., 5. és 18. czime között, a XVII. fejezet 1., 2. és 3. czime között, és ugyanezen fejezet 5. czime *a)*, *b)*, *c)*, *d)*, *e)*. *f)*, *g)*, *h)* és *i)* rovatai között; a XVIII. fejezet 4. czime és e czim egyes rovatai között, továbbá a XX. fejezet 7. czime egyes rovatai között és ugyanezen fejezet 8. czime egyes rovatai között, végül a XXI. fejezet 1., 5. és 6. czime között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

LVIII. Törvényczikk

az állandó országház épitéséről.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 14-én. Kihirdettetett az országgyülés képviselő házában 1880. évi deczember-hó 15-én, a főrendek házában 1880. évi deczember-hó 16-án.)

1. §.

Az országgyülés mindkét házát befogadó állandó országháznak, a főváros ötödik kerületében levő Tömő-téren épitése ezennel elrendeltetik.

2. §.

A ministerium utasittatik, hogy az épitendő országháznak pályázat utján elkészitendő tervét az arra vonatkozó költségvetéssel együtt, jováhagyás végett mielőbb terjessze az országgyülés elé.

3. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy az épitési tervek elkészitéséből felmerülő költségek fedezése végett, póthitelt vehessen igénybe.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerelnök bizatik meg.

LIX. Törvényczikk

a hadmentességi dijról szóló 1880. XXVII. törvényczikk 6-ik §-ának ideiglenes módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 15-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 16-án.)

1. §.

A hadmentességi dijról szoló 1880. XXVII. törvényczikk 6-ik §-a az 1880-ik évre akként módosittatik, hogy az ugyanezen törvényczikk 5. §-ban emlitett alaphoz fizetendő 857,470. frt. csak az 1881-ik évtől kezdve fizetendő, és a hadmentességi dij czimén 1880-ik évben befolyó összeg egészben az államháztartás 1880. évi szükségleteinek fedezésére forditandó.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a honvédelmi minister bizatnak meg.

LX. Törvényczikk

az 1875. évi XXIV. t.-cz. 4. §. 10. pontjának módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 18-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.)

1. §.

Az 1875. XXIV. t.-cz. 4. §-ának bevezető sorai változtatás nélkül érvényben hagyatván, ugyanazon szakasz 10. pontja következőkép módosittatik, illetőleg bővittetik.

10. Oly ápoló vagy élelmezési, előlegezési és általában önsegélyző egyleteknél, melyek alapszabályaik értelmében üzleti tőkéjüket csak tagjaiktól havonkint 4, hetenkint pedig 1 frtot meg nem haladó részletekben szedett tőrzsbetétekből gyüjtik és melyek üzletüket a tagjaiknak nyujtott ápoláson, segélyen, előlegezésen vagy kölcsönön tul más nyereményre vagy kereseti ágra nem terjesztik ki: az egyleti tagoknak kifizetett

kamatösszegek, a törzsbetétek 6%-ának erejéig.

Az egyleti igazgatóknak, az igazgató-tanács tagjainak és a tisztviselőknek a jelenléti jegyekért és jutalékok (tantiémek) fejében járó összegek azonban, mint nyereményi jutalékok, mindenesetre az 1875. évi XXIX. t.-cz. 16. §-a alapján, a keresetadónak III. osztálya szerinti megadóztatás alá esnek.

2. §.

Ezen törvény határozmányai kiterjednek a multra is, oly módon azonban, hogy az illető egyletek kötelesek az ezen törvényben megállapitott kedvezmény elnyeréseért, 1880. évi deczember-hó végeig indokolt kérvényeiket a pénzügyministerhez benyujtani.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

LXI. Törvényczikk

a vasuti és gőzhajózási szállitás használatának megadóztatásáról szóló 1875. XX. t.-cz. némely határozmányainak módositásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 23-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.)

1. §.

Az 1875. XX. törvényczikk 1. §-a következőképen módosittatik:

Vasutakon és gőzhajókon egyaránt fizetendő:

a) személyszállitásért a viteldijnak 15%-a;

b) az úti málhaszállitásért a málhának vitelbérmentes részét meghaladó túlsúlya után számitott szállitási dijnak 15%-a;

c) külön személyvonatokért és gőzhajókért az összes szállitási dijnak 15%-a;

d) gyorsszállitmányokért a szállitási dijnak 7%-a; teherszállitmányokért ugyanannak 3%-a;

e) gőzhajókon a külön kabin, vasutakon az alvóhelyül szolgáló kocsi-szakasz bérleteért a bérösszegnek 15%-a;

Ezen adótételek kiszámitásánál a fentebbi pontok alatt felsorolt dijakhoz és bérösszegekhez a kezelési illeték és az érczpénz árkelete szerint időnként meghatározott pótlék is mindig hozzászámitandó.

A mennyiben ily pótlék némely vállalatok által vagy némely szállitmányok után nem szedetik, az adó egyedül a vállalat által szedett fennemlitett dijak, bérösszeg és kezelési illeték alapján vettetik ki.

2. §.

A fentebb idézett törvény többi határozmányai érvényben maradnak.

3. §.

Ezen törvény az 1881. évi aprilis hó 1-től kezdve lép érvénybe és végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyminister bizatnak meg.

LXII. Törvényczikk

az 1881-ik évben kiállitandó ujoncz- és póttartaléki jutalékok megajánlása tárgyában.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 23-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880 évi deczember-hó 24-én.)

1. §.

A hadsereg és hadi tengerészet törvény által szabályozott számerejének biztositása végett a magyar korona országaira eső 40,933 főnyi újonczjutaléknak, és az ehez megkivántató 4093 főnyi póttartaléknak kiállitása az 1881-ik évre, az 1868-ik évi XL. törvényczikk 3-ik, 13-ik és 32-ik szakaszainak, és az 1879-ik évi LI. törvényczikknek értelmében, megszavaztatik.

2. §.

Ezen újoncz- és póttartaléki jutalékok az 1861-ik, 1860-ik és 1859-ik években született hadkötelesek korosztályaiból és pedig kivételesen az 1881-ik évi márczius 1-étől április 30-áig terjedő időszak alatt, állitandók ki.

3. §.

Ezen törvénynek végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

LXIII. Törvényczikk

a budapesti vasuti hidon átszállitott árukért fizetendő hidvámról.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 23-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.)

1. §.

Az 1870. X. törvényczikk 4. §-ának c) pontja, mely szerint a vasuti kölcsönből épitendő vasuti egybekapcsoló hidon az átszállitott árúkért mázsánkint egy krajczár fizetendő, oda módosittatik, hogy az átszállitott árúkért 100 kilogrammonkint 1 krajczár lesz fizetendő.

2. §.

Ezen törvény 1881. január 1-én lép életbe és végrehajtásával a közmunka- és közlekedési minister és pénzügyminister bizatnak meg.

LXIV. Törvényczikk

az 1870. XVI. és az 1877. V. törvényczikk pótlásáról.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 23-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.)

1. §.

A budapesti kir. itélő táblánál a pótbirák száma 37-re emeltetik.

2. §.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a budapesti kir. itélő táblánál felszaporodott hátralék feldolgozására az első folyamodású kir. törvényszékek biráit, — a mennyiben az igazságszolgáltatás hátránya nélkül eszközölhető, — a budapesti kir. itélő táblához az 1881. év végeig, kellő számban alkalmazhassa. Saját akarata ellenére azonban székhelyen kivül egy biró sem alkalmazható.

3. §.

A nem Budapesten székelő kir. törvényszékektől e törvény alapján a kir. itélő táblához behívott biró, alkalmaztatása tartamára, fizetése és lakbére felé-

nek megfelelő működési pótlékban és szabályszerű utiköltségben részesül.

4. §.

A kinevezendő pótbirák fizetésének és lakbérének, valamint az alkalmazandó kir. törvényszéki birák működési pótlékának és utiköltségeinek fedezésére póthitel nyittatik, mely az 1881. évre szóló állami költségvetési törvény 2. §-a XX. fejezete 4. czíménél lesz elszámolandó.

5. §.

Jelen törvény kihirdetésekor azonnal életbe lép, és végrehajtásával az igazságügyminister bizatik meg.

LXV. Törvényczikk

a Budapest főváros által felállitandó közraktárak segélyezésére az állam részéről nyujtandó kedvezményekről.

(Szentesitést nyert 1880 évi deczember-hó 23-án. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.

1. §.

A főváros által épitendő közraktárak létesitéséhez az állam a következő kedvezményekkel járul:

a) a Dunaszabályozás által nyert és az 1870. évi X. t.-czikk szerint a fővárosi pénzalap tulajdonát képező területből azon részlet, mely a vámház és borárus tér közepét metsző vonal között fekszik, s a közraktártelep felállitásához szükséges, ingyen a főváros tulajdonába bocsáttatik:

b) a raktártelep mentén épitendő s legalább 789 méter hosszú partfal felépitésének, a raktártelep feltöltésének, a vámház előtti bástyaalakú kiszögelés lebontásának, a fennálló rakparthoz való csatlakozásnak, kotrásoknak, általában minden, a partfalépités és feltöltéssel járó munkák költségeinek fejében az államkincstár egyszer mindenkorra 780,000 frtnyi általányösszeget fizet, mely összeg a sugáruti telkek eladásából befolyó összegekből lesz fedezendő. Az egyes részletek azon mérvben fognak a fővárosnak lefizettetni, a melyben az összegek az emlitett telkek eladásából befolynak. Ha a sugáruti telkek eladásából bevett összegek az 1882-ik év végeig 780,000 frtra nem rugnának, ugyanazon év deczember 31-én a még hiányzó összeg

az államkincstárból fog a fővárosnak kifizettetni. Ha a sugáruti telkekből befolyó s a fővárosnak időszakonkint kiszolgáltatandó összegek az ugyanazon időben elkészült emlitett munkák költségeire elégtelenek lennének s a hiány a főváros által pótoltatnék, ezért az állam 5% késedelmi kamatot fizetend.

2. §.

A raktárüzlet számára, annak megnyitásától számitandó 30 évig, állami adómentesség biztosittatik, ugy azonban, hogy a kereseti adómentességet csak maga a főváros élvezheti, bérbeadás esetében a főváros bérjövedelme adómentes marad ugyan, de a bérbevevő a törvényszerű kereseti adót megfizetni tartozik.

A raktártelepen emelendő épületek, tekintet nélkül azok hosszuságára és magasságára, hasonló adózási kedvezményben részesittetnek, mint a minők a fővárosi kör- és sugáruton levő épületek részére az 1871. XLII. t.-cz.

8. §-ában és az 1879. XLII. t.-cz. 1. és 2. §-ában biztosittattak.

3. §.

A közraktár jegyek bélyegmentesek oly feltétellel, hogy a zálogjegyek első átruházásuk alkalmával egyenkint 1 frtnyi állandó bélyeg alá esnek; ezen intézkedés egyelőre 3 évre, vagyis 1883. év végeig állapittatik meg.

4. §.

A főváros által a közraktárak létesitése czéljából felveendő kölcsön, ide értve annak netalán telekkönyvbe leendő bekebelezését is, mind a tőkére, mind a járulékokra nézve, teljesen bélyeg-, illeték- és adómentes.

5. §.

Ezen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési és a pénzügyminister bizatnak meg.

LXVI. Törvényczikk

az állami számvevőszék belszervezetéről, ügykezeléséről és az állami adósságok ellenőrzésére vonatkozó hatásköréről.

(Szentesitést nyert 1880. évi deczember-hó 23-én. Kihirdettetett az országgyülés mindkét házában 1880. évi deczember-hó 24-én.

Belszervezet.

1. §.

Az állami számvevőszék, vonatkozással az 1870. XVIII. t.-cz. 3. §-ára, a rangban a ministerekkel egyenlősitett *elnökön* kivü áll:

egy számvevőszéki alelnökből, ki az elnököt akadályoztatása esetében rendszerint helyettesiti, államtitkári ranggal és jelleggel;

három számvevőszéki táncsosból, ministeri tanácsosi ranggal és jelleggel;

három számvevőszéki osztálytanácsosból, ministeri osztálytanácsosi ranggal és jelleggel;

három számvevőszéki titkárból, ministeri titkári ranggal és jelleggel;

húsz számvizsgálóból, ministeri számvevőségi számtanácsosi ranggal és jelleggel.

Ezeken kivül számtisztek, továbbá irodaszemélyzet, napidíjasok és szolgák, a szükséghez képest az évi költségvetésben megállapitandó számban, ugyanazon ranggal és jelleggel, mint a ministeriumok hasonfokozatú egyénei alkalmaztatnak.

2. §.

A számvevőszéki alelnököt, a számvevőszéki tanácsosokat, az osztálytanácsosokat és a titkárokat az emlitett t.-cz. 6. §-ában kimondott határozatok szerint ő Felsége nevezi ki.

A többi tisztviselők és a szolgák ideiglenes vagy végleges kinevezésének joga ugyanazon §. értelmében az elnököt illeti.

3. §.

A számvevőszéki tisztviselők és szolgák részére ugyanazon fizetés és egyéb járandóság rendszeresittetik, melylyel a ministeriumoknál azon központi tisztviselők és szolgák birnak, a kikkel rang és tiszti jelleg tekintetében egyenlősitve vannak.

Az elnök kivételével, a kinek megválasztásáról, illetőleg ő Felsége által történő kineveztetéséről, jogairól, kötelességeiről és felelősségéről az 1870. XVIII. t.-cz. részletesen intézkedik — az ugyanazon törvényczikk 5. §-ában kimondott határozmányok fenntartásával — a számvevőszék többi személyzetére nézve ugyanazon általános szolgálati és nyugalmaztatási szabályok érvényesek, melyek az állami tisztviselők viszonyai tekintetében tényleg fennállanak.

Az érvényben levő nyugdíjszabályzatok az állami számvevőszéki tisztviselők özvegyei és árváinak szabály- és jellegszerü nyugdíjaira is kiterjednek.

Ügykezelés.

4. §.

Az állami számvevőszék hatáskörébe eső ügyek, minőségük szerint vagy az elnökségnél, vagy az ügyosztályokban vagy tanácsülésben tárgyaltatnak.

5. §.

Az elnökségnél tárgyaltatnak :

a) a személyzeti ügyek, ide értve a fegyelmi ügyeket is;

b) az ügyosztályok részére adandó elnöki utasitások és rendeletek;

c) az állami számvevőszék költségeire vonatkozó évi előirányzat szerkesztése, a kiadások utalványozása és ezekről vezetett pénztári naplók szigorlata;

d) a zárszámadást kisérő részletes jelentés-, és egyéb az országgyülés elé teendő előterjesztések;

e) a helyszini vizsgálatokra vonatkozó ügyek;

f) egyéb ügyek, melyeket az elnök magának fentart.

6. §.

Az ügyosztályokban tárgyaltatnak: az ellenőrzési, vizsgálati, könyvelési, nyilvántartási és zárszámadási teendők, melyek az 1870. XVIII. t.-cz. értelmében az állami számvevőszék hatásköréhez tartoznak; nevezetesen:

1. a könyvelés;

2. az utalványozási és megszüntetési jegyzékek megvizsgálása, valamint a számadások felülvizsgálata;

3. az állósitott és a függő állami adósságnak a jelen törvény 28—31. §§-ainak értelmében eszközlendő ellenőrzése;

4. az évi állami zárszámadások elkészitése;

5. a helyszini vizsgálatok foganatositása;

6. az állami nyugdíjasok nyilvántartása és a nyugdíjazási szabályok megtartása felett való őrködés;

7. az állami számvevőszék költségeinek pénztári számfejtése.

A számvevőszék ügyosztályainak számát és munkakörét — tekintettel az összes közigazgatás különböző ágaira — valamint a személyzetnek azokhoz való beosztását, az elnök határozza meg.

7. §.

Az állami számvevőszék tanácsülésének tárgyai:

1. azon ministeri közlemények és számviteli észrevételekre adott ministeri válaszok, melyek az ügyosztályok véleménye szerint az ellenőrzés szempontjából ki nem elégitők;

2. a ministertanácsnak azon határozatai, melyek az 1870. XVIII. t.-cz. 16. és 24. §§-aiban közelebbről érintett esetekben, az állami számvevőszékkel irásban közöltetnek;

3. az állami zárszámadás és részletes jelentés, valamint egyéb, az országgyülés elé terjesztendő munkálatok végleges megállapitása;

4. szabályrendeletek és utasitások megbirálása, melyek a közigazgatás bármely ágában, a számvitel és ellenőrzés egyszerűsitése, vagy a pénz- és értékkezelés javitása végett kibocsáttatnak;

5. a minister tanácshoz évnegyedenkint megküldendő hitelnyilvántartási kimutatások (1870. XVIII. t.cz. 21. §-a);

6. végre az elnök által a tanácsülés elé utalt egyéb ügyek.

8. §.

Az állami számvevőszék tanácsülésein az elnök, vagy akadályoztatása esetén, annak helyettese elnököl.

Előadó tagjai : az alelnök, a számvevőszéki tanácsosok, az osztálytanácsosok és a számvevőszéki titkárok.

Az elnök, a mennyiben czélszerünek látja, a számvevőszék más tisztviselőit is meghivhatja a tanácsülésre.

9. §.

Az elnök a tanácsülésben kifejtett vélemények meghallgatása után szemé-

lyes felelősségénél fogva (1870. XVIII. t.-cz. 7. §-a) saját meggyőződése szerint mondja ki a határozatot.

10. §.

Minden tanácsülésről jegyzőkönyv vezettetik, melyhez az elnök határozatától netalán eltérő külön vélemény és indokolás melléklendő.

11. §.

A számvevőszéknél tárgyalt ügyek, az elnök, — annak akadályoztatása esetében az alelnök, — rendkivüli esetekben pedig a helyettesitéssel megbizott számvevőszéki tanácsos aláirásával adatnak ki.

12. §.

Az állami számvevőszék tartozik a következő könyveket vezetni:

1. a kettős könyvviteli rendszer szerint az állami főkönyvet;

2. az egyszerű könyvviteli rendszer szerint a rovatkönyvet;

3. az utalványozási főkönyvet, melyben a költségvetési törvényben megállapitott kiadási hitelek rovására történt utalványozások, fejezetek, czímek és rovatok szerint nyilvántartatnak;

4. az ingó és ingatlan állami vagyon leltárát;

5. az állami adósságok és a fémváltópénz nyilvántartási könyvét;

6. az állami tisztviselők és szolgák, s azok özvegyeinek és árváinak évi nyugdíjai, kegydíjai, s a nevelési pótlékok egyénenkinti nyilvántartását és a másnemű nyugalmi ellátások sommás nyilvántartási könyvét;

7. a saját költségeit illető számla- (számfejtő-) könyveket.

13. §.

A könyvelés alapszik:

1. az állami főkönyvre és a rovatkönyvre vonatkozólag, a ministerek által az állami számvevőszéknek megküldött és a költségvetési törvény czímeinek és rovatainak megfelelő pénzkezelési kimutatásokon;

2. az utalványozási főkönyvet és a nyugalmi ellátások nyilvántartási könyveit illetőleg, a ministerek vagy az utalványozási joggal felruházott hatóságok által az állami számvevőszéknek megküldött, a költségvetési törvény czímeinek és rovatainak megfelelő és az elő-

fordult utalványokat és megszüntetéseket egyenkint magában foglaló utalványozási és megszüntetési jegyzékeken;

3. saját számla- (számfejtő-) könyveit illetőleg, az elnök utalványozási rendeletein és az állami pénztár és saját kézi pénztárának kezelője által vezetett számadásokon.

14. §.

A főkönyvnek és a rovatkönyvnek alapul szolgáló pénzkezelési kimutatásokban foglalt utalványozások számszerinti helyességét az állami számvevőszék a kiadásokra nézve, az utalványozási és megszüntetési jegyzékek alapján ellenőrzi.

Ezen jegyzékeket az állami számvevőszék tételenkint vizsgálja meg, s ha valamely tételnek szabályszerűsége iránt kételye van, az azon ügyre vonatkozó ügyiratokat az illető ministertől, vagy az utalványozásra jogositott hatóságtól bekivánja.

15. §.

A pénzkezelési kimutatásokban foglalt pénztári eredmény vagy tényleges fizetés számszerinti helyességét az állami számvevőszék a forgalmi főkönyvből szer-

kesztett és az illető minister által a kezelési kimutatásokkal egy időben megküldött kivonatok alapján ellenőrzi.

16. §.

Az évi pénzkezelési kimutatásban foglalt hátralékok számszerinti helyességét az állami számvevőszék az év elején a mult évi zárszámadás és a változásokról szóló kimutatások alapján ellenőrzi, az év végével pedig a fönnebbi adatok és a folyó évi előirás és lerovás alapján állapitja meg.

17. §.

A ministerek és az utalványozó hatóságok számvevőségei, illetőleg számvevő-osztályai által szerkesztett kezelési kimutatások vizsgálatát az állami számvevőszék :

1. az utalványozási és megszüntetési jegyzékek alapján;

2. a pénz- és anyagkezeléssel megbizott hivatalok által készitett, és időnként felülvizsgálat végett bekivánt eredeti okmányolt számadások és egyéb iratok alapján;

3. a kezelésnek és a számvitelnek a helyszinén foganatositott vizsgálata alapján teljesiti.

18. §.

A szerződéseken alapuló tételek ellenőrzése a ministerek és az utalványozó hatóságok által minden évnegyed végével az állami számvevőszékhez küldött részletes kimutatások alapján történik, melyekben a szerződések tárgya, a felek megnevezése, a megállapitott összeg s ministeri, illetőleg igazgatósági jóváhagyás kelte és száma felveendő. Az állami számvevőszék az általa megvizsgálandónak vélt szerződéseket, esetleg az azokra vonatkozó tárgyalási iratokat ezen részletes kimutatások alapján kivánja be.

19. §.

Az állami számvevőszék köteles a bevételeket és kiadásokat nem csak a tételek számszerinti helyessége, és a számviteli beadványokkal (13. §. 1. és 2. pontja) való összhangzása tekintetében megvizsgálni, hanem különösen az 1870 : XVIII. t.-cz. 14. §-ában kitűzött irányban, azoknak szabályszerűségét, tekintettel a törvényekre, jogerejü szerződésekre, a közigazgatás különböző ágaiban tényleg fennálló szabályrendeletekre, érdemileg is megbirálni.

20. §.

A nyugalmi ellátásokra vonatkozó utalványozási jegyzékek minden tételéhez a nyugdíjazási táblázat hiteles másolata mellékeltetik.

21. §.

Allami pénztáraknál és kezelő hivataloknál az állami számvevőszék kiküldöttei által teljesitendő vizsgálat rendes rovancsolással és leltározással köthető össze.

22. §.

A helyszini hivatalvizsgálatok irányzatát, idejét, kiterjedését az ügyosztályok véleménye alapján, esetről-esetre az elnök állapitja meg.

23. §.

Az állam évi zárszámadása az évi pénzkezelési kimutatásokból készittetik, és az állami számvevőszéknél vezetett könyvek alapján ellenőriztetik.

24. §.

Az állami zárszámadás áll:

I. a költségvetési törvény berendezését követő összehasonlitó kimutatásból, és — a mennyiben az előirányzat keretén kivűl álló kezelés is fordulna elő, — az előirányzat nélküli bevételek és kiadások-

nak, a megfelelő fejezet és czim után külön kitüntetendő kimutatásából;

II. az átfutó kezelés kimutatásából, előlegek, idegen pénzek, vett és adott kölcsönök, szállitmányok, ellátmányok, átszámitások czímek alatt;

III. az állami leltárból, — ingatlan vagyon, termesztmények, anyagok, szerek és eszközök, pénzmaradványok, értékpapirok, állami adósságok és követelések, cselekvő és terhelő hátralékok czimek alatt;

IV. a mérlegekből, pénztári jövedelmi és vagyonmérleg czimek alatt;

V. a zárszámadás I—III. részeinek felvilágositására szolgáló részletezésekből.

25. §.

Az összehasonlitó kimutatás (24. §. I.) következő tényezőket tartalmaz:

1. a költségvetési törvényben megállapitott szükségletet, illetőleg előirányzott fedezetet;

2. a folyó évet megillető kiadási utalványozást, illetőleg bevételi előirást;

3. a folyó évben tényleg foganatositott kiadást, illetőleg bevételt;

4. az összehasonlitást a költségvetési

törvény és a 2. pont alatt kimutatott eredmények között.

26. §.

A részletezésekben (24. §. V.) minden szamadási ágnak külön számla nyittatik, melyben a kezelés eredménye rovatonkint kimutatandó; még pedig;

a vagyonkészlet az év elején és végén;

a követelések és tartozások az év elején és végén;

a folyó évi utalványozás; és

a pénztári tényleges eredmény.

27. §.

A ministereknek a költségvetési törvényben és az azt kiegészitő törvényczikkekben előirányzott bevételek és megszavazott kiadások, és az ezekre történt előirás, illetőleg utalványozás között mutatkozó kedvezőtlen eltérésekről (a kevesebb bevételekről, a túlkiadásokról és az előirányzat nélküli kiadásokról) szóló és az állami számvevőszékhez az évi pénzkezelési kimutatásokkal egyidejüleg megküldött indokolásait, az állami számvevőszék az évi „részletes jelentésében“ (1870 : XVIII. t.-cz. 23. §-a) előadja, s a mennyiben ezekre nézve észre-

vételei volnának, azokat ugyanott megteendi.

A számvevőszék költségénél netalán mutatkozó túlkiadásokat is az állami számvevőszék elnöke itt indokolja.

Állami adósságok ellenőrzése.

28. §.

Az állósitott és függő állami adósságok ellenőrzése az alább felsorolt pénzügyministeri adatokon alapszik:

1. a szerződéseken és a megállapitott eljárási szabályokon;

2. az egész hitelművelet keresztülvitelének történelmi leirásán, mely annak minden jelentékeny mozzanatát az illető ügyiratokra való hivatkozással tartalmazza, és melyhez a törlesztési vagy kisorsolási tervek hiteles másolata és a kibocsátott kötelezvények mintái (fehérlegek) mellékelvék; továbbá:

3. *a)* az államadóssági kötvények, vagy kincstári utalványok mennyiségéről;

b) a még ki nem bocsátott államadóssági kötvények készletéről;

c) az időnkinti kisorsolások eredményéről;

d) a kibocsátott és a beváltott állami kötelezvényekről az állami számvevőszékhez megküldött pénzügyministeri kimutatásokon.

29. §.

Az előző szakaszokban felsorolt adatok alapján az állami számvevőszék megvizsgálja :

1. hogy a kibocsátás a törvény által megengedett módon történt-e? és esetleg a törvényben megállapitott pénzösszeg befolyt-e?

hogy továbbá: a kibocsátott állami kötvények összege nem haladja-e meg a törvények által meghatározott összeget?

2. hogy a törvényszerüleg megállapitott törlesztési tervek és sorsolások pontosan végrehajtatnak-e?

3. hogy egyezik-e a bevételben és kiadásban az át-, össze- és szétirási műveletekre vonatkozó kötvénykezelés?

4. hogy az államadóssági főkönyvek pontosan vezettetnek-e?

30. §.

Az állami számvevőszék köteles az állami adósságoknak a telekkönyvekbe való bevezetéséről, a mennyiben ily be-

vezetésnek a törvény értelmében megtörténnie kellett, — saját közegei által az eredeti telekkönyvből meggyőződést szerezni.

31. §.

Az állami számvevőszék ellenőrzi az időnkint vert, és forgalomba bocsátott fém-váltópénz mennyiségét, és a pénzügyministeri kimutatások alapján megvizsgálja: hogy ezen pénznemek kiveretésénél megtartattak-e a törvényes intézkedések? s hogy a vert fém-váltópénz összege nem haladja-e meg a törvény által meghatározott összeget?

Átmeneti intézkedés.

32. §.

A jelen törvénnyel elrendelt belszervezés életbeléptetésének költsége, az 1881-ik évet illetőleg, az állami számvevőszék részére már ugyanezen évre költségvetésileg megállapitott 130,000 frtnyi hitelátalány rovására számolandó el.

33. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerelnök, és az állami számvevőszék elnöke bizatik meg.
